

การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบที่ส่งผลต่อผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2558
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบที่ส่งผลต่อผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2558
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

THE WHOLE SCHOOL APPROACH ADMINISTRATION
AFFECTING OUTPUT OF SRI-TUMBOL VIRTUE SCHOOL
UNDER THE OFFICE OF BASIC EDUCATION COMMISSION

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree
Master of Education in Educational Administration
Department of Educational Administration
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2015
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารจัดการ
โรงเรียนทั้งระบบที่ส่งผลต่อผลผลิตของโรงเรียนดี ศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
พื้นฐาน” เสนอโดย นายอำนาจ จารุณีโรจน์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ธารทศนวงศ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. อาจารย์ ดร.สงวน อินทร์รักษ์
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร.นพดล เจนอักษร

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.นุชนรา รัตนศิริประภา)

...../...../.....

กรรมการ

(ดร.อรทัย มูลคำ)

...../...../.....

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร.นพดล เจนอักษร)

...../...../.....

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.สงวน อินทร์รักษ์)

...../...../.....

55252401: สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คำสำคัญ : การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ/โรงเรียนดีศรีตำบล

อำนาจ จารุมณีโรจน์ : การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบที่ส่งผลต่อผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : อ.ดร.สงวน อินทร์รักษ์ และ ผศ.ว่าที่ พันตรี ดร.นพดล เจนอักษร. 161 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อทราบ 1) การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบของโรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) ผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 3) การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบที่ส่งผลต่อผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 99 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 3 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้แทนชุมชน จำนวนทั้งสิ้น 297 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบบบูรณาการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบของโรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน เรียงตามลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ตามลำดับ และอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

2. ผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัด พบว่าทุกตัวชี้วัดอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย คือ ชื่อเสียงของโรงเรียนดี สุขภาพดี มีความรับผิดชอบส่วนรวม ใฝ่ดี ใฝ่เรียน ใฝ่โลก และ ใฝ่รู้ ตามลำดับ

3. การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบส่งผลต่อผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยพบว่า การบริหารจัดการโรงเรียน ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนการสอน และการมีส่วนร่วมของชุมชน ส่งผลต่อผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนการบริหารจัดการโรงเรียน ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เป็นปัจจัยสนับสนุนต่อผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ปีการศึกษา 2558

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1. .... 2. ....

55252401 : MAJOR : EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEY WORDS : WHOLE SCHOOL APPROACH / SRI-TUMBOL VIRTUE SCHOOL

AMNART JARUMANEEROJ : THE WHOLE SCHOOL APPROACH ADMINISTRATION AFFECTING OUTPUT OF SRI-TUMBOL VIRTUE SCHOOL UNDER THE OFFICE OF BASIC EDUCATION COMMISSION. THESIS ADVISORS : SANHUAN INTARAK, Pd.D. AND ASST.PROF.MAJ.NOPADOL CHENAKSARA, RTAR.,Ph.D. 161 pp.

The research purposes were to determine 1) the whole school approach of Sri-tumbol virtue school under the Office of Basic Education Commission, 2) the output of Sri-tumbol virtue school under the Office of Basic Education Commission and 3) the whole school approach affecting output of Sri-tumbol virtue school under the Office of Basic Education Commission. The samples were 99 Sri-tumbol virtue schools under the Office of Basic Education Commission. The respondents in each school comprised of a school administrator, a teacher and a community representative in total of 297 respondents. The research instrument was an opinionnaire. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and stepwise multiple regression analysis.

The finding of this research were as follows :

1. The whole school approach administration of Sri-tumbol virtue school under the Office of Basic Education Commission, as a whole was at highest level. When considered in each aspect, there were three aspects rated at a highest level, such as management, teaching and learning and extracurricular respectively. For the community participation was rated at a high level.

2. The output of Sri-tumbol virtue school under the Office of Basic Education Commission, as a whole was at highest level. When considered in each aspect, there were rated at a high level, such as the school's celebrity, good health, a collective responsibility, toward the good, achievement, technology career skill and communication skill respectively.

3. The aspect of teaching and learning, management and community participation were affected to the output of Sri-tumbol virtue school under the Office of Basic Education Commission at the .01 level of significant. The extracurricular was a support factor to the output of Sri-tumbol virtue school.

Department of Educational Administration

Graduated School, Silpakorn University

Student's signature .....

Academic Year 2015

Thesis Advisors' signature 1..... 2.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เพราะได้รับการอนุเคราะห์เป็นอย่างดีจาก อาจารย์ ดร.สงวน อินทร์รักษ์ ประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร.นพดล เจนอักษร ผู้ร่วมควบคุมวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.นุชนรา รัตนศิริประภา ประธานคณะกรรมการ ตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ดร.อรทัย มูลคำ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผศ.ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์ และอาจารย์ ดร.สายสุดา เตียเจริญ ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ พระเดชพระคุณพระภิกษุคุณ (เผด็จ ทตตชีโว) ที่เมตตาให้ธรรมะ แนวคิดเรื่องการศึกษา และแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง รศ.ดร.ดิลก บุญเรืองรอด ผศ.ดร.สมสุดา ผู้พัฒนา ที่ได้ปูพื้นฐานความคิด ถ่ายทอดประสบการณ์การทำวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษา ครู พระภิกษุสงฆ์ และผู้แทนชุมชนทุกท่านที่ได้ทุ่มเทเสียสละเพื่อร่วมกันพัฒนาเยาวชนไทย และตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณนางสาววณิช หงษ์วิวัฒน์ ที่ได้สนับสนุนทุนการศึกษา ขอขอบคุณทีมงานแผนกนวัตกรรมการศึกษา ที่ได้ช่วยประสานงานเก็บรวบรวมข้อมูลและบันทึกข้อมูลต่างๆ ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ภาควิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการประสานงานกับบัณฑิตวิทยาลัย ขอขอบคุณพี่เพื่อน น้อง นักศึกษาภาควิชาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ 32/2 และภาควิชาการบริหารการศึกษาทุกคนที่เป็นกำลังใจ และที่สำคัญยิ่ง คือ กราบแทบเท้าคุณพ่อสุชัย จารุภรณ์โรจน์ คุณแม่เยาวพา แซ่โค้ว ที่ได้ให้ชีวิต ให้โอกาส ให้กำลังใจ และทุกสิ่งทุกอย่างจนมีทุกวันนี้

ประโยชน์และคุณค่าที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมถวายพุทธบูชา บูชาพระคุณของคุณครู อุปัชฌาย์ อาจารย์ ตลอดจนบิดา มารดา ผู้มีพระคุณ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ผู้อยู่เคียงข้างผู้วิจัยมาโดยตลอด จนสามารถทำการศึกษาวิจัยนี้สำเร็จสมบูรณ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฒ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	2
ปัญหาของการวิจัย.....	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ข้อคำถามของการวิจัย.....	5
สมมุติฐานของการวิจัย.....	6
ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	10
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	10
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	12
การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ.....	12
การบริหารจัดการโรงเรียน.....	12
ทฤษฎีหรือแนวคิดเพื่อการบริหารจัดการโรงเรียน.....	14
การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.....	14
การบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร.....	17
การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ.....	17
การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ.....	21
การบริหารจัดการโรงเรียนแบบ BANRAI.....	22
การบริหารจัดการโรงเรียนแบบ TIPCo.....	23
ผลผลิตของโรงเรียน.....	25
ผลผลิต.....	25
ความหมาย.....	25
องค์ประกอบ.....	25
ลักษณะของผลผลิต.....	25
การวิเคราะห์ผลผลิต.....	26
หลักเกณฑ์การกำหนดตัวชี้วัดผลสำเร็จของผลผลิต.....	27

เกณฑ์การวัดผลสำเร็จของผลผลิต.....	27
การประเมินประสิทธิผลของโรงเรียน.....	27
ผลผลิตทางการศึกษา.....	29
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพ.ศ. 2551.....	30
ตามสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา	30
ของนักเรียนในศตวรรษที่ 21.....	34
ผลผลิตด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์.....	36
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของประเทศต่างๆ.....	36
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของคนไทย.....	37
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในแต่ละช่วงวัย.....	40
ผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล.....	43
ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนดีศรีตำบล.....	44
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	47
งานวิจัยภายในประเทศ.....	47
งานวิจัยต่างประเทศ.....	56
สรุป.....	58
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	59
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	59
ระเบียบวิธีวิจัย.....	60
แผนแบบการวิจัย.....	60
ประชากร.....	61
กลุ่มตัวอย่างและการเลือกตัวอย่าง.....	61
ผู้ให้ข้อมูล.....	61
ตัวแปรที่ศึกษา.....	62
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	65
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ.....	67
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	67
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
สถิติที่ใช้สำหรับการวิจัย.....	68
สรุป.....	69

บทที่	หน้า
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	70
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบของ โรงเรียนดีศรีตำบล.....	72
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล.....	97
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบที่ส่งผลต่อ ผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน.....	105
5. สรุปผล อภิปราย ข้อเสนอแนะ.....	108
สรุปผลการวิจัย.....	108
การอภิปรายผล.....	109
ข้อเสนอแนะของการวิจัย.....	119
ข้อเสนอทั่วไป.....	119
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	120
รายการอ้างอิง.....	121
ภาคผนวก.....	126
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือ.....	127
รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	129
ภาคผนวก ข หนังสือขอความตกลงเครื่องมือ.....	130
รายชื่อโรงเรียนทดลองเครื่องมือ.....	132
ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่นเครื่องมือ.....	133
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	139
รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง.....	141
ภาคผนวก จ เครื่องมือในการวิจัย.....	146
ประวัติผู้วิจัย.....	161

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	33
ตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ.2554 – 2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา.....	
2	48
จำนวนโรงเรียนครู และนักเรียน ของโรงเรียนดี ศรีตำบล แยกตามรุ่น.....	
3	63
ประชากร ตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูล	
4	73
ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	
5	74
ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ของโรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	
6	73
ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับ ของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการบริหารจัดการ (X_1)....	
7	74
ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับ ของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดการเรียนการสอน (X_2).....	
8	75
ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ ค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ (X_3).....	
9	75
ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ ค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน (X_4).....	
10	76
ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ ค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการบริหารจัดการ ตัวชี้วัดการมีแผนยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน เชื่อมั่นว่าทำได้จริง ($X_{1.1}$).....	
11	77
ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ ค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการบริหารจัดการ ตัวชี้วัดการมีเป้าหมายพัฒนาผู้เรียนที่ทุกคนเข้าใจถูกต้องตรงกัน ($X_{1.2}$)....	

ตารางที่	หน้า
12	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ ค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการบริหารจัดการ ตัวชี้วัดความสะอาดเป็นระเบียบ สวยงาม ที่เกิดจากความมีส่วนร่วม ของทุกคน ($X_{1.3}$)..... 78
13	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ ค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการบริหารจัดการ ตัวชี้วัดการมีบริเวณโดยรอบร่มรื่นสวยงามด้วยร่มเงาธรรมชาติ ($X_{1.4}$)..... 79
14	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ ค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการบริหารจัดการ ตัวชี้วัดการมีบรรยากาศอบอุ่นเหมือนบ้าน สีสันสดใส ($X_{1.5}$)..... 80
15	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ ค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการบริหารจัดการ ตัวชี้วัดความปลอดภัย ปลอดภัย เสพติด และอบายมุข ($X_{1.6}$)..... 81
16	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ ค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการบริหารจัดการ ตัวชี้วัดการมีห้องสุขานักเรียนที่สะอาด เพียงพอ ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ ($X_{1.7}$)..... 82
17	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ ค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการบริหารจัดการ ตัวชี้วัดผู้บริหารได้รับการยอมรับในการเป็นนักพัฒนาและ ผู้นำการเปลี่ยนแปลง ($X_{1.8}$)..... 83
18	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ ค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการบริหารจัดการ ตัวชี้วัดผู้บริหารและครูปฏิบัติตนเป็นต้นแบบที่ดี ($X_{1.9}$)..... 84
19	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ ค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดการเรียน การสอน ตัวชี้วัดการจัดบรรยากาศห้องสมุดเหมือนบ้าน มีหนังสือ สื่อใหม่เพียงพอเหมาะสม ($X_{2.1}$)..... 85

ตารางที่	หน้า
20	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ ค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดการเรียน การสอน ตัวชี้วัดการปรับปรุงห้องปฏิบัติการต่างๆ ใช้สื่อและจัดการ เรียนรู้ทุกห้องอย่างคุ้มค่า ($X_{2.2}$)..... 86
21	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ ค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดการเรียน การสอน ตัวชี้วัดการใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น สื่อเทคโนโลยี ทันสมัยในการสอน ($X_{2.3}$)..... 87
22	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ ค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดการเรียน การสอนตัวชี้วัดการฝึกความมีวินัย ($X_{2.4}$)..... 88
23	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ ค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดการเรียน การสอน ตัวชี้วัดการฝึกความเคารพ ($X_{2.5}$)..... 89
24	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ ค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดการเรียน การสอน ตัวชี้วัดการฝึกความอดทน ($X_{2.6}$)..... 90
25	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ ค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดการเรียน การสอน ตัวชี้วัดการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนทำความดีทุกวัน ($X_{2.7}$)..... 91
26	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ ค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดกิจกรรม ส่งเสริมการเรียนรู้ ตัวชี้วัดการใช้ศูนย์การเรียนรู้งานอาชีพอย่างครบวงจร นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน ($X_{3.1}$)..... 92
27	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ ค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดกิจกรรม ส่งเสริมการเรียนรู้ ตัวชี้วัดการให้บริการศูนย์กีฬาสนามกีฬาอย่างครบวงจร มีกิจกรรม และดูแลรักษา ($X_{3.2}$)..... 93

ตารางที่	หน้า
28	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ ค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดกิจกรรม ส่งเสริมการเรียนรู้ ตัวชี้วัดการฝึกนิสัยผ่านกิจกรรม 6 มิติ โดย ความมีส่วนร่วมของ บวร/บรม ($X_{3,3}$)..... 94
29	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ ค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดกิจกรรม ส่งเสริมการเรียนรู้ ตัวชี้วัดการปลูกจิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ($X_{3,4}$)..... 95
30	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ ค่าระดับของ การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการมีส่วนร่วม ของชุมชน ตัวชี้วัดการเปิดโอกาสให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน และผู้นำศาสนา มีส่วนร่วมนิเทศ และพัฒนา (X_4)..... 96
31	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ ค่าระดับของผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (Y_{tot})..... 97
32	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ ค่าระดับของผลผลิต ตัวชี้วัดชื่อเสียงโรงเรียนดี..... 98
33	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ ค่าระดับของผลผลิต ตัวชี้วัดการไฟเรียน..... 99
34	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ ค่าระดับของผลผลิต ตัวชี้วัดการไฟรู้..... 100
35	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ ค่าระดับของผลผลิต ตัวชี้วัดการไฟดี..... 101
36	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ ค่าระดับของผลผลิต ตัวชี้วัดความรับผิดชอบส่วนรวม..... 102
37	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ ค่าระดับของผลผลิต ตัวชี้วัดการมีสุขภาพดี..... 103
38	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ ค่าระดับของผลผลิต ตัวชี้วัดการทันโลก..... 104

ตารางที่	หน้า
39	ค่าสัมประสิทธิ์แปรสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการบริหารจัดการโรงเรียน ทั้งระบบและผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน..... 105
40	การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของการบริหารจัดการโรงเรียน ทั้งระบบที่ส่งผลต่อผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน..... 106

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย.....	9
2	ขอบเขตของการวิจัย.....	11
3	การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบแบบ MindMatters.....	19
4	ภาพรวมการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ.....	22
5	ผลลัพธ์ของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 และระบบสนับสนุน.....	34
6	เส้นทางการพัฒนาโรงเรียน (Road Map) สู่การเป็นโรงเรียนดีศรีตำบล.....	47

บทที่ 1 บทนำ

มนุษย์เกิดมาในโลกใบนี้ มีสิ่งต่างๆ ที่ต้องเรียนรู้มากมาย เพื่อพัฒนาตนเองให้พ้นจากความไม่รู้ ให้พ้นจากความทุกข์ ไม่ว่าจะเป็ทุกขอันเกิดจากความร้อน ความหนาว ความหิว ความกระหาย การขับถ่าย การอยู่ร่วมกัน การประกอบอาชีพ หรือแม้กระทั่งทุกขอันเกิดจากภายในใจของตนเอง ดังนั้น มนุษย์จึงได้พยายามแสวงหาความรู้เกี่ยวกับความจริงของโลกและชีวิต ว่าความจริงนั้นคืออะไร ความจริงแท้แน่นอนที่สมบูรณ์นั้นมีหรือไม่ มีอยู่ที่ไหน แล้วถ่ายทอดความรู้ความจริงเหล่านั้นรุ่นต่อรุ่น ปากต่อปาก จากคนในครอบครัว สู่เครือญาติ จนเป็นระบบการศึกษาอย่างที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และนั่นคือหลักคิดการศึกษาที่ถูกต้อง¹

สำหรับในประเทศไทย ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาด้วยการพัฒนามนุษย์มากขึ้นเป็นลำดับๆ จะเห็นได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ² ได้มีการปรับเปลี่ยนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมใหม่โดยยึด “คนเป็ศูนย์กลางของการพัฒนา” และใช้เศรษฐกิจเป็เครื่องมือช่วยพัฒนาให้คนมีความสุขและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น พร้อมทั้งปรับเปลี่ยนวิธีการพัฒนาแบบแยกส่วนมาเป็บูรณาการแบบองค์รวม เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนได้อัญเชิญแนว “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็ปรัชญานำทางในการพัฒนาและบริหารประเทศ ควบคู่กับกระบวนทัศน์การพัฒนาแบบบูรณาการเป็องค์รวม ให้มีความสำคัญต่อการรวมพลังสังคมจากทุกภาคส่วน ให้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของแผนฯ พร้อมทั้งสร้างเครือข่ายการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาสู่การปฏิบัติ รวมทั้งการติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงานตามแผนอย่างต่อเนื่อง สำหรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) การพัฒนาคนเป็ยุทธศาสตร์ที่สำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับนี้ โดยกำหนดให้เกิด การพัฒนาคุณภาพคน ทั้งความรู้ คุณธรรม สังคมมั่นคงเป็ธรรม มีพลังและเอื้ออาทร เน้นการผลิตและการบริโภคที่เป็มิตรกับสิ่งแวดล้อม

ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545³ มาตรา 4 ได้นิยามคำว่าการศึกษาว่า “การศึกษา” หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อ ความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ันเกิดจากสภาพแวดล้อม

---

¹ พระภิกษุญาณวชิโรดม (แห่ดจ หัตตะชีโว), **หลักคิดการศึกษาที่ถูกต้อง** (กรุงเทพฯ: บริษัทศูนย์นวัตกรรมสื่อศีลธรรมโลก จำกัด, 2554), 1-10.

² คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ** (กรุงเทพฯ: คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ), 15.

³ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ** (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พริกหวาน, 2550), 7.

สังคมการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ทั้งนี้เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ ต้องการที่จะพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ในการจัดการศึกษาให้ยึดหลักว่า 1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน 2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และ 3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ด้วยปัจจุบันการแพทย์เจริญก้าวหน้ามากขึ้น สาธารณสุขมูลฐานดีขึ้น อายุของคนยืนยาวมากขึ้น แต่ค่านิยมการมีบุตรจำนวนมากลดลง จึงทำให้อัตราการเกิดของประชากรลดลง จากข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติ⁴ ระบุว่า จากการทำสำมะโนประชากรทุก 10 ปี พบว่า ประเทศไทยมีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นทุกรอบ โดยอัตราการเพิ่มของประชากรแต่ละรอบแตกต่างกัน โดยพบว่า อัตราการเพิ่มของประชากรในประเทศไทยได้ลดลงอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 2503 เป็นต้นมา คือ อัตราการเพิ่มของประชากรในระหว่างปี 2503-2513 เป็นร้อยละ 2.7 ต่อปี ระหว่างปี 2533-2543 เป็นร้อยละ 1.05 ต่อปี และระหว่างปี 2543- 2553 ลดลงเหลือร้อยละ 0.77 ต่อปี หากดูจำนวนประชากรเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ในช่วงปี พ.ศ. 2548-2578 จะพบว่า ลดลงจากร้อยละ 23 ของประชากรทั้งประเทศเหลือร้อยละ 14.4 ในปี 2578 หรือหากพิจารณาจากจำนวนจะพบว่าลดลงจาก 14 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2548 เหลือ 9 ล้านคนเศษ ในปี 2578⁵ จากข้อมูลข้างต้นทำให้ จำนวนนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีจำนวนลดลงตามไปด้วย แต่จำนวนสถานศึกษายังคงมีเท่าเดิม ทำให้จำนวนผู้เรียนต่อสถานศึกษามีจำนวนลดลง บางชั้นเรียนมีผู้เรียนเพียงไม่กี่คน บางโรงเรียนมีนักเรียนไม่ถึง 60 คน ซึ่งมีมากถึง 5,962 แห่ง⁶ และนั่นหมายถึงผลผลิตของการจัดการศึกษาที่อาจจะมีประสิทธิภาพลดลงตามไป

⁴สำนักงานสถิติแห่งชาติ, **ประมวลสถิติสำคัญของประเทศไทย 2555** (กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.), 231.

⁵สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, **สถานการณ์การศึกษาไทยในเวทีโลก พ.ศ. 2555** (กรุงเทพฯ: บริษัท พรินทวาทกราฟฟิค จำกัด, 2555), (ก).

⁶วรากรณ์ สามโกเศศ, **จงดลดจำนวนโรงเรียนขนาดเล็ก, เข้าถึงเมื่อ 6 กรกฎาคม 2556**, เข้าถึงได้จาก <http://thaipublica.org/2013/05/reduce-the-number-of-small-schools>

ด้วย กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้เล็งเห็นถึงปัญหาดังกล่าว จึงได้จัดทำโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล⁷ หรือโรงเรียนดีประจำตำบลขึ้น ตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2553 เป็นต้นมา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา และสร้างค่านิยมในการเรียนโรงเรียนดีใกล้บ้านให้มากขึ้น ผ่านกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาทั้งระบบ โดยในช่วงต้นพัฒนาด้านกายภาพเป็นหลัก ต่อมาในปีพุทธศักราช 2555 ได้เพิ่มการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์เข้ามา โดยได้เชิญผู้บริหารสถานศึกษา ประธานกรรมการสถานศึกษา นายกองค้การบริหารส่วนตำบล พระภิกษุสงฆ์ ตลอดจนครูทั้งโรงเรียน ของโรงเรียนดี ศรีตำบล จำนวน 6,545 โรงเรียนทั่วประเทศ เข้าร่วมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อเรียนรู้การบริหารจัดการสถานศึกษาทั้งระบบ ตลอดจนการมอบสื่อการเรียนรู้ และการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบลให้สูงขึ้น

การสัมมนาเชิงปฏิบัติการดังกล่าว จัดขึ้นในปีพุทธศักราช 2555 - 2556 เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ Whole School Approach นโยบาย 7-7-7 ของโรงเรียนดีศรีตำบล ฯลฯ ซึ่งหากโรงเรียนดีศรีตำบลมีความรู้ ความเข้าใจและสามารถนำการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบมาใช้พัฒนาโรงเรียนอย่างจริงจัง ย่อมคาดหวังได้ว่าผลผลิตในทุก ๆ ด้านของโรงเรียนจะสูงขึ้น และนั่นย่อมหมายถึง การยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศให้สูงขึ้น การประหยัดทรัพยากร ไม่ว่าจะเป็นบุคคล งบประมาณ สื่อการสอน และสิ่งต่างๆ มากมาย รวมถึงระดับคุณธรรมของนักเรียนก็จะดีขึ้น ปัญหาต่างๆ ในสังคมก็จะลดลง แต่หากโรงเรียนดีศรีตำบลเหล่านั้น ไม่สามารถนำการบริหารจัดการทั้งระบบไปใช้พัฒนาโรงเรียนได้แล้ว นั่นย่อมหมายถึงคุณภาพการศึกษาของประเทศที่ยังคงล้าหลังต่อไป และนับวันอาจจะยิ่งลดต่ำลงมากขึ้นเรื่อยๆ งบประมาณที่ต้องสูญเสียเป็นจำนวนมากในแต่ละปี ปัญหาสังคมที่จะตามมาอีกมากมาย

ปัญหาของการวิจัย

โรงเรียนในประเทศไทยมีมากมายถึงกว่า 32,000 แห่ง ซึ่งมีขนาดแตกต่างกันไป ตั้งแต่โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน อยู่ในพื้นที่ที่แตกต่างกัน ก็มีรูปแบบแตกต่างกันออกไป แม้ว่ากระทรวงศึกษาธิการจะออกกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550⁸ โดยกำหนดให้มีสถานศึกษาแบ่งการบริหารเป็น 4 ฝ่าย คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปแล้วก็ตาม แต่บางโรงเรียนอาจจะไม่สามารถนำรูปแบบการบริหารจัดการดังกล่าวไปใช้ได้ เนื่องจากจำนวนผู้บริหาร ครู มีไม่มากพอ ดังนั้น การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบจึงเป็นนวัตกรรมการบริหารจัดการโรงเรียนที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานนำมาใช้กับโรงเรียนดีศรีตำบล ซึ่งอาจจะ

⁷ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **ชีวิตงาม ตามแนวทางโรงเรียนดีศรีตำบล 2556** (กรุงเทพฯ: รุ่งโรจน์อินเตอร์กรุ๊ป, 2556), 1-20.

⁸ กระทรวงศึกษาธิการ, “กฎกระทรวง หลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550,” 8 พฤษภาคม 2550.

เหมาะสม หรือไม่เหมาะสมกับโรงเรียนก็เป็นไปได้ เพราะความหลากหลายของบริบท ตลอดจนความพร้อมของแต่ละแห่งไม่เท่ากัน ไม่ว่าจะเป็นความพร้อมทางกายภาพ ตั้งแต่อาคารเรียน ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ ศูนย์การเรียนรู้อาชีพ ศูนย์กีฬา แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญา สื่อการเรียนรู้ ความพร้อมด้านบุคลากร ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองนักเรียน ผู้นำชุมชน รวมถึงผู้นำศาสนา ความพร้อมด้านกระบวนการสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เทคนิคการสอน จิตวิทยาการสอน การจัดการกิจกรรมที่หลากหลาย ความร่วมมือของบ้าน วัด โรงเรียน ซึ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่ต้องศึกษา เพราะอาจจะส่งผลต่อผลผลิตของโรงเรียน

เพราะทุกวันนี้ ผลผลิตของการศึกษาไทย ก็ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ดังจะเห็นได้จากการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จาก World Economic Forum 2014-2015⁹ ปรากฏว่าคุณภาพการจัดการศึกษาประถมศึกษาของประเทศไทย อยู่อันดับที่ 90 จาก 144 ประเทศทั่วโลก ลดลงจากปีที่แล้วซึ่งอยู่ในอันดับที่ 86 และอยู่ในอันดับที่ 6 ของอาเซียน รองจากสิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ ลาว (ปีนี้ประเทศบรูไน ไม่ได้เข้าวัดขีดความสามารถ) ปัญหาการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ก็ยังคงมีอยู่ แม้นักเรียนจะเรียนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้ว แต่ก็ยังมีบางคนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ดังข้อมูลจากการสำรวจของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อเดือนมิถุนายน 2558¹⁰ ที่ผ่านมา ปรากฏว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อ่านไม่คล่องร้อยละ 2.6 เขียนไม่คล่องร้อยละ 7 ปัญหาสถิติการตั้งครม.โดยไม่ตั้งใจที่ปัจจุบันมีสถิติสูงมากเป็นอันดับ 1 ของเอเชียด้วยจำนวนตัวเลขที่มากกว่า 130,000 คนในแต่ละปี¹¹ ปัญหาการก่อการร้ายที่อยู่ในอันดับ 8 ของโลก จำนวน 173 ครั้งในปี 2555¹² และจากผลสำรวจความคิดเห็นของนักเรียน นักศึกษาผู้บริหาร ครู อาจารย์ และผู้ปกครองทั่วประเทศ ของสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการร่วมกับสวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต¹³ ระหว่างวันที่ 10-18 มีนาคม 2550 พบว่า 5 พฤติกรรมของเยาวชนไทยที่สังคมพึงตระหนัก มีดังนี้ อันดับ 1 คือการใช้สินค้าฟุ่มเฟือย ยึดติดกับวัตถุนิยม อันดับ 2 การแต่งกายที่โป๊เปลือย ไม่ถูกตามกาลเทศะ อันดับ 3 การมั่วสุมอบายมุข อันดับ 4 มีอิสระทางความคิดกล้าคิดกล้าแสดงออกจนเกินงาม อันดับ 5 ก้าวร้าวไม่เชื่อฟังพ่อแม่ ไม่มีความกตัญญู ขาดสัมมาคารวะ ซึ่งนั่นแสดงให้เห็นว่า ความสำนึกรับผิดชอบ ความมีวินัย ความเคารพ ความอดทนของเด็กไทยกำลังน่าเป็นห่วง กำลังเป็นปัญหาต้องช่วยกันหาทางแก้ไขอย่างรวดเร็ว ไม่เพียงเท่านั้นอัตรา

⁹ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, **มองสถิติและตัวชี้วัดทางการศึกษา** (กรุงเทพฯ: ม.ป.ท., มิถุนายน 2558), 2.

¹⁰ เดลินิวส์, **สพฐ.ปลื้มลดยอดเด็กอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้**, เข้าถึงเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2558, เข้าถึงได้จาก <http://www.dailynews.co.th/education/343628>

¹¹ ไทยรัฐออนไลน์, **อึ้งเด็กไทยมีเช็ทซ์เร็ว แกรมป้องกันอันดับ 1 ของเอเชีย**, เข้าถึงเมื่อ 6 กรกฎาคม 2556, เข้าถึงได้จาก <http://m.thairath.co.th/content/life/293684>

¹² เสี่ยงไต่รายวัน, **ถื่นก่อการร้ายอันดับ 8 ของโลก**, เข้าถึงเมื่อ 6 กรกฎาคม 2556, เข้าถึงได้จาก <http://www.siangtai.com/new/index2.php?name=knowledge&file=readknowledge&id=1345>

¹³ สวนดุสิตโพล, **วิกฤตคุณธรรมเยาวชนไทย**, เข้าถึงเมื่อ 6 กรกฎาคม 2556, เข้าถึงได้จาก http://dusitpoll.dusit.ac.th/polldata/2550/2550_016.html

การฆ่าตัวตายของเด็กไทยก็อยู่ในอัตราที่น่าเป็นห่วง ซึ่งมากถึง 170 คนต่อปี¹⁴ ซึ่งนั่นสะท้อนให้เห็นถึงสุขภาพจิตของนักเรียนได้รับการดูแลไม่เต็มที่เท่าที่ควร หรือแม้แต่การใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนไทยก็อยู่ในอันดับที่ 53 จาก 54 ประเทศทั่วโลก คืออยู่ในระดับต่ำมาก¹⁵ ซึ่งทั้งหมดทั้งปวงนั้น เป็นปัญหาที่โรงเรียนทั่วประเทศกำลังเผชิญอย่างหนักหน่วง ท่ามกลางความคาดหวังของสังคมไทย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อทราบการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบของโรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อทราบผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อทราบการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบที่ส่งผลต่อผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อคำถามของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดข้อคำถามของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบของโรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับใด
2. ผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับใด
3. การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบส่งผลต่อผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือไม่

¹⁴ ไทยรัฐออนไลน์, กรมสุขภาพจิตอึ้ง, เข้าถึงเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2558, เข้าถึงได้จาก <http://www.thairath.co.th/content/289132>

¹⁵ เอ็ดดูเคชั่น เพร็ส, ผลสำรวจความสามารถภาษาอังกฤษของคนไทย, เข้าถึงเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2558, เข้าถึงได้จาก <http://www.riansingapore.com>

สมมุติฐานการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับคำถามของการวิจัย ผู้วิจัยจึงตั้งสมมุติฐานการวิจัย ดังนี้

1. การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบของโรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก
2. ผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก
3. การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบส่งผลต่อผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้นำทฤษฎีระบบ มาเป็นขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย ประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า (input) กระบวนการ (process) และผลผลิต (output) ซึ่งแคทซ์และคาน (Katz and Kahn) ได้กล่าวถึงองค์การระบบเปิด ซึ่งประกอบด้วยระบบย่อยๆ ภายในองค์กรที่มีความสัมพันธ์ และมีผลกระทบซึ่งกันและกันกับสิ่งแวดล้อมภายนอก โดยระบบจะยอมรับปัจจัยนำเข้า (Input) มีกระบวนการ (Process) เปลี่ยนแปลงปัจจัยนำเข้าให้กลายเป็นผลผลิต (Output) ซึ่งมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม (Context) ทั้งภายในและภายนอกองค์กร¹⁶ สำหรับการจัดการศึกษา ปัจจัยนำเข้า (Input) ที่สำคัญของการบริหาร ได้แก่ การบริหารจัดการ นโยบายการศึกษา (Manage) การเงิน งบประมาณ (Money) ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง (Man) และ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ (Material) ผ่านเข้าสู่กระบวนการ (Process) ได้แก่ การบริหารจัดการทั่วไป การมีส่วนร่วมของชุมชน การจัดการเรียนการสอน การนิเทศติดตาม ผลผลิต (Output) ที่ได้ คือ ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ความพึงพอใจของผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งองค์ประกอบทั้งหลายเหล่านี้ มีผลกระทบต่อเนื่อง และมีความเกี่ยวข้องกับบริบทภายนอก (Context) ไม่ว่าจะเป็น สภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และนำข้อมูลที่ได้จากผลผลิตเป็นข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นไป

การบริหารจัดการโรงเรียนมีผู้มีเสนอแนวความคิดไว้หลายรูปแบบ ได้แก่การบริหารจัดการโรงเรียนตามหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550¹⁷ ที่กำหนดการบริหารจัดการโรงเรียนออกเป็น 4 ฝ่าย คือ 1) การบริหารด้านวิชาการ 17 ภาระงาน 2) การบริหารงานงบประมาณ 22 ภาระงาน 3) การบริหารงานบุคคล 20 ภาระงาน และ 4) การบริหารงานทั่วไป 21 ภาระงาน ส่วนการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School

¹⁶Daniel Katz and Robert L. Kahn, **The Social Psychology of Organizations**, 2nd ed. (New York: John Wiley & Sons, 1987) 20.

¹⁷ กระทรวงศึกษาธิการ, “กฎกระทรวง หลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550,” 8 พฤษภาคม 2550.

based Management)¹⁸ เสนอองค์ประกอบที่สำคัญ คือ 1) หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) 2) หลักการมีส่วนร่วม (Participation and Collaboration) 3) หลักการบริหารตนเอง (Self-Managing) 4) หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล (Check and Balance) การบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (Total Quality Management)¹⁹ เสนอองค์ประกอบของการบริหารองค์กรที่สำคัญไว้ 3 ประการ คือ 1) การให้ความสำคัญกับลูกค้า (Customer Oriented) 2) การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement) และ 3) สมาชิกทุกคนต้องมีส่วนร่วม (Employer Involvement) แต่ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach) ตามนโยบายโรงเรียนดีศรีตำบล ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ สามารถจัดได้เป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ 4) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน สำหรับผลผลิตของโรงเรียนได้มีผู้เสนอทฤษฎี เช่น ฮอย และมิสเกล (Hoy and Miskel)²⁰ ได้เสนอแนวทางการประเมินประสิทธิผลของโรงเรียนไว้ 3 ประการ คือ 1) การประเมินประสิทธิผลในแง่เป้าหมาย 2) การประเมินประสิทธิผลในแง่ของระบบทรัพยากร 3) การประเมินประสิทธิผลตามรูปแบบบูรณาการที่ยึดเป้าหมายและระบบทรัพยากร ส่วนเซอร์จิโอแวนนี (Sergiovanni)²¹ ได้เสนอแนวคิดที่ว่าโรงเรียนที่มีประสิทธิผลจะต้องมีลักษณะ 9 ประการ คือ 1) เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง 2) มีแผนงานวิชาการที่ดี 3) จัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน 4) มีบรรยากาศโรงเรียนในทางบวก 5) ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันแบบเป็นกลุ่ม 6) มีการพัฒนาบุคลากร 7) ใช้ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม 8) ส่งเสริมการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 9) ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม นอกจากนี้เครือข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st Century Skills)²² ได้พัฒนาวิสัยทัศน์และนำเสนอผลผลิตของโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ไว้ 3 ด้านหลัก คือ 1) ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม เช่น ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา การสื่อสารและความร่วมมือ 2) ทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี 3) ทักษะชีวิตและอาชีพ เช่น ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว การริเริ่มและการกำกับดูแลตนเองได้ ทักษะด้านสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม การมีผลงานและความรับผิดชอบ

¹⁸ อุทัย บุญประเสริฐ, การศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management), (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2543), ง.

¹⁹ เรวัตร์ ชาตรีวิศิษฐ์, Total Quality Management, เข้าถึงเมื่อ 14 พฤศจิกายน 2558, เข้าถึงได้จาก <http://www.rmuti.ac.th/faculty/production/ie/html/TQM.htm>

²⁰ W. Hoy and C. Miskle, Educational Administration : Theory, Research and Practice, 6th ed. (New York: McGraw-Hill, 2001) 293-297.

²¹ Thomas J. Sergiovanni, Leadership : What's in It for schools? (London: Routledge Falmer, 2001)

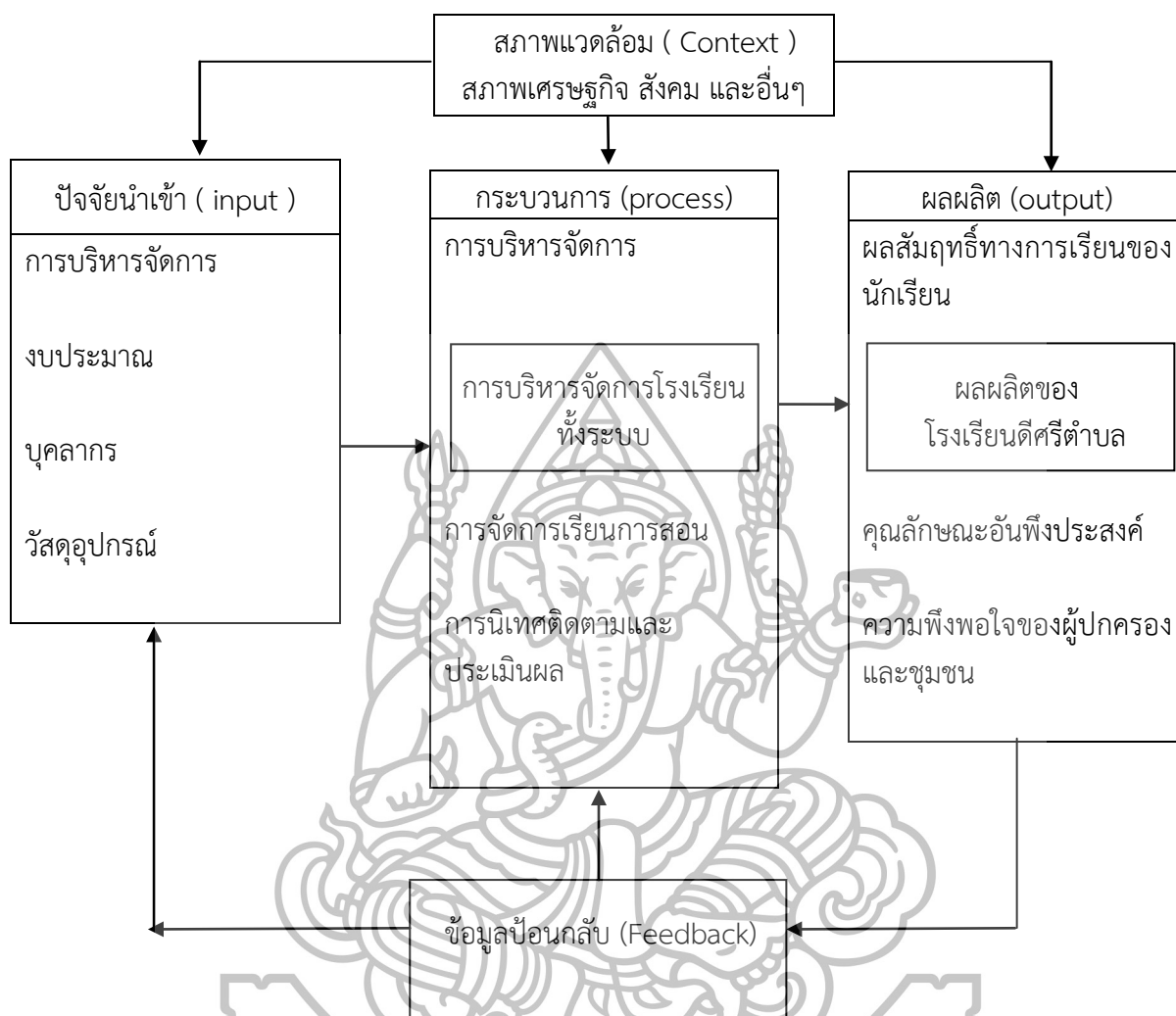
²² Partnership for 21st Century Skills, P21 Framework Definitions, Accessed November 14, 2014, Available from <http://www.21stcenturyskills.org>

ตรวจสอบได้ ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ นอกจากนี้การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา²³ ได้กำหนดตัวบ่งชี้พื้นฐาน 5 ตัว คือ 1) ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี 2) ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ 3) ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง 4) ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น 5) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน แต่ในการวิจัยนี้เราใช้ผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งกำหนดผลผลิตของโรงเรียนไว้ 7 ประการ คือ 1) ชื่อเสียงโรงเรียนดี 2) ใฝ่เรียน 3) ใฝ่รู้ 4) ใฝ่ดี 5) รับผิดชอบต่อส่วนรวม 6) สุขภาพดี 7) ทันโลก ดังปรากฏในแผนภูมิที่ 1

²³ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), “คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ.2554 – 2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสถานศึกษา,” 2554.

แผนภาพที่ 1 ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย

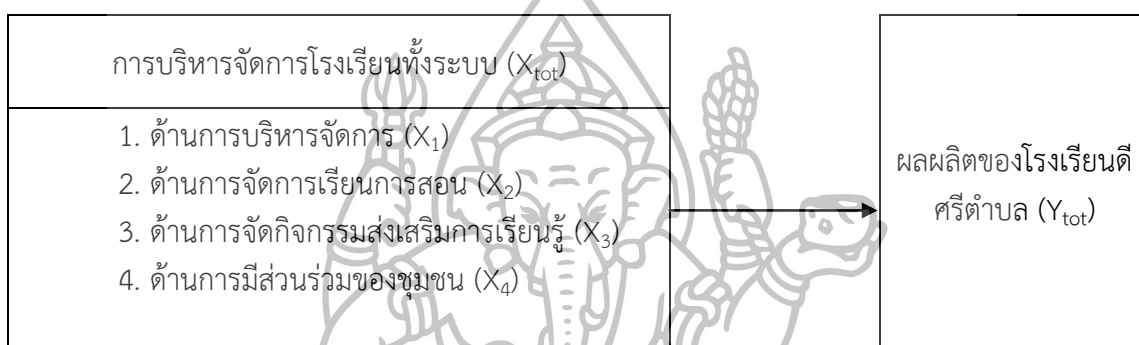
ที่มา : Daniel Katz and Robert L. Kahn, *The Social Psychology of Organization*, 2nd ed. (New York: John Wiley & Sons, 1978), 20.

: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, *ชีวิตงาม : ตามแนวทางโรงเรียนดีศรีตำบล* (นนทบุรี: รุ่งโรจน์อินเตอร์กรุ๊ป, 2556), 1-20.

: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, *โรงเรียนดีประจำตำบล* (ม.ป.ท), 39-52.

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการบริหารโรงเรียนทั้งระบบที่ส่งผลต่อผลผลิตของโรงเรียนดี ศรีตำบล โดยตัวแปรต้นที่ศึกษา คือ การบริหารโรงเรียนทั้งระบบ ตามนโยบายโรงเรียนดี ศรีตำบล ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 4 ตัวแปรย่อย คือ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ 4) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน สำหรับตัวแปรตามที่ศึกษา คือ ผลผลิตตามนโยบายของโรงเรียนดีศรีตำบล ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยจึงกำหนดขอบเขตของการวิจัยครั้งนี้ ตามแผนภูมิที่ 2

แผนภาพที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, *ชีวิตงาม : ตามแนวทางโรงเรียนดีศรีตำบล* (นนทบุรี: รุ่งโรจน์อินเตอร์กรุ๊ป, 2556), 1-20.

: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, *โรงเรียนดีประจำตำบล (ม.ป.ท)*, 39-52.

ข้อตกลงเบื้องต้น

การวิจัยครั้งนี้ นิยามตัวแปรการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ (whole school approach) ตามทฤษฎีที่ปรากฏในหนังสือชีวิตงาม ตามแนวทางโรงเรียนดีศรีตำบล ไม่ได้นิยามตัวแปรตามนโยบาย 7-7-7 ของโรงเรียนดีศรีตำบล

นิยามศัพท์เฉพาะ

การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ หมายถึง การดำเนินการเพื่อจัดตั้ง ปรับปรุง และ/หรือเปลี่ยนแปลง เพื่อให้เกิดผลที่คาดหวังตามเป้าหมายในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือหลายเรื่อง โดยดำเนินการอย่างครอบคลุม ทุกองค์ประกอบของโรงเรียน ในทุกขั้นตอนของกระบวนการ และอาศัยความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยการวิจัยนี้ยึดการบริหารจัดการทั้งระบบตามนโยบายโรงเรียนดีศรีตำบลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 4 ด้าน 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ 4) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งประกอบด้วย 21 ตัวชี้วัด

ผลผลิต หมายถึง สิ่งที่ได้ออกมาเป็นรูปธรรม หรือรับรู้ได้ ที่จัดทำขึ้น หรือผลิตขึ้นโดยหน่วยงาน หรือสถานศึกษานั้นๆ โดยการวิจัยนี้ยึดผลผลิตตามนโยบายโรงเรียนดีศรีตำบล 7 ประการ เป็นผลผลิตของโรงเรียน คือ ชื่อเสียงโรงเรียนดี ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ ใฝ่ดี มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม สุขภาพดี และทันโลก

โรงเรียนดี ศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง สถานศึกษาในท้องถิ่นชนบทในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีความพร้อม และได้รับการคัดเลือกจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบลละ 1 โรงเรียน เพื่อพัฒนาโรงเรียนให้เข้มแข็งมีมาตรฐานคุณภาพระดับสูง ทั้งด้านวิชาการ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สุขอนามัย งานอาชีพ และภูมิทัศน์ เป็นที่ยอมรับของชุมชน มีทั้งหมด 6,545 โรงเรียนทั่วประเทศ ยกเว้นโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้แก่ การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ผลผลิต นโยบายและแนวการดำเนินการโรงเรียนศีลศรีตำบล และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ

การบริหารจัดการโรงเรียน

การบริหารจัดการโรงเรียนเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญยิ่ง ที่จะทำให้การดำเนินการตามบทบาทภารกิจของสถานศึกษา เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 มาตรา 22 กำหนดว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ ซึ่งแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการบริหารจัดการมีมากมาย

และจากกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษา พ.ศ. 2550¹ ได้แบ่งอำนาจการบริหารภายในโรงเรียนออกเป็น 4 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1. ด้านการบริหารงานวิชาการ มีภาระหน้าที่ 17 อย่าง คือ 1.1 การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 1.2 การวางแผนงานด้านวิชาการ 1.3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 1.4 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 1.5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 1.6 การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 1.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 1.8 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 1.9 การนิเทศการศึกษา 1.10 การแนะแนว 1.11 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 1.12 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 1.13 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 1.14 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 1.15 การจัดทำ

---

¹ กระทรวงศึกษาธิการ, “กฎกระทรวง หลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550,” 8 พฤษภาคม 2550.

ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 1.16 การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา 1.17 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ส่วนที่ 2 ด้านการบริหารงานงบประมาณ มีภาระหน้าที่ 22 อย่าง คือ 2.1 การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแต่กรณี 2.2 การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง 2.3 การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร 2.4 การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ 2.5 การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ 2.6 การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ 2.7 การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ 2.8 การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา 2.9 การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา 2.10 การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา 2.11 การวางแผนพัสดุ 2.12 การกำหนดรูปแบบรายการหรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้เงินงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วแต่กรณี 2.13 การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ 2.14 การจัดหาพัสดุ 2.15 การควบคุมดูแลบำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ 2.16 การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน 2.17 การเบิกเงินจากคลัง 2.18 การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน 2.19 การนำเงินส่งคลัง 2.20 การจัดทำบัญชีการเงิน 2.21 การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน 2.22 การจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

ส่วนที่ 3 ด้านการบริหารงานบุคคล มีภาระหน้าที่ 20 อย่าง คือ 3.1 การวางแผนอัตรากำลัง 3.2 การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 3.3 การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง 3.4 การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 3.5 การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน 3.6 การลาทุกประเภท 3.7 การประเมินผลการปฏิบัติงาน 3.8 การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ 3.9 การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน 3.10 การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ 3.11 การอุทธรณ์และการร้องทุกข์ 3.12 การออกจากราชการ 3.13 การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ 3.14 การจัดทำบัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ 3.15 การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 3.16 การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ 3.17 การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ 3.18 การส่งเสริมวินัยคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 3.19 การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต 3.20 การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยงานนั้น

ส่วนที่ 4 ด้านการบริหารงานทั่วไป มีภาระหน้าที่ 21 อย่าง คือ 4.1 การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ 4.2 การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา 4.3 การวางแผนการบริหารงานการศึกษา 4.4 งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน 4.5 การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร 4.6 การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน 4.7 งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 4.8 การดำเนินงานธุรการ 4.9 การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม 4.10 การจัดทำสำมะโนผู้เรียน

4.11 การรับนักเรียน 4.12 การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา
 4.13 การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัย 4.14 การระดมทรัพยากร
 เพื่อการศึกษา 4.15 การทัศนศึกษา 4.16 งานกิจการนักเรียน 4.17 การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
 4.18 การส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและ
 สถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา 4.19 งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น การ
 รายงานผลการปฏิบัติงาน 4.20 การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน 4.21 แนวทางการจัด
 กิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน

ทฤษฎีหรือแนวคิดเพื่อการบริหารจัดการโรงเรียน

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management: SBM)

อุทัย บุญประเสริฐ² กล่าวว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นรูปแบบและแนวคิดใน
 การบริหารที่จะต้องมีการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาจากส่วนกลางหรือจากเขตพื้นที่
 การศึกษาไปยังสถานศึกษาโดยตรง ทำให้สถานศึกษามีอำนาจและความรับผิดชอบในการบริหาร
 ตนเองในลักษณะเชิงเบ็ดเสร็จ มีความคล่องตัว และมีอิสระมากยิ่งขึ้น ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการ
 บริหารโรงเรียนในทุกด้านที่เกี่ยวกับภารกิจ ทั้งในด้านวิชาการและหลักสูตร การเงินและงบประมาณ
 การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ซึ่งหลักการสำคัญของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
 ไว้ 5 ประการ ได้แก่

1. หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) เป็นการกระจายอำนาจจากส่วนกลาง
 ไปยังสถานศึกษามากที่สุด โดยมีความเชื่อว่า โรงเรียนเป็นหน่วยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงและ
 พัฒนาการศึกษาของเด็ก เป็นการบริหารแนวราบมากกว่าแนวตั้ง ตามทฤษฎีของ Y แมคเกรเกอร์
 ที่มองคนในแง่ดี เห็นว่าธรรมชาติของคนชอบทำงาน มีความรับผิดชอบและใฝ่ดี จึงมอบอำนาจ
 ความไว้วางใจให้บริหารด้วยตนเอง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความยุ่งยากและเพิ่มปัญหา
 มากขึ้นตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น การกระจายอำนาจให้โรงเรียนจะทำให้สมาชิก
 ในโรงเรียนมีส่วนร่วม โรงเรียนมีพลังอำนาจ และมีความรับผิดชอบในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นด้วย
 ตนเองให้มีประสิทธิภาพมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ และส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
 อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. หลักการมีส่วนร่วม (Participation or Collaboration or Involvement) เปิด
 โอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้มีส่วนร่วมในการบริหาร ตัดสินใจ และร่วมจัด
 การศึกษา ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีทั้งครู ผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน ตัวแทนศิษย์เก่า และตัวแทนนักเรียน
 การที่บุคคลเหล่านั้นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจะเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ และจะรับผิดชอบใน
 การจัดการศึกษามากขึ้น

² อุทัย บุญประเสริฐ, การศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของ
 สถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management)
 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2543), 1-2, 154-156.

3. หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน (Return Power to People) ในอดีต การจัดการศึกษาจะทำกันหลากหลายโดยครอบครัวและชุมชน บางแห่งก็ให้วัดหรือองค์กรในท้องถิ่น เป็นผู้ดำเนินการ ต่อมามีการรวมการจัดการศึกษาไปให้กระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบเพื่อให้เกิด เอกภาพและมาตรฐานทางการศึกษา เมื่อประชากรเพิ่มมากขึ้น ความเจริญก้าวหน้าต่าง ๆ เป็นไป อย่างรวดเร็ว การจัดการศึกษาโดยส่วนกลางเริ่มมีข้อจำกัด เกิดความล่าช้า และไม่ตอบสนองความ ต้องการของผู้เรียนและชุมชนอย่างแท้จริง จึงต้องมีการคืนอำนาจให้ท้องถิ่นและประชาชนได้จัด การศึกษาเองอีกครั้ง โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครอบครัว องค์กรชุมชน สถาน ประกอบการ มีสิทธิจัดการศึกษาได้ หรือการมีตัวแทนชุมชน ผู้ปกครอง องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น องค์กรชุมชนไปร่วมเป็นคณะกรรมการโรงเรียน

4. หลักการบริหารตนเอง (Self-management) ในระบบการศึกษาทั่วไปมักจะ กำหนดให้โรงเรียนเป็นหน่วยปฏิบัติตามนโยบายของส่วนกลาง โรงเรียนไม่มีอำนาจอย่างแท้จริง สำหรับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานนั้นไม่ได้ปฏิเสธเรื่องการทำงานให้บรรลุเป้าหมายและ นโยบายของส่วนรวม แต่มีความเชื่อว่าวิธีการทำงานให้บรรลุเป้าหมายนั้นทำได้หลายวิธี การที่ ส่วนกลางทำหน้าที่เพียงกำหนดนโยบายและเป้าหมายแล้วปล่อยให้โรงเรียนมีระบบการบริหารด้วย ตนเอง โดยให้โรงเรียนมีอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบในการดำเนินงาน ซึ่งอาจดำเนินการได้ หลากหลายแนวทาง ด้วยวิธีการที่แตกต่างกันแล้วแต่ความพร้อมและสถานการณ์ของโรงเรียน ผลที่ได้ น่าจะมีประสิทธิภาพสูงกว่าเดิมที่ทุกอย่างถูกกำหนดมาจากส่วนกลาง ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือ ทางอ้อม

5. หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล (Check and Balance) ส่วนกลางมีหน้าที่กำหนด นโยบายและควบคุมมาตรฐาน มีองค์กรอิสระทำหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพการบริหาร และการจัด การศึกษา เพื่อให้มีคุณภาพและมาตรฐานเป็นไปตามกำหนดและเป็นไปตามนโยบายของชาติ คณะกรรมการโรงเรียน จะทำหน้าที่ตรวจสอบและถ่วงดุลซึ่งกันและกันเสมอ

การนำหลักการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มีประโยชน์ต่อการบริหารและการ จัดการศึกษาโดยรวมดังนี้³ 1) เป็นการระดมผู้เชี่ยวชาญและผู้มีประสบการณ์เพื่อร่วมกันจัด การศึกษาเปิดโอกาสให้ครู ผู้ปกครอง ผู้ทรงคุณวุฒิ และตัวแทนองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน มีส่วนร่วม ในการตัดสินใจในการบริหารโรงเรียน 2) ขวัญและกำลังใจของครูดีขึ้น เนื่องจากมีส่วนร่วมและ รับผิดชอบในการบริหารและจัดการเรียนการสอนมากขึ้น ครูเกิดความภาคภูมิใจในงานของโรงเรียน เพราะได้มีโอกาสร่วมคิดร่วมทำมากขึ้น 3) เป็นการระดมทรัพยากรจากชุมชนเพื่อจัดการศึกษา ทั้ง ด้านบุคลากร การเงิน และวิชาการเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยอาศัยเครือข่าย ผู้แทนองค์กรต่าง ๆ และเครือข่ายผู้ปกครองที่เข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษา 4) สร้างภาวะผู้นำให้กับ บุคลากรในโรงเรียน การกระจายความรับผิดชอบให้ทีมงานต่างๆในโรงเรียนจะทำให้เกิดผู้นำกลุ่ม และสมาชิกในโรงเรียนจะผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำในทีมงาน 5) เพิ่มปริมาณและคุณภาพการ

³Dorothy Myers and Robert Stonehill, **School-Based Management**, assessed November 16, 2015, available from <http://www.ed.gov/pubs/OR/ConsumerGuides/baseman.html>

ติดต่อสื่อสาร การบริหารแบบมีส่วนร่วม และการทำงานเป็นทีม ทำให้ต้องมีการสื่อสารภายในทีมงาน และระหว่างหน่วยงานภายในโรงเรียนมากขึ้น และทำให้บุคลากรในโรงเรียนรับรู้และเข้าใจนโยบาย และแนวทางของโรงเรียนเพิ่มขึ้น 6) เกิดการริเริ่มสร้างสรรค์ การให้โรงเรียนรับผิดชอบบริหารจัดการ ด้วยตนเองทำให้เกิดการริเริ่มจัดทำโครงการใหม่ ๆ เพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชนมากขึ้น 7) เพิ่มประสิทธิภาพ การที่ครู ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ จึงเกิดแนวทางที่จะต้องใช้งบประมาณโดยประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุด 8) เกิดความรู้สึกร่วมกันและความรู้สึกเป็นเจ้าของของโรงเรียนเพิ่มขึ้น เนื่องจากเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนในโรงเรียนได้เสนอความคิดเห็นในการบริหารและจัดการศึกษา รวมทั้งการปรับปรุงและพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น 9) โรงเรียนมีความสัมพันธ์กับชุมชนมากขึ้น เนื่องจากชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษา 10) การบริหารและการตัดสินใจด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ เนื่องจากการบริหารในรูปองค์คณะบุคคล

ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน⁴ ได้แก่ 1) การกระจายอำนาจให้โรงเรียนอย่างแท้จริง และโรงเรียนต้องกระจายความรับผิดชอบ และอำนาจการตัดสินใจให้ทีมงานต่างๆ ในโรงเรียนอย่างทั่วถึง 2) เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมและการบริหารโดยองค์คณะบุคคล ในการปฏิบัติงานเน้นการทำงานเป็นทีมและการสร้างทีมงานที่มีคุณภาพ 3) มุ่งพัฒนาบุคลากร ทั้งการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียน พัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งการพัฒนาคณะกรรมการโรงเรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน รวมทั้งเรื่องการจัดการเรียนการสอนและเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง 4) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารและจัดการศึกษา สารสนเทศเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการวางแผนและการตัดสินใจสั่งการ 5) ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ความสามารถ โรงเรียนที่จะประสบผลสำเร็จมักจะมีผู้บริหารที่มีความสามารถในการเป็นผู้นำ บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนคือผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) การเป็นผู้นำ (Leader) และผู้สนับสนุน (Supporter) เป็นผู้นำนวัตกรรม (Innovations) เข้าสู่โรงเรียนและเป็นผู้ผลักดันการปฏิรูปการศึกษาให้ก้าวหน้า 6) การมีวิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision) ที่ชัดเจน วิสัยทัศน์ต้องเกิดจากการร่วมมือร่วมใจของบุคลากรในโรงเรียนและรับรู้ร่วมกัน เพราะวิสัยทัศน์คือทิศทางของการบริหารจัดการของโรงเรียน 7) การให้รางวัล โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ควรได้รับรางวัลจากกระทรวงศึกษาธิการ อาจได้รับการยกย่อง ชมเชย หรือการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติม เพื่อให้กำลังใจแก่โรงเรียน โรงเรียนควรให้รางวัลแก่ทีมงานหรือหน่วยงานภายในโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จด้วย

⁴ Eleanor R. Odden and Priscilla Wohlstette, "Making School-Based Management Work." *Educational Leadership* 52, 5 (February 1995): 32-36.

การบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (Total Quality Management : TQM)⁵

การบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร หรือ การบริหารคุณภาพโดยรวม (Total Quality Management : TQM) หมายถึง การจัดการเพื่อให้เกิดคุณภาพที่สมบูรณ์สำหรับลูกค้า ซึ่งต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และเกิดจากการมีส่วนร่วมของสมาชิกทุกคนในองค์กร การมุ่งพัฒนาปรับปรุงคุณภาพขององค์กรโดยรวม เป็นการสร้างความพึงพอใจให้ลูกค้า ส่งเสริมให้พนักงานมีความภาคภูมิใจในการทำงานเป็นทีม สนับสนุนพนักงานให้ใช้นวัตกรรม และสร้างบรรยากาศของการปรับปรุงงานในโรงเรียน ครูมีส่วนเกี่ยวข้องในการตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบโดยมีส่วนร่วมในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก จัดหาทรัพยากร การประเมินผล รวมทั้งการวางแผนระยะยาว หัวใจของการบริหารคุณภาพโดยรวม คือ การรับฟังความคิดเห็นของลูกค้า หรือผู้รับบริการ และการสื่อสารระบบเปิด

การบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร หรือ TQM มีส่วนประกอบสำคัญ 3 ประการ ดังนี้ 1) การให้ความสำคัญกับลูกค้า (Customer Oriented) พนักงานทุกคนต้องมีความสำนึกแห่งคุณภาพ และความเป็นเลิศ (Excellence) ต้องระลึกเสมอว่า ผลงานของทุกคนมีผลกระทบต่อคุณภาพของสินค้า หรือบริการที่ส่งมอบให้กับลูกค้า 2) การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement) การพัฒนาอย่างต่อเนื่องจะก่อให้เกิดโมเมนตัม (Momentum) ทำให้การก้าวไปข้างหน้าของธุรกิจสะดวก คล่องตัว และมีประสิทธิภาพขึ้น สามารถแก้ไขปัญหาและพัฒนาระบบงานที่ซับซ้อนและครอบคลุมทั้งองค์กร ซึ่งต้องทำในทุกระดับและขั้นตอน โดยดำเนินการดังนี้ 2.1 ศึกษา วิเคราะห์ ทบทวนข้อมูลการดำเนินการ และสภาพแวดล้อม เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพของระบบ และผลลัพธ์อย่างสร้างสรรค์ และต่อเนื่อง 2.2 พยายามหาวิธีการแก้ไขปัญหา และพัฒนาการดำเนินการที่เรียบง่าย แต่ให้ผลลัพธ์สูง 2.3 ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลงานอย่างเป็นระบบ เป็นธรรมชาติ และไม่สร้างความสูญเสียในการตรวจสอบ 3) สมาชิกทุกคนต้องมีส่วนร่วม (Employer Involvement) สมาชิกในองค์กรทุกคนตั้งแต่พนักงานระดับปฏิบัติการ จนถึงหัวหน้าคณะผู้บริหาร (Chief Executive Officers หรือ CEOs) ต้องมีความเข้าใจ และยอมรับในการสร้างคุณภาพสูงสุดให้เกิดขึ้น

การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach: WSA)

การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ เป็นแนวคิดที่มุ่งให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ (full participation) เป็นแนวคิดที่มุ่งให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีการพัฒนาไปพร้อมๆ กันอย่างเป็นระบบ โดยมีการดำเนินการอย่างครอบคลุมในทุกองค์ประกอบของโรงเรียน อาศัยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีขั้นตอนการดำเนินการแบบกว้างๆ 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นสำรวจ (E-explore) 2) ขั้นสนทนา แลกเปลี่ยนความคิด (C-converse) 3) ขั้นการวางแผน (P-plan) 4) ขั้นลงมือปฏิบัติตามแผน (I-implement) 5) ขั้นประเมินผลการดำเนินงาน (E-evaluation) 6) ขั้นการปรับปรุงแผนงาน (R-revision) โดยสิ่งที่เป็นเงื่อนไขสำคัญในการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ คือ

⁵ เรวัตร์ ชาตรีวิศิษฐ์, Total Quality Management, เข้าถึงเมื่อ 14 พฤศจิกายน 2558, เข้าถึงได้จาก <http://www.rmuti.ac.th/faculty/production/ie/html/TQM.htm>

1. การบูรณาการเข้าสู่ระบบงาน (built-in) เป็นการนำเรื่องที่ต้องการนำเข้าสู่ระบบโรงเรียนให้เป็นส่วนหนึ่งของระบบงานและภาระงานที่ทำอยู่ปกติ
2. การจัดให้ครบวงจร (complete cycle) โดยนำเรื่องที่ต้องการเข้าไปในขั้นตอนต่างๆ ของระบบและภาระงาน ตั้งแต่การวางแผน การดำเนินงาน และการประเมินผล
3. การพัฒนาให้ครอบคลุมทุกส่วนของระบบโรงเรียน (total development) โดยให้เรื่องที่ต้องการพัฒนา เป็นส่วนหนึ่งของทุกองค์ประกอบของโรงเรียน
4. การกำหนดปัจจัยพื้นฐาน (basic requirement) ที่เอื้อต่อการพัฒนา เพื่อให้เอื้ออำนวยต่อการทำกิจกรรมของเรื่องที่ต้องการ เช่น ระบบงาน กระบวนการทำงาน บุคลากร และโครงสร้างของโรงเรียนทางกายภาพ เป็นต้น
5. ส่งเสริมให้พัฒนาตนเอง (self-development) โดยให้ฝ่ายต่างๆ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องประเมินตนเองเกี่ยวกับการดำเนินงาน และพัฒนาตนเองในเรื่องนั้นอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาอย่างต่อเนื่องดังกล่าว สอดคล้องกับกระบวนการพัฒนาวงจรคุณภาพของเดมมิง (Deming Cycle) คือ เป็นการบริหารอย่างมีระบบ ตามกระบวนการคุณภาพ PDCA ที่มีการวางแผน (Plan) ลงมือปฏิบัติ (Do) ตรวจสอบประเมินผล (Check) และกำหนดมาตรฐานและปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Act)
6. การมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ (full participation) โดยให้ทุกฝ่ายทุกคนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเรื่องนั้นบนพื้นฐานของความเข้าใจ การยอมรับ และตระหนักในความสำคัญ

มายด์แมตเตอร์ (MindMatters)⁶ ได้พัฒนากระบวนการพัฒนาสุขภาพจิตและคุณภาพชีวิตของนักเรียนทั้งโรงเรียน โดยใช้กลยุทธ์หลายตัวผสมผสานกัน เพื่อมุ่งไปสู่วัตถุประสงค์เดียวกัน คือ สร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการป้องกันสุขภาพจิตและสุขภาพที่ดีทั้งในระดับสังคมและอารมณ์ โดยความร่วมมือของผู้ปกครองนักเรียน คุณครู และชุมชน โดยมีองค์ประกอบหลัก 3 ส่วน คือ 1) บรรยากาศของโรงเรียนและสิ่งแวดล้อม (School ethos and environment) 2) หลักสูตร การเรียนการสอน และการเรียนรู้ (Curriculum; teaching and learning) และ 3) ความร่วมมือภายในและภายนอก และการให้บริการ (Internal and external partnerships and services) โดยแบบจำลองดังกล่าวนี้ กล่าวถึงกลไกขับเคลื่อนที่สำคัญ 4 ประการ คือ 1) การขยายความเป็นผู้นำและการมีส่วนร่วม (Extending leadership and participation) ซึ่งอยู่แกนกลางของการขับเคลื่อนทั้งหมด หากสามารถสร้างความเป็นผู้นำและความมีส่วนร่วมให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดได้มากเท่าไรนั้นย่อมหมายถึงความสำเร็จมากขึ้นเท่านั้น และบุคคลเหล่านี้ คือ ผู้นำในการขับเคลื่อน 2) การเพิ่มความเข้าใจให้แก่เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับสุขภาพจิตและสุขภาพที่ดี (Increasing staff understanding of mental health and wellbeing) เมื่อได้สร้างความมีส่วนร่วม สร้างผู้นำในการขับเคลื่อนแล้ว สิ่งที่สำคัญต่อมา คือ การสร้างความเข้าใจในสิ่งที่กำลังขับเคลื่อนให้กับบุคคลเหล่านั้น ซึ่ง MindMatters

⁶ MindMatters, **The Whole School Approach**, accessed November 10, 2014, available from http://www.mindmatters.edu.au/whole_school_approach/the_whole_school_approach_landing.html

ได้ให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้าใจนี้โดยกำหนดให้อยู่ตรงแกนกลางของการขับเคลื่อนเช่นกัน

3) การเชื่อมโยงกับบุคคลอื่นที่สามารถเป็นผู้จุดประกายความคิด (Making links with other key initiatives) และ 4) การประเมินผลตามหลักฐาน และการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์ และการปฏิบัติการ (Evidence-based evaluation and data collection, analysis and action.) โดย 2 กลไกนี้ MindMatters ให้เชื่อมโยงกับ 2 องค์ประกอบ บรรยากาศของโรงเรียนและสิ่งแวดล้อม และ หลักสูตร การเรียนการสอน และการเรียน ดังแผนภาพที่ 3

แผนภาพที่ 3 แสดงการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบแบบ MindMatters

ศูนย์ส่งเสริมสนับสนุนพฤติกรรมแห่งชาติ (The National Behaviour Support Service : NBSS)⁷ ได้นำเสนอแบบจำลองเพื่อการพัฒนาพฤติกรรม อารมณ์ สังคม และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับที่ 1 การสนับสนุนโรงเรียนทั้งโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนทุกคน (School-wide Support for All Student) ระดับที่ 2 การสนับสนุนตามกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้นักเรียนบางส่วน (Targeted Intervention Support for Some Students) และ

⁷ The National Behaviour Support Service, **NBSS Model of Support**, accessed November 16, 2015, available from <http://www.nbss.ie>

ระดับที่ 3 การสนับสนุนแบบเข้มเป็นรายบุคคลเพื่อนักเรียนส่วนน้อย (Intensive Individualised Support for a Few Students)

NBSS ระดับที่ 1 คือ การสนับสนุนโรงเรียนทั้งโรงเรียนเพื่อนักเรียนทุกคน จะช่วยในการเสริมสร้าง พัฒนา และประเมินผลระบบการป้องกันเชิงรุก ตลอดจนโครงสร้าง นโยบาย การปฏิบัติ และความคิดริเริ่มที่เกี่ยวกับพฤติกรรม โดยจุดมุ่งหมายของการสนับสนุนระดับที่ 1 นี้ คือ การกระตุ้นเพื่อสร้างวัฒนธรรมโรงเรียนที่ส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวกที่จะเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้และการสอนของนักเรียนทุกคน และสมาชิกทั้งหมดของชุมชน โดยสิ่งที่จำเป็นในการสนับสนุนพฤติกรรมเชิงบวกทั้งโรงเรียนและบรรลุการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืน คือ 1) การตั้งและตกลงถึงความคาดหวังร่วมกัน ความคาดหวังของโรงเรียน คือ พฤติกรรมเชิงบวกแบบเฉพาะเจาะจงที่ทุกคนในโรงเรียนและชุมชนต้องการ โดยพฤติกรรมเหล่านี้จะต้องสามารถนำมาใช้ได้หลายมิติ และทุกคนมุ่งมั่นที่จะแสดงให้เห็นตลอดเวลา ความคาดหวังนี้ควรสอดคล้องกับพันธกิจของโรงเรียน มีจำนวนไม่มากเกินไป ประมาณ 3 – 5 ข้อ ควรกำหนดให้ปฏิบัติได้ในหลากหลายพื้นที่ เช่น ห้องเรียน ทางเดิน ห้องน้ำ โรงอาหาร และควรได้รับการสนับสนุน และส่งเสริมจากผู้บริหาร ครู และเจ้าหน้าที่ของโรงเรียน เพื่อจัดการเรียนการสอนอย่างชัดเจนให้นักเรียนทุกคน ด้วยกำหนดทักษะ ลักษณะ และทัศนคติ จนกลายเป็นวัฒนธรรมของโรงเรียน 2) ระบุกฎระเบียบและกิจวัตรที่ต้องทำที่ชัดเจน โดยต้องเป็นพฤติกรรมที่ชัดเจน สังเกต และวัดผลได้ง่าย เช่น ตรงต่อเวลา ทั้งขยະลงถั่ง เก็บเก้าอี้ทุกครั้งที่นั่ง เป็นต้น 3) การพัฒนาระบบสำหรับส่งเสริมและเสริมแรงพฤติกรรมในเชิงบวก 4) การพัฒนาระบบที่ใช้อย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองต่อพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ที่มีระบบการบันทึกง่ายๆ ที่ช่วยให้โรงเรียนติดตามพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ 5) การพัฒนาโครงสร้างและการปฏิบัติเพื่อให้ความมั่นใจแก่คุณครูว่าเขาสอนตามความคาดหวังของโรงเรียนอย่างชัดเจนและมีระบบ การเลื่อนตำแหน่งที่จะรักษาประสิทธิภาพและความสม่ำเสมอ ทุกกิจกรรมในระดับที่ 1 ล้วนมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวกและการเรียนรู้ตลอดเวลาของนักเรียนทุกคนโดยมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาพฤติกรรมสำหรับทักษะการเรียนรู้ ความรู้ทักษะทางสังคมและอารมณ์ ความรู้ทางวิชาการ, การเรียนรู้และทักษะการเรียนรู้ และสุขภาพบวกและทักษะการอยู่ดีมีสุข

การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ⁸ มีเป้าหมายเพื่อให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือ และการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1. การบริหารจัดการ (Management) โดยผู้บริหารโรงเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกันวางแผน จัดหาทรัพยากร เพื่ออำนวยความสะดวกให้ครู และนักเรียนทุกคน ทั้งนี้มีข้อเสนอแนะกิจกรรมด้านการบริหารจัดการ ได้แก่ 1) กำหนดนโยบาย เป้าหมาย “บวร” หรือ “บรม” อย่างชัดเจนในแผนปฏิบัติการโรงเรียนประจำปี โดยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมวางแผนพัฒนาศีลธรรมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียนทุกคน 2) ผู้บริหารโรงเรียนและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของคนดี มีศีล มีธรรมเป็นตัวอย่างผู้บริหารดี ศรีตำบลให้กับครูและนักเรียน 3) พัฒนาโรงเรียนด้านกายภาพให้เป็นโรงเรียน

⁸ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, *ชีวิตงาม ตามแนวทางโรงเรียนดีศรีตำบล 2556*, (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด รุ่งโรจน์อินเตอร์กรุ๊ป, 2556), ไม่ปรากฏเลขหน้า.

สีเขียว รมรื่นด้วยร่มเงาธรรมชาติ ห้องเรียน อาคารเรียน อาคารประกอบและบริเวณโรงเรียนสะอาด ปลอดภัย น่าดู น่าอยู่ น่าเรียน 4) สนับสนุนครูและนักเรียนทำกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้าน ศิลธรรม คุณธรรม จริยธรรมที่หลากหลายและต่อเนื่องตลอดปี

2. การจัดการเรียนการสอน (Teaching and Learning) โดยครูทั้งโรงเรียน และภูมิ ปัญญาท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ภายใน และภายนอกโรงเรียน ทั้งนี้มีข้อเสนอแนะกิจกรรมด้านการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ 1) บูรณาการการจัดการเรียนรู้ด้านศิลปธรรม คุณธรรม จริยธรรมในวิชาที่ครูผู้สอน รับผิดชอบโดยถือเป็น หน้าทีและยอมรับผิดชอบร่วมกัน 2) ประพฤติ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของคนดี มีศีล มีธรรมเป็น ตัวอย่างครูดี ศรีตำบลให้กับนักเรียนผู้ปกครองและคนในชุมชน 3) จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อปลูกฝัง ศิลธรรม คุณธรรม จริยธรรมที่หลากหลาย ตามแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถานที่ให้ สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนด 4) ให้กำลังใจ ชื่นชมยกย่องนักเรียนที่ประพฤติปฏิบัติตนดีจนได้รับ การยอมรับหรือมีผลเชิงประจักษ์ และให้รางวัลนักเรียนดี ที่ได้รับการยกย่องเชิดชูให้เป็นต้นแบบเด็กดี ประเภทต่าง ๆ เช่น เด็กดีศรีตำบล เด็กดีวิถีพุทธ ต้นกล้าของแผ่นดิน เด็กดีมีวินัย เด็กดีวิสตาร์ โพรอีสต์ว์น้อย เยาวชนอาสา กัลยาณมิตร เด็กดีต่อทคอม เยาวชนต้นแบบ เป็นต้น

3. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ (Extracurricular) โดยนักเรียนแต่ละคน อาสาสมัครใจเข้าร่วมโครงการที่ตนสนใจก่อตั้งเป็นชมรม หรือโครงการขึ้นมาเอง มีครูเป็นผู้ให้ คำปรึกษาและผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ให้การสนับสนุนด้านทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งนี้มีข้อเสนอแนะ กิจกรรมด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ได้แก่ 1) อาสาสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม/โครงการด้าน ศิลธรรมคุณธรรม การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ตามความสนใจ 2) ประพฤติ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของการเป็นคนตรงต่อเวลา รักความสะอาดต่อ ตนเองและต่อส่วนรวม รักความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีความสุภาพนุ่มนวล 3) มีส่วนร่วมพัฒนาบ้าน วัด/มัสยิดและโรงเรียนให้สะอาด รมรื่น เป็นระเบียบอยู่เสมอ 4) มีส่วนร่วมสร้างจิตสำนึกให้เพื่อน นักเรียนด้วยกันรักการทำบุญ เกรงกลัวการทำบาป ฝึกทำสมาธิให้จิตใจสงบ ผ่องใส เบิกบานกับการ สร้างและหมั่นสะสมบุญหรือความดีทุกวัน

4. การมีส่วนร่วมของชุมชน (Community Participation) โดยองค์กรปกครองท้องถิ่น ผู้นำศาสนาในวัด/มัสยิดใกล้โรงเรียน ผู้ปกครอง และคนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาโรงเรียนทุก ด้าน ตามที่กำหนดไว้ในแผนโดยมีเป้าหมายชัดเจน ทั้งนี้มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมการมีส่วนร่วม ของชุมชน ได้แก่ 1) กำหนดนโยบาย เป้าหมายที่ชัดเจน ในแผนพัฒนาตำบล ในการสร้างเครือข่ายที่ เข้มแข็งจนเป็น “ชุมชนดี ศรีตำบล” ในลักษณะบ้าน วัด โรงเรียน “บวร” 2) ประพฤติปฏิบัติตน จน เป็นแบบอย่างคนดี มีศีล มีธรรม มีคุณธรรม 3) ร่วมพัฒนากายภาพสำนักงาน วัด โบสถ์ มัสยิด โรงเรียนให้รมรื่นด้วยธรรมชาติ สะอาด และปลอดภัยทั้งปวง 4) สนับสนุนการจัดงานบุญ งาน ประเพณี งานวัฒนธรรมที่ดงามของท้องถิ่น 5) ร่วมจัดกิจกรรมปลูกพลังความเชื่อมั่นในกฎแห่งกรรม ดังแผนภาพที่ 4

แผนภาพที่ 4 ภาพรวมการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ

การบริหารจัดการโรงเรียนแบบ BANRAI⁹

การบริหารจัดการโรงเรียนแบบ BANRAI เป็นรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาที่พัฒนาต่อยอดมาจากการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach) โดยการบริหารจัดการโรงเรียนแบบ BANRAI มีขั้นตอนการดำเนินงาน 6 ขั้นตอน

1. Brainstorming-based Agreement (B) การสร้างข้อตกลง ที่อยู่บนพื้นฐานการระดมความคิดจากผู้เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงาน วัตถุประสงค์และวิธีดำเนินงาน
2. Action Planning (A) การวางแผนปฏิบัติการ โดยใช้ข้อตกลงที่ได้จากการระดมความคิดในขั้นที่ 1
3. Network Implementing and Coaching (N) การดำเนินงานโดยการมีส่วนร่วมจากผู้เกี่ยวข้องและการนิเทศแบบสอนแนะ
4. Research and Development (R) การศึกษาหาข้อดี ข้อเสีย ของการดำเนินงาน รวมทั้งการกำหนดแนวทางการปรับปรุงและพัฒนางาน
5. Application (A) การนำผลการศึกษาและแนวทางการปรับปรุงและพัฒนางานมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานเพื่อให้ผลการดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพสูงสุด
6. Information (I) ขั้นการนำเสนอและเผยแพร่ผลงาน

⁹ วิชัย ยุชังกุล, การพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบตามยุทธศาสตร์ BANRAI, เข้าถึงเมื่อ 6 กรกฎาคม 2556, เข้าถึงได้จาก <http://www.km.secondary42.com/main/?name=research&file=readresearch&id=227>

การบริหารจัดการโรงเรียนแบบ TIPCo¹⁰

การบริหารงานแบบ TIPCo เป็นการบริหารงานที่ได้นำแนวคิดและหลักการของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School – based Management) : SBM การบริหารคุณภาพทั้งองค์การ (Total Quality Management) :TQM ระบบการควบคุมคุณภาพ (Quality Control Circle) : Q.C.C. และการพัฒนาสถานศึกษาทั้งระบบ(Whole School Approach) WSA มาประยุกต์หลอมรวมเป็นการบริหารงานแบบ TIPCo

องค์ประกอบของการบริหารงานแบบ TIPCo

T	=	Teamwork	แปลว่า การทำงานเป็นทีม
I	=	Integration	แปลว่า การบูรณาการ
C	=	Participation	แปลว่า การมีส่วนร่วม
Co	=	Continuous Improvement	แปลว่า การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

T ย่อมาจากคำว่า Teamwork หมายถึง การทำงานเป็นทีมของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วย ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองชุมชน และองค์กรท้องถิ่น เป็นต้น

I ย่อมาจากคำว่า Integration แปลว่า การบูรณาการ ซึ่งหมายถึง การบูรณาการนโยบายต้นสังกัด ภารกิจ กิจกรรม ความรับผิดชอบ ทรัพยากร บุคลากร และเทคโนโลยีนำมาหลอมรวมเป็นนโยบายและแนวคิดในการทำงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการจัดการของโรงเรียนให้ได้มากที่สุด

P ย่อมาจากคำว่า Participation หมายถึง การมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรม ทุกขั้นตอนการดำเนินงานของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษา (Stakeholders) ได้แก่ นักเรียน ครู ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรท้องถิ่น ซึ่งบุคคลดังกล่าวจะมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปคณะกรรมการอำนวยการของสถานศึกษา ในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติงานโดยมีหลักในการทำงานร่วมกันว่า “ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมกันแก้ปัญหาและร่วมกันภาคภูมิใจ

Co ย่อมาจากคำว่า Continuous Improvement แปลว่า การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง หมายถึง มีการดำเนินงานในทุกกิจกรรมของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นพลวัตร (Dynamic) โดยใช้วงจรเดมมิ่ง (Deming Cycle) เป็นขั้นตอนในการปฏิบัติงานได้แก่ การวางแผน การปฏิบัติ การประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในด้านต่างๆ ของโรงเรียนโดยเฉพาะการบริหารที่เน้นผลงานเป็นหลัก

ดังนั้น การบริหารงานแบบ TIPCo เป็นการบริหารงานในรูปขององค์คณะบุคคล โดยบูรณาการนโยบายต้นสังกัด ภารกิจ กิจกรรม ความรับผิดชอบ ทรัพยากร บุคลากรและเทคโนโลยีนำมาหลอมรวมเป็นนโยบาย และยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานของสถานศึกษา เน้นการทำงานเป็นทีม และเน้นการเข้าใจ ยอมรับ และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษา

¹⁰ อมฤต หล้าลั่น, การบริหารสถานศึกษาแบบTIPCo, เข้าถึงเมื่อ มีนาคม 2556, เข้าถึงได้จาก <http://www.gotoknow.org/posts/323877>

(Stakeholder) ในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติงาน โดยมีหลักในการทำงานร่วมกันว่า “ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมกันแก้ปัญหา และร่วมกันภาคภูมิใจ” และเน้นการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นพลวัตร (Dynamic) โดยมีเป้าหมายนักเรียนสำคัญที่สุด

ผลผลิตของโรงเรียน

ผลผลิต¹¹

ความหมายผลผลิต

ผลผลิตการให้บริการ ที่ดำเนินงานโดยส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ ทั้งในรูปแบบของการให้บริการแก่ประชาชน หรือโดยการใช้วัสดุสิ่งของและหรือสิ่งก่อสร้างเพื่อนำไปใช้ในการให้บริการแก่ประชาชน องค์กรภายนอกส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจนั้น โดยมีตัวชี้วัดผลสำเร็จในเชิงปริมาณ คุณภาพ เวลา รวมทั้งค่าใช้จ่าย ตามที่ได้กำหนดไว้ในเอกสารประกอบพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม หรือที่กำหนดขึ้นใหม่ในระหว่างปีงบประมาณ

องค์ประกอบของผลผลิต

1. เป็นสิ่งของหรือบริการ โดยผลผลิตของหน่วยงานใดจะเป็นสิ่งของหรือบริการขึ้นอยู่กับบทบาทและลักษณะภารกิจของหน่วยงานนั้น ๆ
2. เป็นรูปธรรมหรือรับรู้ได้ เช่น ถนน การบริหารจัดการน้ำชลประทาน และการให้คำปรึกษา เป็นต้น
3. เป็นผลที่ได้จากการผ่านทุกกระบวนการผลิต (Process) ของผลผลิตนั้นแล้ว
4. เป็นสิ่งของหรือบริการที่เกิดจากการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐ
5. เป็นผลผลิตขั้นสุดท้ายของหน่วยงานเพื่อให้ประชาชนหรือกลุ่มเป้าหมายภายนอกองค์กรเป็นผู้ได้รับประโยชน์ (ไม่ใช่เป็นการสนองต่อกลุ่มเป้าหมายภายในองค์กรเอง)
6. หน่วยงานเจ้าของผลผลิตจะต้องสามารถควบคุมความสำเร็จของการนำส่งผลผลิตนั้น ๆ
7. สามารถระบุหน่วยนับหรือตรวจวัดได้ชัดเจน ในเชิงปริมาณ คุณภาพ ต้นทุน และเวลา เช่น แห่ง กิโลเมตร ครั้ง เรือ เป็นต้น
8. สามารถกำหนดต้นทุน หรือค่าใช้จ่ายในการได้มาซึ่งผลผลิตนั้น ๆ ได้

ลักษณะของผลผลิต

ขึ้นอยู่กับบทบาทและลักษณะภารกิจของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งสามารถจำแนกตามกลุ่มภารกิจ (Cluster) ที่สำนักงาน ก.พ. กำหนดไว้ ดังนี้

1. กลุ่มภารกิจในการกำหนดนโยบาย ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวง และสำนักงานเศรษฐกิจต่าง ๆ ผลผลิตตามภารกิจของหน่วยงานเหล่านี้จะเป็น นโยบายหรือแผน ที่กำหนดให้หน่วยงานอื่นนำไปปฏิบัติ

¹¹ สำนักงบประมาณ, **หลักเกณฑ์และแนวทางทบทวนผลผลิต ตัวชี้วัด และเกณฑ์การวัด**, เข้าถึงเมื่อ 14 พฤศจิกายน 2558, เข้าถึงได้จาก <http://www.bb.go.th>

2. กลุ่มภารกิจในการส่งเสริม สนับสนุน เช่น กรมส่งเสริมการค้าส่งออก กรมการประกันภัย BOI เป็นต้น ผลผลิตตามภารกิจจะเป็น การส่งเสริม การให้คำปรึกษา การให้บริการข้อมูล การพัฒนาบุคลากร แก่กิจการที่เป็นของเอกชน หรือประชาชน

3. กลุ่มภารกิจในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐาน เช่น กรมชลประทาน กรมทางหลวง เป็นต้น ผลผลิตตามภารกิจจะเป็นงานจากการก่อสร้าง เช่น ถนน และจากการให้บริการที่เกิดจากการก่อสร้าง เช่น การบริหารจัดการน้ำชลประทาน และการอำนวยความสะดวกในการเดินทาง

4. กลุ่มภารกิจในการให้บริการ เช่น สถานพยาบาล โรงเรียน เป็นต้น ผลผลิตตามภารกิจจะเป็น การให้บริการรักษาพยาบาล การให้บริการการเรียนการสอน เป็นต้น

5. กลุ่มภารกิจในการวิจัยและพัฒนา เช่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สถาบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย เป็นต้น ผลผลิตตามภารกิจจะเป็นการวิจัยที่จะดำเนินการหรือที่แล้วเสร็จ

6. กลุ่มภารกิจในการกำกับดูแล การจัดระบบ การจัดระเบียบ เช่น กรมการประกันภัย สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เป็นต้น ผลผลิตตามภารกิจจะเป็น การกำกับดูแลการคุ้มครอง การให้บริการข้อมูล การตรวจสอบ การเฝ้าระวัง การจัดทำมาตรฐาน การกำหนดเกณฑ์ แก่กิจการที่เป็นเอกชน และเพื่อคุ้มครองประชาชน

7. กลุ่มภารกิจในการติดตามและประเมินผล เช่น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานงบประมาณ เป็นต้น ผลผลิตตามภารกิจจะเป็น รายงานการติดตามหรือรายงานประเมินผล

8. กลุ่มภารกิจในการตรวจสอบ เช่นสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เป็นต้น ผลผลิตตามภารกิจจะเป็น การสืบสวน การตรวจสอบ การรณรงค์ การยึดหรืออายัด

9. กลุ่มภารกิจในการปฏิบัติการภายใต้กำกับของรัฐ ผลผลิตจะเป็นไปเพื่อสนองวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งองค์กรนั้น ๆ เช่น สำนักงานปฏิรูปการศึกษา ผลผลิตจะเป็นการจัดโครงสร้างองค์กร การจัดระบบครูและการจัดระบบทรัพยากร ตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หรือสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน ผลผลิตจะเป็นการสร้างขีดความสามารถขององค์กรชุมชน เป็นต้น

10. กลุ่มภารกิจที่รัฐต้องดำเนินการเองตามบทบัญญัติของกฎหมาย ผลผลิตจะเป็นไปเพื่อสนองวัตถุประสงค์ขององค์กรนั้น ๆ เช่น กรมที่ดิน ผลผลิตจะเป็นเอกสารสิทธิ์ที่ดิน หรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผลผลิตจะเป็นการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การจับกุมคดีผู้กระทำความผิด การปราบปรามแรงงานต่างด้าว

การวิเคราะห์ผลผลิต

เพื่อวิเคราะห์ผลผลิตของหน่วยงานภาครัฐยังมีความจำเป็นหรือไม่ ได้ดังนี้

1. วิเคราะห์ความเชื่อมโยงและความสอดคล้องกับเป้าหมายการให้บริการสาธารณะ และยุทธศาสตร์ระดับชาติ โดยวิเคราะห์เป้าหมายระดับกระทรวงและระดับชาติที่กำหนดไว้แล้ว ว่าถ้าหากขาดผลผลิตนั้นไป ยังคงสามารถบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายหรือไม่อย่างไร หรือวิเคราะห์ผลผลิตนั้นว่าสามารถส่งผลลัพธ์ในระดับวัตถุประสงค์ของแต่ละระดับหรือไม่

2. วิเคราะห์ประสิทธิภาพและความคุ้มค่าของผลผลิต โดยเปรียบเทียบในเชิงต้นทุน ผลผลิตของหน่วยงานกับต้นทุนผลผลิตของหน่วยงานอื่นหรือของภาคเอกชน หากพบว่าต้นทุนที่สูงกว่าควรให้หน่วยงานอื่นดำเนินการแทน

3. วิเคราะห์ภารกิจที่นำส่งผลผลิตนั้น ๆ ยังคงเป็นอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานตามพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม พ.ศ.2545 หรือไม่ หากไม่ใช่แล้วก็ไม่ควรมีผลผลิตนั้นแล้ว

หลักเกณฑ์การกำหนดตัวชี้วัดผลสำเร็จของผลผลิต

การกำหนดตัวชี้วัดที่กำหนดจะต้องสามารถวัดได้ และวิธีวัดไม่ยุ่งยากมาก มีต้นทุนในการวัดผลสำเร็จไม่สูงจนเป็นภาระงบประมาณ โดยตัวชี้วัดผลสำเร็จ ประกอบด้วย

1. ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ คือ จำนวนผลผลิตที่ต้องนำส่งจากการใช้งบประมาณที่ได้รับจัดสรร

2. ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ คือ คุณภาพของสิ่งของหรือบริการที่หน่วยงานภาครัฐผลิต เช่น ความถูกต้อง ความสมบูรณ์ ความสามารถเข้าถึงบริการ เวลาเหมาะสม ความครอบคลุม ความเสี่ยง ความถูกต้องตามกฎหมาย ความพึงพอใจของผู้ได้รับบริการ เป็นต้น

3. ตัวชี้วัดเชิงเวลา คือ ระยะเวลาการส่งมอบผลผลิตได้ทันในเวลาที่กำหนดหรือไม่ หรือสามารถลดเวลาดำเนินงานลงหรือไม่

4. ตัวชี้วัดเชิงต้นทุน คือ ผลผลิตใช้ต้นทุนในการผลิตต่ำที่สุดเท่าที่ทำได้หรือไม่ หรือมีต้นทุนต่ำกว่าหน่วยงานอื่นหรือเอกชนหรือไม่

เกณฑ์การวัดผลสำเร็จของผลผลิต มีดังนี้

1. วัดผลผลิตที่เกิดขึ้นจริงเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่มีการกำหนดไว้เป็นมาตรฐานสากลหรือผลงานที่หน่วยงานอื่นทั้งในประเทศหรือต่างประเทศเคยทำได้ดีที่สุด

2. วัดผลผลิตที่เกิดขึ้นจริงเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานที่เคยทำได้ในปีที่ผ่านมา ๆ มาในวงเงินค่าใช้จ่ายที่เท่ากัน

3. วัดผลผลิตที่เกิดขึ้นจริงเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่ต้องการให้เกิด

การประเมินประสิทธิผลของโรงเรียน

การประเมินประสิทธิผลโรงเรียน เป็นเรื่องสำคัญ และจำเป็น เพื่อดูความแตกต่างระหว่างความคาดหวังหรือเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้น กับ ผลลัพธ์จากการปฏิบัติงาน การจะประเมินว่าโรงเรียนใดว่าประสบผลสำเร็จหรือไม่ จึงควรเปรียบเทียบระหว่างวัตถุประสงค์ของโรงเรียนกับผลการดำเนินงานนั้นๆ

ฮอยและมิสเกล (Hoy and Miskel)¹² ได้ให้แนวทางการประเมินประสิทธิผลของโรงเรียน สามารถแยกแนวทางในการประเมินหรือวัดประเมินผลได้เป็น 3 แนวทาง ดังนี้

1. การประเมินประสิทธิผลในแง่ของเป้าหมาย (Goal Model of Organizational Effectiveness) เป็นการพิจารณาว่าองค์การจะมีประสิทธิผลหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับผลที่ได้รับว่าบรรลุเป้าหมายขององค์การหรือไม่ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือเป็นการใช้เป้าหมายขององค์การเป็นเกณฑ์ ให้ความสำคัญกับการบรรลุเป้าหมายหรือผลสุดท้ายมากกว่าวิธีการ ดังนั้นผู้บริหารในองค์การจะต้องกำหนดเป้าหมายที่สามารถทำได้ หรือเป้าหมายที่เป็นจริงที่สามารถวัดได้

2. การประเมินประสิทธิผลในแง่ของระบบทรัพยากร (The System Resource Model of Organizational Effectiveness) เป็นการประเมินโดยพิจารณาความสามารถขององค์การในการแสวงหาผลประโยชน์จากสภาพแวดล้อมเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรที่ต้องการ อันจะทำให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ รวมทั้งเป็นความสามารถขององค์การที่จะนำทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดและมีคุณค่าจากสภาพแวดล้อมมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อสนับสนุนการดำเนินการขององค์การ ซึ่งเป็นการเน้นปัจจัยตัวป้อนเข้า (Input) มากกว่าผลผลิต (Output)

3. การประเมินประสิทธิผลตามรูปแบบบูรณาการที่ยึดการบรรลุเป้าหมายและรูปแบบระบบทรัพยากร (An Integrated Goal and System – Resource Model of Effectiveness) โดยเน้นลักษณะสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ มิติเวลา กลุ่มผู้เกี่ยวข้อง และใช้เกณฑ์ประเมินหลายเกณฑ์ ดังนี้ .1) มิติเวลา (Time) การประเมินประสิทธิผลของสถานศึกษาต้องคำนึงถึงมิติเวลาเป็นสำคัญ เพราะการประเมินในช่วงเวลาต่างกัน อาจทำให้ผลการประเมินแตกต่างกัน 2) กลุ่มผู้เกี่ยวข้อง (Multiple Constituencies) เป็นกลุ่มคนทั้งภายในและภายนอกองค์การที่สนใจผลขององค์การ สำหรับเกณฑ์ประสิทธิผลจะสะท้อนความคิดและค่านิยมของกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง เกณฑ์ที่กำหนดขึ้น จึงเกิดจากการเชื่อมโยงความคิดของผู้เกี่ยวข้อง 3) การประเมินประสิทธิผลโดยใช้หลายเกณฑ์ (The Multiple Criteria of Effectiveness) เป็นการวิเคราะห์ประสิทธิผลองค์การโดยใช้เกณฑ์หลายอย่าง ในการวัดประเมินผล เรียกว่า การวัดประสิทธิผลเชิงซ้อน (Multiple Effectiveness Measurement) พิจารณาตัวแปรหลักที่อาจมีผลต่อความสำเร็จขององค์การและพยายามแสดงให้เห็นว่าตัวแปรต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กัน การวัดประสิทธิผลวิธีนี้เกิดจากแนวคิดที่ว่าองค์การเป็นระบบสังคมที่มีชีวิต มีความต้องการหรือข้อเรียกร้อง ซึ่งองค์การจะต้องจัดหาเพื่อความอยู่รอดหรือเพื่อทำงานที่มีประสิทธิผล

ฮอย และเฟอร์กูสัน (Hoy and Ferguson)¹³ พิจารณาประสิทธิผลของโรงเรียนจาก 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูง 2) การจัดสรรทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพ 3) ความสามารถในการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อม 4) ความพึงพอใจในการทำงานของครู

¹² W. Hoy and C. Miskel, *Educational Administration : Theory Research and Practice*, 6th ed. (New York: McGraw-Hill, 2001) 293-297.

¹³ W. Hoy and F. Ferguson, *A theoretical framework and exploration of organizational effectiveness in school* (New York: Educational Administration Quarterly, 1985), 131.

รอบบินส์¹⁴ (Robbins) ได้สร้างเกณฑ์ประเมินประสิทธิผลองค์กรที่ครอบคลุมเกณฑ์ต่างๆ ตามลักษณะของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholder) มีเกณฑ์ดังนี้ 1) การวัดผลทางการเงิน 2) ผลผลิต 3) ความเจริญเติบโตขององค์กร 4) ความพึงพอใจของผู้รับบริการ 5) คุณภาพของสินค้า 6) ความยืดหยุ่น 7) ความก้าวหน้าและความพึงพอใจของบุคลากร 8) การให้การยอมรับของสังคม

เซอร์จิโอแวนนิ¹⁵ (Sergiovanni) ได้เสนอแนวคิดที่ว่าโรงเรียนที่มีประสิทธิผลมีลักษณะดังนี้ 1) เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง 2) มีแผนงานทางวิชาการที่ดี 3) จัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน 4) มีบรรยากาศโรงเรียนในทางบวก 5) ส่งเสริมความมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันแบบเป็นกลุ่ม 6) มีการพัฒนาบุคลากร 7) ใช้ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม 8) ส่งเสริมการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 9) ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

ผลผลิตทางการศึกษา

ผลผลิตตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551¹⁶

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงได้กำหนดเป็นจุดหมาย เพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้อันเป็นสากล และมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

นอกจากนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดนั้น จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

¹⁴ S. Robbins , *Leadership : Research future and Skills* (Ohio South-Western: Cengage Learning, 1997) 46 – 49.

¹⁵ Thomas J. Sergiovanni, *Leadership : What's in It for schools?* (London: Routledge Falmer, 2001)

¹⁶ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551* (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2553)

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้ เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสารการทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ยังมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก 8 ประการ ดังนี้ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย 8) มีจิตสาธารณะ

ผลผลิตตามสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา¹⁷

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ได้กำหนดให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ.2554 – 2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยได้มีการพัฒนาตัวบ่งชี้ 3 กลุ่มตัวบ่งชี้ คือ กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ และกลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม ให้สอดคล้องกับกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพ

¹⁷ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), “คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ.2554–2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสถานศึกษา,” 2554.

การศึกษา พ.ศ.2553 ข้อ 38 กำหนดให้สำนักงานทำการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาแต่ละแห่งตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและครอบคลุมหลักเกณฑ์ในเรื่องดังต่อไปนี้ คือ 1) มาตรฐานที่ว่าด้วยผลการจัดการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา 2) มาตรฐานที่ว่าด้วยการบริหารจัดการการศึกษา 3) มาตรฐานที่ว่าด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ 4) มาตรฐานที่ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายใน ดังนี้

1. มาตรฐานที่ว่าด้วยผลการจัดการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2552 มาตรา 6 ระบุว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” การประเมินคุณภาพภายนอกครอบคลุม ประเมินมาตรฐานนี้ด้วยตัวบ่งชี้พื้นฐาน 5 ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้ข้อดีลักษณะ 2 ตัวบ่งชี้ และตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม 1 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ ตัวบ่งชี้พื้นฐาน ได้แก่ 1) ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี 2) ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ 3) ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง 4) ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น 5) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ตัวบ่งชี้ข้อดีลักษณะ ได้แก่ 1) ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา 2) ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา ตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม ได้แก่ ผลการดำเนินการโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษา

2. มาตรฐานที่ว่าด้วยการบริหารจัดการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 39 ระบุว่า “ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง โดยหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจดังกล่าว ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง” การประเมินคุณภาพภายนอกครอบคลุม ประเมินมาตรฐานนี้ด้วยตัวบ่งชี้พื้นฐาน 1 ตัวบ่งชี้ และตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม 1 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ ตัวบ่งชี้พื้นฐาน ได้แก่ ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา ตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม ได้แก่ ผลการส่งเสริมเพื่อพัฒนาสถานศึกษาเข้าสู่มาตรฐาน ยกระดับมาตรฐาน และรักษามาตรฐาน เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา

3. มาตรฐานที่ว่าด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2552 มาตรา 24 ระบุว่า “จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุก

สถานการณ์” การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ประเมินมาตรฐานนี้ด้วยตัวบ่งชี้พื้นฐาน 1 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. มาตรฐานที่ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายใน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 48 ระบุว่า “ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก” การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ประเมินมาตรฐานนี้ด้วยตัวบ่งชี้พื้นฐาน 1 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ พัฒนาการของการประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาและต้นสังกัด

โดยสรุปแล้วการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ.2554 – 2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 3 กลุ่มตัวบ่งชี้ คือ กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน (8 ตัวบ่งชี้) กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ (2 ตัวบ่งชี้) และกลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม (2 ตัวบ่งชี้) มีจำนวนรวมทั้งหมด 12 ตัวบ่งชี้ รายละเอียดในตารางที่ 1

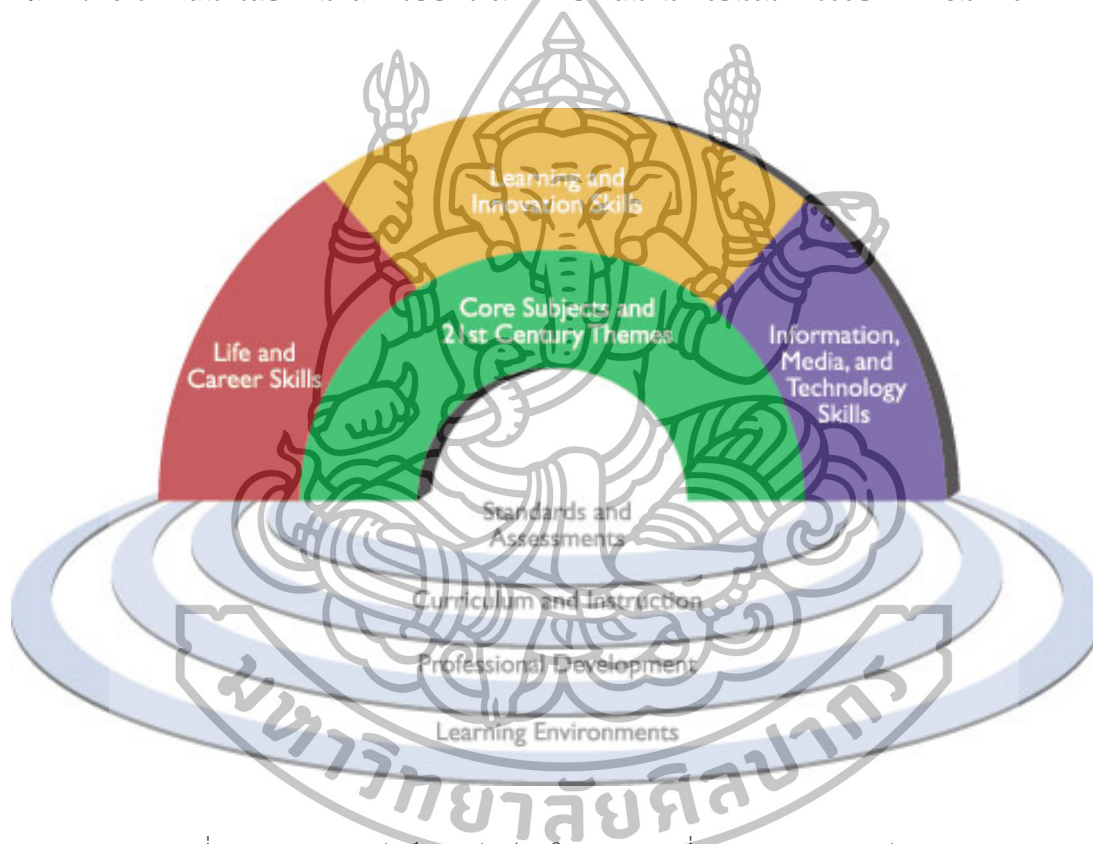

ตารางที่ 1 ตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ.2554 – 2558) ระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

	ตัวบ่งชี้	มาตรฐานตามกฎกระทรวง
กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน	1. ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี	มาตรฐานที่ 1 ผลการจัดการศึกษา
	2. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์	
	3. ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	
	4. ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น	
	5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	
	6. ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	มาตรฐานที่ 3 การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
	7. ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา	มาตรฐานที่ 2 การบริหารจัดการศึกษา
	8. พัฒนาการของการประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาและต้นสังกัด	มาตรฐานที่ 4 การประกันคุณภาพภายใน
กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์	9. ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา	มาตรฐานที่ 1 ผลการจัดการศึกษา
	10. ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา	
กลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม	11. ผลการดำเนินงานโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษา	มาตรฐานที่ 1 ผลการจัดการศึกษา
	12. ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาเพื่อยกระดับมาตรฐาน รักษามาตรฐาน และพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา	มาตรฐานที่ 2 การบริหารจัดการศึกษา

ผลผลิตของนักเรียนในศตวรรษที่ 21¹⁸

"ทักษะแห่งอนาคตใหม่ : การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21" ได้ถูกพัฒนาขึ้น โดยภาคส่วนที่เกิดจากวงการนอกรการศึกษา ประกอบด้วย บริษัทเอกชนชั้นนำขนาดใหญ่ เช่น บริษัทแอปเปิล (Apple Inc.) บริษัทไมโครซอฟท์ (Microsoft Corporation) บริษัทวอลต์ดิสนีย์ (The Walt Disney Company) องค์กรวิชาชีพระดับประเทศ และสำนักงานด้านการศึกษาของรัฐ รวมตัวและก่อตั้งเป็นเครือข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st Century Skills) หรือเรียกย่อๆว่า เครือข่าย P21 หน่วยงานเหล่านี้มีความกังวลและเห็นความจำเป็นที่เยาวชนจะต้องมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกแห่งศตวรรษที่ 21 ที่เปลี่ยนไปจากศตวรรษที่ 20 และ 19 จึงได้พัฒนาวิสัยทัศน์และกรอบความคิดเพื่อพัฒนานักเรียนในศตวรรษที่ 21 ขึ้น ดังภาพที่ 6

ภาพที่ 5 แสดงผลลัพธ์ของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 และระบบสนับสนุน

จากภาพนักเรียนจะได้รับเรียนวิชาแกนและเนื้อหาสำหรับศตวรรษที่ 21 (Core Subjects and 21st Century Theme) ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับนักเรียนทุกคน วิชาแกนประกอบด้วย ภาษาอังกฤษ การอ่าน ศิลปะการใช้ภาษา, ภาษาต่างประเทศ, ศิลปะ, คณิตศาสตร์, เศรษฐศาสตร์, วิทยาศาสตร์, ภูมิศาสตร์, ประวัติศาสตร์, หน้าที่พลเมือง และการปกครอง นอกจากนี้ยังมีเนื้อหาวิชาที่ต้องใช้ในศตวรรษที่ 21 เช่น จิตสำนึกต่อโลก (Global Awareness) ความรู้พื้นฐาน

¹⁸ Partnership for 21st Century Skills, P21 Framework Definitions, Accessed November 14, 2014, Available from <http://www.21stcenturyskills.org>

ด้านการเงิน เศรษฐกิจ ธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ (Financial, Economic, Business and Entrepreneurial Literacy) ความรู้พื้นฐานด้านพลเมือง (Civic Literacy) ความรู้พื้นฐานด้านสุขภาพ (Health Literacy) และความรู้พื้นฐานด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Literacy)

ซึ่งเมื่อเรียนวิชาหลักเหล่านั้นแล้ว ผู้เรียนจะต้องมีทักษะที่สำคัญ 3 ด้าน คือ 1) ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning and Innovation Skills) ประกอบด้วยทักษะการสร้างสรรค์และการผลิตนวัตกรรม (Creative and Innovation) การคิดเชิงวิพากษ์และทักษะการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) ทักษะการสื่อสาร และการทำงานร่วมกัน (Communication and Collaboration) 2) ทักษะข้อมูล สื่อและเทคโนโลยี (Information Media and Technology Skills) ประกอบด้วย ความสามารถในการเข้าถึง ประมวล ใช้ บริหารจัดการ ข้อมูลที่มีอยู่อย่างมากมาย (Information Literacy) ความสามารถในการวิเคราะห์ แยกแยะ และสร้างสรรค์สื่อใหม่ๆ ได้ (Media Literacy) และความสามารถในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT Literacy) 3) ทักษะชีวิตและอาชีพ (Life and Career Skills) ประกอบด้วย ความยืดหยุ่นและการปรับตัว (Flexibility and Adaptability) ความสามารถในการชี้นำตนเอง (Initiative and self-Direction) ทักษะสังคมและพหุวัฒนธรรม (Social and Cross-cultural Skills) การรู้จักเพิ่มพูนประสิทธิภาพของตนเอง (Productivity and Accountability) ความเป็นผู้นำ และการรู้จักรับผิดชอบ (Leadership and Responsibility)

โดยการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว จะประสบความสำเร็จได้ต้องมีระบบเพื่อการสนับสนุนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีประเด็นที่สำคัญอย่างยิ่ง 5 ประเด็น คือ 1) มาตรฐานในศตวรรษที่ 21 (21st Century Standards) การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องเน้นความเข้าใจมากกว่าความรู้ ต้องเรียนรู้จากชีวิตจริง ที่ต้องบูรณาการผสมผสานกันของวิชาหลักต่างๆ 2) การประเมินของทักษะในศตวรรษที่ 21 (Assessment of 21st Century Skills) เน้นการทำ Feedback ของผู้เรียนในระหว่างการเรียนรู้ในแต่ละวัน ควรมีการจัดทำแฟ้มผลงานพัฒนาการของทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน 3) หลักสูตรและการสอนในศตวรรษที่ 21 (21st Century Curriculum and Instruction) ควรจัดหลักสูตรที่ข้ามกลุ่มสาระ และเชื่อมโยงการมีส่วนร่วมของชุมชนด้วย โดยเน้นการพัฒนาสมรรถนะที่เกี่ยวข้องการแก้ปัญหา 4) การพัฒนาวิชาชีพครูในศตวรรษที่ 21 (21st Century Professional Development) และ 5) สิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (21st Century Learning Environment) จัดสิ่งแวดล้อมทั้งกายภาพ คน และบทฝึกให้เอื้อต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศกับบุคคลที่ประสบความสำเร็จ ให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงผ่านโครงการบูรณาการ Project Based Learning โดยใช้เทคโนโลยีต่างๆ มาช่วยในการเรียนรู้ พร้อมทั้งออกแบบกิจกรรมให้มีการทำงานเป็นกลุ่ม แบบได้พบปะกัน และออนไลน์ด้วย

ผลผลิตด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นหนึ่งในผลผลิตที่สำคัญของการบริหารจัดการการศึกษา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่น่าสนใจ เช่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของประเทศต่าง ๆ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของคนไทย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามช่วงวัย

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของประเทศต่างๆ

ประเทศญี่ปุ่น ได้กำหนดคุณลักษณะสำคัญ และลักษณะเฉพาะของความเป็นคนญี่ปุ่น มี 11 ประการ ดังนี้ 1) ตรงต่อเวลา 2) รับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย 3) ทำงานอย่างกระตือรือร้น 4) ความสะอาดเป็นระเบียบ 5) อ่อนน้อมถ่อมตน ไม่พูดโอ้อวด 6) ซื่อสัตย์สุจริต ไม่คดโกง 7) มีความจงรักภักดีระลึกถึงบุญคุณ 8) ประหยัด รู้คุณค่าของเงินและสิ่งของเครื่องใช้ 9) พิถีพิถันใส่ใจในรายละเอียด 10) แยกแยะเรื่องส่วนตัวและความรับผิดชอบในหน้าที่ 11) ทำงานเป็นทีม วิธีการเรียนรู้ของคนญี่ปุ่น จากการศึกษาพบว่าคุณลักษณะสำคัญ และลักษณะเฉพาะของความเป็นคนญี่ปุ่นทั้ง 11 ประการ ได้รับการเรียนรู้และหล่อหลอมจากสถาบันต่างๆ เช่น ครอบครัว สถาบันการศึกษา และสถานประกอบการ

สหราชอาณาจักร ได้กำหนดคุณลักษณะที่สำคัญและคุณลักษณะเฉพาะของความเป็นคนสหราชอาณาจักร มี 14 ประการ ดังนี้ 1) พึ่งตนเอง 2) ขยันขันแข็ง 3) รักการผจญภัย 4) มีความคิดเป็นอิสระของตนเอง 5) มีความจงรักภักดีต่อเพื่อน 6) ไม่เกรงกลัวศัตรู 7) รักความถูกต้องและยืนหยัดเพื่อความถูกต้อง 8) มีวินัย 9) ทำงานเป็นหมู่คณะและมีความร่วมมือกัน 10) มีความเคารพต่อผู้อาวุโสและเจ้านาย 11) มีความซื่อตรงและความเสียสละเพื่อหน้าที่ 12) มีความสามารถในการแข่งขันกันด้วยสมอง 13) มีความกล้าได้กล้าเสีย 14) มีความคงแก่เรียน วิธีการเรียนรู้ของคนอังกฤษ จากการศึกษา พบว่ากระบวนการเรียนรู้และหล่อหลอมให้คนอังกฤษมีคุณลักษณะทั้ง 14 ประการนั้น เกิดจากกระบวนการเรียนรู้และหล่อหลอมของระบบการเลี้ยงดูของครอบครัว สถาบันศาสนา กิจกรรมต่างๆ ในสังคม และที่สำคัญที่สุดคือ ระบบโรงเรียนระบบการเลี้ยงดูภายในครอบครัวของคนอังกฤษได้ปลูกฝังระบบคุณค่าที่สำคัญหลายประการให้แก่เด็ก เช่น การตรงต่อเวลา การรักษาความสะอาด การเป็นตัวของตัวเอง การรักการผจญภัย การมีอัธยาศัย เป็นต้น นอกจากนี้ ยังได้รับการตอกย้ำด้วยสถาบันศาสนา และกระบวนการเรียนรู้ในระบบโรงเรียน โดยเฉพาะโรงเรียนที่เรียกว่า Public School มีจุดเน้นในด้านการมีวินัย การเป็นผู้นำ ความเป็นสุภาพบุรุษ มีความเมตตา กรุณา อ่อนน้อมถ่อมตน สุภาพเรียบร้อย ซื่อสัตย์สุจริต จงรักภักดีต่อเพื่อนและทำงานเป็นทีม เคารพต่อกฎเกณฑ์หรือกฎหมาย

สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ได้กำหนดคุณลักษณะที่สำคัญของคนเวียดนาม ได้แก่ 1) ขยันและอดทน 2) รักชาติ 3) รักการศึกษาเล่าเรียน 4) ยึดถือความกตัญญู กตเวทิตะ การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในเวียดนามเป็นกระบวนการต่อเนื่องตั้งแต่เด็กโดยสอดแทรกอยู่ในคำสอนของผู้อาวุโส ตลอดจนรูปแบบการเรียนการสอนที่อยู่ในชั้นเรียนคุณธรรมและจริยธรรมที่ชาวเวียดนามส่วนใหญ่ยึดถือเป็นหลักในการดำรงชีวิต คือ คำสอนของอดีตประธานาธิบดีโฮจิมินห์ ซึ่งจะมีตีตกาศหลักคำสอนสำคัญ 5 ข้อ ไว้ตามสถาบันต่างๆ ตั้งแต่ชั้นอนุบาล จนถึงระดับอุดมศึกษา ความว่า 1) รักประเทศชาติ รักประชาชน 2) เรียนเก่ง ทำงานเก่ง 3) รักษาอนามัยดี 4) วินัยดี 5) ซื่อสัตย์

กล้าหาญ สังคมเวียดนามปลูกฝัง อบรมสั่งสอนแนวทางการดำเนินชีวิตด้วยใจ เยาวชนรุ่นใหม่จะซึมซับ สั่งสอนบุตรหลานในรุ่นถัดไป เป็นเหมือนคำขวัญในโรงเรียนที่ทุกคนท่องได้

ประเทศฟินแลนด์ เป็นประเทศที่ได้รับการจัดอันดับจากองค์การความโปร่งใสสากล (Transparency International – TI) ว่าเป็นประเทศที่มีการฉ้อราษฎร์บังหลวงน้อยที่สุดติดต่อกันหลายปี มีความโปร่งใสในการบริหารรัฐกิจ หรือการบริหารจัดการภาครัฐ สังคมยึดถือร่วมกันในเรื่องจริยธรรม และค่านิยมที่มีรากฐานมาจากศาสนา รวมถึงปรัชญาชีวิต อุดมคติทางการเมือง และแนวคิดเรื่องความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม ความเป็นธรรม ความรับผิดชอบของบุคคลต่อการตัดสินใจในการกระทำของตน สถาบันครอบครัว และระบบการศึกษามีบทบาทส่งเสริมสนับสนุนค่านิยมดังกล่าว โดยครอบครัวเป็นผู้ฝึกสอนลูกให้เป็นคนซื่อสัตย์อย่างแท้จริง มีวินัยในตนเอง และรับผิดชอบต่อการกระทำของตน หัวใจของการเลี้ยงลูกของคนฟินแลนด์ คือ การเตรียมลูกให้เป็นอิสระ รู้จักดูแลตนเอง ฝึกความรับผิดชอบต่อที่เริ่มตั้งแต่การบริหารเงินค่าขนมรายสัปดาห์ การตัดสินใจซื้อเสื้อผ้า เด็กจะได้รับการฝึกให้มีวินัยในตนเองอย่างเข้มงวดในการทำกิจกรรมประจำวัน เช่น ไม่ให้ดูโทรทัศน์ และเล่นเกมคอมพิวเตอร์ แต่จะอ่านหนังสือให้ฟังหรือพาไปทำกิจกรรมอื่นๆ เช่น ว่ายน้ำ เล่นสเก็ตน้ำแข็ง เรียนดนตรี เด็กทุกคนจะได้รับบัตรห้องสมุดสาธารณะเมื่อเริ่มอ่านหนังสือได้ ซึ่งห้องสมุดสาธารณะจะมีอยู่ทุกเมือง ชานเมืองและหมู่บ้าน ทั้งนี้ ฟินแลนด์จะให้ความสำคัญสูงในเรื่องความเสมอภาคระหว่างเขตเมืองและชนบท และภูมิภาคต่างๆ โรงเรียนประถมและมัธยมทุกโรงทั่วประเทศมีความพร้อมด้านวัสดุและครุภัณฑ์ที่ทัดเทียมกัน

ประเทศเยอรมัน ความเจริญโดยรวมของเยอรมันเกิดจากการวางแผนการศึกษาที่ถูกต้อง รากฐานการศึกษาตั้ง ต้นที่อนุบาลสำคัญที่สุด ไม่ต้องเรียนมาก ให้เด็กๆ รักการไปโรงเรียนมีเพื่อนเล่น เล่นมากกว่าเรียน การอบรมสั่งสอนสร้างให้คนเยอรมันรู้จักหน้าที่ของตนเอง ซื่อตรงต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย มีระเบียบวินัยในการทำงานและในการดำรงชีวิตประจำวัน มีความสะอาดในทุกสถานที่ ประหยัด มัธยัสถ์ มีความสามัคคีทำงานร่วมกัน มีความคิดพัฒนางานให้ดีขึ้น คุณภาพยิ่งขึ้น มีความมุ่งมั่นให้ผลงานดีกว่าของผู้อื่น วางการฝึกหัดงานระหว่างเรียนควบคู่ไปด้วย ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติงานไปด้วยกัน ทำทุกอย่างให้ง่ายเข้าใจ “Simplify” ตำราเรียนเขียนให้เข้าใจง่ายปฏิบัติงาน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของคนไทย

กระทรวงศึกษาธิการประกาศนโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา โดยยึดคุณธรรมนำความรู้สร้างความตระหนักสำนึกในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความสมานฉันท์ สันติวิธี วิถีประชาธิปไตย พัฒนาค้นโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยง ความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบัน ศาสนาและสถาบันการศึกษา มีจุดเน้นเพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดี มีความรู้ และอยู่ดีมีสุข ดังนั้น เพื่อให้การขับเคลื่อนดังกล่าวมีความชัดเจน เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม “8 คุณธรรมพื้นฐาน” ที่ควรเร่งปลูกฝัง ประกอบด้วย 1) ขยัน คือ ความตั้งใจเพียรพยายามทำหน้าที่การทำงานอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ อดทน ความขยัน ต้องปฏิบัติควบคู่กับการใช้สติปัญญา แก้ปัญหาจนเกิดผลสำเร็จ ผู้ที่มีความขยัน คือ ผู้ที่ตั้งใจทำอย่างจริงจังต่อเนื่องในเรื่องที่ถูกต้อง เป็นคนสู้งาน มีความพยายามไม่ท้อถอย กล้าเผชิญอุปสรรค รั้งงานที่ทำ ตั้งใจทำหน้าที่อย่างเต็มที่ 2) ประหยัด คือ การรู้จัก

เก็บออม ถนอมใช้ทรัพย์สิน สิ่งของแต่พอควร พอประมาณ ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า ไม่ฟุ่มเฟือย ฟุ้งเฟ้อ ผู้ที่มีความประหยัด คือ ผู้ที่ดำเนินชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย รู้จักฐานะการเงินของตน คิดก่อนใช้คิดก่อนซื้อ เก็บออม ถนอมใช้ทรัพย์สินสิ่งของอย่างคุ้มค่า รู้จักทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย ของตนเองอยู่เสมอ 3) ความซื่อสัตย์ คือ ประพฤติตรงไม่เอินเอียงไม่มีเล่ห์เหลี่ยม มีความจริงใจ ปลอดภัยจากรู้สึกลำเอียงหรืออคติ ผู้ที่มีความซื่อสัตย์ คือ ผู้ที่มีความประพฤติตรงทั้งต่อหน้าที่ ต่อ วิชาชีพ ตรงต่อเวลา ไม่ใช่เล่ห์กล คดโกงทั้งทางตรงและทางอ้อม รับผิดชอบต่อตนเองและปฏิบัติ อย่างเต็มที่ถูกต้อง 4) มีวินัย คือการยึดมั่นในระเบียบแบบแผน ข้อบังคับและข้อปฏิบัติ ซึ่งมีทั้งวินัยใน ตนเองและวินัยต่อสังคม ผู้ที่มีวินัย คือ ผู้ที่ปฏิบัติตามในขอบเขต กฎ ระเบียบของสถานศึกษา สถาบัน/ องค์กร/สังคมและประเทศ โดยที่ตนเองยินดีปฏิบัติตามอย่างเต็มใจและตั้งใจ 5) สุขภาพ คือ ระเบียบร้อย อ่อนโยน ละมุนละม่อม มีกิริยามารยาทที่งดงาม มีสัมมาคารวะ ผู้ที่มีความสุขภาพ คือ ผู้ที่อ่อนน้อมถ่อม ตนตามสถานภาพและกาลเทศะไม่ก้าวร้าว รุนแรง วางอำนาจข่มผู้อื่นทั้งโดยวาจาและท่าทาง แต่ใน เวลาเดียวกันยังคงมีความมั่นใจในตนเอง เป็นผู้ที่มีมารยาทวางตนเหมาะสมตามวัฒนธรรมไทย 6) สะอาด คือ ปราศจากความมัวหมองทั้งกาย ใจ และสภาพแวดล้อม ความผ่องใส เป็นที่เจริญตา ทำให้เกิดความสบายใจแก่ผู้พบเห็น ผู้ที่มีความสะอาด คือ ผู้รักษาร่างกาย ที่อยู่อาศัยสิ่งแวดล้อมถูกต้อง ตามสุขลักษณะ ผักผ่อนจิตใจมิให้ขุ่นมัว จึงมีความแจ่มใสอยู่เสมอ 7) สามัคคี คือ ความพร้อมเพียงกัน ความกลมเกลียวกัน ความปรองดองกัน ร่วมใจกันปฏิบัติ งานให้บรรลุผลตามที่ต้องการเกิดงานการ อย่างสร้างสรรค์ปราศจากการทะเลาะวิวาท ไม่เอาไรต์เอาเปรียบกัน เป็นการยอมรับความมีเหตุผล ยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางความคิด ความหลากหลายในเรื่องเชื้อชาติ ความกลมเกลียวกัน ในลักษณะเช่นนี้ เรียกว่า ความสามัคคี ผู้ที่มีความสามัคคี คือ ผู้ที่เปิดใจกว้างรับฟังความ คิดเห็นของผู้อื่น รับประทานอาหารทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความมุ่งมั่นต่อการรวมพลัง ช่วยเหลือเกื้อกูลกันเพื่อให้การงานสำเร็จลุล่วง แก้ปัญหาและขจัดความขัดแย้งได้ เป็นผู้ที่มีเหตุผล ยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมความคิด ความเชื่อ พร้อมที่จะปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกัน อย่างสันติ 8) มีน้ำใจ คือ ความจริงใจที่ไม่เห็นแก่เพียงตัวเองหรือเรื่องของตัวเอง แต่เห็นใจ เห็นคุณค่า ในเพื่อนมนุษย์ มีความเอื้ออาทรเอาใจใส่ ให้ความสนใจในความต้องการ ความจำเป็นความทุกข์สุข ของผู้อื่นและพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน ผู้ที่มีน้ำใจ คือ ผู้ให้และผู้อาสาช่วยเหลือ สังคม รู้จักแบ่งปัน เสียสละความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์แก่ผู้อื่น เข้าใจเห็นใจผู้ที่มีความเดือดร้อน อาสาช่วยเหลือสังคมด้วยแรงกายสติปัญญา ลงมือปฏิบัติการเพื่อบรรเทาปัญหา หรือสร้างสรรค์สิ่งดี งามให้เกิดขึ้นในชุมชน

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดภาพอนาคตและ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทย¹⁹ มี 5 มิติหลัก ได้แก่ มิติด้านร่างกาย มิติด้านจิตใจ มิติด้าน ความรู้ มิติด้านทักษะความสามารถ และมิติด้านลักษณะชีวิต ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. มิติด้านร่างกาย ก) มีพัฒนาการด้านร่างกายเจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ตามเกณฑ์การ พัฒนา ในแต่ละช่วงวัยในด้านต่างๆ เช่น น้ำหนัก ส่วนสูง และสุขอนามัย ข) มีพัฒนาการด้าน

¹⁹ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, ภาพอนาคตและคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.ที.ซี คอมมิวนิเคชั่น, 2546), ไม่ปรากฏเลขหน้า.

สติปัญญาเจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ ตามเกณฑ์การพัฒนาในแต่ละช่วงวัย ค) มีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง ไม่เจ็บป่วยง่าย คือมีสุขภาพที่ดีและปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ

2. มิติด้านจิตใจ ก) เป็นผู้ที่รู้จักและเข้าใจตนเองเป็นอย่างดี คือ สามารถรับรู้ถึงความรู้สึกที่เกิดขึ้นแต่ละช่วงเวลา รวมทั้งสามารถจัดการกับสภาวะอารมณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม เป็นผู้ที่รู้จักและเห็นคุณค่าในตนเอง ข) เป็นผู้ที่รู้จักและเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นได้เป็นอย่างดี คือ สามารถตระหนักรู้ถึงความรู้สึกของผู้อื่นได้ดี มีความรู้สึกเห็นอกเห็นใจผู้อื่น สามารถปรับอารมณ์ของตนเองให้สอดคล้องกับสถานการณ์และความต้องการของบุคคลต่างๆ ได้ สามารถสร้างความร่วมมือตลอดจนสามารถบริหารความขัดแย้งต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับผู้อื่นให้สามารถยุติลงได้ด้วยดี ค) เป็นผู้รู้จักและเข้าใจสถานการณ์สภาพแวดล้อมภายนอกต่างๆ ได้เป็นอย่างดี คือ รู้จักและเข้าใจตนเองและผู้อื่นได้ดี สามารถปรับตัวตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปได้ และสามารถที่จะเผชิญและควบคุมสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้

3. มิติด้านความรู้ ก) รู้อย่างลึกซึ้งถึงแก่นสาระของวิชา คือ รู้และเข้าใจถึงปรัชญาเบื้องต้น หลักการและองค์ความรู้ที่สำคัญของสิ่งที่ศึกษาหรือเรียนรู้มา รวมถึงสามารถก้าวตามทันพัฒนาการในปัจจุบันขององค์ความรู้ในเรื่องนั้น ข) รู้ออบด้านเชิงสหวิทยาการ คือ รู้และเข้าใจในองค์ความรู้ด้านอื่น นอกเหนือจากสาขาวิชาหลักหรือสิ่งที่ตนเองเชี่ยวชาญ รวมถึงการมีความรอบรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ สภาพการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของชุมชนสังคม และโลกได้อย่างเท่าทัน ค) รู้ไกลไปถึงอนาคต คือ สามารถคาดการณ์เกี่ยวกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อเตรียมตัวพร้อมเข้าสู่อนาคตได้ตั้งแต่นั้นในปัจจุบัน

4. มิติด้านทักษะความสามารถ ก) ทักษะด้านการคิด คือ ความสามารถในการคิดเพื่อวัตถุประสงค์บางอย่างและสามารถควบคุมให้คิดจนบรรลุเป้าหมายได้ ทักษะการคิดที่สำคัญได้แก่ การคิดเชิงสร้างสรรค์ การคิดเชิงประยุกต์ การคิดเชิงวิเคราะห์ การคิดเชิงเปรียบเทียบ การคิดเชิงสังเคราะห์ การคิดเชิงกลยุทธ์ การคิดเชิงอนาคต และการคิดเชิงบูรณาการ ข) ทักษะการสื่อสารในที่นี้ครอบคลุมถึงทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน ซึ่งทักษะการสื่อสารคือ ทักษะในการฟัง พูด อ่านและเขียนได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน กระชับ ครบถ้วน สุภาพ ค) ทักษะภาษาต่างประเทศ คือ ความสามารถในการพูด การฟัง การอ่านและการเขียนภาษา ต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษและภาษาอื่นๆ ที่จำเป็นได้อย่างคล่องแคล่ว ชัดเจน ถูกต้องมีกาลเทศะ และความเหมาะสม ง) ทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศ คือ มีความเข้าใจและความสามารถในการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์สารสนเทศที่จำเป็นในชีวิตได้ และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผล จ) ทักษะทางสังคม คือ ความสามารถที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมหรือการเข้าสังคม ซึ่งเป็นความสามารถที่บุคคลจำเป็นต้องมีเพื่อดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุขเกิดประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคมได้ โดยทักษะทางสังคมที่สำคัญในอนาคต ได้แก่ ทักษะการมีมนุษยสัมพันธ์ ทักษะการปรับตัว และทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ฉ) ทักษะการอาชีพ คือ การมีความสามารถและความชำนาญในการประกอบอาชีพหลักที่ตนเองถนัดหรือสนใจ การมีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ และมีความสามารถในการสร้างอาชีพให้กับตนเองได้ ช) ทักษะทางสุนทรียะ คือ การมีความเข้าใจหรือความสามารถในการแสดงออกทางด้านดนตรี การกีฬาหรือศิลปะอย่างสร้างสรรค์ ซ) ทักษะการจัดการ คือ ความสามารถในการวางแผนการ

จัดองค์กร การจัดหาคน การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า การสั่งงานการควบคุม การติดตามและประเมินผล รวมไปถึงการบริหารเวลาใช้เวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุด

5. มิติด้านลักษณะชีวิต คือ มีปรัชญา ความคิดทัศนคติและอุปนิสัยและสิ่งที่แสดงออกเป็นพฤติกรรมและบุคลิกต่างๆที่ดึงามที่มีส่วนในการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า โดยลักษณะชีวิตที่พึงประสงค์ คือ ชยัน อดทน และทุ่มเททำงานหนัก มีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ มีวิสัยทัศน์ ทำสิ่งต่างๆ อย่างดีเลิศ รักการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีจิตสำนึกประชาธิปไตย เห็นคุณค่าในเอกลักษณ์ความเป็นไทย มีจิตสำนึกเพื่อผู้อื่นและส่วนรวมและประหยัดอดออม

และเมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2557 พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้มอบค่านิยม 12 ประการ ให้ทุกหน่วยทหาร กำลังพล และประชาชน ยึดถือปฏิบัติตามเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมอันดีงามให้กับสังคมไทย และเมื่อวันที่ 16 กันยายน 2557 กระทรวงศึกษาธิการได้นำค่านิยม 12 ประการ ปรับเป็นบทกลอนอาชยาน พร้อมมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ส่งบทกลอนดังกล่าวไปให้โรงเรียนทั่วประเทศ เพื่อสอนให้นักเรียนได้ท่องจำและนำสิ่งที่ท่องไปปฏิบัติตาม โดยบทกลอนค่านิยม 12 ประการ²⁰ มีดังนี้ หนึ่งรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ สองซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน ได้ สามกตัญญู พ่อแม่ สุดหัวใจ สี่มุ่งใฝ่เล่าเรียน เพียรวิชา ห้ารักษา วัฒนธรรม ประจำชาติ หกไม่ขาด ศีลธรรม ศาสนา เจ็ดเรียนรู้ อธิปไตย ของประชา แปดรักษา วินัย กฎหมายไทย เก้าปฏิบัติ ตามพระราชดำรัส สิบไม่ขาด พอเพียง เลี้ยงชีพได้ สิบเอ็ดต้อง เข้มแข็ง ทั้งกายใจ สิบสองไซร์ คิดอะไร ให้ส่วนรวม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในแต่ละช่วงวัย²¹

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ทำการวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในแต่ละช่วงวัย โดยการวิเคราะห์ตั้งอยู่บนพื้นฐานความคิดที่ว่า “รอยต่อของแต่ละช่วงอายุที่เด็กและเยาวชนต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่ผู้อื่นกำหนด...” และ “รอยต่อของแต่ละช่วงชีวิตนี้เองที่เป็นจุดพลิกผันให้บุคคลจะอ่อนแอหรือเข้มแข็งพอในการเผชิญปัญหาชีวิตในช่วงต่อไป...” ซึ่งผลการวิเคราะห์ออกมาดังนี้

ช่วงอายุ 0-3 ปี คุณลักษณะที่พึงประสงค์มี 11 ประการ ดังนี้ 1). น้ำหนัก ส่วนสูง กล้ามเนื้อความเคลื่อนไหวพัฒนาเหมาะสมตามวัย 2. เส้นใยประสาทของสมองเชื่อมโยงต่อเนื่อง 3. สื่อสารทางภาษาและท่าทางได้ 4. มีสุขนิสัยและพึ่งพาตนเองได้พอเหมาะกับวัย 5. ร่าเริง แจ่มใส เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ 6. อยู่ร่วมกับผู้ใหญ่และเพื่อนวัยใกล้เคียงกันได้ 7. มีทักษะซับซ้อนขึ้นตามวัย 8. ตอบสนองสิ่งเร้าและแรงจูงใจ 9. มีจินตนาการ 10. เข้าใจเหตุผล 11. แก้ปัญหา

ช่วงอายุ 4-6 ปี คุณลักษณะที่พึงประสงค์มี 10 ประการ ดังนี้ 1) มีสุขภาพที่ดี เจริญเติบโตตามวัยและมีพฤติกรรมอนามัยที่เหมาะสม 2. ใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กได้อย่าง

²⁰ สำนักประชาสัมพันธ์เขต 1, ค่านิยม 12 ประการ, เข้าถึงเมื่อ 14 พฤศจิกายน 2558, เข้าถึงได้จาก http://region1.prd.go.th/ewt_news.php?nid=11637

²¹ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, รายงานเบื้องต้นการเสริมสร้างคุณธรรมในระบบการศึกษาไทย, (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.ที.ซี คอมมิวนิเคชั่น)

คล่องแคล่ว 3. ร่าเริงแจ่มใสมีความสุขและความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น 4. มีคุณธรรมและจริยธรรม มีวินัยในตนเองและมีความรับผิดชอบ 5. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับสภาพและวัย 6. อยู่ร่วมกับคนอื่น ได้อย่างมีความสุข และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข 7. รักธรรมชาติสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมในถิ่นและความเป็นคนไทย 8. ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย 9. มีความสามารถในการคิด การแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัยและมีเจตคติต่อการเรียนรู้สิ่งต่างๆ 10. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

ช่วงอายุ 7-12 ปี คุณลักษณะที่พึงประสงค์มี 3 ประการ ดังนี้ 1) ความเพียรที่บริสุทธิ์ คือ ความขยันหมั่นเพียร ไม่ท้อถอยในกิจการงาน ที่ตนทำ ซึ่งมีอยู่ 2 มิติ คือ ความสามารถในการกระทำ และคุณธรรม จิตสำนึกในการกระทำ ความสามารถในการกระทำเริ่มจากความรัก ความสนใจ ความใส่ใจในหน้าที่การงานทักษะความสามารถที่จะช่วยให้ชีวิตเจริญได้ เช่น ทักษะทางภาษา และการสื่อสาร ทักษะการทำงาน ทักษะทางสังคม ทักษะและกระบวนการเผชิญสถานการณ์ ทักษะชีวิต ทักษะการคิดคำนวณ ทักษะการค้นคว้าทดลองพิสูจน์เหตุผล ทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะการจัดการ เป็นต้น ส่วนที่เป็นคุณธรรมและจิตสำนึกในการกระทำได้แก่ความละเอียดรอบคอบ ความซื่อสัตย์สุจริตทั้งในความคิดและการกระทำ ความกตัญญูรู้คุณ ความไม่เห็นแก่ตัว ไม่เอารอด เอาเปรียบผู้อื่น ความจริงใจ ความปรารถนาดีและเอื้อเฟื้อต่อกันและความขยันหมั่นเพียร 2) ปัญญาที่เฉียบแหลม คือ ความฉลาดรู้ ประกอบด้วยความรู้จริง รู้ครบถ้วน รู้เหตุผล รู้เท่าทัน รู้เชื่อมโยงความเป็นไทยกับความรู้สากล รู้จักตนเอง รู้จักสังคมและธรรมชาติแวดล้อม รู้วิธีเรียนรู้ รู้วิธีทำมาหากิน เมื่อรู้แล้วสามารถนำความรู้ไปให้เกิดประโยชน์แก่ชีวิต ในด้านสติปัญญาความคิดควรมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดต่อเนื่องเชื่อมโยง คิดสุจริต คิดตามเหตุผล คิดเป็นระบบ คิดเร็ว คิดคล่อง คิดละเอียด มีจินตนาการ ตลอดจนจนสามารถแสดงความคิดเห็นเพื่อสื่อสารแก่ผู้อื่นได้ 3) กำลังกายที่สมบูรณ์ หมายถึง สุขภาวะทั้งทางกายและทางจิต ทางกายนั้นควรมีความแข็งแรงสมบูรณ์ปราศจากโรคมีภูมิคุ้มกัน ภาวะโภชนาการดี เล่นกีฬา ร่าเริงคล่องแคล่ว ส่วนด้านสุขภาพจิต ควรมีสภาพจิตใจที่แจ่มใส ไม่เครียดมีสุขภาพจิตดี มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีสุนทรียภาพ ทักษะทางดนตรี ศิลปะและรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

ช่วงอายุ 13-18 ปี คุณลักษณะที่พึงประสงค์มี 9 ประการ ดังนี้ 1) รู้จักแสวงหาข้อมูล ข่าวสารและความรู้พื้นฐาน ในการทำงานและการประกอบอาชีพ 2) มีจิตสำนึกในหน้าที่ มีความขยันหมั่นเพียร รักงาน (ฉันทะ) พากเพียรทำงาน (วิริยะ) ตั้งใจมุ่งมั่นทำงาน (จิตตะ) ทบทวนปรับปรุงแก้ไขงานที่ทำให้ดียิ่งขึ้น (วิมังสา) 3) รู้จักเรียนรู้วิธีการทำงาน 4) มีความชำนาญในงานที่ถนัด 5) มีความเชื่อมั่นในตนเอง แต่สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ 6) มีวินัยในการทำงาน รู้จักการจัดการบริหารเวลาทำงานและการพักผ่อน รวมถึงวิธีการจัดการต่างๆในงานอาชีพ 7) มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงทั้งกายและจิตใจ 8) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีสุนทรียภาพและจินตนาการ 9) รู้จักแสวงหาความรู้ใหม่เพื่อปรับปรุงงานที่ทำให้เหมาะสมกาลสมัยอยู่เสมอ

ช่วงอายุ 18-20 ปี คุณลักษณะที่พึงประสงค์ มี 7 ประการ ดังนี้ 1) รู้จักเลือกหาแหล่งความรู้และแบบอย่างที่ดี (รวมถึงทักษะการใช้เทคโนโลยีพื้นฐานและทักษะการสื่อสาร) 2) มีวินัยชีวิต และมีศิลปะการใช้ชีวิตที่มุ่งความเจริญรวมถึงการรักษาสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจ 3) มีจิตสำนึกของการเป็นผู้ประกอบการ พากเพียรทำงานไม่ย่อท้อ 4) มุ่งพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ (ผสมผสาน

ความเป็นไทย ก้าวไกลสู่สากล รู้รอบ รู้ลึก รู้กว้าง) 5) มีทัศนคติและค่านิยมให้สมแนวทางเหตุผล(ตามหลักศีลธรรมจรรยา) 6) มีสติ กระตือรือร้น ไม่ตั้งตนอยู่ในความประมาท 7) แก้ปัญหาและพึ่งตนเองได้ด้วยความรู้คิด คิดวิเคราะห์ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและส่วนรวม (คิดเป็น คิดชอบ คิดแยกคาย)

ผลผลิตตามนโยบายโรงเรียนดีศรีตำบล

เมื่อปีพุทธศักราช 2553 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดภาพความสำเร็จของโรงเรียนดีประจำตำบลไว้ 3 ประการหลัก²² ดังนี้

1. เป็นโรงเรียนคุณภาพ ที่มีความพร้อมทั้งด้านกายภาพ และคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ระดับสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีความเข้มแข็งด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอน พัฒนาผู้เรียน ดังนี้ 1) ด้านกายภาพ มีภูมิทัศน์สะอาด ร่มรื่น สวยงาม ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้ มีอาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ ครบถ้วนเพียงพอ มีวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ครบถ้วนเพียงพอ มีผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่มีศักยภาพมีจำนวนครบถ้วนเพียงพอ 2) ด้านคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูง ไม่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศใน 5 กลุ่มสาระหลัก ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ และสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีความเป็นเลิศด้านดนตรี กีฬา ศิลปะ เทคโนโลยี มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 8 ประการ คือ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ มีสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ คือ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี

2. เป็นโรงเรียนทำมาหากิน ที่เน้นการพัฒนาพื้นฐานด้านอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียน คือ มีการจัดการเรียนรู้ด้านอาชีพ ที่สอดคล้องกับวิชาชีพชุมชนตรงตามความถนัดและความสนใจของนักเรียน นักเรียนมีทักษะพื้นฐานในงานอาชีพ และสามารถสร้างรายได้ระหว่างเรียนด้วยตนเอง โรงเรียนเป็นศูนย์การเรียนรู้วิชาชีพของชุมชน

3. เป็น โรงเรียนของชุมชน ในท้องถิ่นชนบทที่มีความพร้อมในการให้บริการทางการศึกษา ที่มีคุณภาพ เอื้อต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย และการศึกษาพิเศษ คือ เป็นศูนย์การให้บริการ และเป็นแหล่งเรียนรู้ชุมชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ประชาคมตำบล ตลอดจนทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการพัฒนาและเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ ชุมชนให้การยอมรับ มีความเชื่อมั่นศรัทธา ส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียน

ต่อมาในปีพุทธศักราช 2555 ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาด้านผลผลิต (Output)²³ ไว้ 7 ประการ คือ 1) ชื่อเสียงโรงเรียนดี จำนวนผู้เรียนในสถานศึกษาเท่าเดิม หรือเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีการศึกษาที่ผ่านมา ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา โรงเรียน

²² สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการพัฒนาโรงเรียนดีประจำตำบล (ม.ป.ท), 17-19.

²³ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, โรงเรียนดีประจำตำบล (ม.ป.ท), 39-52.

ผ่านการประเมินภายในจากต้นสังกัด และผ่านการรับรองมาตรฐานการศึกษาจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา 2) ใฝ่เรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้สูงกว่าปีการศึกษาที่ผ่านมา หรือสูงกว่าค่าเฉลี่ยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเมื่อเทียบกับปีการศึกษาที่ผ่านมา 3) ใฝ่รู้ ผู้เรียนอ่านคล่อง เขียนคล่อง และคิดเลขคล่อง เมื่อศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ/หรือ สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษหรือภาษาอาเซียนได้เมื่อชั้นในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 4) ใฝ่ดี ผู้เรียนมีวินัย เช่น รักษาความสะอาด รักษากฎระเบียบตรงต่อเวลาจนติดเป็นนิสัย มีความเคารพ พุดจาสุภาพ ยิ้มไหว้ทักทายผู้อื่น มีความอดทน ทั้งต่อความยากลำบาก การกระทบกระทั่ง และสิ่งเร้าต่างๆ 5) รับผิดชอบส่วนรวม ผู้เรียนมีจิตอาสา และมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นที่บ้าน วัด มัสยิด โรงเรียน หรือชุมชน แสดงความรับผิดชอบต่อตนเอง เช่น ไม่ทำร้ายตนเองด้วยยาเสพติด รับผิดชอบต่อครอบครัว เช่น การช่วยเหลืองานบ้าน เชื่อฟังพ่อแม่ รับผิดชอบต่อคุณครู เช่น เชื่อฟังคำสั่งสอนของคุณครู และรับผิดชอบต่อโรงเรียน เช่น ดูแลรักษาความสะอาดของโรงเรียน เป็นต้น 6) สุขภาพดี ผู้เรียนมีสุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี มีน้ำหนักส่วนสูงตามเกณฑ์ที่กรมอนามัยกำหนด มีมนุษยสัมพันธ์ดี ร่าเริงแจ่มใส ปลอดภัยจากสารเสพติด อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข มีทักษะในการหลีกเลี่ยงปัญหาทางเพศและอบายมุขทั้งปวง 7) ทันโลก (Y7) หมายถึง ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยี เช่น โปรแกรมคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ หรือสังคมออนไลน์ ตลอดจนสามารถเลือกรับหรือปฏิเสธข้อมูลต่างๆ ได้อย่างชาญฉลาด สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษ หรือภาษาอาเซียนได้ รวมถึงการเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง และการมีทักษะอาชีพเพื่อก่อให้เกิดรายได้ระหว่างเรียน

โรงเรียนดี ศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากการวิเคราะห์อัตราการเกิดของประชากรโลกที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่การสาธารณสุขดีขึ้น ทำให้ประชากรมีอายุยืนยาวมากขึ้น ค่าเฉลี่ยเกินกว่า 70 ปี ผลจากการทำนายแนวโน้มประชากรในอนาคตพบว่า จุดตัดที่สำคัญ คือ ในปีพุทธศักราช 2573 อายุของประชากรวัยทำงาน จะมีเท่ากับ กลุ่มอายุตั้งแต่แรกเกิด จนถึงกลุ่มอายุเกิน 80 ปี ซึ่งหมายถึง การแบกรับภาระของคนหนุ่มสาวในการทำงานที่ก่อให้เกิดรายได้เข้าประเทศทั้งภาคพาณิชย์กรรม ภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อสร้างเสถียรภาพทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองให้เกิดความสมดุล จะมีอัตราการสร้างงาน สร้างอาชีพให้กับประเทศนั้นๆ ลดลง ถ้าหากประชากรไม่มีคุณภาพเพียงพอ ขณะเดียวกันยังต้องพึ่งพาการนำเข้าแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้านมากขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อปัญหาที่ตามมาในระยะยาว ประเทศไทยจึงเตรียมรับมือต่อผลกระทบที่เกิดขึ้นตามกระแสโลก จึงจำเป็นต้องเร่งพัฒนาคุณภาพเด็กและเยาวชนที่จะเติบโตเป็นประชากรวัยทำงาน ผ่านระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยการกระจายโรงเรียนที่ดีได้มาตรฐาน ในการพัฒนาคุณภาพให้กับเด็กไทยอย่างทั่วถึงทุกตำบลโดยเร็ว และต้องเร่งสร้างเครือข่าย บ้าน วัด โรงเรียน หรือ บ้าน โรงเรียน มัสยิด ให้เข้มแข็ง สามารถปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนให้เป็นคนดี คนเก่งของสังคม และประเทศชาติ

โรงเรียนดี ศรีตำบล หรือ โรงเรียนดีประจำตำบล คือ โรงเรียนในท้องถิ่นชนบทที่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ชุมชน และภาคีเครือข่าย ร่วมกันจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม พัฒนาโรงเรียนให้มีความเข้มแข็ง มีมาตรฐานคุณภาพระดับสูง ทั้งด้านงานวิชาการ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สุขภาพอนามัย งานอาชีพ และภูมิทัศน์ เป็นที่ยอมรับของชุมชน

โรงเรียนดี ศรีตำบล หรือโรงเรียนดีประจำตำบล เกิดขึ้นในสมัยนายชินวรณ์ บุญยเกียรติ ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 โดยได้จัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาคุณภาพ เช่น อาคารเรียน จัดหาวัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์เพื่อการศึกษา จำนวน 182 แห่งทั่วประเทศ การดำเนินการได้ดำเนินการต่อมาเรื่อยๆ จนกระทั่งถึง พ.ศ. 2555 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ โดย ศ.ดร.สุชาติ ธาราธรมวณิช ได้มีนโยบายเร่งด่วนในการพัฒนาศีลธรรม คุณธรรม นำวิชาการ ให้กับนักเรียนควบคู่ไปกับการพัฒนาเทคโนโลยี ในลักษณะของความร่วมมือของ 3 สถาบันหลักของสังคม คือ บ้าน วัด โรงเรียน หรือ “บวร” และให้ดำเนินการร่วมกับพระสังฆาธิการทั่วประเทศ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และภาคีต่างๆ โดยให้ดำเนินการพัฒนาผู้บริหาร และครูทุกคน จากโรงเรียนดีศรีตำบลทุกรุ่น รวม 6,545 โรงเรียน²⁴ ดังตารางที่ 2

²⁴ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ซีวิตงาม ตามแนวทางโรงเรียนดี ศรีตำบล 2556, (กรุงเทพฯ: รุ่งโรจน์อินเตอร์กรุ๊ป, 2556), 1-20.

ตารางที่ 2 ตารางแสดงจำนวนโรงเรียนครู และนักเรียน ของโรงเรียนดี ศรีตำบล แยกตามรุ่น

รุ่น/พ.ศ.	จำนวน	ประถม	มัธยม	ครู	นักเรียน
1/2553	182	165	17	4,181	91,379
2/2554	877	849	28	15,129	287,926
3/2555	867	855	12	13,569	249,463
4/2556	836	828	8	12,032	216,042
5/2557	3,783	3,683	100	48,062	817,089
รวม	6,545	6,380	165	92,973	1,661,899

ที่มา : ข้อมูล 10 มิถุนายน 2555 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การพัฒนาผู้บริหารและครูดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพ และคุณธรรมแก่บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนในโรงเรียนดีศรีตำบล พัฒนาการมีส่วนร่วม การเรียนรู้ร่วมกัน และการบูรณาการระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน โดยเน้นการพัฒนาคุณธรรมนำวิชาการในทุกระดับ และเพื่อปลูกฝังคุณธรรมและความดีพื้นฐานให้กับนักเรียนผ่านกระบวนการพัฒนาคุณธรรมโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach) โดยทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดกิจกรรมหลักเพื่อสนองวัตถุประสงค์ดังกล่าว 6 กิจกรรม คือ 1) การสร้างทีมวิทยากรที่มีมาตรฐานเดียวกันทั้งในระดับชาติและระดับจังหวัด 2) การสัมมนาเชิงปฏิบัติธรรมสำหรับผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้อง 3) การสัมมนาเชิงปฏิบัติธรรมคุณครูทุกคนในโรงเรียน 4) การพัฒนาสื่อ คู่มือ เอกสารประกอบการฝึกอบรม และพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษา 5) การนิเทศติดตามผลที่โรงเรียนภาคเรียนละ 1 ครั้ง จากพระอาจารย์และศึกษานิเทศก์ และ 6) การฝึกนิสัยเด็กโดยการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาศีลธรรมนักเรียน การสร้างเครือข่ายบ้าน วัดโรงเรียนผ่านองค์กรปกครองท้องถิ่น โดยการดำเนินโครงการโรงเรียนดีศรีตำบลนี้ สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552 -2561) ที่ต้องการปฏิรูปอย่างเร่งด่วน 4 ประการหลัก²⁵ คือ

1. พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ กล่าวคือ ให้มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ เรียนรู้ด้วยตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา คิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจิตสาธารณะ มีระเบียบวินัย มีคุณธรรมจริยธรรมค่านิยม มีจิตสำนึกและความภูมิใจในความเป็นไทย ยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รังเกียจการทุจริตและต่อต้านการซื้อสิทธิ์ขายเสียง สามารถก้าวทันโลก มีสุขภาพกายสุขภาพใจที่สมบูรณ์ ห่างไกลยาเสพติด เป็นกำลังคนที่มีคุณภาพ มีทักษะความรู้พื้นฐานที่จำเป็น มีสมรรถนะความรู้ความสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

²⁵ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการพัฒนาโรงเรียนดีประจำตำบล (ม.ป.ท.), 12-13.

2. พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ กล่าวคือ ให้ครูเป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า ตลอดจนมีระบบกระบวนการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มี คุณภาพมาตรฐานเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง

3. พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ กล่าวคือ พัฒนาคุณภาพ สถานศึกษาทุกระดับและทุกประเภทให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ

4. พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษาเขต พื้นที่การศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองชุมชนภาคเอกชนและทุก ภาคส่วน มีระบบการบริหารจัดการที่มีความโปร่งใสเป็นธรรมตรวจสอบได้ และมีการบริหารจัดการ การเงินและงบประมาณที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

โดยการบริหารจัดการโรงเรียนดีศรีตำบลทั้งระบบ มีเส้นทาง (Road Map) การพัฒนา แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ๆ ละ 7 ข้อ คือ 1) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) 7 ข้อ ได้แก่ มีแผนยุทธศาสตร์ที่ ชัดเจน เชื่อมั่นว่าทำได้จริง มีเป้าหมายพัฒนาผู้เรียนที่ทุกคนเข้าใจถูกต้องตรงกัน มีความสะอาดเป็น ระเบียบ สวยงาม ที่เกิดจากความมีส่วนร่วมของทุกคน มีบริเวณโดยรอบร่มรื่นสวยงามด้วยร่มเงา ธรรมชาติ มีบรรยากาศอบอุ่นเหมือนบ้าน สีสันสดใส มีความปลอดภัย ปลอดภัยสารเสพติด และ อบอุ่น เปิดโอกาสให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน และผู้นำศาสนา มีส่วน ร่วมนิเทศ และพัฒนา 2) ด้านปัจจัยกระบวนการเพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 7 ข้อ ได้แก่ จัดบรรยากาศ ห้องสมุดเหมือนบ้าน มีหนังสือ สื่อใหม่เพียงพอเหมาะสม ปรับปรุงห้องปฏิบัติการต่างๆ ใช้สื่อและ จัดการเรียนรู้ทุกห้องอย่างคุ้มค่า ใช้ศูนย์การเรียนรู้งานอาชีพอย่างครบวงจร นักเรียนมีรายได้ระหว่าง เรียน ให้บริการศูนย์กีฬาสนามกีฬาอย่างครบวงจร มีกิจกรรม และดูแลรักษา มีห้องสุขานักเรียนที่ สะอาด เพียงพอ ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ ครูใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น สื่อเทคโนโลยีทันสมัย ในการสอน ผู้บริหารได้รับการยอมรับในการเป็นนักพัฒนาและผู้นำการเปลี่ยนแปลงและ 3) ด้าน ปัจจัยกระบวนการเพื่อพัฒนานิสัย 7 ข้อ ได้แก่ ฝึกความมีวินัย ฝึกความเคารพ ฝึกความอดทน ฝึกนิสัยผ่านกิจกรรม 6 มิติ โดยความมีส่วนร่วมของ บวร/บรม ปลูกจิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สร้างแรงจูงใจให้นักเรียนทำความดีทุกวัน ผู้บริหารและครูปฏิบัติตนเป็นต้นแบบที่ดี ดังแผนภาพที่ 6

Roadmap สู่การพัฒนาโรงเรียนดี ศรีตำบล

แผนภาพที่ 6 แสดงเส้นทางการพัฒนาโรงเรียน (Road Map) สู่การเป็นโรงเรียนดีศรีตำบล

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยด้านการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบและผลผลิตของโรงเรียน มีผู้ทำวิจัยไว้หลาย ๆ ด้านต่าง ๆ กัน ผู้วิจัยได้นำเสนอโดยแยกเป็น 2 กลุ่ม คือ งานวิจัยภายในประเทศ และงานวิจัยต่างประเทศ ดังนี้

งานวิจัยภายในประเทศ

ณัฐวดี จันทร์ศรจักร²⁶ ทำการวิจัยเรื่องสภาพการบริหารโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบสภาพการบริหารโรงเรียนดีประจำตำบล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียน จำนวน 288 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม และด้านการมีส่วนร่วม ตามลำดับ สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารโรงเรียนดีประจำ

²⁶ ณัฐวดี จันทร์ศรจักร, “สภาพการบริหารงานของโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4” (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 2555), (ง).

ตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำแนกตามสภาพตำแหน่ง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน 4) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับสภาพการบริหารโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ที่มีผู้ให้ข้อเสนอแนะสูงสุด พบว่า ด้านการบริหารจัดการ ควรให้ชุมชน คณะกรรมการเข้ามามีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้มากขึ้น จัดทำรายงานผลการประกันคุณภาพให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบอย่างต่อเนื่องทุกปี ด้านการจัดการเรียนรู้ ควรมีการพัฒนาการใช้สื่อในการเรียนรู้ที่หลากหลาย พัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีให้กับครูมากขึ้น ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมควรเพิ่มการสนับสนุนอุปกรณ์เทคโนโลยีให้กับโรงเรียนขนาดเล็ก เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ และระบบอินเทอร์เน็ตไร้สาย ด้านการมีส่วนร่วมโรงเรียนควรจัดโครงการดูงานโรงเรียนอื่นที่มีการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพแก่ครูและมีการจัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างครูในโรงเรียนที่อยู่ในเครือข่ายเดียวกัน

ฐานิตย์ เนคมานุรักษ์²⁷ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ผลปรากฏว่า 1) สภาพการดำเนินงานโครงการในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน โดยเรียงตามลำดับคือ ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการมีส่วนร่วม และด้านการเรียนรู้ 2) ปัญหาการดำเนินงานโครงการในภาพรวมมีปัญหายุ่งในระดับน้อยทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงตามลำดับคือ ด้านการเรียนรู้ รองลงมาคือด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมด้านการมีส่วนร่วม และด้านการบริหารจัดการ 3) แนวทางพัฒนาการดำเนินงาน 3.1 ด้านบริหารจัดการ ได้แก่ ควรมีการวางแผนกำหนดนโยบายขอบข่ายงานผู้รับผิดชอบ ให้มีการกำกับติดตามและรายงานการดำเนินงาน เป็นต้น 3.2 ด้านการเรียนรู้ ได้แก่ ควรส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อใช้สื่อเทคโนโลยีประกอบกับการจัดการเรียนรู้ ให้ครูเข้ารับการพัฒนาอบรมศึกษาดูงาน เป็นต้น 3.3 ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ควรหางบประมาณจากทั้งภายในและภายนอกเพื่อมาสนับสนุนการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน และ3.4 ด้านการมีส่วนร่วม ได้แก่ ควรเปิดโอกาสให้ คณะครู นักเรียน และชุมชนสามารถเข้ามาบริหารโรงเรียนได้ตามบทบาทและหน้าที่ของตนเอง เพื่อให้เกิดความร่วมมือที่ดีจากชุมชน

²⁷ ฐานิตย์ เนคมานุรักษ์, “การศึกษาการดำเนินงานโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2” (ปริญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, 2557) , (ง).

ประสิทธิ์ พึ่งกุล²⁸ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรโรงเรียนแกนนำ จังหวัดพิษณุโลก ต่อผลการปฏิบัติงานการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach) เพื่อการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย คือ เพื่อศึกษาความคิดเห็น และเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรโรงเรียนแกนนำต่อผลการปฏิบัติงานการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมในระบบการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาจำแนกตามประเภทของโรงเรียนและสถานภาพของบุคลากรโรงเรียนแกนนำ โรงเรียนในโครงการบูรณาการการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม จังหวัดพิษณุโลก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้โดยการสุ่มอย่างง่าย จำแนกตามสังกัดโรงเรียน 4 สังกัด คือ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมสามัญศึกษา สำนักงานเทศบาลนครพิษณุโลก และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 20 โรงเรียน และสถานภาพกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่เคยผ่านการประชุมสัมมนาของโครงการบูรณาการการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูแกนนำ และผู้นำชุมชน จำนวน 260 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าวิกฤตจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ค่าทดสอบ F-test ทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) สอบถามเกี่ยวกับประเภทของโรงเรียนและสถานภาพของบุคลากรโรงเรียนแกนนำ ตอนที่ 2 แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูปฏิบัติงานการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ เพื่อการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม ในระบบการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนแกนนำ จำนวน 4 ด้าน คือ (1) ด้านการบริหารจัดการ (2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (3) ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ (4) ด้านการจัดกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า พบผลการวิจัยที่สำคัญ 3 ประการ ดังนี้ 1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าความคิดเห็นต่อผลการปฏิบัติงานการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบของบุคลากรโรงเรียนแกนนำ ทั้ง 4 สังกัด คือ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และสำนักงานเทศบาลนครพิษณุโลก (N=260) ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 2. แยกวิเคราะห์ข้อมูลเฉพาะสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (N=130) และสังกัดกรมสามัญศึกษา (N=104) พบว่าความคิดเห็นต่อผลการปฏิบัติงานการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ เพื่อการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมของ ทั้ง 2 สังกัด มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ยกเว้นผลการปฏิบัติงานกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ ของบุคลากรโรงเรียนแกนนำ สังกัดกรมสามัญศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง 3. การตรวจสอบสมมุติฐาน พบความแตกต่างประการเดียว คือ โรงเรียนสังกัดสำนักงาน

²⁸ ประสิทธิ์ พึ่งกุล, “การศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรโรงเรียนแกนนำ จังหวัดพิษณุโลก ต่อผลการปฏิบัติงานการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach) เพื่อการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 2548) , (ง).

เทศบาลนครพิษณุโลก มีการบริหารจัดการโครงการการบูรณาการการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมได้ดีกว่าโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา

เกื้อกูล เครือวัลย์²⁹ ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานโรงเรียนดีศรีตำบล ตามเป้าหมายดัชนีชี้วัดสภาพความสำเร็จ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานโรงเรียนศรีตำบล ตามเป้าหมายดัชนีชี้วัดสภาพความสำเร็จ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาการดำเนินการเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านกระบวนการปลูกฝังนิสัยนักเรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านผลผลิต แนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานโรงเรียนดีศรีตำบล ตามเป้าหมายดัชนีชี้วัดสภาพความสำเร็จ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จากการสนทนากลุ่ม ได้แนวทางการส่งเสริม ดังนี้ 1) นักเรียนสามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษหรือภาษาอาเซียน เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นการปฏิบัติ การสร้างแรงจูงใจ เจคดีที่ดี การกำหนดมาตรฐานในหลักสูตร มีโครงการพัฒนาทักษะนักเรียน และการจัดกิจกรรมหลากหลาย 2) ทุกภาคส่วน สนับสนุนงบประมาณ บุคลากรเพื่อพัฒนาสถานศึกษา เช่น การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในทุกขั้นตอน การมีเป้าหมายชัดเจน ผู้บริหารให้เกียรติและจริงจังกับผู้มีส่วนร่วมงาน 3) สถานศึกษาได้รับรางวัลจากการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา เช่น การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการวางแผน ติดตาม ประเมินผล การกำหนดเป้าหมายที่มงานการปฏิบัติงานต้องเข้มแข็ง การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดหาแหล่งทรัพยากร และการสร้างความตระหนัก ความสำคัญ ในการพัฒนาคุณภาพศึกษา

โยธิน จันทร์สว่าง³⁰ ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความมีวินัย รองลงมา คือ ความเคารพ และความซื่อสัตย์ตามลำดับ

จิตพันธ์ อวนศรี³¹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพ

²⁹ เกื้อกูล เครือวัลย์, “การศึกษาการดำเนินงานโรงเรียนดีศรีตำบล ตามเป้าหมายดัชนีชี้วัดสภาพความสำเร็จ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1” (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 2557), (ง).

³⁰ โยธิน จันทร์สว่าง, “สภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1” (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, 2552), (ง).

³¹ จิตพันธ์ อวนศรี, “การดำเนินงานโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2” (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2556), (ง).

การดำเนินโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาสภาพการดำเนินงานทั้ง 5 ด้าน พบดังนี้ ด้านการวางแผน พบว่า สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และแนวปฏิบัติของโครงการอยู่ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษามีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และบุคลากรมีการร่วมมือกับชุมชนวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการดำเนินงานตามโครงการมีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด ด้านกระบวนการฝึกนิสิต พบว่า สถานศึกษามีการสร้างความสำเร็จร่วมกันถึงลักษณะนิสัยที่ พึงประสงค์ของนักเรียนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะชีวิตในการดำเนิน ชีวิตประจำวันมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด พร้อมทั้งเสนอแนวทางการดำเนินโครงการด้านกระบวนการนิสิต คือ โรงเรียนควรส่งเสริมการฝึกนิสิต เรื่องความสะอาด ความเป็นระเบียบ การตรงต่อเวลา ความ สุขภาพ การมีวินัย เคารพ อดทน โดยการฝึกปฏิบัติจริง และส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการ ดำเนินการ

รัตนา สิทธิราช³² ได้ทำการค้นคว้าอิสระเรื่อง ผลการดำเนินโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล ของโรงเรียนพร้าวบูรพา จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียน ดีประจำตำบลของโรงเรียนพร้าวบูรพา มีระดับความสำเร็จในภาพรวมอยู่ที่ระดับ พอใช้ จำแนกเป็น ระดับดีมาก 4 ด้าน คือ การมีแผนยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน เชื่อมั่นว่าทำได้จริง การเป็นศูนย์กีฬาชุมชน มี สนามกีฬา มีกิจกรรมและดูแลรักษาอย่างยั่งยืน การมีบรรยากาศอบอุ่นเหมือนบ้าน สีสันสดใส และ การมีบริเวณโดยรอบร่มรื่นสวยงามด้วยร่มเงา ระดับดีมี 4 ด้าน คือ การมีความปลอดภัย ปลอดภัย เสพติด การมีเป้าหมายในการพัฒนาที่ชัดเจนเข้าใจตรงกัน การที่ผู้บริหารได้รับการยอมรับในการเป็น นักพัฒนาและผู้นำการเปลี่ยนแปลง และการมีความสะอาดทุกแห่งที่เกิดจากจิตสำนึกของนักเรียน ระดับพอใช้ มี 4 ด้าน คือ การมีห้องสมุด 3 ดี การมีห้องปฏิบัติการทางภาษา วิทยาศาสตร์ คอมพิวเตอร์ พร้อมสื่ออุปกรณ์ครบถ้วน และได้ใช้งานอย่างคุ้มค่า ครูใช้แหล่งเรียนรู้ ใช้ภูมิปัญญา ท้องถิ่น ใช้สื่อเทคโนโลยีทันสมัยในการสอน และการเปิดโอกาสให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วม เป็นเจ้าของ ระดับปรับปรุงมี 2 ด้าน คือ การมีศูนย์การเรียนรู้อาชีพครบวงจร สร้างงานอาชีพ เพื่อหารายได้ระหว่างเรียน และการมีห้องสุขาที่ถูกสุขลักษณะ

สุพิชญ์ชญา ศิริวิณิชรรัตน์³³ ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มี ต่อโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาภาคกลางตอนล่าง ที่ได้รับทุนสนับสนุนจากธนาคาร ออมสินด้านการบริหารโรงเรียนดีเด่น ด้านการศึกษา และด้านคุณธรรมจริยธรรมดีเด่น การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็น ของบุคลากรทางการศึกษา ที่มีต่อโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาภาคกลางตอนล่าง ที่ได้รับทุนสนับสนุนจากธนาคาร

³² รัตนา สิทธิราช, “ผลการดำเนินโครงการโรงเรียนดีศรีตำบลของโรงเรียนพร้าวบูรพา จังหวัดเชียงใหม่” (การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), (ง).

³³ สุพิชญ์ชญา ศิริวิณิชรรัตน์, “ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อโรงเรียน มัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาภาคกลางตอนล่างที่ได้รับทุนสนับสนุนจากธนาคารออมสินด้านการ บริหารโรงเรียนดีเด่น ด้านการศึกษา และด้านคุณธรรมจริยธรรมดีเด่น” (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2558), (ง).

ออมสิน ในด้านการบริหารโรงเรียนดีเด่น ด้านการศึกษาดีเด่น และด้านคุณธรรม จริยธรรมดีเด่น 2) เพื่อศึกษาพัฒนาการบริหารโรงเรียนดีเด่น ที่ได้รับทุนสนับสนุนจากธนาคารออมสิน ด้านการบริหารโรงเรียนดีเด่น ด้านการศึกษาดีเด่น และด้านคุณธรรม จริยธรรมดีเด่น โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร และครู จำนวน 255 คน ผลการวิจัยสรุปว่า 1) ระดับความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาภาคกลางตอนล่าง ที่ได้รับทุนสนับสนุนจากธนาคารออมสิน ด้านการบริหารโรงเรียนดีเด่น ด้านการศึกษาดีเด่น และด้านคุณธรรม จริยธรรมดีเด่นโดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.76 โดยด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านคุณธรรม จริยธรรม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดรองลงมา ได้แก่ ด้านการพัฒนาบุคลากร ลักษณะด้านกายภาพ (สภาพสิ่งแวดล้อม) ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชนในการส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรม ตามลำดับ 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนดีเด่นที่ได้รับทุนสนับสนุนจากธนาคารออมสิน ด้านการบริหารโรงเรียนดีเด่น ด้านการศึกษาดีเด่น และด้านคุณธรรม จริยธรรมดีเด่น พบว่าผู้บริหารและครูผู้สอนควรจัดโรงเรียนให้มีสถานที่ร่มรื่นโดยการปลูกพรรณไม้พฤษศาสตร์ให้มากขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการรักษาธรรมชาติและเป็นสิ่งเรียนรู้สำหรับนักเรียนและครูผู้สอนควรสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในทุกวิชาที่มีการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ควรมีการนิมนต์พระที่มีความรู้ความสามารถบรรยายอบรมบุคลากร ครูและนักเรียนควรเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนตามความเหมาะสมและมีการประสานงานที่ดีกับผู้นำของชุมชน

สุดจิตร์ ไพรมีมณฑล³⁴ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการโรงเรียนดีเด่น ด้านคุณธรรม จริยธรรม ตามโครงการต้นแบบโรงเรียนวิถีพุทธ : กรณีศึกษาโรงเรียนสุวรรณสุทธารามวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เพื่อทราบแนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนด้วยรูปแบบการจัดการตามแนวคิด 7-S ของแมคเคนซี (Mckinsey) ผลการวิจัยพบว่า ด้านกลยุทธ์โรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ ทิศทาง ภารกิจ วัตถุประสงค์ของโรงเรียนอย่างชัดเจนเป็นระบบ โดยเน้นโรงเรียนชั้นนำ และการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ชั้นนำ แล้วจึงกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน เพื่อเป็นแนวทางไปสู่จุดหมายปลายทางที่กำหนดไว้ การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คือ ผู้ปกครอง ชุมชน วัด และสังคม ... ด้านค่านิยมร่วม พบว่ามีการปลูกฝังค่านิยมร่วม เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน โดยผู้อำนวยการโรงเรียน และคณะผู้บริหารร่วมกันหาหรือแนวปฏิบัติเพื่อให้เป็นบรรทัดฐาน ในการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากรในโรงเรียน เช่น การร้องเพลงโรงเรียน การส่งเสริมกิจกรรมทางศาสนา การเรียนกับครูพระ และปลูกฝังค่านิยมร่วม หรือเป้าหมายสูงสุดเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของโรงเรียนในเรื่องการบูรณาการการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนในทุกส่วน หรือทุกสาระการเรียนรู้

³⁴ สุดจิตร์ ไพรมีมณฑล, “การบริหารจัดการโรงเรียนดีเด่น ด้านคุณธรรมจริยธรรม ตามโครงการต้นแบบโรงเรียนวิถีพุทธ : กรณีศึกษาโรงเรียนสุวรรณสุทธารามวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร” (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553), (ง).

อดุลย์ วรรณคำ³⁵ ได้ทำการศึกษา การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนภูซางวิทยาคม อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษา คือ เพื่อศึกษาระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วม และเพื่อศึกษาระดับความคาดหวังในการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนภูซาง อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา ผลการศึกษาปรากฏว่า ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมดำเนินการตามแผน รองลงมา ได้แก่ การมีส่วนร่วมด้านการวางแผน และการมีส่วนร่วมตรวจสอบ เสนอแนะ ติดตาม และประเมินผล ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมจัดสรรทรัพยากร ส่วนระดับความคาดหวังในการมีส่วนร่วมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมด้านการวางแผน รองลงมา ได้แก่ การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการตามแผน และการมีส่วนร่วมตรวจสอบ เสนอแนะ ติดตาม และประเมินผล ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมจัดสรรทรัพยากร

กฤษฎา สารการ³⁶ ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการโรงเรียนดีประจำตำบล กรณีศึกษา โรงเรียนชุมชนสร้างถ่อสามัคคี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนดีประจำตำบล มี 7 กลุ่ม คือ 1) การมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) การมีส่วนร่วมขององค์กรเอกชน 4) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน 5) การมีส่วนร่วมของคณะครู 6) การมีส่วนร่วมของนักเรียน 7) การมีส่วนร่วมขององค์กรทางศาสนา ส่วนเงื่อนไขที่ส่งเสริมให้เข้ามามีส่วนร่วม พบว่ามีอยู่ 4 ประการ คือ 1) ผู้บริหารสร้างศรัทธาเป็นที่ยอมรับของคณะครู นักเรียน และชุมชน 2) ผู้นำองค์กรส่วนท้องถิ่นมีวิสัยทัศน์ด้านการศึกษา มองเห็นความสำคัญของการศึกษา 3) ผู้บริหาร คณะครู นักเรียน มีความรัก ความสามัคคี และมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน และ 4) ชุมชนร่วมพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ส่วนเงื่อนไขที่เป็นปัญหา และอุปสรรค พบว่า มีอยู่ 2 ประการ คือ 1) เงื่อนไขด้านงบประมาณ พบว่า ความคาดหวังในความสำเร็จของโรงเรียนสูง แต่งบประมาณสนับสนุนไม่เพียงพอและล่าช้า 2) เงื่อนไขด้านบุคลากร บุคลากรขาดแคลน ไม่เพียงพอตามเกณฑ์มาตรฐาน ทำให้การพัฒนาเป็นไปด้วยความยากลำบาก

เกตุมณี มากมี³⁷ ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participation

³⁵ อดุลย์ วรรณคำ, “การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนภูซางวิทยาคม อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา” (การศึกษาอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา, 2552), (ง).

³⁶ กฤษฎา สารการ, “รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการโรงเรียนดีประจำตำบล กรณีศึกษา โรงเรียนชุมชนสร้างถ่อสามัคคี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1” (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2555), (ง).

³⁷ เกตุมนี มากมี, “การพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา” (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาวิทยาลัราชภัฏเชียงใหม่, 2554), (ง).

Action Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนทั้งระบบโรงเรียน เพื่อยกระดับคุณภาพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมระหว่าง สถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และเพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคการจัดการเรียนการสอนทั้งระบบ เพื่อยกระดับคุณภาพของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาการศึกษา ผลการวิเคราะห์ สถานการณ์ พบว่า สภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบันของโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการ โรงเรียน ขาดผู้สอนในสาระการเรียนรู้หลัก เช่น สาระคณิตศาสตร์ ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ ด้านการจัดการ เรียนการสอนและการวัดประเมินผล ยังไม่คำนึงถึงความสามารถของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ผลการ พัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อยกระดับคุณภาพของผู้เรียนในระดับอนุบาลจนถึงระดับ มัธยมศึกษา สรุปเป็นขั้นตอนการพัฒนาได้ 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) เข้าใจผู้เรียน 2) เพียรสร้างระบบ 3) ยกระดับคุณภาพการสอน 4) สะท้อนความสำเร็จ สรุปผลการพัฒนาในภาพรวมว่า มีพัฒนาการเพิ่ม มากขึ้นทุกระดับ เมื่อเปรียบเทียบกับภาคเรียนที่ผ่านมา นอกจากนี้ครูส่วนใหญ่ยังมีความเห็นว่า หัวใจ สำคัญของการพัฒนานักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา คือ ครูเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ต้องทำงานด้วยจิตใจที่รักเมตตาต่อเด็ก และมีความรู้ ความเข้าใจในเทคนิคการสอนเด็กพิเศษ อุปสรรคสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ ครูต้องทำงานอื่นนอกเหนือจากภาระงานสอน สื่อ อุปกรณ์ไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียนและไม่ทันสมัย

จินตนา ภูจอมจิตร³⁸ วิจัยเรื่อง การบริหารจัดการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานของ กระทรวงมหาดไทย ด้านผลผลิตในโรงเรียนเทศบาล สังกัดสำนักการศึกษาเทศบาลนครขอนแก่น ผล ปรากฏว่า 1) สภาพการบริหารจัดการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงมหาดไทยด้านผลผลิต ในโรงเรียนเทศบาล สังกัดสำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการใช้เทคโนโลยีมากตามลำดับ คือ กลุ่ม มาตรฐานการยอมรับและสนับสนุนจากผู้ปกครองและชุมชน รองลงมา คือ กลุ่มมาตรฐานนักเรียนมี บุคลิกภาพ สุขทรียภาพ และสุขภาพสมบูรณ์ และกลุ่มมาตรฐานนักเรียนมีคุณธรรมของ กระทรวงมหาดไทย ด้านผลผลิตที่น้อยที่สุด คือ กลุ่มมาตรฐานนักเรียนมีความรู้ความสามารถ 2) ปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงมหาดไทยด้านผลผลิตใน โรงเรียนเทศบาล สังกัดสำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น โดยภาพรวม มีปัญหาอยู่ในระดับปาน กลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาตามเกณฑ์ มาตรฐานของกระทรวงมหาดไทยด้านผลผลิตในโรงเรียนเทศบาล สังกัดสำนักการศึกษา เทศบาลนคร ขอนแก่น มากตามลำดับ คือ กลุ่มมาตรฐานนักเรียนมีความรู้ ความสามารถ รองลงมา คือ กลุ่ม มาตรฐานนักเรียนมีบุคลิกภาพ สุขทรียภาพ และสุขภาพสมบูรณ์ และกลุ่มมาตรฐานนักเรียนมี คุณธรรม จริยธรรม และความเป็นไทย ส่วนกลุ่มที่มีปัญหาน้อยที่สุด คือ กลุ่มมาตรฐานการยอมรับ และการสนับสนุนจากผู้ปกครองและชุมชน 3) ผลการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารจัดการ

³⁸ จินตนา ภูจอมจิตร, “การบริหารจัดการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวง มหาดไทย ด้านผลผลิตในโรงเรียนเทศบาล สังกัดสำนักการศึกษาเทศบาลนครขอนแก่น” (ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, 2551), (ง).

การศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงมหาดไทยด้านผลผลิตในโรงเรียนเทศบาล สังกัดสำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน 4) ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารจัดการการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงมหาดไทยด้านผลผลิตในโรงเรียนเทศบาล สังกัดสำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหาร โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงมหาดไทยด้านผลผลิตในโรงเรียนเทศบาล สังกัดสำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน 5) ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารจัดการการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงมหาดไทยด้านผลผลิตในโรงเรียนเทศบาล สังกัดสำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงมหาดไทยด้านผลผลิตในโรงเรียนเทศบาล สังกัดสำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

วิไลพรณ์ เสรีวัฒน์³⁹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินเชิงระบบโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล (World-class standard school) มีจุดมุ่งหมายเพื่อสืบค้นหาข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระหว่างปี 2553-2554 ตามองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านผลกระทบ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mixed method) ระหว่างการวิจัยเชิงสำรวจ พหุกรณีศึกษา และแบบสนทนากลุ่ม ผลการวิจัยสรุปได้ว่า 1) ด้านบริบทพบว่า วัตถุประสงค์ของโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลที่มีความคาดหวังให้นักเรียนมีความเป็นเลิศทางวิชาการ สื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา ล้ำหน้าทางความคิด ผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ และร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก มีความเหมาะสม สอดคล้องกับแนวนโยบายการจัดการศึกษา เพื่อมุ่งสู่คุณภาพในระดับมาก แต่ควรปรับปรุงเป็นมาตรฐานสากลทั้งระบบ และทำทุกระดับชั้นทั่วประเทศ 2) ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่าครูผู้สอน ผู้บริหาร และปัจจัยพื้นฐานในโรงเรียนมาตรฐานสากล มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก แต่ครูผู้สอน และผู้บริหารขาดความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร ควรมีการปรับปรุงให้มีห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์ มีลติมีเดียทุกกลุ่มสาระ และอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงทั่วประเทศ 3) ด้านกระบวนการ พบว่า มีการปฏิบัติตามแนวนโยบายการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล มีการปฏิบัติในระดับมาก ด้านการปฏิบัติตามองค์ประกอบการบริหารคุณภาพ 7 หมวด มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการบริหารจัดการทั้งในประเทศและต่างประเทศ 4) ด้านผลผลิตพบว่า นักเรียนโรงเรียนมาตรฐานสากล มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านความเป็นเลิศวิชาการสื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา ล้ำหน้าทางความคิด ผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ และร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคม

³⁹ วิไลพรณ์ เสรีวัฒน์, “การประเมินเชิงระบบโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล (World-class standard school)” (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2555), (ง).

โลก อยู่ในระดับมาก และมีกิจกรรมที่นักเรียนและครูจัดทำขึ้น เพื่อบริการสังคมด้วยจิตสาธารณะ อย่างหลากหลาย รวมถึงได้รับรางวัลจากการแข่งขันในเวทีระดับชาติและนานาชาติมากขึ้น 5) ด้านผลกระทบ พบว่า ครูมีการวิจัยและพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง ครูและนักเรียนมีเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง ผลสืบเนื่องเกิดขึ้น โดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหาร ครู และนักเรียน ได้รับเกียรติบัตร รางวัล และเข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้สำคัญต่างๆ ในทุกระดับเพิ่มขึ้น ได้รับคำยกย่องจากสื่อต่างๆ และจากชุมชน ผู้ปกครองพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน มาตรฐานสากล ให้ความไว้วางใจ และเห็นความสำคัญของการเตรียมบุตรหลานเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558

สมพันธ์ แสนศรี⁴⁰ ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินโครงการโรงเรียนดีศรีตำบลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยทำการประเมินผลการดำเนินการโรงเรียนดีศรีตำบลในด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผลการดำเนินงานตามความคิดเห็น โดยรวมของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ ดังนี้ 1) ด้านปัจจัยนำเข้า 2) ด้านบริบท 3) ด้านกระบวนการ 4) ด้านผลผลิต ในรายตัวชี้วัด พบว่า ทุกตัวชี้วัดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุดลงมา ดังนี้ อันดับที่ 1 คือ ฝึกความมีวินัย อันดับที่ 2 คือ 1) เป็นศูนย์กีฬาเพื่อชุมชน มีสนามกีฬา มีกิจกรรม และดูแลรักษาอย่างยั่งยืน 2) ฝึกการแสดงความสามารถ อันดับที่ 3 คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน มีส่วนร่วมในการนิเทศ ประเมิน และพัฒนาโรงเรียน ส่วนตัวชี้วัดที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ อ่านคล่อง เขียนคล่อง นับตั้งแต่ชั้น ป.3 ขึ้นไป สำหรับรายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดงานบุญประเพณีสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น ร่วมกับวัดและชุมชนในการพัฒนาความรู้คุณธรรมให้กับนักเรียน อยู่ในระดับมาก ส่วนรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนชั้นสูงสุดของโรงเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษ หรือภาษาอาเซียนสื่อสารได้อยู่ในระดับปานกลาง

งานวิจัยต่างประเทศ

สวีทแลนด์ (Sweetland)⁴¹ ทำการวิจัยเรื่อง วิธีการสร้างแรงบันดาลใจเพื่อการปฏิรูปโรงเรียนทั้งระบบ (Making Dissatisfaction Divine: An Inspired Approach to Whole School Reform) ผลการวิจัยค้นพบว่า การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ และการส่งเสริมการเรียนรู้ เป็นปัจจัยหลักสำคัญ 2 ประการที่ทำให้เกิดการปฏิรูปโรงเรียนทั้งระบบ การวิจัยนี้ได้ใช้หลักการข้างต้นในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ โดยยกกรณีศึกษาโรงเรียนรัฐแห่งหนึ่งในกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. เมื่อตัวนำการ

⁴⁰ สมพันธ์ แสนศรี, “การประเมินโครงการโรงเรียนดีศรีตำบลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1” (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 2557), (ง).

⁴¹ Julie Sweetland, “Making Dissatisfaction Divine: An Inspired Approach to Whole School Reform.” *International Journal of Whole Schooling*, v4, n1 (March 2008): 13-21.

เปลี่ยนแปลง (Change agents) กระทำต่อคณะครูที่เฉื่อยชาด้วยความเคารพและเอาใจใส่ ผลปรากฏว่า คณะครูเหล่านั้นเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม มีการพัฒนาตนเองมากขึ้น รักโรงเรียนมากขึ้น

สก๊อตและบริดเจ็ต (Scott and Bridget)⁴² ทำวิจัยเรื่อง เข้าถึงหัวใจของเรื่อง : ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการพฤติกรรม (Getting to the Heart of the Matter: Examining the Efficacy of a Whole-School Approach to Behavior Management) การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบส่งผลต่อการบริหารจัดการพฤติกรรมอย่างไร 2) อะไรคือปัจจัยหลักที่จะทำให้การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบเกิดประสิทธิผล 3) อะไรคือระบบหลักที่จะทำให้การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบเกิดประสิทธิผล 4) ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนและการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ผลการวิจัยปรากฏว่า ความรู้สึกเป็นเจ้าของบุคคลมีผลต่อการทำงาน และความสำเร็จของโรงเรียน การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบจะมีประสิทธิผล เมื่อการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบนั้นมีผลกระทบเชิงบวกต่อการกระทำของนักเรียน การพัฒนาโรงเรียนในการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบสิ่งแรกที่ต้องตรวจสอบ คือ คุณภาพความสัมพันธ์ภายในโรงเรียน เพราะสิ่งนี้จะส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมนักเรียน หลักการและวัฒนธรรมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ภายในโรงเรียนจะมีผลต่อการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ

บราวน์ และ บรูซ โรเบิร์ต (Brown and Bruce Robert)⁴³ ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ประสิทธิผลของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโรงเรียนและชุมชน (An Analysis of the Perceived Effectiveness of School-Based Management by School and Community Stakeholders) การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์ เพื่อศึกษาการนำการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไปใช้ในโรงเรียนแห่งหนึ่งในรัฐอิลลินอยด์ (Illinois) โดยศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปร 4 ตัว คือ ภาวะผู้นำ บรรยากาศ ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน และการมีส่วนร่วมของชุมชน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์รายบุคคลและสัมภาษณ์กลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือการศึกษาค่าความแปรปรวนทางเดียวและสองทาง ผลการวิจัยพบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 4 ตัว และการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องจะส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

⁴² Scott and Bridget, "Getting to the Heart of the Matter: Examining the Efficacy of a Whole-School Approach to Behavior Management." *Kairaranga*, v6, n1 (2005): 29-34.

⁴³ Brown, Bruce Robert, "An Analysis of the Perceived Effectiveness of School-Based Management By School and Community Stakeholders" *Dissertation Abstracts International*, v59, 09A: 3296.

สรุป

จากการศึกษาทฤษฎี แนวความคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่าการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ เป็นรูปแบบการบริหารสถานศึกษา โดยความร่วมมือร่วมใจของทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู องค์กรบริหารส่วนตำบล ผู้นำศาสนา ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยบูรณาการงานต่างๆ เข้าด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นการบริหารจัดการ 4 ฝ่ายของสถานศึกษา ทั้งด้านบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ตลอดจนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนอกห้องเรียน ด้วยโครงการ และกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมอาชีพ กีฬา การฝึกนิสัยในชีวิตประจำวัน การมีส่วนร่วมกับชุมชน สรุปรวมเป็น 4 ด้านตามทฤษฎีการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา คือ นักเรียนเป็นผู้ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งโรงเรียนดีศรีตำบลนี้ จะต้องเป็นโรงเรียนยอตนิยมของตำบลนั้นๆ กล่าวคือ ผลผลิตต่างๆ ของโรงเรียนดีศรีตำบลจะต้องสูงกว่า โรงเรียนอื่นๆ ในตำบลเดียวกัน โรงเรียนต้องเป็นที่ยอมรับของชุมชน และผู้ปกครองของนักเรียน แม้ว่าอัตราการเกิดจะลดลง แต่จำนวนนักเรียนในโรงเรียนดีศรีตำบลจะต้องเพิ่มขึ้น หรือเท่าเดิม ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยมาตรฐานของทั้งประเทศ นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามเป้าหมายที่ประเทศกำหนด ทั้งใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ใฝ่ดี สามารถอ่านออกเขียนได้ คิดเลขคล่อง มีวินัย เคารพ อดทน ดำรงชีวิตได้ด้วยตนเอง สามารถประกอบอาชีพได้ พร้อมทั้งก้าวทันโลก ทันเทคโนโลยีในยุคปัจจุบัน ตลอดจนสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษหรือภาษาอาเซียนได้ ซึ่งจะทำให้นักเรียนของเราเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติ เป็นพลโลก และมีความเป็นที่สมบูรณ์ ยกระดับมาตรฐานการศึกษาของไทยให้สูงขึ้น ทัดเทียมนานาประเทศ

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทราบการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบของโรงเรียนดี ศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) เพื่อทราบผลผลิตของโรงเรียนดี ศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) เพื่อทราบการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบที่ส่งผลต่อผลผลิตของโรงเรียนดี ศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยใช้โรงเรียนดี ศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of Analysis) มีผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้แทนชุมชน(หรือพระภิกษุสงฆ์) เป็นผู้ให้ข้อมูล เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงกำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย และระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินไปอย่างมีระบบ และบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่วางไว้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย

เป็นการศึกษาเอกสาร ตำรา ข้อมูล สถิติ ปัญหา วรรณกรรม และงานวิจัย ทั้งในและต่างประเทศ ที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach Administration) และผลผลิตของโรงเรียนดี ศรีตำบล ตลอดจนศึกษานโยบาย แนวทางการดำเนินการของโรงเรียนดี ศรีตำบล ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และได้ประสานงานกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อปรึกษาหารือถึงแนวทางการดำเนินการวิจัย และรูปแบบการทำงานร่วมกัน โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา เสนอโครงการวิจัยต่อภาควิชา เพื่อขอความเห็นชอบและอนุมัติโครงการวิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงานวิจัย

เป็นการสร้างเครื่องมือ พัฒนาเครื่องมือ ทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ และปรับปรุงแก้ไข โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ อ้างอิงมาจากแบบบันทึกการประเมินโรงเรียนดี ศรีตำบล ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากนั้นนำเครื่องมือไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลที่เก็บได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ ถูกต้อง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย

เป็นขั้นตอนการรายงานผลการวิจัย นำเสนอต่อคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ตามที่คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เสนอแนะ จัดพิมพ์ และส่งรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศิลปากร เพื่อขออนุมัติจบการศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้งานวิจัยครั้งนี้มีประสิทธิภาพสูงสุด และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยไว้ ซึ่งประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ประชากร กลุ่มตัวอย่างและการเลือกตัวอย่าง ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ที่มีแผนแบบการวิจัย กลุ่มตัวอย่างเดียว ศึกษาสภาวะการณ์ ไม่มีการทดลอง (The one shot, non-experimental, case study) ซึ่งเขียนเป็นแผนผัง (Diagram) ได้ดังนี้

- เมื่อ R หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่ม
 X หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษา
 O หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนดี ศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 6,545 โรงเรียนทั่วประเทศ

กลุ่มตัวอย่างและการเลือกตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนดี ศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 99 แห่ง ซึ่งกำหนดโดยใช้ตารางของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane)¹ ในระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 การเลือกตัวอย่างใช้เทคนิควิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท (Stratified Random Sampling) คือ แบ่งสถานศึกษาออกเป็นภูมิภาคตามภาคภูมิศาสตร์ 4 ภาค คือภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ จากนั้นแบ่งตามการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน คือ โรงเรียนประถมศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษา

ผู้ให้ข้อมูล

กำหนดผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 3 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน ครูแกนนำ 1 คน และผู้แทนชุมชน (หรือพระภิกษุสงฆ์) 1 รูป/คน รวม 297 รูป/คน รายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ประชากร ตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูล

ที่	ภาค	ประชากร		ตัวอย่าง		ผู้ให้ข้อมูล			
		ประถม	มัธยม	ประถม	มัธยม	ผู้บริหาร	ครูแกนนำ	ผู้แทนชุมชน	รวม
1.	เหนือ	1,378	45	20	1	21	21	21	63
2.	ตะวันออกเฉียงเหนือ	2,409	126	36	2	38	38	38	114
3.	กลาง	1,533	40	23	1	24	24	24	72
4.	ใต้	979	35	15	1	16	16	16	48
	รวม	6,299	246	94	5				
	รวมทั้งหมด	6,545		99		99	99	99	297

¹ Taro Yamane, *Statistic : An Introduction Analysis* (New York: Harper & Row Publishing, 1967), 888.

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. ตัวแปรพื้นฐาน เป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่งหน้าที่ การเข้าร่วมกิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการธรรมตามโครงการโรงเรียนดี ศรีตำบล และผลการดำเนินการของโรงเรียนที่ผ่านมา

2. ตัวแปรต้น คือ ตัวแปรที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ (X_{tot}) ซึ่งประกอบด้วย

2.1 ด้านการบริหารจัดการ (X_1) หมายถึง สถานศึกษาที่มีลักษณะตามตัวชี้วัด 9 ตัวชี้วัด ดังนี้

2.1.1 มีแผนยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน ($X_{1.1}$) เชื่อมั่นว่าทำได้จริง หมายถึง โรงเรียนมีการกำหนดแผนยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน และเชื่อมั่นว่าทำได้จริง สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง มีตัวชี้วัดความสำเร็จที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มีแผนงาน หรือโครงการ หรือกิจกรรมในแผนยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

2.1.2 มีเป้าหมายพัฒนาผู้เรียนเข้าใจถูกต้องตรงกัน ($X_{1.2}$) หมายถึง ทุกฝ่ายร่วมกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาร่วมกัน โดยเป้าหมายนั้นต้องเป็นเป้าหมายที่เป็นไปได้ ปฏิบัติได้จริง มีกรอบเวลาที่ชัดเจน ตลอดจนมีร่องรอยการปฏิบัติจริงในการพัฒนาคุณธรรมเป็นรายบุคคล

2.1.3 มีความสะอาดเป็นระเบียบ สวยงามเกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกคน ($X_{1.3}$) หมายถึง อาคารเรียน อาคารประกอบ บริเวณโรงเรียน สะอาดเป็นระเบียบสวยงามตลอดเวลา รวมถึงหน้าเสาธง โรงอาหาร และห้องปฏิบัติการต่างๆ ตลอดจนโต๊ะเก้าอี้ของครูและนักเรียนก็ไม่ชำรุด สะอาดเป็นระเบียบด้วย

2.1.4 มีบริเวณโดยรอบร่มรื่นสวยงามด้วยร่มเงาธรรมชาติ ($X_{1.4}$) หมายถึง ออกแบบพื้นที่ใช้สอยภายนอกอาคารให้ร่มรื่น เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีสนาม หรือสถานที่พักผ่อนหย่อนใจสำหรับนักเรียนที่เหมาะสม ผนังอาคาร ร้ว สนามเด็กเล่นเป็นมิตรกับธรรมชาติ

2.1.5 มีบรรยากาศอบอุ่นเหมือนบ้าน สีสันสดใส ($X_{1.5}$) หมายถึง ครูทุกคนปฏิบัติต่อนักเรียนเสมือนลูกหลานของตนเอง ห้องเรียนทุกห้องจัดบรรยากาศเหมือนบ้านที่น่าอยู่ บริเวณโดยรอบตกแต่งสวยงาม สีสันสดใสด้วยวัสดุธรรมชาติ ครูมีการเยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นรายบุคคล เข้าใจและมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน นักเรียนมีความสุขที่ได้มาโรงเรียน

2.1.6 มีความปลอดภัย ปลอดภัยเสพติด และอบายมุข ($X_{1.6}$) หมายถึง อาคาร ร้ว ประตู อุปกรณ์ไฟฟ้า สนามเด็กเล่นมีความมั่นคงปลอดภัย ไม่มีที่ลับตา ไม่มีบริเวณที่รกเรื้อ เป็นที่มั่วสุมหรือแหล่งอาศัยของสัตว์ร้าย ปราศจากสิ่งเสพติดและอบายมุขทุกชนิดในโรงเรียน มีระบบสุขาภิบาลที่ดี และมีการซ่อมระบบเตือนภัย

2.1.7 มีห้องสุขานักเรียนที่สะอาด เพียงพอ ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ ($X_{1.7}$) หมายถึง โรงเรียนมีห้องสุขาเพียงพอกับการใช้งาน มีความสะอาดทั้งภายนอก ภายในทุกห้อง ปลอดภัยจากคน พิษ สัตว์ สิ่งของที่เป็นอันตราย มีแสงสว่างเพียงพอ มีการระบายอากาศดี มีระบบนำน้ำเสียกลับมาใช้ซ้ำ ใช้ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีมาตรการดูแลรักษาความสะอาดด้วยจิตอาสาของนักเรียน

2.1.8 ผู้บริหารได้รับการยอมรับในการเป็นนักพัฒนาและผู้นำการเปลี่ยนแปลง (X_{1.8}) หมายถึง ผู้บริหารประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีการกระจายอำนาจ เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม บ้าน วัด(มัชยิด) โรงเรียน มีการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศ หลักธรรมาภิบาล มาใช้ในการบริหารจัดการ จนได้รับการยอมรับ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ

2.1.9 ผู้บริหารและครูปฏิบัติตนเป็นต้นแบบที่ดี (X_{1.9}) หมายถึง ผู้บริหาร และครูเป็นผู้รักษาความสะอาด ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน เป็นคนตรงต่อเวลา สุภาพนุ่มนวลต่อนักเรียน รักษาศีล 5 ได้เป็นปกติ หรือตามคำสอนตามศาสนาที่นับถือ

2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน (X₂) หมายถึง สถานศึกษาที่มีลักษณะ ตามตัวชี้วัด 7 ตัวชี้วัด ดังนี้

2.2.1 จัดห้องสมุดเหมือนบ้าน มีหนังสือ สื่อใหม่ เพียงพอเหมาะสม (X_{2.1}) หมายถึง มีครูและบุคลากรทำหน้าที่บรรณารักษ์ ให้คำแนะนำอย่างเป็นกัลยาณมิตร จัดบรรยากาศห้องสมุดให้ดูอบอุ่นเหมือนบ้าน จัดหาหนังสือและสื่อการเรียนรู้ใหม่ที่ดี เหมาะสมกับวัยของเด็กสับเปลี่ยนทุกเทอม มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่เชื่อมโยงกับสาระการเรียนรู้ต่างๆ มีการบริการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต มีอัตราการใช้ห้องสมุดเพิ่มขึ้น และมีรูปแบบการบริการที่หลากหลาย

2.2.2 ปรับปรุงห้องปฏิบัติการต่างๆ ใช้สื่อและจัดการเรียนรู้ทุกห้องอย่างคุ้มค่า (X_{2.2}) หมายถึง ทุกชั้นเรียนได้ใช้สื่อการเรียนรู้ วัสดุ อุปกรณ์ห้องปฏิบัติการต่างๆ อย่างคุ้มค่า ไม่ว่าจะเป็นห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ห้องคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนมีการดูแล รักษา ให้พร้อมใช้งานตลอดเวลา

2.2.3 ครูใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น สื่อเทคโนโลยีทันสมัยในการสอน (X_{2.3}) หมายถึง ครูมีการใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน เช่น วัด มัชยิด อุทยาน สวนสัตว์ ให้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น ตำรวจ ผู้นำศาสนา พระภิกษุ มาให้ความรู้แก่นักเรียน ตลอดจนมีการใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์มาช่วยส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ จนสามารถสร้างชิ้นงานของนักเรียนได้

2.2.4 ฝึกความมีวินัย (X_{2.4}) หมายถึง ฝึกการควบคุมตนเองไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข สิ่งเสพติดทั้งปวง รักษากฎระเบียบของบ้าน วัด มัชยิด โรงเรียน ฝึกความตรงต่อเวลา ฝึกวินัยผ่านกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ตลอดจนการดูแลรักษาความสะอาดของใช้ส่วนรวม ส่วนตัว ทั้งที่บ้าน ที่โรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นห้องนอน ห้องน้ำ ห้องอาหาร ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ทุกบริเวณของโรงเรียน

2.2.5 ฝึกความเคารพ (X_{2.5}) หมายถึง ฝึกแสดงความเคารพต่อบุคคลระดับต่างๆ อย่างถูกวิธี เคารพต่อวัตถุ เหตุการณ์ ศาสนสถาน ไม่ว่าจะเป็น ธงชาติ พระพุทธรูป อนุสาวรีย์ต่างๆ ฝึกความเคารพต่อการฟังธรรม ปฏิบัติธรรม การศึกษา ด้วยการไม่คุยไม่เล่นขณะเรียน ขณะปฏิบัติธรรม เป็นต้น เคารพในการทักทาย ปฏิสันถาร รับรองแขกหรือผู้ปกครองที่มาเยี่ยมโรงเรียน

2.2.6 ฝึกความอดทน (X_{2.6}) หมายถึง ฝึกความอดทนต่อความลำบากตรากตรำ เช่น ฝนตก แดดออก ฝึกความอดทนต่อความเจ็บไข้ได้ป่วย ฝึกความอดทนต่อการกระทบกระทั่ง ความโกรธ ความเจ็บใจ อดทนต่อสิ่งยั่วเย้า ฝึกมองโลกในแง่ดี ไม่จับผิด ไม่วิพากษ์วิจารณ์ด้วยถ้อยคำที่ไม่สุภาพ มีความเพียรพยายามในการทำสิ่งต่างๆ จนสำเร็จ เช่น การทบทวนบทเรียน การทำงานที่ได้รับมอบหมาย การสวดมนต์ นั่งสมาธิ

2.2.7 สร้างแรงจูงใจให้นักเรียนทำความดีทุกวัน ($X_{2.7}$) หมายถึง การยกย่อง ชมเชย ประกาศเกียรติคุณนักเรียนที่ทำความดี เป็นประจำทุกวัน หรือเสนอชื่อเพื่อรับรางวัลเด็กดีในระดับต่างๆ โดยนักเรียนเหล่านั้น ต้องเป็นนักเรียนที่ทำความดีในชีวิตประจำวันเป็นประจำทุกวันจนเป็นนิสัย เช่น ไม่นอนตื่นสาย สมาทานศีล ช่วยงานบ้าน เขียนความดีคนรอบข้าง เป็นต้น

2.3 ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ (X_3) หมายถึง สถานศึกษาที่มีลักษณะ ตามตัวชี้วัด 4 ตัวชี้วัด ดังนี้

2.3.1 ใช้ศูนย์การเรียนรู้งานอาชีพอย่างครบวงจร นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน ($X_{3.1}$) หมายถึง มีการใช้ศูนย์การเรียนรู้งานอาชีพอย่างครบวงจร มีวิทยากรท้องถิ่นมาจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชน ตามความถนัดและสมัครใจ สามารถทำเป็นผลิตภัณฑ์ และสร้างรายได้ให้นักเรียน จนเป็นที่ยอมรับเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนต่อไป

2.3.2 ให้บริการศูนย์กีฬาสนามกีฬาอย่างครบวงจร มีกิจกรรม และดูแลรักษา ($X_{3.2}$) หมายถึง มีศูนย์กีฬาชุมชน หรือสนามกีฬาโรงเรียนที่พร้อมใช้งาน มีครูผู้ให้ความรู้ด้านกีฬาอย่างถูกต้อง มีการให้บริการแก่ชุมชนเพื่อการใช้งานอย่างคุ้มค่า มีกิจกรรมการแข่งขัน หรือกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนมีการดูแลรักษาโดยนักเรียนที่มีจิตอาสา และมีมาตรการจูงใจให้ท้องถิ่นมาร่วมพัฒนาเป็นศูนย์กีฬาชุมชน

2.3.3 ฝึกนิสัยผ่านกิจกรรม 6 มิติ โดยความมีส่วนร่วมของ บวร/บรม ($X_{3.3}$) หมายถึง ฝึกนิสัยที่ดีให้แก่ นักเรียน ด้วยการทำกิจกรรมชีวิตจริง 6 มิติ คือ มิติวิชาการ เช่น การฟัง พูด อ่าน เขียน จับประเด็น มิติศีลธรรม/คุณธรรม เช่น การรักษาศีล 5 การสวดมนต์ นั่งสมาธิ มิติสังคม เช่น การรู้จักแยกแยะเพื่อนดี เพื่อนไม่ดี ฝึกความเป็นผู้นำ ผู้ตาม การทำงานเป็นทีม การทำหน้าที่ที่ถนัดตามความสามารถ มิติดำรงชีวิต เช่น การดูแลรักษาความสะอาดร่างกาย อุปกรณ์ข้าวของเครื่องใช้ ปัจจัยสี่ ทั้งของส่วนตัวและส่วนรวม มิติอาชีพ เช่น การฝึกทำงานสุจริต หาเงินได้ ใช้เงินเป็น เก็บรักษาเป็น มิตินันทนาการ เช่น การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ การออกกำลังกาย เป็นต้น

2.3.4 ปลุกจิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ($X_{3.4}$) หมายถึง การปลูกฝังให้นักเรียนนำสิ่งของที่ใช้แล้ว นำกลับมาใช้ซ้ำ (Reuse) เช่น ใช้กระดาษทั้งสองหน้า หรือหมอนเวียนนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) เช่น ทำกระดาษที่ใช้แล้วมาทำกระดาษสา หรือลดการบริโภค (Reduce) ลดปริมาณขยะตั้งแต่ต้นทาง หรือเลิกบริโภค (Reject) เลิกใช้โฟม สารเคมี อาหารกรุบกรอบ น้ำอัดลม หรือซ่อมแซม (Repair) เพื่อให้สามารถใช้งานได้ยาวนาน ตลอดจนมีการรณรงค์กิจกรรมลดโลกร้อน ด้วยการปลูกป่า ประหยัดพลังงาน ลดการใช้พลังงาน เป็นต้น

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน (X_4) หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดโอกาสให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน ผู้นำศาสนา มีส่วนร่วมนิเทศ และพัฒนา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายพัฒนาศีลธรรม บรม/บวร จากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำศาสนา โดยร่วมกันวางแผน สรรหางบประมาณ บุคลากร ทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้คู่คุณธรรมให้กับนักเรียน สืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น ตลอดจนการนิเทศติดตามประเมินผลการทำงานอย่างเป็นระบบ

3. ตัวแปรตาม คือ ตัวแปรที่เกี่ยวกับผลผลิตของโรงเรียนดี ศรีตำบล (Y) ตามเป้าหมาย และตัวชี้วัดสภาพความสำเร็จของตามนโยบายโรงเรียนดี ศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย

3.1 ชื่อเสียงโรงเรียนดี หมายถึง จำนวนผู้เรียนในสถานศึกษาเท่าเดิม หรือเพิ่มขึ้น เมื่อเทียบกับปีการศึกษาที่ผ่านมา ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา โรงเรียนผ่านการประเมินภายในจากต้นสังกัด และผ่านการรับรองมาตรฐานการศึกษาจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

3.2 ใฝ่เรียน หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้สูงกว่าปีการศึกษาที่ผ่านมา หรือสูงกว่าค่าเฉลี่ยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเมื่อเทียบกับปีการศึกษาที่ผ่านมา

3.3 ใฝ่รู้ หมายถึง ผู้เรียนอ่านคล่อง เขียนคล่อง และคิดเลขคล่อง เมื่อศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ/หรือ สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษหรือภาษาอาเซียนได้เมื่อขึ้นในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3.4 ใฝ่ดี หมายถึง ผู้เรียนมีวินัย เช่น รักษาความสะอาด รักษากฎระเบียบตรงต่อเวลาจนติดเป็นนิสัย มีความเคารพ พุดจาสุภาพ ยิ้มไหว้ทักทายผู้อื่น มีความอดทน ทิ้งต่อความยากลำบาก การกระทบกระทั่ง และสิ่งเร้าต่างๆ

3.5 รับผิดชอบส่วนรวม หมายถึง ผู้เรียนมีจิตอาสา และมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นที่บ้าน วัด มัสยิด โรงเรียน หรือชุมชน แสดงความรับผิดชอบต่อตนเอง เช่น ไม่ทำร้ายตนเองด้วยยาเสพติด รับผิดชอบต่อครอบครัว เช่น การช่วยเหลืองานบ้าน เชื้อฟังก่อนแม่ รับผิดชอบต่อคุณครู เช่น เชื้อฟังคำสั่งสอนของคุณครู และรับผิดชอบต่อโรงเรียน เช่น ดูแลรักษาความสะอาดของโรงเรียน เป็นต้น

3.6 สุขภาพดี หมายถึง ผู้เรียนมีสุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี มีน้ำหนักส่วนสูงตามเกณฑ์ที่กรมอนามัยกำหนด มีมนุษยสัมพันธ์ดี ราเริงแจ่มใส ปลอดภัยจากสารเสพติด อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข มีทักษะในการหลีกเลี่ยงปัญหาทางเพศและอบายมุขทั้งปวง

3.7 ทันโลก หมายถึง ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยี เช่น โปรแกรมคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ หรือสังคมออนไลน์ ตลอดจนสามารถเลือกรับหรือปฏิเสธข้อมูลต่างๆ ได้อย่างชาญฉลาด สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษ หรือภาษาอาเซียนได้ รวมถึงการเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง และการมีทักษะอาชีพเพื่อก่อให้เกิดรายได้ระหว่างเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนามาจากแบบบันทึกการประเมินโรงเรียนดี ศรีตำบล ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น ตำแหน่งหน้าที่ การเข้าร่วมกิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติธรรมโครงการโรงเรียนดี ศรีตำบล และผลการดำเนินการของโรงเรียน ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) มีคำตอบให้เลือก

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ประกอบด้วย 4 ตัวแปร คือ 1) ด้านการบริหารจัดการ คือ 1.1) มีแผนยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน เชื่อมั่นว่าทำได้จริง 1.2) มีเป้าหมายพัฒนาผู้เรียนที่ทุกคนเข้าใจถูกต้องตรงกัน 1.3) มีความสะอาดเป็นระเบียบ สวยงาม ที่เกิดจากความมีส่วนร่วมของทุกคน 1.4) มีบริเวณโดยรอบร่มรื่นสวยงามด้วยร่มเงาธรรมชาติ 1.5) มีบรรยากาศอบอุ่นเหมือนบ้าน สีสันสดใส 1.6) มีความปลอดภัย ปลอดภัย เสพติด และอบายมุข 1.7) มีห้องสุขานักเรียนที่สะอาด เพียงพอ ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ 1.8) ผู้บริหารได้รับการยอมรับในการเป็นนักพัฒนาและผู้นำการเปลี่ยนแปลง 1.9) ผู้บริหารและครูปฏิบัติตนเป็นต้นแบบที่ดี 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน คือ 2.1) จัดบรรยากาศห้องสมุดเหมือนบ้าน มีหนังสือ สื่อใหม่เพียงพอเหมาะสม 2.2) ปรับปรุงห้องปฏิบัติการต่างๆ ใช้สื่อและจัดการเรียนรู้ทุกห้องอย่างคุ้มค่า 2.3) ครูใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น สื่อเทคโนโลยีทันสมัยในการสอน 2.4) ฝึกความมีวินัย 2.5) ฝึกความเคารพ 2.6) ฝึกความอดทน 2.7) สร้างแรงจูงใจให้นักเรียนทำความดีทุกวัน 3) ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ คือ 3.1) ใช้ศูนย์การเรียนรู้งานอาชีพอย่างครบวงจร นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน 3.2) ให้บริการศูนย์กีฬาสนามกีฬาอย่างครบวงจร มีกิจกรรม และดูแลรักษา 3.3) ฝึกนิสัยผ่านกิจกรรม 6 มิติ โดยความมีส่วนร่วมของ บวร/บรม 3.4) ปลุกจิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน คือ เปิดโอกาสให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน และผู้นำศาสนา มีส่วนร่วมนิเทศ และพัฒนา

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับผลผลิตของโรงเรียนดี ศรีตำบล ตามนโยบายของโรงเรียนดี ศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) ชื่อเสียงโรงเรียนดี 2) ใฝ่เรียน 3) ใฝ่รู้ 4) ใฝ่ดี 5) รับผิดชอบส่วนรวม 6) สุขภาพดี 7) ทันโลก

สำหรับแบบสอบถามในตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert's rating scales)² โดยได้กำหนดค่าคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ หรือผลผลิตของโรงเรียนดี ศรีตำบล อยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ หรือผลผลิตของโรงเรียนดี ศรีตำบล อยู่ในระดับน้อย มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ หรือผลผลิตของโรงเรียนดี ศรีตำบล อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ หรือผลผลิตของโรงเรียนดี ศรีตำบล อยู่ในระดับมาก มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 5 หมายถึง การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ หรือผลผลิตของโรงเรียนดี ศรีตำบล อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

² Rensis Likert, *New Pattern of Management* (New York: McGraw-Hill Book Company, 1992), 74.

ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาเครื่องมือ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. นำแบบบันทึกการประเมินโรงเรียนดี ศรีตำบล ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาพัฒนาเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ซึ่งแบบบันทึกดังกล่าวได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว
2. ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถาม โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหากับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) ซึ่งค่า IOC ของแบบสอบถามมีค่ามากกว่า 0.6 ทุกข้อ จึงไม่ตัดข้อคำถามใด
3. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (try out) กับประชากรของโรงเรียนดีศรีตำบลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 โรงเรียน รวมผู้ให้ข้อมูล 30 คน
4. นำคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามกลับมาหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)³ โดยพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α -Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.988

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นระบบ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยประสานงานกับผู้อำนวยการโครงการโรงเรียนดี ศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา
2. ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์ แล้วประสานงานทางโทรศัพท์ไปยังครูรับผิดชอบโครงการช่วยดำเนินการ จากนั้นสถานศึกษาส่งแบบสอบถามกลับมายังผู้วิจัย

³ Lee J. Cronbach, *Essential of Psychological Testing*, 3rd ed. (New York: Harper & Row Publishers, 1974), 161.

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากผู้ตอบแบบสอบถาม มารวบรวมจัดทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ตรวจสอบแบบสอบถามทั้งหมด เพื่อคัดเลือกแบบสอบถามฉบับที่มีความสมบูรณ์ถูกต้อง เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล
2. จัดระเบียบข้อมูล ลงรหัสในแบบสอบถาม ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับแบบสอบถามแต่ละชุด
3. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

สถิติที่ใช้สำหรับการวิจัย

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามข้อมูลวัตถุประสงค์การวิจัย ในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)

2. การวิเคราะห์ระดับการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ และผลผลิตของโรงเรียนดี ศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) โดยพิจารณาค่ามัชฌิมเลขคณิต ตามแนวคิดของ เบสท์ (Best)⁴ รายละเอียดดังนี้

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.00 – 1.49 แสดงว่า การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ หรือผลผลิตของโรงเรียนดี ศรีตำบล อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.50 – 2.49 แสดงว่า การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ หรือผลผลิตของโรงเรียนดี ศรีตำบล อยู่ในระดับน้อย

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 2.50 – 3.49 แสดงว่า การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ หรือผลผลิตของโรงเรียนดี ศรีตำบล อยู่ในระดับปานกลาง

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 3.50 – 4.49 แสดงว่า การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ หรือผลผลิตของโรงเรียนดี ศรีตำบล อยู่ในระดับมาก

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 4.50 – 5.00 แสดงว่า การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ หรือผลผลิตของโรงเรียนดี ศรีตำบล อยู่ในระดับมากที่สุด

3. วิเคราะห์การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบที่ส่งผลต่อผลผลิตของโรงเรียนดี ศรีตำบล ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression Analysis)

⁴ John W. Best, *Research in Education* 3rd ed. (New Jersey: Prentice Hall Inc., 1970), 87.

สรุป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยมีวัตถุประสงค์

- 1) เพื่อทราบการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบของโรงเรียนดี ศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2) เพื่อทราบผลผลิตของโรงเรียนดี ศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 3) เพื่อทราบการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบที่ส่งผลต่อผลผลิตของโรงเรียนดี ศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้โรงเรียนดี ศรีตำบล ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นกลุ่มที่ศึกษา จำนวน 99 แห่ง โดยมีสถานศึกษาเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 3 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน ครูแกนนำ 1 คน และผู้แทนชุมชน (หรือพระภิกษุสงฆ์) 1 รูป/คน รวมทั้งสิ้น 297 รูป/คน โดยรวบรวมข้อมูลนำมาทำการวิเคราะห์ ด้วยความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) มัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression Analysis)

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เรื่อง “การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบที่ส่งผลต่อผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” กลุ่มตัวอย่างเป็นโรงเรียนดีศรีตำบล จำนวน 99 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 99 คน ครูแกนนำ จำนวน 99 คน และ ผู้แทนชุมชน หรือพระภิกษุสงฆ์ จำนวน 99 คน/รูป รวม 297 คน/รูป โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 297 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 นำมาวิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์ โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย จำแนกเป็น 4 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบของโรงเรียนดีศรีตำบล
- ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล
- ตอนที่ 4 การวิเคราะห์การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบที่ส่งผลต่อผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูแกนนำ และผู้แทนชุมชน จากสถานศึกษาทั้งหมด 99 แห่ง การวิเคราะห์พิจารณาจากตำแหน่งปัจจุบัน การเข้าร่วมสัมมนาเชิงปฏิบัติการโรงเรียนดีศรีตำบลที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดขึ้น ผลการประเมินจากสำนักงานรับรองคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา (สมศ.) และผลการประเมินโรงเรียนดีศรีตำบล โดยคณะกรรมการประเมินที่ได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้ความถี่ (frequency) และ ร้อยละ (percentage) ผลปรากฏดังตารางที่ 4

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูแกนนำ และผู้แทนชุมชนหรือพระภิกษุในชุมชน อย่างละเท่ากัน คือ 99 คน หรือ ร้อยละ 33.33 และเมื่อพิจารณาผู้เข้าร่วมสัมมนาเชิงปฏิบัติการโรงเรียนดีศรีตำบลที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดขึ้น ผลปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 73.74 (219 คน) เคยเข้าร่วมสัมมนาเชิงปฏิบัติการโรงเรียนดีศรีตำบล และอยู่อบรมครบตามกำหนดการที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดขึ้น ร้อยละ 12.79 (38 คน) เคยเข้าร่วมสัมมนาเชิงปฏิบัติการโรงเรียนดีศรีตำบล แต่อยู่อบรมไม่ครบตามกำหนดการที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดขึ้น มีเพียงส่วนน้อย คือ ร้อยละ 3.37 (10 คน) ไม่เคยเข้าร่วมสัมมนาเชิงปฏิบัติการโรงเรียนดีศรีตำบลที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดขึ้นและไม่เคยเข้ากิจกรรมปฏิบัติการใดๆ เลย และร้อยละ 10.10 (30 คน) ไม่เคยเข้าร่วมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ

ตารางที่ 4 ตารางแสดงข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ตำแหน่งในปัจจุบัน		
1.1 ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา	99	33.33
1.2 ครูแกนนำ	99	33.33
1.3 ผู้แทนชุมชน หรือพระภิกษุในชุมชน	99	33.33
รวม	297	100.00
2. การเข้าร่วมสัมมนาเชิงปฏิบัติธรรม		
2.1 เข้าร่วมสัมมนาและอยู่ครบตามกำหนดการ	219	73.74
2.2 เข้าร่วมสัมมนาแต่อยู่ไม่ครบตามกำหนดการ	38	12.79
2.3 ไม่ได้เข้าร่วมสัมมนาแต่เคยเข้าร่วมกิจกรรมปฏิบัติธรรมอื่นๆ	30	10.10
2.4 ไม่ได้เข้าร่วมสัมมนาและไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมปฏิบัติธรรมใดๆ	10	3.37
รวม	297	100.00
3. ผลการประเมินโรงเรียนดีศรีตำบล โดยคณะกรรมการประเมินฯ		
3.1 ผ่าน แบบไม่มีเงื่อนไข	217	73.06
3.2 ผ่าน แบบมีเงื่อนไข	50	16.85
3.3 ไม่ผ่าน แบบมีเงื่อนไข	2	0.67
3.4 ไม่ผ่าน แบบไม่มีเงื่อนไข	2	0.67
3.5 ไม่ทราบ/ยังไม่ได้รับการประเมิน	26	8.75
รวม	297	100.00
4. ผลการรับรองคุณภาพสถานศึกษาจากผู้ประเมินภายนอก (สมศ.) รอบที่ 3		
4.1 ผ่าน ระดับดีมาก	97	32.66
4.2 ผ่าน ระดับดี	161	54.21
4.3 ผ่าน ระดับปานกลาง	15	5.05
4.4 ไม่ผ่าน	8	2.69
4.5 ไม่ทราบ/ยังไม่ได้รับการประเมินรอบที่ 3	16	5.39
รวม	297	100.00

โรงเรียนดีศรีตำบลที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดขึ้น แต่เคยเข้ากิจกรรมปฏิบัติธรรมอื่น และเมื่อพิจารณาถึงผลการประเมินโรงเรียนดีศรีตำบล โดยคณะกรรมการประเมินจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 73.06 มาจากโรงเรียนที่ผ่านการประเมินแบบไม่มีเงื่อนไข ร้อยละ 16.85 มาจากโรงเรียนที่ผ่านการประเมินแบบมีเงื่อนไข และเมื่อพิจารณาถึงผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษา จากสำนักงานรับรองคุณภาพและประเมินมาตรฐานการศึกษา (สมศ.) ผลปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 32.66 (97 คน) มาจากสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองคุณภาพและประเมินมาตรฐานการศึกษา ในระดับดีมาก ร้อยละ 54.21 (161 คน) ผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองคุณภาพและประเมินมาตรฐานการศึกษา ในระดับดี และร้อยละ 5.05 (15 คน) ผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบของโรงเรียนดีศรีตำบล

ในการวิเคราะห์การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบของโรงเรียนดีศรีตำบล เพื่อตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 1 ว่าอยู่ในระดับใด ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบโดยภาพรวม และแยกรายด้าน ผู้วิจัยวิเคราะห์จากค่ามัธยเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบตามเกณฑ์ระดับคุณภาพตามแนวคิดของเบสท์ (Best) ที่กำหนดไว้ ผลปรากฏดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงค่ามัธยเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ของโรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(n = 99)

การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ (X_{tot})	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1. ด้านการบริหารจัดการ (X_1)	4.86	0.36	มากที่สุด
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน (X_2)	4.72	0.46	มากที่สุด
3. ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ (X_3)	4.60	0.54	มากที่สุด
4. ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน (X_4)	4.42	0.59	มาก
รวม	4.85	0.37	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่า การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบของโรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวม (X_{tot}) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.37) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่ได้คะแนนมากที่สุด คือ ด้านการบริหารจัดการโรงเรียน ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.36) รองลงมา คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.46) และด้านจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.54) ส่วนด้านที่ได้คะแนนน้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.59) และเมื่อพิจารณาค่าส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน (S.D.) พบว่ามีการกระจายของข้อมูลน้อย (0.36-0.59) แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

หากจะวิเคราะห์ผลการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบของโรงเรียนดีศรีตำบล แต่ละด้านอย่างละเอียด ผลปรากฏดังตารางที่ 6-9 ดังนี้

ตารางที่ 6 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการบริหารจัดการ (X_1)

(n = 99)

ด้านการบริหารจัดการ	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1) มีแผนยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน เชื่อมั่นว่าทำได้จริง	4.50	0.52	มากที่สุด
2) มีเป้าหมายพัฒนาผู้เรียนที่ทุกคนเข้าใจถูกต้องตรงกัน	4.51	0.54	มากที่สุด
3) มีความสะอาดเป็นระเบียบ สวยงาม ที่เกิดจากความมีส่วนร่วมของทุกคน	4.47	0.56	มาก
4) มีบริเวณโดยรอบร่มรื่นสวยงามด้วยร่มเงาธรรมชาติ	4.46	0.54	มาก
5) มีบรรยากาศอบอุ่นเหมือนบ้าน สีสันสดใส	4.48	0.53	มาก
6) มีความปลอดภัย ปลอดภัย เสพติด และอบายมุข	4.58	0.51	มากที่สุด
7) มีห้องสุขานักเรียนที่สะอาด เพียงพอ ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ	4.41	0.59	มาก
8) ผู้บริหารได้รับการยอมรับในการเป็นนักพัฒนาและผู้นำการเปลี่ยนแปลง	4.49	0.58	มาก
9) ผู้บริหารและครูปฏิบัติตนเป็นต้นแบบที่ดี	4.46	0.58	มาก
รวม	4.86	0.36	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 พบว่า การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการบริหารจัดการของโรงเรียนดีศรีตำบล ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.36) และเมื่อพิจารณาแยกรายตัวชี้วัด พบว่า ความปลอดภัย ปลอดภัย เสพติด และอบายมุข มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.51) รองลงมาคือ การมีเป้าหมายพัฒนาผู้เรียนที่ทุกคนเข้าใจตรงกัน ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.54) และการมีแผนยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน เชื่อมั่นว่าทำได้จริง ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.52) ตามลำดับ ซึ่งทั้ง 3 ตัวชี้วัดดังกล่าวอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนการบริหารจัดการโรงเรียนที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด คือ ห้องสุขานักเรียนที่สะอาด เพียงพอ ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.59)

ตารางที่ 7 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดการเรียนการสอน (X_2)

(n = 99)

ด้านการจัดการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1) จัดบรรยากาศห้องสมุดเหมือนบ้าน มีหนังสือ สื่อใหม่เพียงพอเหมาะสม	4.29	0.62	มาก
2) ปรับปรุงห้องปฏิบัติการต่างๆ ใช้สื่อและจัดการเรียนรู้ทุกห้องอย่างคุ้มค่า	4.28	0.61	มาก
3) ครูใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น สื่อเทคโนโลยีทันสมัยในการสอน	4.37	0.61	มาก
4) ฝึกความมีวินัย	4.49	0.59	มาก
5) ฝึกความเคารพ	4.54	0.61	มากที่สุด
6) ฝึกความอดทน	4.41	0.64	มาก
7) สร้างแรงจูงใจให้นักเรียนทำความดีทุกวัน	4.42	0.62	มาก
รวม	4.72	0.46	มากที่สุด

จากตารางที่ 7 พบว่า การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนดีศรีตำบล ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.46) และเมื่อพิจารณาแยกรายตัวชี้วัด พบว่า การจัดการเรียนการสอนเพื่อฝึกความเคารพ มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.61) รองลงมาคือ การจัดการเรียนการสอนเพื่อการฝึกความมีวินัย ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.59) การสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนทำความดีทุกวัน ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.62) และการจัดการเรียนการสอนเพื่อการฝึกความอดทน ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.64) ตามลำดับ ส่วนการจัดการเรียนการสอนที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด คือ การปรับปรุงห้องปฏิบัติการต่างๆ ใช้สื่อและจัดการเรียนรู้ทุกห้องอย่างคุ้มค่า ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.61)

ตารางที่ 8 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ (X_3)

(n = 99)

ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1) ใช้ศูนย์การเรียนรู้งานอาชีพอย่างครบวงจร นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน	4.08	0.68	มาก
2) ให้บริการศูนย์กีฬาสนามกีฬาอย่างครบวงจร มีกิจกรรม และดูแลรักษา	4.41	0.64	มาก
3) ฝึกนิสัยผ่านกิจกรรม 6 มิติ โดยความมีส่วนร่วมของบวร/บรม	4.44	0.58	มาก
4) ปลุกจิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	4.30	0.63	มาก
รวม	4.60	0.54	มากที่สุด

จากตารางที่ 8 พบว่า การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของโรงเรียนดีศรีตำบล ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.54) และเมื่อพิจารณาแยกรายตัวชี้วัด พบว่า ทุกตัวชี้วัดอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ การฝึกนิสัยผ่านกิจกรรม 6 มิติ โดยความมีส่วนร่วมของบวร/บรม ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.58) รองลงมา คือ การให้บริการศูนย์กีฬาสนามกีฬาอย่างครบวงจร มีกิจกรรม และดูแลรักษา ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.64) การปลุกจิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.63) การใช้ศูนย์การเรียนรู้งานอาชีพอย่างครบวงจร นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.68) ตามลำดับ

ตารางที่ 9 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน (X_4)

(n = 99)

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1) สถานศึกษาที่เปิดโอกาสให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน ผู้นำศาสนา มีส่วนร่วมนิเทศ และพัฒนา	4.42	0.59	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยสถานศึกษาเปิดโอกาสให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน ผู้นำศาสนา มีส่วนร่วมนิเทศ และพัฒนา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.59)

และเมื่อวิเคราะห์การบริหารจัดการโรงเรียนดีศรีตำบล แต่ละด้านอย่างละเอียด ทั้ง 21 ตัวชี้วัด ผลปรากฏดังตารางที่ 10 – 30

ตารางที่ 10 แสดงค่ามัธยัมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการบริหารจัดการ ตัวชี้วัดการมีแผนยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน เชื่อมั่นว่าทำได้จริง ($X_{1.1}$)

(n = 99)

การมีแผนยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน เชื่อมั่นว่าทำได้จริง	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1) สถานศึกษามีแผนยุทธศาสตร์ที่มีความสอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริง	4.25	0.62	มาก
2) แผนยุทธศาสตร์มีตัวชี้วัดสภาพความสำเร็จสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.12	0.66	มาก
3) แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมในแผนยุทธศาสตร์สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.23	0.57	มาก
4) สถานศึกษามีการปรับเปลี่ยนแผนยุทธศาสตร์ตามสถานการณ์	4.28	0.61	มาก
5) ผลการดำเนินงานจากแผนยุทธศาสตร์เกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย	4.29	0.56	มาก
6) ผลลัพธ์จากแผนยุทธศาสตร์คุ้มค่าครบตามเป้าหมายในการดำเนินงาน	4.17	0.62	มาก
รวม	4.50	0.52	มากที่สุด

จากตารางที่ 10 พบว่า การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการบริหารจัดการ ในตัวชี้วัดที่ว่าด้วยเรื่องการมีแผนยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน เชื่อมั่นว่าทำได้จริง ($X_{1.1}$) ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.52) และเมื่อพิจารณาแยกรายตัวบ่งชี้ พบว่า ทุกตัวบ่งชี้อยู่ในระดับมาก และเมื่อเรียงค่ามัธยัมเลขคณิตจากมากไปน้อย เป็นดังนี้ คือ ผลการดำเนินงานจากแผนยุทธศาสตร์เกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.56) สถานศึกษามีการปรับเปลี่ยนแผนยุทธศาสตร์ตามสถานการณ์ ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.61) สถานศึกษามีแผนยุทธศาสตร์ที่มีความสอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริง ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.62) แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมในแผนยุทธศาสตร์สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.57) ผลลัพธ์จากแผนยุทธศาสตร์คุ้มค่าครบตามเป้าหมายในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.62) และแผนยุทธศาสตร์มีตัวชี้วัดสภาพความสำเร็จสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.62) ตามลำดับ

ตารางที่ 11 แสดงค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการบริหารจัดการ ตัวชี้วัดการมีเป้าหมายพัฒนาผู้เรียนที่ทุกคนเข้าใจถูกต้องตรงกัน ($X_{1,2}$)

(n = 99)

การมีเป้าหมายพัฒนาผู้เรียนที่ทุกคนเข้าใจถูกต้องตรงกัน	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1) ทุกฝ่าย มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการพัฒนานักเรียน	4.33	0.62	มาก
2) ทุกฝ่าย รวมทั้งนักเรียนทุกคนตอบได้ว่าเป้าหมายของการพัฒนานักเรียนคืออะไร	4.12	0.68	มาก
3) บ้าน วัด/มัสยิด โรงเรียนร่วมมือกันพัฒนานักเรียน	4.35	0.64	มาก
4) แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมสอดคล้องกับเป้าหมายในการพัฒนานักเรียนที่ตั้งไว้	4.25	0.60	มาก
5) เป้าหมายการพัฒนานักเรียนที่กำหนดไว้สามารถปฏิบัติได้จริง มีผลงานชัดเจนตามระยะเวลาที่กำหนด	4.20	0.63	มาก
6) การพัฒนาคุณธรรม ศีลธรรมนักเรียนภาคปฏิบัติกระทำเป็นรายบุคคล	4.05	0.74	มาก
รวม	4.51	0.54	มากที่สุด

จากตารางที่ 11 พบว่า การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการบริหารจัดการ ในตัวชี้วัดที่ว่าด้วยเรื่องการมีเป้าหมายพัฒนาผู้เรียนที่ทุกคนเข้าใจถูกต้องตรงกัน ($X_{1,2}$) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.54) และเมื่อพิจารณาแยกรายตัวบ่งชี้ พบว่า ทุกตัวบ่งชี้ อยู่ในระดับมาก และเมื่อเรียงค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย เป็นดังนี้ คือ บ้าน วัด/มัสยิด โรงเรียนร่วมมือกันพัฒนานักเรียน ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.64) ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการพัฒนานักเรียน ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.62) สถานศึกษามีแผนยุทธศาสตร์ที่มีความสอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริง ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.62) แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมสอดคล้องกับเป้าหมายในการพัฒนานักเรียนที่ตั้งไว้ ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.60) ตามลำดับ และอันดับสุดท้าย คือ การพัฒนาคุณธรรม ศีลธรรมนักเรียนภาคปฏิบัติกระทำเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.74)

ตารางที่ 12 แสดงค่ามัธยัมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการบริหารจัดการ ตัวชี้วัดความสะอาดเป็นระเบียบ สวยงาม ที่เกิดจากความมีส่วนร่วมของทุกคน ($X_{1.3}$)

(n = 99)

ความสะอาดเป็นระเบียบ สวยงาม ที่เกิดจากความมีส่วนร่วมของทุกคน	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1) บริเวณโรงเรียนโดยรอบ สะอาด เป็นระเบียบ และสวยงาม ตลอดเวลา	4.24	0.71	มาก
2) อาคารเรียน อาคารต่างๆ สะอาด เป็นระเบียบ และสวยงาม ตลอดเวลา	4.19	0.70	มาก
3) ห้องเรียนพร้อมอุปกรณ์การเรียนไม่ชำรุด โต๊ะครู โต๊ะนักเรียน สะอาด เป็นระเบียบ	4.08	0.63	มาก
4) ห้องปฏิบัติการ และห้องพิเศษทุกห้องสะอาด จัดอุปกรณ์เข้า ที่ทุกครั้งที่มีการใช้งาน	4.11	0.59	มาก
5) โรงอาหาร แปลงเกษตร ห้องเก็บของสะอาด และจัดอุปกรณ์ เป็นระเบียบ	4.00	0.63	มาก
6) บริเวณหน้าเสาธง หอพระ แทนบูชา ห้องปฏิบัติธรรม สะอาด เป็นระเบียบ	4.28	0.64	มาก
รวม	4.47	0.56	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่า การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการบริหารจัดการ ในตัวชี้วัดที่ว่าด้วยเรื่องความสะอาดเป็นระเบียบ สวยงาม ที่เกิดจากความมีส่วนร่วมของทุกคน ($X_{1.3}$) ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.56) และเมื่อพิจารณาแยกรายตัวบ่งชี้ พบว่าทุกตัวบ่งชี้อยู่ในระดับมาก และเมื่อเรียงค่ามัธยัมเลขคณิตจากมากไปน้อย เป็นดังนี้ คือ บริเวณหน้าเสาธง หอพระ แทนบูชา ห้องปฏิบัติธรรม สะอาด เป็นระเบียบ ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.64) บริเวณโรงเรียนโดยรอบ สะอาด เป็นระเบียบ และสวยงามตลอดเวลา ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.71) อาคารเรียน อาคารต่างๆ สะอาด เป็นระเบียบ และสวยงามตลอดเวลา ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.70) ตามลำดับ และอันดับสุดท้าย คือ โรงอาหาร แปลงเกษตร ห้องเก็บของสะอาด และจัดอุปกรณ์เป็นระเบียบ ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.63)

ตารางที่ 13 แสดงค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการบริหารจัดการ ตัวชี้วัดการมีบริเวณโดยรอบร่มรื่นสวยงามด้วยร่มเงาธรรมชาติ ($X_{1.4}$)

(n = 99)

การมีบริเวณโดยรอบร่มรื่นสวยงามด้วยร่มเงาธรรมชาติ	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1) พื้นที่ใช้สอยภายนอกอาคาร ร่มรื่นเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	4.34	0.55	มาก
2) สนามเด็กเล่น และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจเหมาะสมกับวัยของนักเรียน	4.15	0.60	มาก
3) ป้ายชื่อโรงเรียน ป้ายอาคาร ป้ายห้อง เหมาะสมกับสภาพโรงเรียน	4.22	0.62	มาก
4) ผนังอาคาร รั้ว สนามเด็กเล่น มีการตกแต่งที่เป็นมิตรกับธรรมชาติ	4.13	0.67	มาก
5) แหล่งเรียนรู้ด้านระบบนิเวศวิทยาทางธรรมชาติเหมาะสมตามบริบทโรงเรียน	4.05	0.61	มาก
6) กิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมที่จัดอย่างยั่งยืน	4.10	0.69	มาก
รวม	4.46	0.54	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่า การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการบริหารจัดการ ในตัวชี้วัดที่ว่าด้วยเรื่องการมีบริเวณโดยรอบร่มรื่นสวยงามด้วยร่มเงาธรรมชาติ ($X_{1.4}$) ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.54) และเมื่อพิจารณาแยกรายตัวบ่งชี้ พบว่า ทุกตัวบ่งชี้อยู่ในระดับมาก และเมื่อเรียงค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย เป็นดังนี้ คือ พื้นที่ใช้สอยภายนอกอาคาร ร่มรื่นเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.55) ป้ายชื่อโรงเรียน ป้ายอาคาร ป้ายห้อง เหมาะสมกับสภาพโรงเรียน ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.62) สนามเด็กเล่น และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจเหมาะสมกับวัยของนักเรียน ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.60) ตามลำดับ และอันดับสุดท้าย คือ แหล่งเรียนรู้ด้านระบบนิเวศวิทยาทางธรรมชาติเหมาะสมตามบริบทโรงเรียน ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.61)

ตารางที่ 14 แสดงค่ามัธยผลเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการบริหารจัดการ ตัวชี้วัดการมีบรรยากาศอบอุ่นเหมือนบ้าน สีสนัสนไส ($X_{1.5}$)

(n = 99)

การมีบรรยากาศอบอุ่นเหมือนบ้าน สีสนัสนไส	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1) ครูทุกคนปฏิบัติต่อนักเรียนเสมือนเป็นลูกหลานของตน	4.39	0.58	มาก
2) ห้องเรียนทุกห้องจัดบรรยากาศเสมือนบ้านที่น่าอยู่ สะอาด มีระเบียบ	4.19	0.59	มาก
3) บริเวณโดยรอบตกแต่งอย่างสวยงาม สีสนัสนไส ด้วยวัสดุท้องถิ่นตามธรรมชาติ	4.17	0.62	มาก
4) นักเรียนมีความสุขเมื่อได้มาโรงเรียน ไม่ขาดเรียน	4.16	0.63	มาก
5) ครูเยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นรายบุคคล มีความเข้าใจ และมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน	4.26	0.58	มาก
6) นักเรียนสนุกสนานกับกิจกรรมที่โรงเรียนหรือนักเรียนคิดกิจกรรมขึ้นเองอย่างสร้างสรรค์	4.21	0.65	มาก
รวม	4.48	0.53	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่า การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการบริหารจัดการ ในตัวชี้วัดที่ว่าด้วยเรื่องการมีบรรยากาศอบอุ่นเหมือนบ้าน สีสนัสนไส ($X_{1.5}$) ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.53) และเมื่อพิจารณาแยกรายตัวบ่งชี้ พบว่า ทุกตัวบ่งชี้อยู่ในระดับมาก และเมื่อเรียงค่ามัธยผลเลขคณิตจากมากไปน้อย เป็นต้นี้ คือ ครูทุกคนปฏิบัติต่อนักเรียนเสมือนเป็นลูกหลานของตน ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.58) ครูเยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นรายบุคคล มีความเข้าใจ และมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.58) นักเรียนสนุกสนานกับกิจกรรมที่โรงเรียนหรือนักเรียนคิดกิจกรรมขึ้นเองอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.65) ตามลำดับ และอันดับสุดท้ายคือ นักเรียนมีความสุขเมื่อได้มาโรงเรียน ไม่ขาดเรียน ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.63)

ตารางที่ 15 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการบริหารจัดการ ตัวชี้วัดความปลอดภัย ปลอดภัยสารเสพติด และอบายมุข ($X_{1.6}$)

(n = 99)

ความปลอดภัย ปลอดภัยสารเสพติด และอบายมุข	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1) บริเวณอาคาร รั้ว ประตู อุปกรณ์ไฟฟ้า สนามเด็กเล่น มีความมั่นคงปลอดภัย	4.33	0.59	มาก
2) สถานศึกษาปราศจากสารเสพติดและอบายมุขทุกชนิด	4.34	0.54	มาก
3) สถานศึกษาไม่มีมุลีบาตา บริเวณรถเรื่อ ที่มีผู้สูม หรือแหล่งอาศัย เพาะพันธุ์สัตว์ที่มีพิษ หรือยุงลาย ฯลฯ	4.22	0.66	มาก
4) สถานศึกษามีการให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัย รวมทั้งพิษภัยของสารเสพติด และอบายมุข	4.39	0.67	มาก
5) สถานศึกษาจัดการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติด้านสุขอนามัยพื้นฐานจนเป็นนิสัย	4.19	0.70	มาก
6) สถานศึกษาจัดระบบสุขภาพที่ดี และมีการฝึกซ้อมการเตือนภัยอย่างน้อยเทอมละ 1 ครั้ง	3.96	0.84	มาก
รวม	4.58	0.51	มากที่สุด

จากตารางที่ 15 พบว่า การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการบริหารจัดการ ในตัวชี้วัดที่ว่าด้วยเรื่องความปลอดภัย ปลอดภัยสารเสพติด และอบายมุข ($X_{1.6}$) ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.51) และเมื่อพิจารณาแยกรายตัวบ่งชี้ พบว่า ทุกตัวบ่งชี้อยู่ในระดับมาก และเมื่อเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย เป็นดังนี้ คือ สถานศึกษามีการให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัย รวมทั้งพิษภัยของสารเสพติด และอบายมุข ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.67) สถานศึกษาปราศจากสารเสพติดและอบายมุขทุกชนิด ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.54) บริเวณอาคาร รั้ว ประตู อุปกรณ์ไฟฟ้า สนามเด็กเล่น มีความมั่นคงปลอดภัย ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.59) ตามลำดับ และอันดับสุดท้าย คือ สถานศึกษาจัดระบบสุขภาพที่ดี และมีการฝึกซ้อมการเตือนภัยอย่างน้อยเทอมละ 1 ครั้ง ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.84)

ตารางที่ 16 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการบริหารจัดการ ตัวชี้วัดการมีห้องสุขานักเรียนที่สะอาด เพียงพอ ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ ($X_{1.7}$)

(n = 99)

การมีห้องสุขานักเรียนที่สะอาด เพียงพอ ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1) โรงเรียนมีห้องสุขาเพียงพอกับการใช้งาน	4.20	0.72	มาก
2) ห้องสุขาสะอาดทั้งภายในและภายนอกทุกห้อง	4.09	0.74	มาก
3) ห้องสุขามีความปลอดภัยจากคน พืช สัตว์ สิ่งของ ที่เป็นอันตรายต่อนักเรียน	4.27	0.70	มาก
4) ห้องสุขามีแสงสว่างเพียงพอ มีการระบายอากาศดี มีสิ่งอำนวยความสะดวก	4.15	0.73	มาก
5) ระบบ Recycle น้ำเสีย จากห้องสุขา และโรงอาหาร ใช้ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	4.03	0.70	มาก
6) ห้องสุขามีมาตรการดูแลรักษาความสะอาด ด้วยจิตอาสาของนักเรียน	4.10	0.72	มาก
รวม	4.41	0.59	มาก

จากตารางที่ 16 พบว่า การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการบริหารจัดการ ในตัวชี้วัดที่ว่าด้วยเรื่องการมีห้องสุขานักเรียนที่สะอาด เพียงพอ ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ ($X_{1.7}$) ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.59) และเมื่อพิจารณาแยกรายตัวบ่งชี้ พบว่าทุกตัวบ่งชี้อยู่ในระดับมาก และเมื่อเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย เป็นดังนี้ คือ ห้องสุขามีความปลอดภัยจากคน พืช สัตว์ สิ่งของ ที่เป็นอันตรายต่อนักเรียน ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.70) โรงเรียนมีห้องสุขาเพียงพอกับการใช้งาน ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.72) ห้องสุขามีแสงสว่างเพียงพอ มีการระบายอากาศดี มีสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.73) ตามลำดับ และอันดับสุดท้าย คือ ระบบ Recycle น้ำเสีย จากห้องสุขา และโรงอาหาร ใช้ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.70)

ตารางที่ 17 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการบริหารจัดการ ตัวชี้วัดผู้บริหารได้รับการยอมรับในการเป็นนักพัฒนาและผู้นำการเปลี่ยนแปลง ($X_{1.8}$)

(n = 99)

ผู้บริหารได้รับการยอมรับในการเป็นนักพัฒนาและผู้นำการเปลี่ยนแปลง	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1) ผู้บริหารสถานศึกษาประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีจนได้รับการยอมรับ	4.33	0.64	มาก
2) ผู้บริหารสถานศึกษามีการกระจายอำนาจเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม “บวร”/ “บรม”	4.33	0.67	มาก
3) ผู้บริหารสถานศึกษามีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการ	4.23	0.75	มาก
4) ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการอย่างสร้างสรรค์โดยยึดหลักธรรมาภิบาล โปร่งใส ตรวจสอบได้	4.35	0.65	มาก
5) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการทำงานเชิงรุก	4.24	0.62	มาก
6) ผู้บริหารสถานศึกษามีผลงานเชิงประจักษ์ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ หรือมีผู้มาศึกษาดูงาน	4.22	0.72	มาก
รวม	4.49	0.58	มาก

จากตารางที่ 17 พบว่า การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการบริหารจัดการ ในตัวชี้วัดที่ว่าด้วยเรื่องผู้บริหารได้รับการยอมรับในการเป็นนักพัฒนาและผู้นำการเปลี่ยนแปลง ($X_{1.8}$) ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.58) และเมื่อพิจารณาแยกรายตัวบ่งชี้ พบว่าทุกตัวบ่งชี้อยู่ในระดับมาก และเมื่อเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย เป็นดังนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการอย่างสร้างสรรค์โดยยึดหลักธรรมาภิบาล โปร่งใส ตรวจสอบได้ ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.65) ผู้บริหารสถานศึกษาประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีจนได้รับการยอมรับ ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.64) ผู้บริหารสถานศึกษามีการกระจายอำนาจเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม “บวร”/ “บรม” ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.67) ตามลำดับ และอันดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีผลงานเชิงประจักษ์ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ หรือมีผู้มาศึกษาดูงาน ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.72)

ตารางที่ 18 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการบริหารจัดการ ตัวชี้วัดผู้บริหารและครูปฏิบัติตนเป็นต้นแบบที่ดี ($X_{1.9}$)

(n = 99)

ผู้บริหารและครูปฏิบัติตนเป็นต้นแบบที่ดี	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1) ผู้บริหารโรงเรียนรักษาศีล 5 หรือปฏิบัติตามคำสอนที่นับถือ	4.26	0.74	มาก
2) ครูทุกคนรักษาศีล 5 หรือปฏิบัติตามคำสอนที่นับถือ	4.21	0.72	มาก
3) ผู้บริหารและครูทุกคนดูแลรักษาความสะอาดที่บ้านและที่ทำงาน	4.27	0.69	มาก
4) ผู้บริหารและครูทุกคนมีวินัย ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน	4.20	0.76	มาก
5) ผู้บริหารและครูทุกคนปฏิบัติตนตรงต่อเวลา	4.30	0.69	มาก
6) ผู้บริหารและครูทุกคนมีความสุขพุ่มนวลต่อทุกคน	4.29	0.65	มาก
รวม	4.46	0.58	มาก

จากตารางที่ 18 พบว่า การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการบริหารจัดการ ในตัวชี้วัดที่ว่าด้วยเรื่องผู้บริหารและครูปฏิบัติตนเป็นต้นแบบที่ดี ($X_{1.9}$) ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.58) และเมื่อพิจารณาแยกรายตัวบ่งชี้ พบว่า ทุกตัวบ่งชี้อยู่ในระดับมาก และเมื่อเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย เป็นดังนี้ คือ ผู้บริหารและครูทุกคนปฏิบัติตนตรงต่อเวลา ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.69) ผู้บริหารและครูทุกคนมีความสุขพุ่มนวลต่อทุกคน ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.65) ผู้บริหารและครูทุกคนดูแลรักษาความสะอาดที่บ้านและที่ทำงาน ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.69) ตามลำดับ และอันดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารและครูทุกคนมีวินัย ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.76)

ตารางที่ 19 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดการเรียนการสอน ตัวชี้วัดการบริหารวิทยาการห้องสมุดเหมือนบ้าน มีหนังสือ สื่อใหม่เพียงพอเหมาะสม ($X_{2.1}$)

(n = 99)

การจัดบรรยากาศห้องสมุดเหมือนบ้าน มีหนังสือ สื่อใหม่เพียงพอเหมาะสม	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1) ห้องสมุดมีครูหรือบุคลากรทำหน้าที่บรรณารักษ์แนะนำอย่างเป็นกัลยาณมิตร	4.17	0.77	มาก
2) บรรยากาศห้องสมุด อบอุ่นเหมือนบ้าน	4.09	0.80	มาก
3) การจัดหาหนังสือและสื่อการเรียนรู้ใหม่ เหมาะสมกับวัย และ สับเปลี่ยนหมุนเวียนไปทุกเทอม	4.00	0.77	มาก
4) ระบบให้บริการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต สำหรับครูและนักเรียนมีอย่างเพียงพอ	3.94	0.74	มาก
5) การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านมีการเชื่อมโยงการเรียนรู้ได้ มากกว่า 3 กลุ่มสาระ	4.01	0.75	มาก
6) ห้องสมุดมีอัตราการให้บริการเพิ่มขึ้นและมีรูปแบบการ ให้บริการที่หลากหลาย	3.99	0.72	มาก
รวม	4.29	0.62	มาก

จากตารางที่ 19 พบว่า การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดการเรียนการสอน ในตัวชี้วัดที่ว่าด้วยเรื่องการจัดบรรยากาศห้องสมุดเหมือนบ้าน มีหนังสือ สื่อใหม่เพียงพอเหมาะสม ($X_{2.1}$) ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.62) และเมื่อพิจารณาแยกรายตัวบ่งชี้ พบว่า ทุกตัวบ่งชี้อยู่ในระดับมาก และเมื่อเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย เป็นดังนี้ คือ ห้องสมุดมีครูหรือบุคลากรทำหน้าที่บรรณารักษ์แนะนำอย่างเป็นกัลยาณมิตร ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.77) บรรยากาศห้องสมุด อบอุ่นเหมือนบ้าน ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.80) การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านมีการเชื่อมโยงการเรียนรู้ได้มากกว่า 3 กลุ่มสาระ ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.75) ตามลำดับ และอันดับสุดท้าย คือ ระบบให้บริการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต สำหรับครูและนักเรียนมีอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.74)

ตารางที่ 20 แสดงค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดการเรียนการสอน ตัวชี้วัดการปรับปรุงห้องปฏิบัติการต่างๆ ใช้สื่อและจัดการเรียนรู้ทุกห้องอย่างคุ้มค่า ($X_{2.2}$)

(n = 99)

การปรับปรุงห้องปฏิบัติการต่างๆ ใช้สื่อและจัดการเรียนรู้ทุกห้องอย่างคุ้มค่า	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1) ทุกชั้นเรียนได้ใช้สื่อการเรียนรู้ วัสดุ อุปกรณ์ห้องปฏิบัติการภาษา	3.91	0.78	มาก
2) ทุกชั้นเรียนได้ใช้สื่อการเรียนรู้ วัสดุ อุปกรณ์ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์	4.03	0.73	มาก
3) ทุกชั้นเรียนได้ใช้สื่อการเรียนรู้ วัสดุ อุปกรณ์ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์	4.15	0.67	มาก
4) ทุกชั้นเรียนได้ใช้สื่อการเรียนรู้ วัสดุ อุปกรณ์ห้องปฏิบัติการคณิตศาสตร์	3.95	0.78	มาก
5) ทุกชั้นเรียนได้ใช้สื่อการเรียนรู้ วัสดุ อุปกรณ์ห้องคุณธรรม จริยธรรม	4.05	0.78	มาก
6) การดูแล รักษา ซ่อมแซม ห้องปฏิบัติการทุกห้องให้พร้อมใช้งาน	4.06	0.75	มาก
รวม	4.28	0.61	มาก

จากตารางที่ 20 พบว่า การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดการเรียนการสอน ในตัวชี้วัดที่ว่าด้วยเรื่องการปรับปรุงห้องปฏิบัติการต่างๆ ใช้สื่อและจัดการเรียนรู้ทุกห้องอย่างคุ้มค่า ($X_{2.2}$) ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.61) และเมื่อพิจารณาแยกรายตัวบ่งชี้พบว่า ทุกตัวบ่งชี้อยู่ในระดับมาก และเมื่อเรียงค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย เป็นดังนี้ คือ ทุกชั้นเรียนได้ใช้สื่อการเรียนรู้ วัสดุ อุปกรณ์ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.67) การดูแล รักษา ซ่อมแซม ห้องปฏิบัติการทุกห้องให้พร้อมใช้งาน ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.75) ทุกชั้นเรียนได้ใช้สื่อการเรียนรู้ วัสดุ อุปกรณ์ ห้องคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.78) ตามลำดับ และอันดับสุดท้าย คือ ทุกชั้นเรียนได้ใช้สื่อการเรียนรู้ วัสดุ อุปกรณ์ห้องปฏิบัติการภาษา ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.78)

ตารางที่ 21 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดการเรียนการสอน ตัวชี้วัดการใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น สื่อเทคโนโลยีทันสมัยในการสอน ($X_{2.3}$)

(n = 99)

การใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น สื่อเทคโนโลยีทันสมัยในการสอน	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1) แหล่งเรียนรู้ภายนอก เช่น วัด/มัสยิด/โบสถ์ อุทยานแห่งชาติ ป่าไม้ สวนสัตว์ พิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน โรงงาน เรือกสวนไร่นา เขื่อน/ฝาย ฯลฯ ถูกนำมาใช้อย่างเหมาะสมกับบทเรียน	4.05	0.74	มาก
2) คอมพิวเตอร์แม่ข่าย (server) ถูกนำมาใช้เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้	4.14	0.74	มาก
3) ครูและนักเรียนมีการใช้คอมพิวเตอร์ หรือ Tablet เป็นเครื่องมือสืบค้น และจัดการเรียนรู้	4.15	0.67	มาก
4) โรงเรียนมีการใช้สื่อ ICT ในการจัดการเรียนรู้อย่างน้อย 4 กลุ่มสาระ	4.16	0.71	มาก
5) โรงเรียนมีการเชิญภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น ตำรวจ ทหาร นายกองค้การบริหารส่วนตำบล นายกเทศมนตรี นายอำเภอ นายแพทย์ พระสงฆ์ ปศุสัตว์ ผู้ประกอบการ ฯ มาให้ความรู้ นักเรียน	4.17	0.71	มาก
6) ผลงานนักเรียนส่วนหนึ่งเกิดจากการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ คอมพิวเตอร์ Tablet ภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่เป็นรูปธรรม	4.04	0.74	มาก
รวม	4.37	0.61	มาก

จากตารางที่ 21 พบว่า การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดการเรียนการสอน ในตัวชี้วัดที่ว่าด้วยเรื่องการใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น สื่อเทคโนโลยีทันสมัยในการสอน ($X_{2.3}$) ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.61) และเมื่อพิจารณาแยกรายตัวบ่งชี้ พบว่า ทุกตัวบ่งชี้อยู่ในระดับมาก และเมื่อเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย เป็นดังนี้ คือ โรงเรียนมีการเชิญภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น ตำรวจ ทหาร นายกองค้การบริหารส่วนตำบล นายกเทศมนตรี นายอำเภอ นายแพทย์ พระสงฆ์ ปศุสัตว์ ผู้ประกอบการ ฯ มาให้ความรู้นักเรียน ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.71)) โรงเรียนมีการใช้สื่อ ICT ในการจัดการเรียนรู้อย่างน้อย 4 กลุ่มสาระ ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.71)) ครูและนักเรียนมีการใช้คอมพิวเตอร์ หรือ Tablet เป็นเครื่องมือสืบค้น และจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.67) ตามลำดับ และอันดับสุดท้าย คือ ผลงานนักเรียนส่วนหนึ่งเกิดจากการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ คอมพิวเตอร์ Tablet ภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่เป็นรูปธรรม ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.74)

ตารางที่ 22 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดการเรียนการสอน ตัวชี้วัดการฝึกความมีวินัย ($X_{2.4}$)

(n = 99)

การฝึกความมีวินัย	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1) มีกระบวนการฝึกนักเรียนให้ควบคุมตนเองให้ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข (บุหรี/เหล้า/กัญชา/ยาเสพติด/เที่ยวกลางคืน/เล่นการพนัน/ คบคนพาล/ความเกียจคร้าน)	4.21	0.69	มาก
2) มีกระบวนการฝึกนักเรียนให้รักษากฎระเบียบของบ้าน วัด/ มัสยิด/โบสถ์ โรงเรียน	4.22	0.66	มาก
3) มีกระบวนการฝึกนักเรียนให้ตรงต่อเวลา ทั้งต่อตนเองและผู้อื่นผ่านกิจกรรมต่าง ๆ	4.26	0.66	มาก
4) มีกระบวนการฝึกความมีวินัยผ่านกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ ยุวกาชาด	4.30	0.71	มาก
5) มีกระบวนการฝึกวินัยผ่านกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ที่บ้าน วัด/มัสยิด/โบสถ์ โรงเรียน	4.28	0.72	มาก
6) มีกระบวนการฝึกวินัย ด้วยการดูแลรักษาความสะอาด การจัดอุปกรณ์ของใช้ ทั้งส่วนตนและส่วนรวม ให้เป็นระเบียบอย่างสม่ำเสมอ ผ่านกิจกรรม 5 ห้องชีวิต คือ ห้องนอน ห้องปฏิบัติการต่างๆ ห้องสมุด, ห้องน้ำ, ห้องแต่งตัวหรือที่ดูแลเครื่องแต่งกายนักเรียน หน้าเสาธง, โรงอาหาร, ห้องเรียน ห้องประชุม หรือห้องกิจกรรมพิเศษต่างๆ	4.29	0.68	มาก
รวม	4.49	0.59	มาก

จากตารางที่ 22 พบว่า การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดการเรียนการสอน ในตัวชี้วัดที่ว่าด้วยเรื่องการฝึกความมีวินัย ($X_{2.4}$) ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.59) และเมื่อพิจารณาแยกรายตัวบ่งชี้ พบว่า ทุกตัวบ่งชี้อยู่ในระดับมาก และเมื่อเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย เป็นดังนี้ คือ มีกระบวนการฝึกความมีวินัยผ่านกิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ ยุวกาชาด ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.71) มีกระบวนการฝึกวินัย ด้วยการดูแลรักษาความสะอาด การจัดอุปกรณ์ของใช้ ทั้งส่วนตนและส่วนรวม ให้เป็นระเบียบอย่างสม่ำเสมอ ผ่านกิจกรรม 5 ห้องชีวิต ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.68) มีกระบวนการฝึกวินัยผ่านกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ที่บ้าน วัด/มัสยิด/โบสถ์ โรงเรียน ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.72) ตามลำดับ และอันดับสุดท้าย คือ มีกระบวนการฝึกนักเรียนให้ควบคุมตนเองให้ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.69)

ตารางที่ 23 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดการเรียนการสอน ตัวชี้วัดการฝึกความเคารพ ($X_{2.5}$)

(n = 99)

การฝึกความเคารพ	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1) มีกระบวนการฝึกความเคารพบุคคลอย่างถูกวิธี ได้แก่ พระภิกษุ ผู้นำศาสนา บิดามารดา ครู เช่น การกราบ ไหว้ การยืนตรง การสำรวมกริยา	4.33	0.65	มาก
2) มีกระบวนการฝึกแสดงความเคารพต่อวัตถุ เหตุการณ์ และศาสนสถาน เช่น ธงชาติ พระพุทธรูป อนุสาวรีย์ เพลงชาติ การประชุม วัด/มัสยิด/โบสถ์ การแต่งกาย รักษาความสะอาด	4.28	0.67	มาก
3) มีกระบวนการฝึกแสดงความเคารพต่อการปฏิบัติสมาธิและการฟังธรรมในท่าที่ถูกต้อง เหมาะสมด้วยความสงบ ไม่พูดคุย/เล่นเวลานั่งสมาธิและฟังธรรม	4.26	0.69	มาก
4) มีกระบวนการฝึกแสดงความเคารพต่อการศึกษา เช่น ไม่พูดคุย วิ่งเล่นในห้องเรียน ไม่ขีดเขียนข้อความในสถานที่ส่วนรวม รวมถึงการดูแลรักษา จัดเก็บหนังสือ สมุดเรียน ให้สะอาดและเป็นระเบียบ	4.22	0.67	มาก
5) มีกระบวนการฝึกแสดงความเคารพในการต้อนรับปฏิสันถาร เช่น การยิ้ม ไหว้ ทักทายกัน สวัสดี รู้จักใช้คำพูดทักทาย รับรองผู้มาเยือนโรงเรียน ฯลฯ	4.36	0.66	มาก
6) มีกระบวนการฝึกใช้คำพูดสุภาพนุ่มนวล และมารยาทอ่อนน้อมต่อผู้อื่น เช่น การใช้สรรพนาม/คำพูดที่เหมาะสม	4.33	0.68	มาก
รวม	4.54	0.61	มากที่สุด

จากตารางที่ 23 พบว่า การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดการเรียนการสอน ในตัวชี้วัดที่ว่าด้วยเรื่องการฝึกความเคารพ ($X_{2.5}$) ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.61) และเมื่อพิจารณาแยกรายตัวบ่งชี้ พบว่า ทุกตัวบ่งชี้อยู่ในระดับมาก และเมื่อเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย เป็นดังนี้ คือ มีกระบวนการฝึกแสดงความเคารพในการต้อนรับปฏิสันถาร ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.66) มีกระบวนการฝึกความเคารพบุคคลอย่างถูกวิธี ได้แก่ พระภิกษุ ผู้นำศาสนา บิดามารดา ครู การยืนตรง การสำรวมกริยา ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.65) มีกระบวนการฝึกใช้คำพูดสุภาพนุ่มนวล และมารยาทอ่อนน้อมต่อผู้อื่น เช่น การใช้สรรพนาม/คำพูดที่เหมาะสม ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.68) ตามลำดับ และอันดับสุดท้าย คือ มีกระบวนการฝึกแสดงความเคารพต่อการศึกษา เช่น ไม่พูดคุย วิ่งเล่นในห้องเรียน ไม่ขีดเขียนข้อความในสถานที่ส่วนรวม รวมถึงการดูแลรักษา จัดเก็บหนังสือ สมุดเรียน ให้สะอาดและเป็นระเบียบ ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.67)

ตารางที่ 24 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดการเรียนการสอน ตัวชี้วัดการฝึกความอดทน ($X_{2.6}$)

(n = 99)

การฝึกความอดทน	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1) มีกระบวนการฝึกความอดทนต่อความลำบากตรากตรำ เช่น การจัดกิจกรรมกลางแจ้ง, จิตอาสา	4.26	0.66	มาก
2) มีกระบวนการฝึกความอดทนต่อความเจ็บไข้ไม่สบาย เช่น หากเจ็บไข้เล็กน้อยก็จะไม่ขาดเรียน ฯลฯ	4.18	0.74	มาก
3) มีกระบวนการฝึกความอดทนต่อความโกรธ ความเจ็บใจ เช่น ให้อภัยไม่ได้ตอบกลับด้วยวาจาไม่สุภาพ หรือ การใช้กำลัง ฯลฯ	4.11	0.77	มาก
4) มีกระบวนการฝึกความอดทนต่อความเย้ายวนของสิ่งเร้า เช่น ไม่ติดเกม ติดยา ติดบุหรี ติดเพื่อนที่พาออกนอกกลุ่มนอกราง ฯลฯ	4.19	0.69	มาก
5) มีกระบวนการฝึกการมองคนอื่นในแง่ดี เช่น ไม่จับผิด มองโลกแง่ดี ไม่วิพากษ์วิจารณ์ ด้วยถ้อยคำไม่สุภาพ คิดทางบวก ฯลฯ	4.20	0.70	มาก
6) มีกระบวนการฝึกความเพียรพยายาม เช่น ทบทวนบทเรียน ทำการบ้าน ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ นั่งสมาธิ ท่องหนังสือ ฯลฯ	4.18	0.75	มาก
รวม	4.41	0.64	มาก

จากตารางที่ 24 พบว่า การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดการเรียนการสอน ในตัวชี้วัดที่ว่าด้วยเรื่องการฝึกความอดทน ($X_{2.6}$) ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.64) และเมื่อพิจารณาแยกรายตัวบ่งชี้ พบว่า ทุกตัวบ่งชี้อยู่ในระดับมาก และเมื่อเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย เป็นดังนี้ คือ มีกระบวนการฝึกความอดทนต่อความลำบากตรากตรำ เช่น การจัดกิจกรรมกลางแจ้ง, จิตอาสา ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.66) มีกระบวนการฝึกการมองคนอื่นในแง่ดี เช่น ไม่จับผิด มองโลกแง่ดี ไม่วิพากษ์วิจารณ์ ด้วยถ้อยคำไม่สุภาพคิดทางบวก ฯลฯ ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.70) มีกระบวนการฝึกความอดทนต่อความเย้ายวนของสิ่งเร้า เช่น ไม่ติดเกม ติดยา ติดบุหรี ติดเพื่อนที่พาออกนอกกลุ่มนอกราง ฯลฯ ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.69) ตามลำดับ และอันดับสุดท้าย คือ มีกระบวนการฝึกความอดทนต่อความโกรธ ความเจ็บใจ เช่น ให้อภัยไม่ได้ตอบกลับด้วยวาจาไม่สุภาพ หรือ การใช้กำลัง ฯลฯ ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.77)

ตารางที่ 25 แสดงค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดการเรียนการสอน ตัวชี้วัดการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนทำความดีทุกวัน ($X_{2.7}$)

(n = 99)

การสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนทำความดีทุกวัน	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1) โรงเรียนมีกระบวนการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนได้ฝึกกิจกรรมสร้างวินัย : ไม่นอนตื่นสาย เก็บที่นอนทันที สมาทานศีลทุกวัน แต่งกายสุภาพ ออมทรัพย์ทุกวัน	4.17	0.72	มาก
2) โรงเรียนมีกระบวนการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนได้ฝึกกิจกรรมความเคารพ : กราบไหว้พ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่ สวดมนต์ก่อนนอน เขียนความดีของตนและคนรอบข้าง	4.27	0.69	มาก
3) โรงเรียนมีกระบวนการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนได้ฝึกกิจกรรมความอดทน : ช่วยทำงานบ้าน หมั่นนั่งสมาธิ อ่านหนังสือดีมีประโยชน์	4.20	0.75	มาก
4) โรงเรียนมีกระบวนการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมสร้างสรรค์สังคมตามวันสำคัญ และเทศกาลต่างๆ โดยความร่วมมือของบ้าน วัด/มัสยิด โรงเรียน	4.19	0.71	มาก
5) โรงเรียนมีการยกย่องชมเชยประกาศเกียรติคุณ ให้รางวัลเด็กทำความดีเป็นประจำทุกวัน	4.24	0.70	มาก
6) โรงเรียนมีการเสนอชื่อเด็กดีในระดับต่างๆ เพื่อเป็นต้นแบบแก่เพื่อนๆ	4.16	0.70	มาก
รวม	4.42	0.62	มาก

จากตารางที่ 25 พบว่า การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดการเรียนการสอน ในตัวชี้วัดที่ว่าด้วยเรื่องการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนทำความดีทุกวัน ($X_{2.7}$) ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.62) และเมื่อพิจารณาแยกรายตัวบ่งชี้ พบว่า ทุกตัวบ่งชี้อยู่ในระดับมาก และเมื่อเรียงค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย เป็นดังนี้ คือ โรงเรียนมีกระบวนการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนได้ฝึกกิจกรรมความเคารพ เช่น กราบไหว้พ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่ สวดมนต์ก่อนนอน เขียนความดีของตนและคนรอบข้าง ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.69) โรงเรียนมีการยกย่องชมเชยประกาศเกียรติคุณ ให้รางวัลเด็กทำความดีเป็นประจำทุกวัน ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.70) โรงเรียนมีกระบวนการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนได้ฝึกกิจกรรมความอดทน เช่น ช่วยทำงานบ้าน หมั่นนั่งสมาธิ อ่านหนังสือดีมีประโยชน์ ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.75) ตามลำดับ และอันดับสุดท้าย คือ โรงเรียนมีการเสนอชื่อเด็กดีในระดับต่างๆ เพื่อเป็นต้นแบบแก่เพื่อนๆ ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.70)

ตารางที่ 26 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ตัวชี้วัดการใช้ศูนย์การเรียนรู้งานอาชีพอย่างครบวงจร นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน ($X_{3.1}$)

(n = 99)

การใช้ศูนย์การเรียนรู้งานอาชีพอย่างครบวงจร นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1) การปรับปรุงและใช้ศูนย์การเรียนรู้งานอาชีพดำเนินการอย่างครบวงจร	3.92	0.76	มาก
2) การสร้างงาน สร้างอาชีพให้แก่นักเรียนสอดคล้องตามความถนัด ความสนใจของนักเรียน	3.95	0.72	มาก
3) วิทยากรท้องถิ่น หรือครูจัดการเรียนรู้งานอาชีพสอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชน	4.05	0.68	มาก
4) ผลสัมฤทธิ์นักเรียน ได้รับการพัฒนาต่อยอดจากภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นที่ยอมรับ	3.80	0.87	มาก
5) ผลสัมฤทธิ์นักเรียน ก่อให้เกิดรายได้ระหว่างเรียน	3.68	0.97	มาก
6) โรงเรียนมีผลิตภัณฑ์ที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นสินค้า OTOP	3.49	0.99	ปานกลาง
รวม	4.08	0.68	มาก

จากตารางที่ 26 พบว่า การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ในตัวชี้วัดที่ว่าด้วยเรื่องการใช้ศูนย์การเรียนรู้งานอาชีพอย่างครบวงจร นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน ($X_{3.1}$) ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.68) และเมื่อพิจารณาแยกรายตัวบ่งชี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก มีเพียง 1 ตัวบ่งชี้ที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ โรงเรียนมีผลิตภัณฑ์ที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นสินค้า OTOP ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.68) และเมื่อเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตของตัวบ่งชี้จากมากไปน้อย เป็นต้นนี้ คือ มีวิทยากรท้องถิ่น หรือครูจัดการเรียนรู้งานอาชีพสอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชน ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.68) การสร้างงาน สร้างอาชีพให้แก่เรียนสอดคล้องตามความถนัด ความสนใจของนักเรียน ($\bar{X} = 3.95$ S.D. = 0.72) และ การปรับปรุงและใช้ศูนย์การเรียนรู้งานอาชีพดำเนินการอย่างครบวงจร ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.76) ตามลำดับ

ตารางที่ 27 แสดงค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ตัวชี้วัดการให้บริการศูนย์กีฬาสนามกีฬาอย่างครบวงจร มีกิจกรรม และดูแลรักษา ($X_{3,2}$)

(n = 99)

การให้บริการศูนย์กีฬาสนามกีฬาอย่างครบวงจร มีกิจกรรม และดูแลรักษา	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1) โรงเรียนมีศูนย์กีฬาชุมชน หรือสนามกีฬาโรงเรียนที่พร้อมใช้งาน	4.06	0.86	มาก
2) โรงเรียนมีครูหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ให้ความรู้ด้านทักษะกีฬาอย่างถูกต้อง	4.04	0.82	มาก
3) ศูนย์กีฬาของโรงเรียนมีการให้บริการชุมชนอย่างคุ้มค่า	4.16	0.76	มาก
4) โรงเรียนมีกิจกรรมการแข่งขันกีฬา กรีฑา และกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	4.27	0.71	มาก
5) การดูแลรักษาศูนย์กีฬาชุมชน/สนามกีฬา ดำเนินการโดยนักเรียนที่มีจิตอาสา	4.07	0.78	มาก
6) โรงเรียนมีมาตรการจูงใจให้ท้องถิ่นร่วมพัฒนาเป็นศูนย์กีฬาชุมชน หรือสนามกีฬามาตรฐาน	4.09	0.70	มาก
รวม	4.41	0.64	มาก

จากตารางที่ 27 พบว่า การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ในตัวชี้วัดที่ว่าด้วยเรื่องการให้บริการศูนย์กีฬาสนามกีฬาอย่างครบวงจร มีกิจกรรม และดูแลรักษา ($X_{3,2}$) ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.64) และเมื่อพิจารณาแยกรายตัวบ่งชี้ พบว่า ทุกตัวบ่งชี้อยู่ในระดับมาก และเมื่อเรียงค่ามัธยฐานเลขคณิตของตัวบ่งชี้จากมากไปน้อยเป็นดังนี้ คือ โรงเรียนมีกิจกรรมการแข่งขันกีฬา กรีฑา และกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.71) ศูนย์กีฬาของโรงเรียนมีการให้บริการชุมชนอย่างคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.95$ S.D. = 0.72) และโรงเรียนมีมาตรการจูงใจให้ท้องถิ่นร่วมพัฒนาเป็นศูนย์กีฬาชุมชน หรือสนามกีฬามาตรฐาน ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.70) ตามลำดับ และอันดับสุดท้าย คือ โรงเรียนมีครูหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ให้ความรู้ด้านทักษะกีฬาอย่างถูกต้อง ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.82)

ตารางที่ 28 แสดงค่ามัธยัมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ตัวชี้วัดการฝึกนิสัยผ่านกิจกรรม 6 มิติ โดยความมีส่วนร่วมของ บวร/บรม ($X_{3.3}$)

(n = 99)

การฝึกนิสัยผ่านกิจกรรม 6 มิติ โดยความมีส่วนร่วมของ บวร/บรม	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1) มีการฝึกนิสัยนักเรียนด้วยกิจกรรมวิชาการ ในชีวิตประจำวัน ด้วยความร่วมมือของบ้าน วัด โรงเรียน เช่น ฝึกการเรียนรู้ธรรมะผ่านกระบวนการพูดที่ชัดเจนชัดเจน อ่าน เป็นจังหวะวรรคตอน และเขียนสรุปประเด็น	4.17	0.70	มาก
2) มีการฝึกนิสัยนักเรียนด้วยกิจกรรมศีลธรรม/คุณธรรม ใน ชีวิตประจำวัน ด้วยความร่วมมือของบ้าน วัด โรงเรียน เช่น การ รักษาศีล 5 การฟังธรรม สวดมนต์	4.25	0.69	มาก
3) มีการฝึกนิสัยนักเรียนด้วยกิจกรรมสังคมในชีวิตประจำวัน ด้วยความร่วมมือของบ้าน วัด โรงเรียน เช่น ฝึกการรู้จักแยกแยะ เพื่อนที่ดีกับเพื่อนที่ไม่ดี คบมิตรแท้ ฝึกความเป็นผู้นำ - ผู้ตาม การทำงานเป็นทีม	4.27	0.67	มาก
4) มีการฝึกนิสัยนักเรียนด้วยกิจกรรมดำรงชีวิต ใน ชีวิตประจำวัน เช่น ฝึกการดูแลรักษาความสะอาดร่างกายตนเอง รักษาอุปกรณ์ของใช้ปัจจัยสี่ ดูแลสถานที่ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม ที่บ้าน ที่โรงเรียน ให้สะอาด และจัดให้เป็นระเบียบดูสวยงาม	4.27	0.71	มาก
5) มีการฝึกนิสัยนักเรียนด้วยกิจกรรมอาชีพ ในชีวิตประจำวัน เช่น ฝึกการทำงานสุจริตให้เกิดรายได้ ใช้เงินเป็น และเก็บรักษา เงินเป็น	4.17	0.72	มาก
6) มีการฝึกนิสัยนักเรียนด้วยกิจกรรมนันทนาการ ใน ชีวิตประจำวัน เช่น ฝึกกิจกรรมยามว่างให้รู้จักตนเอง ด้วยการ อ่านชีวประวัติบุคคลสำคัญ ฝึกออกกำลังกาย ฝึกยืน เดิน นั่ง นอน ด้วยอิริยาบถที่ถูกต้อง	4.14	0.75	มาก
รวม	4.44	0.58	มาก

จากตารางที่ 28 พบว่า การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ในตัวชี้วัดที่ว่าด้วยเรื่องการฝึกนิสัยผ่านกิจกรรม 6 มิติ โดยความมีส่วนร่วมของ บวร/บรม ($X_{3.3}$) ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.58) และเมื่อพิจารณาแยกรายตัวบ่งชี้พบว่า ทุกตัวบ่งชี้อยู่ในระดับมาก และเมื่อเรียงค่ามัธยัมเลขคณิตของตัวบ่งชี้จากมากไปน้อย พบว่า การฝึกนิสัยนักเรียนด้วยกิจกรรมสังคมในชีวิตประจำวัน ด้วยความร่วมมือของบ้าน วัด โรงเรียน เช่น ฝึกการรู้จักแยกแยะเพื่อนที่ดีกับเพื่อนที่ไม่ดี คบมิตรแท้ ฝึกความเป็นผู้นำ - ผู้ตาม การทำงานเป็นทีม

($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.67) มีค่ามัธยฐานเลขคณิต เท่ากับ การฝึกนิสัณนักเรียนด้วยกิจกรรมดำรงชีวิต ในชีวิตประจำวัน เช่น ฝึกการดูแลรักษาความสะอาดร่างกายตนเอง รักษาอุปกรณ์ของใช้ปัจจัยสี่ ดูแลสถานที่ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม ที่บ้าน ที่โรงเรียน ให้สะอาด และจัดให้เป็นระเบียบดูสวยงาม คือ ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.71) ต่างกันเพียงค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพียงเล็กน้อย รองลงมา คือ การฝึกนิสัณนักเรียนด้วยกิจกรรมศีลธรรม/คุณธรรม ในชีวิตประจำวัน ด้วยความร่วมมือของบ้าน วัด โรงเรียน เช่น การรักษาศีล 5 การฟังธรรม สวดมนต์ ($\bar{X} = 4.25$ S.D. = 0.69) ตามลำดับ และอันดับสุดท้าย คือ การฝึกนิสัณนักเรียนด้วยกิจกรรมนันทนาการ ในชีวิตประจำวัน เช่น ฝึกกิจกรรมยามว่างให้รู้จักตนเอง ด้วยการอ่านชีวประวัติบุคคลสำคัญ ฝึกออกกำลังกาย ฝึกยืน เดิน นั่ง นอน ด้วยอิริยาบถที่ถูกต้อง ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.75)

ตารางที่ 29 แสดงค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ตัวชี้วัดการปลูกจิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (X_{3.4})

(n = 99)

การปลูกจิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1) นักเรียนมีจิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วยการใช้ซ้ำ (Reuse) เช่น ใช้กระดาษสองหน้า ฯลฯ ทั้งที่บ้าน วัด/มัสยิด โรงเรียน	4.10	0.66	มาก
2) นักเรียนมีจิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วยการนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) เช่น นำน้ำใช้แล้วมารดน้ำต้นไม้ ฯลฯ ทั้งที่บ้าน วัด/มัสยิด โรงเรียน	4.08	0.70	มาก
3) นักเรียนมีจิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วยการลดการบริโภค (Reduce) เช่น ลดขยะ ฯลฯ ทั้งที่บ้าน วัด/มัสยิด โรงเรียน	4.13	0.71	มาก
4) นักเรียนมีจิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วยการเลิกบริโภค (Reject) เช่น เลิกใช้โฟม ฟูยเคมี ฯลฯ ทั้งที่บ้าน วัด/มัสยิด โรงเรียน	4.06	0.70	มาก
5) นักเรียนมีจิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วยการซ่อมแซม (Repair) เช่น ปรับปรุง บำรุงรักษา ฯลฯ ทั้งที่บ้าน วัด/มัสยิด โรงเรียน	4.14	0.68	มาก
6) นักเรียนมีกิจกรรมรณรงค์หรือประชาสัมพันธ์กิจกรรมเพื่ออนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม ลดโลกร้อน เช่น ปลูกไม้ยืนต้น ฯลฯ	4.14	0.67	มาก
รวม	4.30	0.63	มาก

จากตารางที่ 29 พบว่า การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ในตัวชี้วัดที่ว่าด้วยเรื่องการปลูกจิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ($X_{3,4}$) ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.63) และเมื่อพิจารณาแยกรายตัวบ่งชี้ พบว่า ทุกตัวบ่งชี้อยู่ในระดับมาก และเมื่อเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตของตัวบ่งชี้จากมากไปน้อย พบว่า นักเรียนมีกิจกรรมรณรงค์หรือประชาสัมพันธ์กิจกรรมเพื่ออนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม ลดโลกร้อน เช่น ปลูกไม้ยืนต้น ฯลฯ ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.67) มีค่ามัชฌิมเลขคณิต เท่ากับ นักเรียนมีจิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วยการซ่อมแซม (Repair) เช่น ปรับปรุง บำรุงรักษา ฯลฯ ทั้งที่บ้าน วัด/มัสยิด โรงเรียน ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.68) ต่างกันเพียงค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพียงเล็กน้อย รองลงมา คือ นักเรียนมีจิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วยการลดการบริโภค (Reduce) เช่น ลดขยะ ฯลฯ ทั้งที่บ้าน วัด/มัสยิด โรงเรียน ($\bar{X} = 4.13$ S.D. = 0.71) ซึ่งมีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่างกันเล็กน้อยมาก ส่วนอันดับสุดท้าย คือ นักเรียนมีจิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วยการเลิกบริโภค (Reject) เช่น เลิกใช้โฟม ปุ๋ยเคมี ฯลฯ ทั้งที่บ้าน วัด/มัสยิด โรงเรียน ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.70)

ตารางที่ 30 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ตัวชี้วัดการเปิดโอกาสให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน และผู้นำศาสนา มีส่วนร่วมนิเทศ และพัฒนา (X_4)

(n = 99)

การเปิดโอกาสให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน และผู้นำศาสนา มีส่วนร่วมนิเทศ และพัฒนา	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1) คณะกรรมการเครือข่ายพัฒนาศีลธรรม “บวร” / คุณธรรม “บรม” ได้รับการแต่งตั้งจากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และมีการประชุมร่วมกัน	4.14	0.71	มาก
2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้ปกครอง หรือวัด/มัสยิด/โบสถ์ มีการสนับสนุนงบประมาณ บุคลากร หรือวัสดุครุภัณฑ์ เพื่อพัฒนาโรงเรียน	4.16	0.71	มาก
3) โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมพัฒนาความรู้คู่คุณธรรม อย่างหลากหลาย	4.24	0.76	มาก
4) โรงเรียนมีระบบการนิเทศและประเมินผลการทำงานร่วมกัน ระหว่างบ้าน วัด/มัสยิด/โบสถ์ และโรงเรียน	4.07	0.72	มาก
5) โรงเรียนมีการจัดงานบุญประเพณี สืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น ร่วมกับ วัด/มัสยิด/โบสถ์ และชุมชน	4.33	0.68	มาก
6) โรงเรียนมีการพัฒนาเครือข่าย “บวร” / “บรม” จนเข้มแข็ง สามารถเป็นต้นแบบให้ศึกษาดูงานได้	4.03	0.77	มาก
รวม	4.42	0.59	มาก

จากตารางที่ 30 พบว่า การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน (X_d) ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.59) และเมื่อพิจารณาแยกรายตัวบ่งชี้ พบว่าทุกตัวบ่งชี้อยู่ในระดับมาก และเมื่อเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตของตัวบ่งชี้จากมากไปน้อย เป็นดังนี้ คือ โรงเรียนมีการจัดงานบุญประเพณี สืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น ร่วมกับ วัด/มัสยิด/โบสถ์ และชุมชน ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.68) โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมพัฒนาความรู้คู่คุณธรรมอย่างหลากหลาย ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.76) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้ประกอบการ หรือวัด/มัสยิด/โบสถ์ มีการสนับสนุนงบประมาณ บุคลากร หรือวัสดุครุภัณฑ์เพื่อพัฒนาโรงเรียน ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.71) คณะกรรมการเครือข่ายพัฒนาศีลธรรม “บวร” / คุณธรรม “บรม” ได้รับการแต่งตั้งจากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และมีการประชุมร่วมกัน ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.71) ตามลำดับ และอันดับสุดท้าย คือ โรงเรียนมีการพัฒนาเครือข่าย “บวร”/ “บรม” จนเข้มแข็งสามารถเป็นต้นแบบให้ศึกษาดูงานได้ ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.77)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล

ในการวิเคราะห์การวิเคราะห์ผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล เพื่อตอบคำถามงานวิจัยข้อที่ 2 ว่าอยู่ในระดับใด ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยภาพรวม โดยใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบตามเกณฑ์ระดับคุณภาพตามแนวคิดของเบสท์ (Best) ที่กำหนดไว้ ผลปรากฏดังตารางที่ 31

ตารางที่ 31 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับของผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Y_{tot}) (n = 99)

ผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล (Y_{tot})	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1) ชื่อเสียงโรงเรียนดี	4.49	0.52	มาก
2) ใฝ่เรียน	4.31	0.59	มาก
3) ใฝ่รู้	4.18	0.62	มาก
4) ใฝ่ดี	4.40	0.56	มาก
5) รับผิดชอบส่วนรวม	4.42	0.58	มาก
6) สุขภาพดี	4.47	0.55	มาก
7) ทนโลก	4.21	0.59	มาก
รวม	4.65	0.48	มากที่สุด

จากตารางที่ 31 พบว่า ผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวม (Y_{tot}) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.48) และเมื่อพิจารณารายตัวชี้วัด พบว่าทุกตัวชี้วัด อยู่ในระดับมาก และเมื่อเรียงตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย เป็นดังนี้ คือ ชื่อเสียงของโรงเรียนดี มีค่ามัชฌิมเลขคณิตสูงสุด ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.52) รองลงมา คือ

สุขภาพดี ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.55) ความรับผิดชอบส่วนรวม ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.58) ใฝ่ดี ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.56) ใฝ่เรียน ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.59) ทันโลก ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.59) และ ใฝ่รู้ ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.62) ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่ามีการกระจายของข้อมูลน้อย (0.52-0.62) แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ผลการวิเคราะห์ผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล แยกรายตัวชี้วัด ผลปรากฏดังตารางที่ 32-38

ตารางที่ 32 แสดงค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับของผลผลิต ตัวชี้วัดชื่อเสียงโรงเรียนดี

(n = 99)

ชื่อเสียงโรงเรียนดี	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1) จำนวนนักเรียนโดยรวมเท่าเดิม หรือเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีการศึกษาที่ผ่านมา	4.05	0.78	มาก
2) ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน	4.24	0.61	มาก
3) ครูมีความพึงพอใจสภาพแวดล้อมการทำงานของโรงเรียน	4.27	0.63	มาก
4) โรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices)	4.23	0.67	มาก
5) โรงเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในจากต้นสังกัด	4.31	0.62	มาก
6) โรงเรียนผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ทุกรอบ	4.25	0.65	มาก
รวม	4.49	0.52	มาก

จากตารางที่ 32 พบว่า ผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล ที่ว่าด้วยเรื่องชื่อเสียงโรงเรียนดีในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.52) และเมื่อพิจารณาแยกรายตัวบ่งชี้ พบว่า ทุกตัวบ่งชี้อยู่ในระดับมาก และเมื่อเรียงค่ามัธยฐานเลขคณิตของตัวบ่งชี้จากมากไปน้อย เป็นดังนี้ คือ โรงเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในจากต้นสังกัด ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.62) โรงเรียนผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ทุกรอบ ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.65) ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.61) ตามลำดับ และอันดับสุดท้าย คือ จำนวนนักเรียนโดยรวมเท่าเดิม หรือเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีการศึกษาที่ผ่านมา ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.78)

ตารางที่ 33 แสดงค่ามัธยัมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับของ
ผลผลิต ตัวชี้วัดการใฝ่เรียน

(n = 99)

การใฝ่เรียน	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นสูงสุดของโรงเรียนในกลุ่มสาระการ เรียนรัฐวิขา ภาษาไทย โดยภาพรวมสูงกว่าปีการศึกษาที่ผ่านมา	4.05	0.73	มาก
2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นสูงสุดของโรงเรียนในกลุ่มสาระการ เรียนรัฐวิขา คณิตศาสตร์ โดยภาพรวมสูงกว่าปีการศึกษาที่ผ่านมา	3.99	0.72	มาก
3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นสูงสุดของโรงเรียนในกลุ่มสาระการ เรียนรัฐวิขา การงานพื้นฐานอาชีพ โดยภาพรวมสูงกว่าปีการศึกษา ที่ผ่านมา	4.10	0.70	มาก
4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นสูงสุดของโรงเรียนในกลุ่มสาระการ เรียนรัฐวิขา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยภาพรวมสูงกว่า ปีการศึกษาที่ผ่านมา	4.09	0.67	มาก
5) คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จาก ผลทดสอบระดับชาติ (NT) และ/หรือคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกกลุ่มสาระวิชาโดยภาพรวม สูงกว่าเดิม หรือสูงกว่าค่าเฉลี่ยของ สพฐ. เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา	4.11	0.71	มาก
6) คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือ มัธยมศึกษาปีที่ 6 จากผลทดสอบระดับชาติ (O-Net) โดย ภาพรวม สูงกว่าเดิม หรือสูงกว่าค่าเฉลี่ย สพฐ. เมื่อเทียบกับปี ที่ผ่านมา	3.99	0.73	มาก
รวม	4.32	0.59	มาก

จากตารางที่ 33 พบว่า ผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล ที่ว่าด้วยเรื่องการใฝ่เรียน ใน
ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.59) และเมื่อพิจารณาแยกรายตัวบ่งชี้ พบว่า ทุกตัว
บ่งชี้อยู่ในระดับมาก และเมื่อเรียงค่ามัธยัมเลขคณิตของตัวบ่งชี้จากมากไปน้อย เป็นดังนี้ คือ คะแนน
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากผลทดสอบระดับชาติ (NT) และ/หรือคะแนน
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกกลุ่มสาระวิชาโดยภาพรวมสูงกว่าเดิม หรือ
สูงกว่าค่าเฉลี่ยของ สพฐ. เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.71) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ชั้นสูงสุดของโรงเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรัฐวิขาการงานพื้นฐานอาชีพ โดยภาพรวมสูงกว่าปี
การศึกษาที่ผ่านมา ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.70) รองลงมา คือ กลุ่มสาระการเรียนรัฐวิขาสังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.67) กลุ่มสาระการเรียนรัฐวิขาภาษาไทย ($\bar{X} = 4.05$,
S.D. = 0.73) และกลุ่มสาระการเรียนรัฐวิขาคณิตศาสตร์ ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.72) ตามลำดับ

ตารางที่ 34 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับของ
ผลผลิต ตัวชี้วัดการใฝ่รู้

(n = 99)

การใฝ่รู้	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1) นักเรียนชั้น ป.2 สามารถอ่านคล่อง และ/หรือชั้น ม.3อ่านจับใจความได้ดี	3.98	0.67	มาก
2) นักเรียนชั้น ป.2 สามารถเขียนคล่อง และ/หรือชั้น ม.3เขียนเรียงความได้ดี	3.93	0.65	มาก
3) นักเรียนชั้น ป.2 สามารถคิดเลขคล่อง และ/หรือชั้น ม.3 คิดเลขเร็วได้ดี	3.93	0.64	มาก
4) นักเรียนชั้น ป.2 ปฏิส่นการได้ดี และ/หรือชั้น ม.3 กล่าวแสดงความรู้สึกได้ดี	4.02	0.67	มาก
5) นักเรียนชั้น ป.2 สามารถสรุปเรื่องราวที่ฟังได้ และ/หรือชั้น ม.3 สามารถถ่ายทอดข้อมูลได้ดี	3.93	0.66	มาก
6) นักเรียนชั้นสูงสุดของโรงเรียนสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษ และ/หรือภาษาอาเซียนได้	3.80	0.79	มาก
รวม	4.18	0.62	มาก

จากตารางที่ 34 พบว่า ผลผลิตของโรงเรียนศิครีตำบล ที่ว่าด้วยเรื่องการใฝ่รู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.62) และเมื่อพิจารณาแยกรายตัวบ่งชี้ พบว่า ทุกตัวบ่งชี้อยู่ในระดับมาก และเมื่อเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตของตัวบ่งชี้จากมากไปน้อย เป็นดังนี้ คือ นักเรียนชั้น ป.2 ปฏิส่นการได้ดี และ/หรือชั้น ม.3 กล่าวแสดงความรู้สึกได้ดี ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.67) รองลงมา คือ นักเรียนชั้น ป.2 สามารถอ่านคล่อง และ/หรือชั้น ม.3อ่านจับใจความได้ดี ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.67) ส่วนอันดับสุดท้าย คือ นักเรียนชั้นสูงสุดของโรงเรียนสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษ และ/หรือภาษาอาเซียนได้ ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.79) ตามลำดับ

ตารางที่ 35 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับของ
ผลผลิต ตัวชี้วัดการไฝ่ดี

(n = 99)

การไฝ่ดี	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1) นักเรียนแสดงออกถึงการรักษาความสะอาดจนเป็นนิสัย	4.11	0.71	มาก
2) นักเรียนแสดงออกถึงพฤติกรรมตรงต่อเวลาในการเรียน และสามารถทำกิจกรรมเป็นทีมร่วมกับผู้อื่นได้	4.18	0.66	มาก
3) นักเรียนแสดงออกถึงการรักษากฎระเบียบของส่วนรวม	4.19	0.65	มาก
4) นักเรียนมีพฤติกรรมอ่อนน้อมนุมนวล ในการแสดงความเคารพ วาจาสุภาพในการสนทนา	4.18	0.62	มาก
5) นักเรียนแสดงออกถึงการยิ้ม ไหว้ ทักทายผู้ใหญ่ และเพื่อน นักเรียนจนเป็นนิสัย	4.26	0.62	มาก
6) นักเรียนแสดงออกถึงความอดทน อดกลั้นต่อ สิ่งเร้าต่างๆ เช่น ไม่ติดเกม ไม่ติดบุหรี	4.21	0.59	มาก
รวม	4.40	0.56	มาก

จากตารางที่ 35 พบว่า ผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล ที่ว่าด้วยเรื่องการไฝ่ดี ในภาพรวม
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.56) และเมื่อพิจารณาแยกรายตัวบ่งชี้ พบว่า ทุกตัวบ่งชี้อยู่ใน
ระดับมาก และเมื่อเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตของตัวบ่งชี้จากมากไปน้อย เป็นดังนี้ คือ นักเรียน
แสดงออกถึงการยิ้ม ไหว้ ทักทายผู้ใหญ่ และเพื่อนนักเรียนจนเป็นนิสัย ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.62)
รองลงมา คือ นักเรียนแสดงออกถึงความอดทน อดกลั้นต่อสิ่งเร้าต่างๆ เช่น ไม่ติดเกม ไม่ติดบุหรี
($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.59) นักเรียนแสดงออกถึงการรักษากฎระเบียบของส่วนรวม ($\bar{X} = 4.19$,
S.D. = 0.65) ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย คือ นักเรียนแสดงออกถึงการรักษาความสะอาดจนเป็น
นิสัย ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.71)

ตารางที่ 36 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับของ
ผลผลิต ตัวชี้วัดความรับผิดชอบส่วนรวม

(n = 99)

ความรับผิดชอบส่วนรวม	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1) นักเรียนมีผลงานจากการอาสาเข้าร่วมกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	4.19	0.65	มาก
2) นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมดูแล รักษาพัฒนาสิ่งแวดล้อม ที่บ้าน วัด/มัสยิด โรงเรียน	4.27	0.67	มาก
3) นักเรียนแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อตนเอง เช่น ไม่ทำร้ายตนเอง ไม่เสพยา ไม่ดื่มสุรา ไม่สูบบุหรี่ ฯลฯ	4.26	0.70	มาก
4) นักเรียนแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อครอบครัว เช่น เชื่อฟังพ่อแม่ ช่วยเหลืองานบ้าน ฯลฯ	4.16	0.70	มาก
5) นักเรียนแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อครู เช่น ตั้งใจเล่าเรียน เชื่อฟังคำสั่งสอนของครู ฯลฯ	4.17	0.59	มาก
6) นักเรียนแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อโรงเรียน เช่น ดูแลรักษาความสะอาด ทิ้งขยะลงถัง ไม่ขีดเขียนกำแพง	4.18	0.65	มาก
รวม	4.42	0.58	มาก

จากตารางที่ 36 พบว่า ผลผลิตของโรงเรียนศีร์ษะเกษ ที่ว่าด้วยเรื่องความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.58) และเมื่อพิจารณาแยกรายตัวบ่งชี้พบว่า ทุกตัวบ่งชี้อยู่ในระดับมาก และเมื่อเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตของตัวบ่งชี้จากมากไปน้อย เป็นดังนี้ คือ นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมดูแล รักษาพัฒนาสิ่งแวดล้อม ที่บ้าน วัด/มัสยิด โรงเรียน ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.67) รองลงมา คือ นักเรียนแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อตนเอง เช่น ไม่ทำร้ายตนเอง ไม่เสพยา ไม่ดื่มสุรา ไม่สูบบุหรี่ ฯลฯ ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.70) ส่วนอันดับสุดท้าย คือ นักเรียนแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อครอบครัว เช่น เชื่อฟังพ่อแม่ ช่วยเหลืองานบ้าน ฯลฯ ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.70)

ตารางที่ 37 แสดงค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับของ
ผลผลิต ตัวชี้วัดการมีสุขภาพดี

(n = 99)

การมีสุขภาพดี	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1) นักเรียนมีน้ำหนักส่วนสูงเป็นไปตามเกณฑ์ที่กรมอนามัยกำหนด	4.24	0.55	มาก
2) นักเรียนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ร่าเริงแจ่มใส	4.31	0.63	มาก
3) นักเรียนทุกคนปลอดจากสารเสพติด	4.27	0.61	มาก
4) นักเรียนทุกคนไม่ก่อเหตุทะเลาะวิวาท และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข	4.22	0.60	มาก
5) นักเรียนทุกคนแต่งกายสะอาดเรียบร้อย ถูกระเบียบ	4.20	0.62	มาก
6) นักเรียนทุกคนมีทักษะหลีกเลี่ยงปัญหาทางเพศ และอบายมุขทั้งปวง	4.22	0.63	มาก
รวม	4.47	0.55	มาก

จากตารางที่ 37 พบว่า ผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล ที่วัดด้วยเรื่องการมีสุขภาพดี ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.55) และเมื่อพิจารณาแยกรายตัวบ่งชี้ พบว่า ทุกตัวบ่งชี้อยู่ในระดับมาก และเมื่อเรียงค่ามัธยฐานเลขคณิตของตัวบ่งชี้จากมากไปน้อย เป็นดังนี้ คือ นักเรียนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ร่าเริงแจ่มใส ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.63) รองลงมา คือ นักเรียนทุกคนปลอดจากสารเสพติด ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.61) นักเรียนมีน้ำหนักส่วนสูงเป็นไปตามเกณฑ์ที่กรมอนามัยกำหนด ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.55) ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย คือ นักเรียนทุกคนแต่งกายสะอาดเรียบร้อย ถูกระเบียบ ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.62)

ตารางที่ 38 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าระดับของ
ผลผลิต ตัวชี้วัดการทันโลก

(n = 99)

การทันโลก	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1) นักเรียนสามารถใช้โปรแกรมและอุปกรณ์คอมพิวเตอร์หรือ Tablet ได้	4.08	0.70	มาก
2) นักเรียนสามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ หรือภาษาอาเซียนได้ อย่างน้อย 1 ภาษา	3.91	0.65	มาก
3) นักเรียนสามารถระบุผลงานอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองได้ อย่างน้อย 1 อาชีพ	4.00	0.72	มาก
4) นักเรียนสามารถใช้ความรู้และทักษะสร้างอาชีพ เพื่อก่อให้เกิดรายได้ระหว่างเรียน	3.91	0.76	มาก
5) นักเรียนมีทักษะเลือกใช้เครือข่ายทางสังคมออนไลน์	3.98	0.69	มาก
6) นักเรียนมีทักษะ และเจตคติในการเลือกรับ-ปฏิเสธ ข้อมูลเครือข่ายทางสังคมออนไลน์ได้อย่างชาญฉลาด ไม่เข้าเว็บไซต์ไม่เหมาะสม หรือโพสต์รูปหรือข้อมูลที่ไม่เหมาะสม	3.99	0.70	มาก
รวม	4.21	0.59	มาก

จากตารางที่ 38 พบว่า ผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล ที่ว่าด้วยเรื่องการทันโลก ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.59) และเมื่อพิจารณาแยกรายตัวบ่งชี้ พบว่า ทุกตัวบ่งชี้อยู่ในระดับมาก และเมื่อเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตของตัวบ่งชี้จากมากไปน้อย เป็นดังนี้ คือ นักเรียนสามารถใช้โปรแกรมและอุปกรณ์คอมพิวเตอร์หรือ Tablet ได้ ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.70) รองลงมา คือ นักเรียนสามารถระบุผลงานอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองได้ อย่างน้อย 1 อาชีพ ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.72) นักเรียนมีทักษะ และเจตคติในการเลือกรับ-ปฏิเสธ ข้อมูลเครือข่ายทางสังคมออนไลน์ได้อย่างชาญฉลาด ไม่เข้าเว็บไซต์ไม่เหมาะสม หรือโพสต์รูปหรือข้อมูลที่ไม่เหมาะสม ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.70) ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย มีค่ามัชฌิมเลขคณิตเท่ากัน คือ นักเรียนสามารถใช้ความรู้และทักษะสร้างอาชีพ เพื่อก่อให้เกิดรายได้ระหว่างเรียน ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.76) และนักเรียนสามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ หรือภาษาอาเซียนได้ อย่างน้อย 1 ภาษา ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.65)

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบที่ส่งผลต่อผลผลิตของโรงเรียน ศีร์ษีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบโดยภาพรวม และรายด้าน และผลผลิตของโรงเรียนศีร์ษีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังตารางที่ 39

ตารางที่ 39 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบและผลผลิตของโรงเรียนศีร์ษีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

	X_1	X_2	X_3	X_4	X_{tot}	Y_{tot}
X_1	1.00					
X_2	0.614**	1.00				
X_3	0.509**	0.602**	1.00			
X_4	0.409**	0.578**	0.433**	1.00		
X_{tot}	0.860**	0.700**	0.594**	0.541**	1.00	
Y_{tot}	0.472**	0.479**	0.376**	0.447**	0.440**	1.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 39 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบของโรงเรียนศีร์ษีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าปานกลาง คือ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.409 - 0.614 มีความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดย ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการบริหารจัดการ (X_1) ก็กับการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดการเรียนการสอน(X_2) มีค่าเท่ากับ 0.614 ก็กับการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ (X_3) มีค่าเท่ากับ 0.509 และกับการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน (X_4) มีค่าเท่ากับ 0.409 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดการเรียนการสอน(X_2) ก็กับการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ (X_3) มีค่าเท่ากับ 0.602 และกับการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน (X_4) มีค่าเท่ากับ 0.578 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ (X_3) ก็กับการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน (X_4) มีค่าเท่ากับ 0.433 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จะเห็นได้ว่า ทุกตัวแปรมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

สำหรับการวิเคราะห์การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบที่ส่งผลต่อผลผลิตของโรงเรียนศีร์ษีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อตอบคำถามการวิจัย ข้อ 3 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple regressions) ดังตารางที่ 40

ตารางที่ 40 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบที่ส่งผลต่อผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig
Regression	22.022	3	7.341	45.223	.000
Residual	47.560	293	0.162		
Total	69.582	296			

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) = 0.563

ประสิทธิภาพในการทำนาย (R^2) = 0.316

ประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (Adjusted R^2) = 0.309

ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard Error) = 0.403

ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ

ตัวแปรพยากรณ์	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	T	sig
	β	Std. Error	Beta		
ค่าคงที่ (Constant)	1.171	.324		3.615	.000
ด้านการจัดการเรียนรู้ (X_2)	.190	.072	.182	2.644	.009
ด้านการบริหารจัดการ (X_1)	.358	.083	.265	4.314	.000
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน (X_4)	.191	.048	.234	3.932	.000

จากตารางที่ 40 แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ คือ การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดการเรียนรู้ (X_2) ด้านการบริหารจัดการ (X_1) และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน (X_4) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ในการทำนายผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล (Y) เท่ากับ 0.563 ประสิทธิภาพในการทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.316 หมายความว่า การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบด้านการจัดการเรียนรู้ (X_2) ด้านการบริหารจัดการ (X_1) และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน (X_4) สามารถทำนายผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล (Y) ในภาพรวมได้ร้อยละ 31.60 ค่าประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (Adjusted R^2) เท่ากับ 0.309 มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard Error) เท่ากับ 0.403 ในลักษณะนี้แสดงว่า การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดการเรียนรู้ (X_2) ด้านการบริหารจัดการ (X_1) และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน (X_4) ส่งผลต่อผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล ของโรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Y_{tot}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการถดถอยได้ดังนี้

$$Y_{\text{tot}} = 1.171 + 0.190 (X_2) + 0.358 (X_1) + 0.191 (X_4)$$

อย่างไรก็ดี เนื่องจากการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ (X_3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดการเรียนรู้ (X_2) ด้านการบริหารจัดการ (X_1) และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน (X_4) ดังนั้น แม้การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ (X_3) จะไม่ได้เป็นตัวทำนายของสมการ แต่การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ (X_3) เป็นตัวส่งเสริมสนับสนุนให้กับการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดการเรียนรู้ (X_2) ด้านการบริหารจัดการ (X_1) และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน (X_4) ในการทำนายค่าผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล (Y_{tot}) ครั้งนี้ ดังสมการข้างต้น

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบที่ส่งผลต่อผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบของโรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) ผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 3) การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบที่ส่งผลต่อผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้โรงเรียนดีศรีตำบล จำนวน 99 โรงเรียนเป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of Analysis) ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูแกนนำ และ ผู้แทนชุมชนหรือพระภิกษุสงฆ์ รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 297 คน/รูป เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ และผลผลิตของโรงเรียน ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 297 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลและการทดสอบทางสถิติเกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบที่ส่งผลต่อผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถสรุปได้ดังนี้

1. การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบของโรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน เมื่อเรียงตามลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ตามลำดับ อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

2. ผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัด พบว่าทุกตัวชี้วัดอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงตามลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยได้ดังนี้ คือ ชื่อเสียงของโรงเรียนดี สุขภาพดี มีความรับผิดชอบส่วนรวม ใฝ่ดี ใฝ่เรียน ใฝ่โลก และ ใฝ่รู้ ตามลำดับ

3. การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบส่งผลกระทบต่อผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยพบว่า การบริหารจัดการโรงเรียน ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนการสอน และการมีส่วนร่วมของชุมชน ส่งผลกระทบต่อผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล โดยภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนการบริหารจัดการโรงเรียน ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เป็นปัจจัยสนับสนุนต่อผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล

การอภิปรายผล

จากข้อค้นพบที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบที่ส่งผลกระทบต่อผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นำมาอธิบายเพื่อความชัดเจนของการวิจัยและการนำผลของการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิจัย พบว่า การบริหารโรงเรียนทั้งระบบของโรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3 ด้าน เมื่อเรียงตามลำดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ตามลำดับ อยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน เมื่อพิจารณารายตัวชี้วัด พบว่า ความปลอดภัย ปลอดภัย เสพติด และอบายมุข มีมัธยเลขคณิตสูงสุด รองลงมา คือ การฝึกความเคารพ และการมีเป้าหมายพัฒนาผู้เรียนที่ทุกคนเข้าใจถูกต้องตรงกัน ตามลำดับ สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่ามัธยเลขคณิตน้อยที่สุด คือ การใช้ศูนย์การเรียนรู้ฐานอาชีพอย่างครบวงจร นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน การปรับปรุงห้องปฏิบัติการต่างๆ ใช้สื่อ และจัดการเรียนรู้ทุกห้องอย่างคุ้มค่า และจัดบรรยากาศห้องสมุดเหมือนบ้าน มีหนังสือ สื่อใหม่เพียงพอเหมาะสม ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การใช้ศูนย์การเรียนรู้อย่างครบวงจร นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน เป็นสิ่งที่ต้องใช้เวลาในการดำเนินการ อีกทั้งการปรับปรุงห้องปฏิบัติการต่างๆ ใช้สื่อและจัดการเรียนรู้ทุกห้องอย่างคุ้มค่า และจัดบรรยากาศห้องสมุดเหมือนบ้าน มีหนังสือ สื่อใหม่เพียงพอเหมาะสม ก็จำเป็นต้องใช้งบประมาณ จำนวนมาก เมื่อพิจารณาด้านการบริหารจัดการ รายตัวชี้วัด พบว่าตัวชี้วัดที่มีค่ามัธยเลขคณิตน้อยที่สุด คือ การมีห้องสุสานนักเรียนที่สะอาด เพียงพอ ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐวดี จันทร์ศรีจักร เรื่องสภาพการบริหารโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม และด้านการมีส่วนร่วมตามลำดับ สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับสภาพการบริหารโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ที่มีผู้ให้ข้อเสนอแนะสูงสุด พบว่า ด้านการบริหารจัดการ ควรให้ชุมชน คณะกรรมการเข้ามามีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้มากขึ้น จัดทำรายงานผลการประกันคุณภาพให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบอย่างต่อเนื่องทุกปี ด้านการจัดการเรียนรู้ ควรมีการพัฒนาการใช้สื่อในการเรียนรู้ที่หลากหลาย พัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีให้กับครูมากขึ้น ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมควรเพิ่มการสนับสนุนอุปกรณ์เทคโนโลยีให้กับโรงเรียนขนาดเล็ก เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ และระบบอินเทอร์เน็ตไร้สาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐานิตย์ เนคมานุรักษ์ เรื่อง การศึกษาการดำเนินงานโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ผลปรากฏว่า 1) สภาพการดำเนินงานโครงการในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงตามลำดับคือ ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม รองลงมา คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการมีส่วนร่วม และด้านการเรียนรู้ 2) ปัญหาการดำเนินงานโครงการในภาพรวมมีปัญหายุ่งยากอยู่ในระดับน้อยทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงตามลำดับคือ ด้านการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมด้านการมีส่วนร่วม และด้านการบริหารจัดการ 3) แนวทางพัฒนาการดำเนินงาน 3.1 ด้านบริหารจัดการ ได้แก่ ควรมีการวางแผนกำหนดนโยบายขอบข่ายงานผู้รับผิดชอบ ให้มีการกำกับติดตามและรายงานการดำเนินงาน เป็นต้น 3.2 ด้านการเรียนรู้ ได้แก่ ควรส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อใช้สื่อเทคโนโลยีประกอบการจัดการเรียนรู้ ให้ครูเข้ารับการพัฒนาอบรมศึกษาดูงาน เป็นต้น 3.3 ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ควรหางบประมาณจากทั้งภายในและภายนอกเพื่อมาสนับสนุนการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน และ 3.4 ด้านการมีส่วนร่วม ได้แก่ ควรเปิดโอกาสให้คณะครู นักเรียน และชุมชนสามารถเข้ามาบริหารโรงเรียนได้ตามบทบาทและหน้าที่ของตนเอง เพื่อให้เกิดความร่วมมือที่ดีจากชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสิทธิ์ พึ่งกุล เรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรโรงเรียนแกนนำ จังหวัดพิษณุโลก ต่อผลการปฏิบัติงานการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach) เพื่อการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นต่อผลการปฏิบัติงานการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบของบุคลากรโรงเรียนแกนนำ ทั้ง 4 สังกัด คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กรมสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และสำนักงานเทศบาลนครพิษณุโลก ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา สิทธิราช เรื่อง ผลการดำเนินโครงการโรงเรียนดีศรีตำบลของโรงเรียนพร้าวบูรพา จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนดีประจำตำบลของโรงเรียนพร้าวบูรพา มีระดับความสำเร็จในภาพรวมอยู่ที่ระดับ พอใช้ จำแนกเป็นระดับดีมาก 4 ด้าน คือ การมีแผนยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน เชื่อมั่นว่าทำได้จริง การเป็นศูนย์กีฬาชุมชน มีสนามกีฬา มีกิจกรรมและดูแลรักษาอย่างยั่งยืน การมีบรรยากาศอบอุ่นเหมือนบ้าน สีสันสดใส และการมีบริเวณโดยรอบร่มรื่นสวยงามด้วยร่มเงา ระดับดีมี 4 ด้าน คือ การมีความปลอดภัย ปลอดภัย

เสพติด การมีเป้าหมายในการพัฒนาที่ชัดเจนเข้าใจตรงกัน การที่ผู้บริหารได้รับการยอมรับในการเป็นนักพัฒนาและผู้นำการเปลี่ยนแปลง และการมีความสะอาดทุกแห่งที่เกิดจากจิตสำนึกของนักเรียนระดับพอใช้ มี 4 ด้าน คือ การมีห้องสมุด 3 ดี การมีห้องปฏิบัติการทางภาษา วิทยาศาสตร์ คอมพิวเตอร์ พร้อมสื่ออุปกรณ์ครบถ้วน และได้ใช้งานอย่างคุ้มค่า ครูใช้แหล่งเรียนรู้ ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ใช้สื่อเทคโนโลยีทันสมัยในการสอน และการเปิดโอกาสให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของ ระดับปรับปรุงมี 2 ด้าน คือ การมีศูนย์การเรียนรู้อาเซียนบวจร สร้างงานอาชีพเพื่อหารายได้ระหว่างเรียน และการมีห้องสุขาที่ถูกสุขลักษณะ

เมื่อพิจารณาด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ตัวชี้วัดที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด คือ การจัดการเรียนการสอนเพื่อฝึกความเคารพ รองลงมาคือ การจัดการเรียนการสอนเพื่อฝึกวินัย การสร้างแรงจูงใจในการทำมาดี และการจัดการเรียนการสอนเพื่อฝึกความอดทน ซึ่งตัวชี้วัด 4 ตัวชี้วัดข้างต้นล้วนเป็นตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ซึ่งตัวชี้วัดทั้ง 4 ตัวชี้วัด ล้วนมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากกว่า ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนเนื่องด้วยกายภาพของโรงเรียน เช่น การจัดบรรยากาศห้องสมุดเหมือนบ้าน มีหนังสือ สื่อใหม่เพียงพอเหมาะสม การปรับปรุงห้อง-ปฏิบัติการต่างๆ ใช้สื่อ และจัดการเรียนรู้ทุกห้องอย่างคุ้มค่า การใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น สื่อเทคโนโลยีทันสมัยในการสอน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการสัมมนาเชิงปฏิบัติธรรมของโรงเรียนดีศรีตำบลที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดให้แก่ผู้บริหาร และครูทุกคน ที่เป็นการจัดการสัมมนาในวัด ได้พบปะพระภิกษุสงฆ์ ได้ฟังธรรม สวดมนต์ นั่งสมาธิ ไม่ใช่จัดในโรงแรมเหมือนโครงการอื่นๆ จึงทำให้ผู้บริหาร และครู ได้รับผลทั้งทางตรง และทางอ้อม เกี่ยวกับเรื่องของความเคารพ อีกทั้งเนื้อหาการอบรมก็มีการเน้นย้ำ เรื่องของความเคารพ และกระบวนการสร้างนิสัยความดีสากล 5 ประการ คือ การรักษาความสะอาด ความเป็นระเบียบ ความสุภาพ ความตรงต่อเวลา และการนั่งสมาธิ หรือการสร้างวินัย เคารพ อดทน ผ่าน 5 ห้องชีวิต คือ ห้องนอน ห้องน้ำ ห้องแต่งตัว ห้องอาหาร ห้องเรียน ทั้งที่บ้าน วัด โรงเรียน จึงทำให้ค่ามัชฌิมเลขคณิตของการจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน มีค่ามากกว่า การจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนเนื่องด้วยกายภาพของโรงเรียน อีกทั้งการจัดการเรียนการสอนที่เนื่องด้วยกายภาพของโรงเรียน จำเป็นต้องใช้งบประมาณในการพัฒนาเป็นจำนวนมาก ซึ่งการดำเนินโครงการโรงเรียนดีศรีตำบลครั้งนี้ มิได้ให้งบประมาณในการพัฒนาด้านกายภาพ และเมื่อพิจารณาถึงตัวชี้วัด ตัวบ่งชี้ อย่างละเอียด จะพบว่า ตัวชี้วัด และตัวบ่งชี้ ที่เนื่องด้วยความเคารพ ล้วนมีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในอันดับต้นของตัวชี้วัดแต่ละตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) ตัวชี้วัดการมีเป้าหมายพัฒนา ผู้เรียนที่ทุกคนเข้าใจถูกต้องตรงกัน พบว่าตัวบ่งชี้บ้าน วัด/มัสยิด โรงเรียนร่วมมือกันพัฒนานักเรียน มีค่ามัชฌิมเลขคณิตสูงสุดของตัวชี้วัดนี้ 2) ตัวชี้วัดความสะอาดเป็นระเบียบ สวยงาม ที่เกิดจากความมีส่วนร่วมของทุกคน พบว่าตัวบ่งชี้บริเวณหน้าเสาธง หอพระ แทนบูชา ห้องปฏิบัติธรรม สะอาด เป็นระเบียบ มีค่ามัชฌิมเลขคณิตสูงสุดของตัวชี้วัดนี้ นั้นหมายความว่าโรงเรียนมีความเกี่ยวข้องกับศาสนา อยู่อย่างต่อเนื่อง ทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาเรื่องความเคารพมากกว่าคุณลักษณะอันพึงประสงค์อื่นๆ และเมื่อพิจารณาตัวบ่งชี้การฝึกความเคารพ จะพบว่า การฝึกความเคารพมีกระบวนการที่หลากหลาย ตั้งแต่ 1) กระบวนการฝึกความเคารพบุคคลอย่างถูกวิธี ได้แก่ พระภิกษุ ผู้นำศาสนา

บิดามารดา ครู เช่น การกราบ ไหว้ การยืนตรง การสำรวมกริยา 2) การฝึกแสดงความเคารพต่อ วัตถุ เหตุการณ์ และศาสนสถาน เช่น ธงชาติ พระพุทธรูป อนุสาวรีย์ เพลงชาติ การประชุม วัด/ มัสยิด/โบสถ์ การแต่งกาย รักษาความสะอาด 3) ฝึกแสดงความเคารพต่อการปฏิบัติสมาธิและการฟัง ธรรมในท่าที่ถูกต้อง เหมาะสมด้วยความสงบ ไม่พูดคุย/เล่นเวลานั่งสมาธิและฟังธรรม 4) กระบวนการฝึกแสดงความเคารพต่อการศึกษา เช่น ไม่พูดคุย วิ่งเล่นในห้องเรียน ไม่ขีดเขียน ข้อความในสถานที่ส่วนรวม รวมถึงการดูแลรักษา จัดเก็บหนังสือ สมุดเรียน ให้สะอาดและเป็น ระเบียบ 5) การฝึกแสดงความเคารพในการต้อนรับปฏิสันถาร เช่น การยิ้ม ไหว้ ทักทายกัน สวัสดี รู้จักใช้คำพูดทักทาย รับรองผู้มาเยือนโรงเรียน ฯลฯ 6) การฝึกใช้คำพูดสุภาพนุ่มนวล และมารยาท อ่อนน้อมต่อผู้อื่น เช่น การใช้สรรพนาม/คำพูดที่เหมาะสม เป็นต้น และเมื่อวิเคราะห์ไปถึงผลผลิต ตัวชี้วัดได้ก็ปรากฏว่า ตัวบ่งชี้ที่นักเรียนแสดงออกถึงการยิ้ม ไหว้ ทักทายผู้ใหญ่ และเพื่อนนักเรียนจน เป็นนิสัย มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกระบวนการฝึกความเคารพ มี องค์ประกอบที่กระบวนการที่ครบถ้วน ตั้งแต่ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ปัจจัยแวดล้อม ดังกล่าวแล้ว ข้างต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกื้อกุล เครือวัลย์ เรื่อง การศึกษาการดำเนินงานโรงเรียนดีศรี ตำบล ตามเป้าหมายดัชนีชี้วัดสภาพความสำเร็จ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สุโขทัย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานโรงเรียนศรีตำบล ตามเป้าหมายดัชนีชี้วัดสภาพ ความสำเร็จ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาการดำเนินการเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านกระบวนการ ปลูกฝังนิสัยนักเรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านผลผลิต แนวทางการส่งเสริมการดำเนินงาน โรงเรียนดีศรีตำบล ตามเป้าหมายดัชนีสภาพความสำเร็จ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 จากการสนทนากลุ่ม เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นการ ปฏิบัติ การสร้างแรงจูงใจ เจตคติที่ดี การกำหนดมาตรฐานในหลักสูตร มีโครงการพัฒนาทักษะนักเรียน และการจัดกิจกรรมหลากหลาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ โยธิน จันทร์สว่าง เรื่อง สภาพและปัญหา การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการ จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ใน ระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความมีวินัย รองลงมา คือ ความเคารพ และความ ซื่อสัตย์ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิติพันธ์ อวนศรี เรื่อง การดำเนินงานโครงการโรงเรียนดี ศรีตำบล ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า สภาพการดำเนินโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณาด้านกระบวนการฝึกนิสัย พบว่า สถานศึกษามีการสร้างความสำเร็จร่วมกันถึงลักษณะนิสัยที่ พึงประสงค์ของนักเรียนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะชีวิตในการดำเนิน ชีวิตประจำวันมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด พร้อมทั้งเสนอแนวทางการดำเนินโครงการด้านกระบวนการนิสัย คือ โรงเรียนควรส่งเสริมการฝึกนิสัย เรื่องความสะอาด ความเป็นระเบียบ การตรงต่อเวลา ความ สุภาพ การมีวินัย เคารพ อดทน โดยการฝึกปฏิบัติจริง และส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการ ดำเนินการ

เมื่อพิจารณาด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ พบว่า ตัวชี้วัดที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด คือ การฝึกนิสัยผ่านกิจกรรม 6 มิติ โดยความร่วมมือร่วมของบวร/บรม รongลงมา คือ การให้บริการศูนย์กีฬาสนามกีฬาอย่างครบวงจร มีกิจกรรมและดูแลรักษา การปลูกจิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการใช้ศูนย์การเรียนรู้งานอาชีพอย่างครบวงจร นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน และเมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้ ปรากฏว่า ตัวบ่งชี้ของการใช้ศูนย์การเรียนรู้งานอาชีพอย่างครบวงจร นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด เป็น 3 อันดับสุดท้ายเมื่อเทียบกับทุกตัวบ่งชี้ของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ได้แก่ ผลผลิตนักเรียนได้รับการพัฒนาต่อยอดจากภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นที่ยอมรับ ผลผลิตนักเรียนก่อให้เกิดรายได้ระหว่างเรียน และผลผลิตนักเรียนได้รับคัดเลือกให้เป็นสินค้า OTOP ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าการฝึกนิสัยผ่านกิจกรรม 6 มิติ โดยความร่วมมือร่วมของบวร/บรม เป็นนโยบายที่เพิ่มขึ้นมาใหม่จากการดำเนินโครงการโรงเรียนดีประจำตำบลที่ผ่านมา อีกทั้งยังมีการติดตามประเมินผล จึงทำให้โรงเรียนเกิดความตื่นตัว ส่วนการต่อยอดผลผลิตนักเรียน จนเป็นที่ยอมรับ ก่อให้เกิดรายได้ และเป็นสินค้า OTOP เป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลา ความรู้ความสามารถเป็นอย่างมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา สิทธิราช เรื่อง ผลการดำเนินโครงการโรงเรียนดีศรีตำบลของโรงเรียนพร้าวบูรพา จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนดีประจำตำบลของโรงเรียนพร้าวบูรพา มีระดับความสำเร็จในภาพรวมอยู่ที่ระดับ พอใช้ จำแนกเป็นระดับดีมาก 4 ด้าน คือ การมีแผนยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน เชื่อมั่นว่าทำได้จริง การเป็นศูนย์กีฬาชุมชน มีสนามกีฬา มีกิจกรรมและดูแลรักษาอย่างยั่งยืน การมีบรรยากาศอบอุ่นเหมือนบ้าน สีสันสดใส และการมีบริเวณโดยรอบร่มรื่น สวยงามด้วยร่มเงา ระดับดีมี 4 ด้าน คือ การมีความปลอดภัย ปลอดภัยสารเสพติด การมีเป้าหมายในการพัฒนาที่ชัดเจนเข้าใจตรงกัน การที่ผู้บริหารได้รับการยอมรับในการเป็นนักพัฒนาและผู้นำการเปลี่ยนแปลง และการมีความสะอาดทุกแห่งที่เกิดจากจิตสำนึกของนักเรียน ระดับพอใช้ มี 4 ด้าน คือ การมีห้องสมุด 3 ดี การมีห้องปฏิบัติการทางภาษา วิทยาศาสตร์ คอมพิวเตอร์ พร้อมสื่ออุปกรณ์ครบถ้วน และได้ใช้งานอย่างคุ้มค่า ครูใช้แหล่งเรียนรู้ ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ใช้สื่อเทคโนโลยีทันสมัยในการสอน และการเปิดโอกาสให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของ ระดับปรับปรุงมี 2 ด้าน คือ การมีศูนย์การเรียนรู้อาชีพครบวงจร สร้างงานอาชีพ เพื่อหารายได้ระหว่างเรียน และการมีห้องสุขาที่ถูกสุขลักษณะ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพิชญ์ชญา ศิริวณิชรัตน์ เรื่อง ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาภาคกลางตอนล่าง ที่ได้รับทุนสนับสนุนจากธนาคารออมสินด้านการบริหารโรงเรียนดีเด่น ด้านการศึกษา และด้านคุณธรรม จริยธรรมดีเด่น ผลการวิจัยสรุปว่า ระดับความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาภาคกลางตอนล่าง ที่ได้รับทุนสนับสนุนจากธนาคารออมสิน ด้านการบริหารโรงเรียนดีเด่น ด้านการศึกษาดีเด่น และด้านคุณธรรม จริยธรรมดีเด่นโดยภาพรวมพบว่า

อยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านคุณธรรม จริยธรรม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดรองลงมา ได้แก่ ด้านการพัฒนาบุคลากร ลักษณะด้านกายภาพ (สภาพสิ่งแวดล้อม) ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชนในการส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรม ตามลำดับ แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนดีเด่นที่ได้รับทุนสนับสนุนจากธนาคารออมสิน ด้านการบริหารโรงเรียนดีเด่น ด้านการศึกษาดีเด่น และด้านคุณธรรม จริยธรรมดีเด่น พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนควรจัดโรงเรียนให้มีสถานที่ร่มรื่นโดยการปลูกพรรณไม้พฤกษศาสตร์ให้มากขึ้นเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการรักษาธรรมชาติและเป็นสิ่งแวดล้อมสำหรับนักเรียนและครูผู้สอนควรสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในทุกวิชาที่มีการเรียนการสอน ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ควรมีการนิมนต์พระที่มีความรู้ความสามารถบรรยายอบรมบุคลากร ครู และนักเรียนควรเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนตามความเหมาะสมและมีการประสานงานที่ดีกับผู้นำของชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุดจิตร์ ไพโรจน์มณฑล เรื่อง การบริหารจัดการโรงเรียนดีเด่น ด้านคุณธรรมจริยธรรม ตามโครงการต้นแบบโรงเรียนวิถีพุทธ : กรณีศึกษาโรงเรียนสุวรรณสุทธารามวิทยาลัยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ด้านกลยุทธ์ โรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ ทิศทาง ภารกิจ วัตถุประสงค์ของโรงเรียนอย่างชัดเจนเป็นระบบ โดยเน้นโรงเรียนชั้นนำและการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ชั้นนำ แล้วจึงกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน เพื่อเป็นแนวทางไปสู่จุดหมายปลายทางที่กำหนดไว้ การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คือ ผู้ปกครอง ชุมชน วัด และสังคม ด้านค่านิยมร่วม พบว่ามีการปลูกฝังค่านิยมร่วมเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน โดยผู้อำนวยการโรงเรียน และคณะผู้บริหารร่วมกันหารือแนวปฏิบัติเพื่อให้เป็นบรรทัดฐาน ในการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากรในโรงเรียน เช่น การร้องเพลงโรงเรียน การส่งเสริมกิจกรรมทางศาสนา การเรียนกับครูพระ และปลูกฝังค่านิยมร่วม หรือเป้าหมายสูงสุดเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของโรงเรียนในเรื่องการบูรณาการการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนในทุกส่วน หรือทุกสาระการเรียนรู้

เมื่อพิจารณาด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตสูงที่สุด คือ การจัดงานบุญประเพณี สืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น ร่วมกับ วัด/มัสยิด/โบสถ์ และชุมชน รองลงมา คือ การจัดกิจกรรมพัฒนาความรู้คู่คุณธรรมอย่างหลากหลาย การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้ปกครอง หรือวัด/มัสยิด/โบสถ์ สนับสนุนงบประมาณ บุคลากร หรือวัสดุครุภัณฑ์เพื่อพัฒนาโรงเรียน และการนิเทศและประเมินผลการทำงานร่วมกันระหว่างบ้าน วัด/มัสยิด/โบสถ์ และโรงเรียน ตามลำดับ นั่นหมายถึง ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ มากกว่า การสนับสนุนงบประมาณ บุคลากร วัสดุครุภัณฑ์ หรือการร่วมนิเทศและประเมินผลงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมพันธ์ แสนศรี เรื่อง การประเมินโครงการโรงเรียนดีศรีตำบลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลการดำเนินงานตามความคิดเห็น โดยรวมของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดงานบุญประเพณีสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น

ร่วมกับวัดและชุมชนในการพัฒนาความรู้คู่คุณธรรมให้กับนักเรียน อยู่ในระดับมาก ส่วนรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนชั้นสูงสุดของโรงเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษ หรือภาษาอาเซียนสื่อสารได้ อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการศึกษาอิสระของ อุดุลย์ วรรณคำ ได้ทำการศึกษาเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนภูซางวิทยาคม อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา ผลการศึกษาปรากฏว่า ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมดำเนินการตามแผน รองลงมา ได้แก่ การมีส่วนร่วมด้านการวางแผน และการมีส่วนร่วมตรวจสอบ เสนอแนะ ติดตาม และประเมินผล ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมจัดสรรทรัพยากร นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนดีศรีตำบลยังได้รวมกันเป็นคณะกรรมการเครือข่ายพัฒนาศีลธรรม “บวร” หรือคุณธรรม “บรม” ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และมีการประชุมร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณา สารการ เรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการโรงเรียนดีประจำตำบล กรณีศึกษา โรงเรียนชุมชนสร้างถ่อสามัคคี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนดีประจำตำบล มี 7 กลุ่ม คือ 1) การมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) การมีส่วนร่วมขององค์กรเอกชน 4) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน 5) การมีส่วนร่วมของคณะครู 6) การมีส่วนร่วมของนักเรียน 7) การมีส่วนร่วมขององค์กรทางศาสนา สำหรับการจะพัฒนาเครือข่าย “บวร”/ “บรม” จนเข้มแข็งสามารถเป็นต้นแบบให้ศึกษาดูงานได้นั้น ต้องใช้เวลาและความต่อเนื่อง จึงทำให้มีค่ามัธยเลขคณิตน้อยที่สุดในตัวบ่งชี้ทั้งหมดของด้านการบริหารจัดการโรงเรียน ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

2. ผลการวิจัย พบว่า ผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัด พบว่าทุกตัวชี้วัดประเด็นอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงตามลำดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปน้อยได้ดังนี้ คือ ชื่อเสียงของโรงเรียนดี สุขภาพดี มีความรับผิดชอบส่วนรวม ใฝ่ดี ใฝ่เรียน ทันโลก และ ใฝ่รู้ ตามลำดับ หากพิจารณาอย่างละเอียด จะพบว่า การที่ชื่อเสียงของโรงเรียนดี นั้นหมายความว่า โรงเรียนเป็นที่ยอมรับของชุมชน ผลการประเมินต่างๆ อยู่ในระดับที่น่าพอใจ ในส่วนของผลผลิตอื่นๆ อีก 6 ตัวชี้วัดสามารถแบ่งได้ 2 ส่วน คือ ส่วนแรก คือ ส่วนเกี่ยวกับ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ ทันโลก และส่วนที่ไม่เกี่ยวกับ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ ใฝ่ดี รับผิดชอบส่วนรวม สุขภาพดี จะพบว่าส่วนที่เกี่ยวกับ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ มีค่ามัธยเลขคณิตต่ำกว่า ส่วนที่ไม่เกี่ยวกับ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้งนี้ อาจเป็นผลมาจากการสัมมนาเชิงปฏิบัติการบัตริธรรมของโรงเรียนดีศรีตำบลที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดให้แก่ผู้บริหาร และครูทุกคน ที่เน้นในเรื่องของกระบวนการสร้างนิสัยความดีสากล 5 ประการ คือ การรักษาความสะอาด ความเป็นระเบียบ ความสุภาพ ความตรงต่อเวลา และการนั่งสมาธิ ผ่าน 5 ห้องชีวิต คือ ห้องนอน ห้องน้ำ ห้องแต่งตัว ห้องอาหาร ห้องเรียน ทั้งที่บ้าน วัด โรงเรียน จึงทำให้ค่ามัธยเลขคณิตของผลผลิต ที่เกี่ยวกับสุขภาพดี ใฝ่ดี และ

ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีค่ามากกว่า ผลผลิตที่เกี่ยวกับไฝเรียน ไฝรู้ และทันโลก และหากพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัด จะพบว่า ผลผลิตที่เกี่ยวกับสุขภาพดี ตัวบ่งชี้เกี่ยวกับมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี ไร่เรียงแจ่มใส มีค่ามีขมิมมากที่สุด รองลงมา คือ ผลผลิตที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ตัวบ่งชี้เกี่ยวกับนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมดูแล รักษาพัฒนาสิ่งแวดล้อม ที่บ้าน วัด/มัสยิด โรงเรียน และผลผลิตที่เกี่ยวกับชื่อเสียงโรงเรียนดี ตัวบ่งชี้เกี่ยวกับครูมีความพึงพอใจสภาพแวดล้อมการทำงาน ของโรงเรียน สำหรับตัวบ่งชี้ที่มีค่ามีขมิมเลขคณิตน้อยที่สุด คือ ผลผลิตที่เกี่ยวกับการไฝรู้ ตัวบ่งชี้ที่ว่าด้วยนักเรียนชั้นสูงสุดของโรงเรียนสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษ และ/หรือภาษาอาเซียนได้ รองลงมา คือ ผลผลิตที่เกี่ยวกับการทันโลก ตัวบ่งชี้ที่ว่าด้วยนักเรียนสามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ หรือภาษาอาเซียนได้ อย่างน้อย 1 ภาษา และนักเรียนสามารถใช้ความรู้และทักษะสร้างอาชีพ เพื่อก่อให้เกิดรายได้ระหว่างเรียน สอดคล้องกับวิจัยของ เกตุมณี มากมี เรื่อง การพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participation Action Research) ที่พบว่า สภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบันของโรงเรียนในด้านการบริหารจัดการ โรงเรียนขาดผู้สอนในสาระการเรียนรู้หลัก เช่น สาระคณิตศาสตร์ ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ ด้านการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล ยังไม่คำนึงถึงความสามารถของผู้เรียนเป็นรายบุคคล นั้นทำให้ผลผลิตของโรงเรียนที่เกี่ยวกับการไฝเรียน ไฝรู้ ทันโลก มีค่ามีขมิมเลขคณิตต่ำ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จินตนา ภูจอมจิตร เรื่อง การบริหารจัดการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงมหาดไทย ด้านผลผลิตในโรงเรียนเทศบาล สังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาลนครขอนแก่น ผลปรากฏว่า สภาพการบริหารจัดการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงมหาดไทย ด้านผลผลิตในโรงเรียนเทศบาล สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มมาตรฐานการยอมรับและสนับสนุนจากผู้ปกครองและชุมชน (ชื่อเสียงโรงเรียนดี) รองลงมา คือ กลุ่มมาตรฐานนักเรียนมีบุคลิกภาพสุนทรียภาพ และสุขภาพสมบูรณ์ (สุขภาพดี) และกลุ่มมาตรฐานนักเรียนมีคุณธรรมของกระทรวงมหาดไทย (ไฝดี) ด้านผลผลิตที่น้อยที่สุด คือ กลุ่มมาตรฐานนักเรียนมีความรู้ความสามารถ (ไฝเรียน ไฝรู้) สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลพรรณ เสรีวัฒน์ เรื่อง การประเมินเชิงระบบโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล (World-class standard school) พบว่า ครูผู้สอน ผู้บริหาร และปัจจัยพื้นฐานในโรงเรียนมาตรฐานสากล มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก แต่ครูผู้สอน และผู้บริหารขาดความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร ควรมีการปรับปรุงให้มีห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์ มีดีทีวีทุกกลุ่มสาระ และอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงทั่วประเทศ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพันธ์ แสนศรี เรื่อง การประเมินโครงการโรงเรียนดีศรีตำบลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลการดำเนินงานตามความคิดเห็น โดยรวมของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ

พิจารณาเป็นรายตัวชี้วัด พบว่า ทุกตัวชี้วัดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุดลงมา ดังนี้ อันดับที่ 1 คือ ฝึกความมีวินัย อันดับที่ 2 คือ 1) เป็นศูนย์กลางเพื่อชุมชน มีสนามกีฬา มีกิจกรรม และดูแลรักษาอย่างยั่งยืน 2) ฝึกการแสดงความเคารพ อันดับที่ 3 คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนมีส่วนร่วมในการนิเทศ ประเมิน และพัฒนาโรงเรียน ส่วนตัวชี้วัดที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ อ่านคล่อง เขียนคล่อง นับตั้งแต่ชั้น ป.3 ขึ้นไป สำหรับรายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนชั้นสูงสุดของโรงเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษ หรือภาษาอาเซียนสื่อสารได้อยู่ในระดับปานกลาง จากผลจากวิจัยที่ผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล เกี่ยวกับสุขภาพดี ใฝ่ดี และความรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า ผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล เกี่ยวกับการใฝ่เรียน ใฝ่รู้ และทันโลก นั้นแสดงว่าการสัมมนาเชิงปฏิบัติการผู้บริหารและครูทุกคนของโรงเรียนดีศรีตำบล ที่เน้นเกี่ยวกับกระบวนการสร้างนิสัยความดีสากล 5 ประการ คือ การรักษาความสะอาด ความเป็นระเบียบ ความสุภาพ ความตรงต่อเวลา และการนั่งสมาธิ ผ่าน 5 ห้องชีวิต คือ ห้องนอน ห้องน้ำ ห้องแต่งตัว ห้องอาหาร ห้องเรียน ทั้งที่บ้าน วัด โรงเรียน สามารถดำเนินการอย่างได้ผล

3. ผลการวิจัย พบว่า การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ส่งผลต่อผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยพบว่า การบริหารจัดการโรงเรียน ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนการสอน และการมีส่วนร่วมของชุมชน ส่งผลต่อผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล โดยภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยด้านการบริหารจัดการนั้นมีผลต่อผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล มากกว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ส่วนการบริหารจัดการโรงเรียน ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เป็นปัจจัยสนับสนุนต่อผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล หากพิจารณารายละเอียดของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการบริหารจัดการ ซึ่งมีค่าดัชนีสมรรถนะสูงสุด จะพบว่าการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการบริหารจัดการ มีตัวชี้วัดที่พิจารณา 9 ตัวชี้วัด คือ 1) มีแผนยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน เชื่อมั่นว่าทำได้จริง 2) มีเป้าหมายพัฒนาผู้เรียนที่ทุกคนเข้าใจถูกต้องตรงกัน 3) มีความสะอาดเป็นระเบียบ สวยงาม ที่เกิดจากความมีส่วนร่วมของทุกคน 4) มีบริเวณโดยรอบร่มรื่นสวยงามด้วยธรรมชาติ 5) มีบรรยากาศอบอุ่นเหมือนบ้าน สีสันสดใส 6) มีความปลอดภัย ปลอดภัยเสพติด และอบายมุข 7) มีห้องสุขานักเรียนที่สะอาด เพียงพอ ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ 8) ผู้บริหารได้รับการยอมรับในการเป็นนักพัฒนาและผู้นำการเปลี่ยนแปลง 9) ผู้บริหารและครูปฏิบัติตนเป็นต้นแบบที่ดี จะพบว่า การดำเนินการในการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการบริหารจัดการทั้ง 9 ตัวชี้วัดนั้น เกี่ยวกับผู้บริหารและครูเป็นอย่างยิ่ง การจะดำเนินการทั้ง 9 ตัวชี้วัดได้สมบูรณ์ ผู้บริหารและครูจะต้องทุ่มเท เอาใจใส่ รักโรงเรียน รักนักเรียน มีความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียน บรรยากาศโรงเรียนที่อบอุ่นเหมือนบ้านของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสวีทแลนด์ (Sweetland) เรื่อง วิธีการสร้างแรงบันดาลใจเพื่อการปฏิรูปโรงเรียนทั้งระบบ (Making Dissatisfaction Divine: An Inspired Approach to Whole School Reform) ที่ค้นพบว่า เมื่อตัวนำการเปลี่ยนแปลง (Change agents) กระทำต่อคณะครูที่เฉื่อยชาด้วยความเคารพและเอาใจใส่ คณะครูเหล่านั้นจะเกิดการเปลี่ยนแปลง

พฤติกรรม คณะครูเหล่านั้นจะพัฒนาตนเองมากขึ้น และรักโรงเรียนมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สก็อตและบริดเจ็ต (Scott and Bridget) เรื่อง เข้าถึงหัวใจของเรื่อง : ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการพฤติกรรม (Getting to the Heart of the Matter: Examining the Efficacy of a Whole-School Approach to Behavior Management) ที่ค้นพบว่า ความรู้สึกเป็นเจ้าของบุคคลมีผลต่อการทำงาน และความสำเร็จของโรงเรียน การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบจะมีประสิทธิภาพ เมื่อการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบนั้นมีผลกระทบเชิงบวกต่อการกระทำของนักเรียน การพัฒนาโรงเรียนในการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบสิ่งแรกที่ต้องตรวจสอบ คือ คุณภาพความสัมพันธ์ภายในโรงเรียน เพราะสิ่งนี้จะส่งผลต่อพฤติกรรมนักเรียน หลักการและวัฒนธรรมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ภายในโรงเรียน จะมีผลต่อการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของบราวน์ และบรูซ โรเบิร์ต (Brown and Bruce Robert) เรื่อง การวิเคราะห์ประสิทธิผลของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโรงเรียนและชุมชน (An Analysis of the Perceived Effectiveness of School-Based Management by School and Community Stakeholders) ที่ค้นพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องจะส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน กล่าวคือ เมื่อผู้บริหารและครู มีความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียนยอมจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน ทั้งด้านวินัย เคารพ อดทน การสร้างแรงจูงใจในการทำดีทุกวัน การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความรู้คู่คุณธรรมอย่างหลากหลาย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ปกครอง หรือ วัด/มัสยิด/โบสถ์ มีการสนับสนุนเพื่อพัฒนาโรงเรียน ในส่วนของการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ เป็นปัจจัยสนับสนุนต่อผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล อาจเป็นเนื่องมาจากตัวชี้วัด 4 ตัวชี้วัดของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ คือ 1) ใช้ศูนย์การเรียนรู้งานอาชีพอย่างครบวงจร นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน 2) ให้บริการศูนย์กีฬาสนามกีฬาอย่างครบวงจร มีกิจกรรม และดูแลรักษา 3) ฝึกนิสัยผ่านกิจกรรม 6 มิติ โดยความร่วมมือร่วมของ บวร/บรม 4) ปลุกจิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นสิ่งที่ต้องใช้เวลาในการป่มเพาะ และดำเนินการ เช่น การที่โรงเรียนจะมีผลิตภัณฑ์นักเรียน ก่อให้เกิดรายได้ระหว่างเรียน และ/หรือได้รับคัดเลือกให้เป็นสินค้า OTOP การปลุกจิตสำนึกนักเรียนเรื่องอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น การใช้ซ้ำ (Reuse) การนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) การลดการบริโภค (Reduce) การเลิกบริโภค (Reject) การซ่อมแซม (Repair) ทั้งที่บ้าน ที่วัด/มัสยิด/โบสถ์ และที่โรงเรียน นอกจากนี้การดำเนินการบางอย่างต้องการผู้มีความรู้ความสามารถ ซึ่งในพื้นที่นั้นๆ อาจขาดแคลนผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนั้นๆ เช่น ครูหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ให้ความรู้ด้านทักษะกีฬาอย่างถูกต้อง การฝึกนิสัยนักเรียนด้วยกิจกรรมนันทนาการ ในชีวิตประจำวัน ซึ่งโดยปกติครูจะมีความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการไม่สอดคล้องกับแนวทางของโครงการโรงเรียนดีศรีตำบลที่กำหนดว่ากิจกรรมนันทนาการในโครงการ คือการใช้กิจกรรมยามว่างให้รู้จักตนเอง ด้วยการอ่านชีวประวัติบุคคลสำคัญ ฝึกออกกำลังกาย ฝึกยืน เดิน นั่ง นอน ด้วยอิริยาบถที่ถูกต้อง

อนึ่ง จะเห็นว่า ทฤษฎีการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ (whole school approach) นี้ เมื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ได้ทำการปรับปรุงรายละเอียดของทั้ง 4 ด้านใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิบัติ และออกเป็นนโยบายของโรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อพิจารณาโดยละเอียด จะเห็นว่า การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริม

การเรียนรู้ X_3 เป็นองค์ประกอบของการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ด้านการจัดการเรียนการสอน X_2 เช่น การฝึกปฏิบัติเรื่องของควมมีวินัย ความเคารพ และความอดทน แสดงว่าในการปฏิบัติตามนโยบายซึ่งปรับปรุงมาจากทฤษฎีนั้น ได้ผลิตผลเป็นที่น่าพอใจ ตามที่ปรากฏในตารางที่ 7

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบที่ส่งผลต่อผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการโรงเรียน และผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ดียิ่งขึ้น และเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัยการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบที่ส่งผลต่อผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรดำเนินโครงการนี้อย่างต่อเนื่อง เพราะจากการวิจัยพบว่าการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ และผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล อยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้น จึงควรรักษาระดับการบริหารจัดการและผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบลนี้ให้คงอยู่และดียิ่งๆ ขึ้น เพราะการปลูกฝังจิตสำนึกเกี่ยวกับอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การสร้างนิสัยดี ๆ ในชีวิตประจำวัน การสร้างผลิตภัณฑ์เพื่อหารายได้ระหว่างเรียน ล้วนเป็นสิ่งที่ต้องใช้เวลาในการดำเนินการ จึงจะสัมฤทธิ์ผล นอกจากนี้ ควรจะมีการแลกเปลี่ยนเรียน ถอดบทเรียนในระดับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อช่วยให้ผู้บริหาร และครู มีความแรงบันดาลใจ ความรู้ ความเข้าใจ ในการบริหารจัดการ และพัฒนาโรงเรียนดีศรีตำบลอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังจะเป็นการลดปัญหาเรื่องการขาดผู้รู้ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นในการมาร่วมพัฒนาในทุกพื้นที่

2. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมีนโยบาย แผนปฏิบัติการ และวิธีการที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล เพื่อยกระดับการเรียนภาษาอังกฤษ อย่างจริงจัง เพราะผลผลิตด้านการไ้รู้ ตัวบ่งชี้เกี่ยวกับภาษาอังกฤษ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในผลผลิตทั้งหมด อีกทั้งในปีพุทธศักราช 2559 ประเทศไทยจะเข้าสู่ประชาคมอาเซียนซึ่งมีภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางของประชาคมอาเซียนด้วย

3. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรจัดสรรงบประมาณ หรือประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อจัดสรรงบประมาณในการพัฒนา ปรับปรุงกายภาพของโรงเรียน เช่น ห้องปฏิบัติการต่างๆ ทั้งทางภาษา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ คอมพิวเตอร์ ห้องสมุด ห้องสุขา เป็นต้น ทั้งนี้ เนื่องจากโรงเรียนดีศรีตำบลที่ได้รับงบประมาณพัฒนากายภาพ มีเพียง 1,926 โรงเรียน จาก 6,545 โรงเรียน นั้นหมายความว่าโรงเรียนดีศรีตำบลส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับงบประมาณพัฒนากายภาพ ซึ่งหากโรงเรียนดีศรีตำบลได้รับการพัฒนาด้านกายภาพที่ดีพอ ย่อมส่งผลต่อผลผลิตของโรงเรียนด้านการไ้เรียน ไ้รู้ ทักษะ ทักษะ ที่ดีขึ้น

4. ผู้บริหารโรงเรียนดีศรีตำบลทุกแห่ง ควรดำเนินกิจกรรม หรือโครงการเพื่อสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียน ของครู ของนักเรียน และของชุมชน ตลอดจนปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนให้มากขึ้น สร้างความมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโรงเรียนทุกด้าน ทั้งด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมของชุมชน เพราะหากทุกคนรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียน นั้นย่อมหมายถึงผลผลิตของโรงเรียนที่จะเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย

5. ผู้บริหารและครูโรงเรียนดีศรีตำบล ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นงานกีฬา งานอาชีพ งานสิ่งแวดล้อม หรืองานคุณธรรมจริยธรรม โดยบูรณาการกิจกรรมดังกล่าว เข้ากับการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน โดยความมีส่วนร่วมของชุมชน หากทำได้เช่นนี้ จะทำให้การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบในทุก ๆ ด้าน และผลผลิตของโรงเรียนสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบกับผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล โดยใช้เครื่องมือที่แตกต่างกัน 2 เครื่องมือ คือ 1) เครื่องมือที่พัฒนามาจากทฤษฎีการบริหารจัดการทั้งระบบ และ 2) เครื่องมือที่พัฒนามาจากนโยบายโรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ว่าได้ผลเหมือนหรือแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ และผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล กับ โรงเรียนอื่นๆ ที่ไม่ใช่โรงเรียนดีศรีตำบล เช่น โรงเรียนอื่นๆ ในตำบลที่ไม่ได้เป็นโรงเรียนดีศรีตำบล หรือ เปรียบเทียบกับโรงเรียนดีประจำอำเภอ หรือ โรงเรียนประจำจังหวัด

3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ และผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล ที่เกิดจากการประเมินของคณะกรรมการประเมินโรงเรียนดีศรีตำบล กับแบบประเมินตนเองของโรงเรียน

4. ควรมีการศึกษาวจัยเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล โดยเป็นการสนทนากลุ่ม หรือการหาแนวปฏิบัติที่ดีของโรงเรียนดีศรีตำบล เพื่อจะได้นำผลการศึกษานั้นมาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนดีศรีตำบลต่อไป

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กระทรวงศึกษาธิการ. “กฎกระทรวง หลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550.” 8 พฤษภาคม 2550.
- กฤษฎา สารการ. “รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการโรงเรียนดีประจำตำบล กรณีศึกษา โรงเรียนชุมชนสร้างถ่อสามัคคี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2555.
- เกตุมณี มากมี. “การพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา.” วิทยานิพนธ์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 2554.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. *ภาพอนาคตและคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.ที.ซี คอมมิวนิเคชั่น, 2546.
- เกื้อกุล เครือวัลย์. “การศึกษาการดำเนินงานโรงเรียนดีศรีตำบล ตามเป้าหมายดัชนีชี้วัดสภาพความสำเร็จ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 2557.
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- จินตนา ภูจอมจิต. “การบริหารจัดการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงมหาดไทย ด้านผลผลิตในโรงเรียนเทศบาล สังกัดสำนักงานศึกษาเทศบาลนครขอนแก่น.” ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, 2551.
- ณัฐวิจิตร จันทร์ศรีจักร. “สภาพการบริหารงานของโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 2555.
- เดลินิวส์. *สพฐ.ปลื้มลดยอดเด็กอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้*. เข้าถึงเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2558. เข้าถึงได้จาก <http://www.dailynews.co.th/education/343628>
- ฐานิตย์ เนคมานุรักษ์. “การศึกษาการดำเนินงานโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2.” ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, 2557.
- ไทยรัฐออนไลน์. *กรมสุขภาพจิตอึ้ง*. เข้าถึงเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2558. เข้าถึงได้จาก <http://www.thairath.co.th/content/289132>
- _____ . *อึ้งเด็กไทยมีเช็ทซ์เร็ว แกรมป้องกันระดับ 1 ของเอเชีย*. เข้าถึงเมื่อ 6 กรกฎาคม 2556. เข้าถึงได้จาก <http://m.thairath.co.th/content/life/293684>

- ธิตีพันธ์ อวนศรี. “การดำเนินงานโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2556.
- ประสิทธิ์ พึ่งกุล. “การศึกษาความคิดเห็นของบุคคลากรโรงเรียนแก่นนำ จังหวัดพิษณุโลก ต่อผล การปฏิบัติงานการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ (Whole School Approach) เพื่อการ อนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 2548.
- พระภาวนาวิริยคุณ (เผด็จ ทตตะชีโว). **หลักคิดการศึกษาที่ถูกต้อง**. กรุงเทพฯ: บริษัท ศูนย์นวัตกรรมสื่อ ศีลธรรมโลก จำกัด, 2554.
- โยธิน จันทร์สว่าง. “สภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, 2552.
- รัตนา สิทธิราช. “ผลการดำเนินโครงการโรงเรียนดีศรีตำบลของโรงเรียนพร้าวบูรพา จังหวัด เชียงใหม่.” การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เรวัตร์ ชาตรีวิชัญญ์. **Total Quality Management**. เข้าถึงเมื่อ 14 พฤศจิกายน 2558. เข้าถึงได้ จาก <http://www.rmuti.ac.th/faculty/production/ie/html/TQM.html>
- วราภรณ์ สามโกเศศ. **จงดลดจำนวนโรงเรียนขนาดเล็ก**. เข้าถึงเมื่อ 6 กรกฎาคม 2556. เข้าถึงได้จาก <http://thaipublica.org/2013/05/reduce-the-number-of-small-schools>
- วิชัย ยูซังกุล. **การพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบตามยุทธศาสตร์ BANRAI**. เข้าถึงเมื่อ 6 กรกฎาคม 2556. เข้าถึงได้จาก <http://www.km.secondary42.com/main/?name=research&file=readresearch&id=227>
- วิไลพรรณ เสรีวัฒน์. “การประเมินเชิงระบบโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล (World-class standard school).” วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2555.
- สวนดุสิตโพล. **วิกฤตคุณธรรมเยาวชนไทย**. เข้าถึงเมื่อ 6 กรกฎาคม 2556. เข้าถึงได้จาก http://dusitpoll.dusit.ac.th/polldata/2550/2550_016.html
- สมพันธ์ แสนศรี. “การประเมินโครงการโรงเรียนดีศรีตำบลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 2557.
- สุดจิตร ไพรัตน์นวล. “การบริหารจัดการโรงเรียนดีเด่น ด้านคุณธรรมจริยธรรม ตามโครงการต้นแบบ โรงเรียนวิถีพุทธ : กรณีศึกษาโรงเรียนสุวรรณสุทธารามวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษากรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนา การศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553.

สุพิชญ์ชญา ศิริวณิชรัตน์. “ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาภาคกลางตอนล่างที่ได้รับทุนสนับสนุนจากธนาคารออมสินด้านการบริหารโรงเรียนดีเด่น ด้านการศึกษา และด้านคุณธรรมจริยธรรมดีเด่น.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2558.

สำนักงานประมาณ. **หลักเกณฑ์และแนวทางทบทวนผลผลิต ตัวชี้วัด และเกณฑ์การวัด.** เข้าถึงเมื่อ 14 พฤศจิกายน 2558. เข้าถึงได้จาก <http://www.bb.go.th>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **ชีวิตงาม ตามแนวทางโรงเรียนดี**

ศรีตำบล 2556. กรุงเทพฯ: รุ่งโรจน์อินเตอร์กรุ๊ป, 2556.

_____. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2553.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)., “คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ.2554 – 2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสถานศึกษา” 2554.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พริกหวาน, 2550.

_____. **มองสถิติและตัวชี้วัดทางการศึกษา.** กรุงเทพฯ: ม.ป.ท., 2558.

_____. **รายงานเบื้องต้นการเสริมสร้างคุณธรรมในระบบการศึกษาไทย.** กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.ที.ซี คอมมิวนิเคชั่น.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. **ประมวลสถิติสำคัญของประเทศไทย 2555.** กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.

สำนักประชาสัมพันธ์เขต 1. **คำนิยม 12 ประการ.** เข้าถึงเมื่อ 14 พฤศจิกายน 2558. เข้าถึงได้จาก http://region1.prd.go.th/ewt_news.php?nid=11637

สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. **สถานการณ์การศึกษาไทยในเวทีโลก พ.ศ. 2555.** กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 2555.

เสียงใต้รายวัน. **ถิ่นก่อนการร้ายอันดับ 8 ของโลก.** เข้าถึงเมื่อ 6 กรกฎาคม 2556. เข้าถึงได้จาก

<http://www.siangtai.com/new/index2.php?name=knowledge&file=readknowledge&id=1345>

อดุลย์ วรรณคำ. “การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนภูซางวิทยาคม อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา.” การศึกษาอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา, 2552.

อมฤต หล้าล้วน. **การบริหารสถานศึกษาแบบTIPCo.** เข้าถึงเมื่อ มีนาคม 2556. เข้าถึงได้จาก <http://www.gotoknow.org/posts/323877>

อุทัย บุญประเสริฐ. **การศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management).** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2543.

เอ็ดดูเคชั่นเพริส. **ผลสำรวจความสามารถภาษาอังกฤษของคนไทย.** เข้าถึงเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2558. เข้าถึงได้จาก <http://www.riansingapore.com>

ภาษาอังกฤษ

- Best W. John. **Research in Education**. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall Inc., 1970.
- Brown, Bruce Robert, "An Analysis of the Perceived Effectiveness of School-Based Management By School and Community Stakeholders." **Dissertation Abstracts International** 59, 09A: 3296.
- Cronbach J. Lee. **Essential of Psychological Testing**. 3rd ed. New York: Harper & Row Publishers, 1974.
- Hoy W and Ferguson F. **A theoretical framework and exploration of organizational effectiveness in school**. Educational Administration Quarterly, 1985.
- Hoy W. and Miskle C. **Educational Administration : Theory Research and Practice**. 6th ed. New York: McGraw-Hill, 2001.
- Katz Daniel and Kahn L. Robert. **The Social Psychology of Organizations**. 2nd ed. New York: John Wiley & Sons, 1987.
- Likert Rensis. **New Pattern of Management**. (New York: McGraw-Hill Book Company, 1992.
- MindMatters. **The Whole School Approach**. Accessed November 10, 2014. Available from http://www.mindmatters.edu.au/whole_school_approach/the_whole_school_approach_landing.html
- Myers Dorothy and Stonehill Robert. **School-Based Management**. Assessed November 16, 2015. Available from <http://www.ed.gov/pubs/OR/ConsumerGuides/baseman.html>
- Odden Eleanor R. and Wohlstette Priscilla. "Making School-Based Management Work." **Educational Leadership**5, 52 (February 1995): 32-36.
- Partnership for 21st Century Skills. **P21 Framework Defifinitions**. Accessed November 14, 2014. Available from <http://www.21stcenturyskills.org>
- Robbins S. **Leadership : Research future and Skills**. Ohio South-Western : Cengage Learning, 1997.
- Scott and Bridget. "Getting to the Heart of the Matter: Examining the Efficacy of a Whole-School Approach to Behavior Management." **Kairaranga**, v6n1 (2005): 29-34.
- Sergiovanni J Thomas. **Leadership : What's in It for schools?** London: Routledge Falmer, 2001.
- Sweetland Julie. "Making Dissatisfaction Divine: An Inspired Approach to Whole School Reform." **International Journal of Whole Schooling**, v4 n1 (March 2008): 13-21.

The National Behaviour Support Service. **NBSS Model of Support**. Accessed November 16, 2015. Available from <http://www.nbss.ie>

Yamane Taro. **Statistic : An Introduction Analysis**. New York: Harper & Row Publishing, 1967.

ภาคผนวก

ที่ ศธ 0520.203.2 / 1360

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

20 ธันวาคม 2556

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย
เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นายอำนาจ จารมณีโรจน์ รหัสนักศึกษา 55252401 นักศึกษาระดับปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบที่ส่งผลต่อผลผลิตของโรงเรียน
ดี ศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน" ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ขอความ
อนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของ
ท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วาทีพันตรี ดร.

(นพดล เจริญอักษร)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ฝ่ายธุรการ
โทรศัพท์ / โทรสาร 0-3421-9136

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยได้เรียนเชิญผู้เชี่ยวชาญประเมินค่าความตรงของเครื่องมือ (Content validity) จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา จำนวน 3 ท่าน ดังนี้

1. ผศ.ดร. วัชรภรณ์ เชื้อนแก้ว
อดีตคณบดีคณะภูมิศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยบูรพา
2. ดร.ลาวัลย์ ตรีเนตร
ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1
ผู้จัดการโครงการโรงเรียนดีศรีตำบล
3. นายประพัฒน์ จำปาทอง
อดีตผู้อำนวยการสถานศึกษา จ.กาญจนบุรี

ภาคผนวก ข

- หนังสือขอทดลองเครื่องมือวิจัย
- รายชื่อโรงเรียนที่ทดลองเครื่องมือวิจัย

ที่ ศธ 0520.203.2 / 307

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

19 มีนาคม 2558

เรื่อง ขอตกลงเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนท่าทองพิทยาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

จำนวน 3 ฉบับ

ด้วย นายอำนาจ จารุมณีโรจน์ รหัสนักศึกษา 55252401 นักศึกษาระดับปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศิลปากร มีความประสงค์ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบที่ส่งผลต่อผลผลิตของ
โรงเรียนสตรีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน" ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่
ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในหน่วยงานของท่าน เพื่อนำไป
ปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของท่าน
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษา)

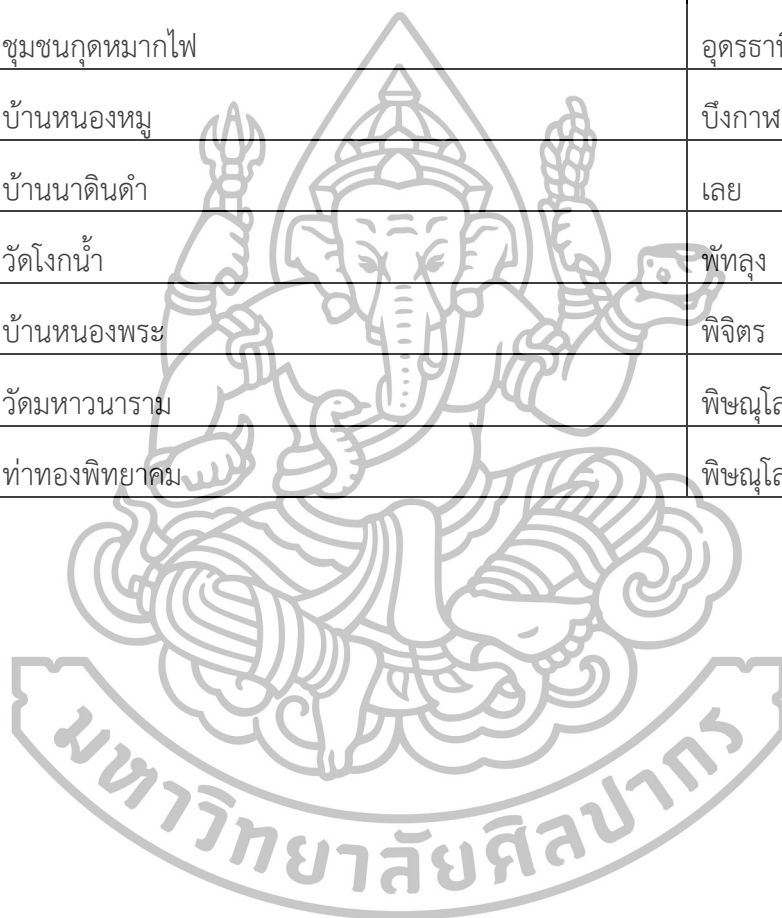
หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

งานธุรการ

โทรศัพท์ / โทรสาร 0 3421 9136

รายชื่อโรงเรียนทดลองเครื่องมือวิจัย

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	จังหวัด
1	วัดมูลเหล็ก	ปทุมธานี
2	เมืองใหม่(ชลอราษฎร์รังสฤษดิ์)	ลพบุรี
3	ชุมชนบ้านหนองบัวแดง	ชัยภูมิ
4	ชุมชนกุศตมหาไฟ	อุดรธานี
5	บ้านหนองหมู	บึงกาฬ
6	บ้านนาดินดำ	เลย
7	วัดโงกน้ำ	พัทลุง
8	บ้านหนองพระ	พิจิตร
9	วัดมหาวนาราม	พิษณุโลก
10	ท่าทองพิทยาคม	พิษณุโลก

ภาคผนวก ค
ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.988	168

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
VAR00001	734.1000	3501.748	.476	.988
VAR00002	734.2333	3503.771	.409	.988
VAR00003	734.1333	3493.568	.499	.988
VAR00004	734.1333	3506.809	.362	.988
VAR00005	734.1000	3509.610	.359	.988
VAR00006	734.2000	3512.648	.263	.988
VAR00007	734.1667	3525.109	.099	.988
VAR00008	734.2333	3504.323	.401	.988
VAR00009	734.1667	3489.316	.552	.988
VAR00010	734.1333	3493.844	.537	.988
VAR00011	734.1333	3497.016	.545	.988
VAR00012	734.3333	3513.402	.228	.988
VAR00013	734.1667	3516.833	.252	.988
VAR00014	734.2000	3518.166	.265	.988
VAR00015	734.4667	3514.120	.282	.988
VAR00016	734.4667	3503.775	.480	.988
VAR00017	734.6000	3502.179	.482	.988

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
VAR00018	734.2000	3510.097	.400	.988
VAR00019	734.0667	3514.133	.332	.988
VAR00020	734.2667	3493.306	.512	.988
VAR00021	734.0667	3498.409	.597	.988
VAR00022	734.1000	3500.024	.455	.988
VAR00023	734.2000	3495.200	.651	.988
VAR00024	734.3000	3505.734	.436	.988
VAR00025	733.9667	3520.585	.206	.988
VAR00026	734.2000	3497.614	.540	.988
VAR00027	734.1667	3487.178	.693	.988
VAR00028	734.3000	3492.079	.740	.988
VAR00029	734.2000	3491.269	.717	.988
VAR00030	734.0333	3488.171	.688	.988
VAR00031	734.0667	3519.375	.244	.988
VAR00032	734.1000	3496.783	.550	.988
VAR00033	734.2000	3504.372	.439	.988
VAR00034	733.9667	3520.723	.234	.988
VAR00035	734.2667	3504.133	.453	.988
VAR00036	734.4000	3480.731	.662	.988
VAR00037	734.3667	3484.240	.566	.988
VAR00038	734.4000	3477.145	.707	.988
VAR00039	734.0667	3488.892	.671	.988
VAR00040	734.4000	3472.179	.770	.988
VAR00041	734.1000	3503.403	.509	.988
VAR00042	734.3000	3486.217	.566	.988
VAR00043	734.2000	3488.648	.674	.988
VAR00044	734.2667	3491.375	.585	.988
VAR00045	734.3000	3498.286	.630	.988
VAR00046	734.4000	3484.179	.672	.988
VAR00047	734.3667	3491.413	.561	.988
VAR00048	734.5000	3457.017	.840	.988
VAR00049	734.4333	3469.564	.762	.988
VAR00050	734.4000	3463.903	.815	.988
VAR00051	734.2667	3485.375	.668	.988
VAR00052	734.4667	3468.878	.788	.988
VAR00053	734.4000	3467.007	.778	.988
VAR00054	734.3667	3486.102	.632	.988
VAR00055	734.6000	3479.007	.606	.988

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
VAR00056	734.7000	3478.769	.592	.988
VAR00057	734.5333	3498.947	.387	.988
VAR00058	734.7000	3487.045	.502	.988
VAR00059	734.8333	3468.833	.648	.988
VAR00060	735.2000	3480.097	.395	.988
VAR00061	734.3000	3498.907	.414	.988
VAR00062	734.4333	3493.151	.450	.988
VAR00063	734.2333	3478.806	.751	.988
VAR00064	734.1000	3494.507	.583	.988
VAR00065	734.2667	3465.030	.812	.988
VAR00066	734.4333	3468.875	.771	.988
VAR00067	734.3333	3498.230	.506	.988
VAR00068	734.3333	3500.230	.477	.988
VAR00069	734.2000	3495.959	.565	.988
VAR00070	734.1667	3485.868	.712	.988
VAR00071	734.5667	3486.806	.537	.988
VAR00072	734.4000	3478.386	.605	.988
VAR00073	734.4000	3491.490	.573	.988
VAR00074	734.2000	3504.234	.499	.988
VAR00075	734.2000	3481.545	.708	.988
VAR00076	734.2000	3469.683	.747	.988
VAR00077	734.0000	3496.414	.571	.988
VAR00078	734.4000	3473.421	.703	.988
VAR00079	734.0333	3516.516	.296	.988
VAR00080	734.0667	3512.064	.324	.988
VAR00081	734.0000	3497.586	.628	.988
VAR00082	734.0333	3532.033	.028	.988
VAR00083	734.2333	3501.357	.442	.988
VAR00084	734.0667	3517.926	.237	.988
VAR00085	734.0333	3493.344	.690	.988
VAR00086	734.1000	3483.679	.745	.988
VAR00087	734.0667	3488.754	.760	.988
VAR00088	734.1000	3487.541	.687	.988
VAR00089	734.1000	3487.541	.687	.988
VAR00090	734.2000	3495.614	.644	.988
VAR00091	734.1667	3495.799	.636	.988
VAR00092	734.1333	3489.292	.660	.988
VAR00093	734.0333	3488.861	.767	.988

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
VAR00094	734.1667	3485.040	.817	.988
VAR00095	733.8667	3518.464	.305	.988
VAR00096	733.8667	3512.878	.415	.988
VAR00097	734.1000	3495.817	.564	.988
VAR00098	734.1667	3496.764	.620	.988
VAR00099	734.2667	3507.926	.395	.988
VAR00100	734.3333	3494.506	.624	.988
VAR00101	734.4000	3479.007	.743	.988
VAR00102	734.0667	3490.340	.733	.988
VAR00103	734.2000	3482.855	.761	.988
VAR00104	734.1667	3485.799	.713	.988
VAR00105	734.1333	3491.430	.708	.988
VAR00106	734.0333	3490.792	.734	.988
VAR00107	734.3667	3484.033	.609	.988
VAR00108	734.2667	3478.064	.769	.988
VAR00109	734.2333	3488.737	.615	.988
VAR00110	734.3000	3490.907	.549	.988
VAR00111	734.3000	3498.838	.447	.988
VAR00112	734.2667	3493.720	.507	.988
VAR00113	734.2000	3492.993	.552	.988
VAR00114	734.2333	3487.151	.703	.988
VAR00115	734.2333	3497.151	.625	.988
VAR00116	734.1667	3489.178	.747	.988
VAR00117	734.1000	3491.541	.708	.988
VAR00118	734.1333	3484.395	.826	.988
VAR00119	734.0000	3515.586	.317	.988
VAR00120	734.1000	3492.162	.697	.988
VAR00121	734.1333	3490.878	.532	.988
VAR00122	734.1667	3486.557	.702	.988
VAR00123	734.0333	3502.585	.470	.988
VAR00124	734.1333	3491.913	.621	.988
VAR00125	734.0667	3499.444	.464	.988
VAR00126	734.0667	3505.237	.386	.988
VAR00127	734.2000	3493.062	.507	.988
VAR00128	734.0667	3501.720	.541	.988
VAR00129	734.0333	3494.378	.672	.988
VAR00130	734.1667	3484.833	.660	.988
VAR00131	734.0667	3497.030	.620	.988

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
VAR00132	734.2000	3504.855	.432	.988
VAR00133	734.6667	3523.195	.102	.988
VAR00134	734.5667	3476.185	.513	.988
VAR00135	734.3667	3484.930	.498	.988
VAR00136	734.1667	3473.040	.820	.988
VAR00137	734.3000	3480.355	.487	.988
VAR00138	734.5000	3482.741	.526	.988
VAR00139	734.4333	3502.392	.436	.988
VAR00140	734.4000	3500.593	.413	.988
VAR00141	734.4333	3485.220	.675	.988
VAR00142	734.3333	3481.954	.675	.988
VAR00143	734.4000	3476.869	.711	.988
VAR00144	734.5333	3477.844	.589	.988
VAR00145	734.1667	3476.695	.849	.988
VAR00146	734.1000	3488.438	.760	.988
VAR00147	734.1667	3478.144	.828	.988
VAR00148	734.1000	3486.300	.706	.988
VAR00149	734.1000	3485.679	.715	.988
VAR00150	733.9667	3491.757	.746	.988
VAR00151	734.0333	3491.413	.723	.988
VAR00152	734.0333	3491.413	.723	.988
VAR00153	734.1333	3493.706	.670	.988
VAR00154	734.2000	3490.717	.727	.988
VAR00155	734.1667	3487.523	.775	.988
VAR00156	734.2667	3494.823	.676	.988
VAR00157	734.1667	3492.626	.690	.988
VAR00158	734.2333	3482.599	.699	.988
VAR00159	734.1667	3492.902	.685	.988
VAR00160	734.1667	3489.454	.743	.988
VAR00161	734.2667	3479.651	.827	.988
VAR00162	734.2333	3500.254	.505	.988
VAR00163	734.2667	3488.271	.628	.988
VAR00164	734.4000	3501.007	.489	.988
VAR00165	734.2667	3477.582	.859	.988
VAR00166	734.4000	3470.386	.793	.988
VAR00167	734.2667	3494.754	.677	.988
VAR00168	734.2667	3475.099	.811	.988

ภาคผนวก ง

- หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

ที่ ศธ 0520.107(นฐ)/ พิเศษ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

19 พฤศจิกายน 2558

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

ด้วย นายอำนาจ จารุมณีโรจน์ รหัสประจำตัว 55252401 นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต
สาขาวิชา การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การบริหารจัดการ
โรงเรียนทั้งระบบที่ส่งผลกระทบต่อผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน "

มีความประสงค์ จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา ครูแกนนำ และผู้แทนชุมชน/
พระภิกษุ เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดแจ้ง ผู้บริหาร
สถานศึกษา ครูแกนนำ และผู้แทนชุมชน/พระภิกษุ ทราบ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้แก่
นักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม)
รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย
รักษาราชการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

นครปฐม โทร.034-218788 ต่อ 11-12

รายชื่อโรงเรียนที่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 99 โรงเรียน

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	จังหวัด
1	วัดราษฎร์ศรีธรรม	สุพรรณบุรี
2	บุญศรีสุวรรณราษฎร์สามัคคี	สุพรรณบุรี
3	วัดตะวันเรือง	ปทุมธานี
4	วัดกลางคลองสาม	ปทุมธานี
5	วัดยวด	ลพบุรี
6	บ้านสามเรือน (วันครู2500)	ลพบุรี
7	วัดกล้าช่อม	ปทุมธานี
8	วัดอู่ข้าว	ปทุมธานี
9	บ้านซัבתารี	จันทบุรี
10	บ้านหนองผักนาค	สุพรรณบุรี
11	สระยาโยสมวิทยา	สุพรรณบุรี
12	วัดปลายนา	สุพรรณบุรี
13	วัดโพธิ์แจ้	สมุทรสาคร
14	วัดปทุมवास	ระยอง
15	วัดสามชุก	สุพรรณบุรี
16	ชุมชนวัดราษฎร์นิยม	นนทบุรี
17	วัดหนองจอก	เพชรบุรี
18	บ้านโป่งน้ำร้อน	จันทบุรี
19	บ้านตาเรือง	จันทบุรี
20	ชุมชนวัดบางไผ่	นนทบุรี
21	ประชาอุปถัมภ์	นนทบุรี
22	วัดไผ่	อยุธยา

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	จังหวัด
23	บ้านฉาง	นครปฐม
24	วัดวังไทร	นครนายก
25	ชุมชนกุศหมากไฟ	อุดรธานี
26	บ้านหมากหญ้า	อุดรธานี
27	บ้านโพนเมืองมะทัน	อุบลราชธานี
28	บ้านห้วยเชื่อมเหนือ	บึงกาฬ
29	บ้านบุ	นครราชสีมา
30	บ้านหนองหมู	บึงกาฬ
31	บ้านโนนสว่าง	บึงกาฬ
32	บ้านนาแก้ง	บึงกาฬ
33	บ้านบึงกาฬ	บึงกาฬ
34	พรหมประสาทรามรุณกุล	สุรินทร์
35	บ้านน้ำภู	เลย
36	บ้านนาโคก	เลย
37	บ้านม่วงประชาบำรุง	อุดรธานี
38	ประชาสามัคคี	อุบลราชธานี
39	บ้านพรานเหมือน	อุดรธานี
40	บ้านสะแบง	อุดรธานี
41	บ้านห้วยไม้ขวด	หนองคาย
42	บ้านกุดน้ำกิน	อำนาจเจริญ
43	โนนปอแดงวิทยา	หนองบัวลำภู
44	บ้านทำนบ	ศรีสะเกษ
45	บ้านกุดกุง	ยโสธร

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	จังหวัด
46	บ้านนาสะแบง	บึงกาฬ
47	บ้านโคกสูง	นครราชสีมา
48	บ้านนายม	อุดรธานี
49	บ้านทมอ(เต็อรราชร์บำรุง)	สุรินทร์
50	บ้านปะอาว	อุบลราชธานี
51	อนุบาลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว	ชัยภูมิ
52	หม่อมโนนสว่าง	อุดรธานี
53	บ้านโป่งเปือย	หนองคาย
54	บ้านโนนศรี	ชัยภูมิ
55	ห้วยซวกคกเลาใต้	เลย
56	บ้านตระเปียงเตีย	สุรินทร์
57	บ้านนาดินดำ	เลย
58	บ้านนาชุมแสง	อุดรธานี
59	บ้านตุม	อุดรธานี
60	บ้านเพี้ยปู้หนองเสือ	อุดรธานี
61	ธงธานี	ร้อยเอ็ด
62	คำบกวิทยาคาร	มุกดาหาร
63	บ้านท่าลาด	พัทลุง
64	บ้านโคกสัก	พัทลุง
65	บ้านควนหมอนทอง	พัทลุง
66	บ้านริแง	นราธิวาส
67	บ้านลูโป๊ะกาเยาะ	นราธิวาส
68	วัดกระเปียด	นครศรีธรรมราช

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	จังหวัด
69	วัดศรีราชานุรักษ์	ตรัง
70	บ้านเจาะเกาะ	นราธิวาส
71	บ้านกาหนึะ	นราธิวาส
72	วัดห้วยนาง(วันครู2501)	ตรัง
73	ประชานิคม 2	ชุมพร
74	บ้านทรายขาว	กระบี่
75	บ้านบือเจาะ	ปัตตานี
76	บ้านบ่อทราย	พังงา
77	บ้านท่าเรือ	ภูเก็ต
78	จะนะวิทยา	สงขลา
79	อุโมงค์วิทยาคม	ลำพูน
80	บ้านวังขอนมิตรภาพที่ 137	เพชรบูรณ์
81	บ้านบ่อรัง	เพชรบูรณ์
82	บ้านแม่ระมาดน้อย	ตาก
83	บ้านลำตะคร้อ	เพชรบูรณ์
84	บ้านท่าเยี่ยม	พิจิตร
85	บ้านแม่ตาวกลางมิตรภาพ ที่ 26	ตาก
86	บ้านตากประถมวิทยา	ตาก
87	บ้านหนองตางู	นครสวรรค์
88	วัดวังมะदान	พิษณุโลก
89	บ้านหนองพระ	พิจิตร
90	วัดวังหว่า	พิจิตร
91	บ้านแม่ปั่ง	เชียงใหม่

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	จังหวัด
92	วัดเขารวก	พิจิตร
93	วัดทางไหล	พิษณุโลก
94	อนุบาลตะพานหิน	พิจิตร
95	วิทย์สัมพันธ์	พิษณุโลก
96	วัดกะบัง	พิษณุโลก
97	วัดร่องวัวแดง	เชียงใหม่
98	วัดบ้านธิ	ลำพูน
99	บ้านแควมะกอก	เชียงใหม่

ภาคผนวก จ
เครื่องมือในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่อง
การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบที่ส่งผลต่อผลผลิตของโรงเรียนดีศรีตำบล
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

.....

คำอธิบาย

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่

1.1	ผู้บริหารสถานศึกษา	1	ท่าน
1.2	ครูแกนนำ หรือผู้รับผิดชอบโครงการ	1	ท่าน
1.3	ผู้แทนชุมชน หรือพระภิกษุสงฆ์ในชุมชน	1	ท่าน
รวม สถานศึกษาระ 3 ท่าน			
  2. แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้น มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบที่ส่งผลต่อผลผลิตของโรงเรียนดี ศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คำตอบที่ได้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนดี ศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
  3. แบบสอบถามนี้ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้
    - ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม
    - ตอนที่ 2 การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ของโรงเรียนดี ศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
    - ตอนที่ 3 ผลผลิตของโรงเรียนดี ศรีตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
  4. แบบสอบถามนี้ วัดระดับความเห็น 5 ระดับ คือ

ระดับ 1 หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด
ระดับ 2 หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ระดับ 3 หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับ 4 หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ระดับ 5 หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
- ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีในการตอบแบบสอบถาม และโปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ข้อมูลนี้ไม่มีผลต่อการประเมินรับรองคุณภาพมาตรฐานโรงเรียนดี ศรีตำบล และขอความกรุณาตอบให้ครบทั้ง 3 ตอน กรุณาอย่าเว้นข้อใดข้อหนึ่ง เพราะคำตอบที่ได้จะไม่สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ขอขอบคุณ และอนุโมทนา มา ณ โอกาสนี้

นายอำนาจ จารุมณีโรจน์

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลพื้นฐานของท่าน

ข้อ	ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม	สำหรับผู้วิจัย
1	ตำแหน่งในปัจจุบัน (ตอบเพียง 1 ข้อ) ☐ ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ☐ ครูแกนนำ หรือ ครูผู้รับผิดชอบโครงการ ☐ ผู้แทนชุมชน หรือ พระภิกษุในชุมชน	[ ] 1
2	การเข้าร่วมสัมมนาเชิงปฏิบัติธรรมโครงการโรงเรียนดี ศรีตำบล ☐ เข้าร่วมสัมมนาเชิงปฏิบัติธรรมฯและอยู่ครบตามกำหนดการ ☐ เข้าร่วมสัมมนาเชิงปฏิบัติธรรมฯแต่อยู่ไม่ครบตามกำหนดการ ☐ ไม่ได้เข้าร่วมสัมมนาเชิงปฏิบัติธรรมฯแต่เคยเข้าร่วมกิจกรรมปฏิบัติธรรมอื่นๆ ☐ ไม่ได้เข้าร่วมสัมมนาเชิงปฏิบัติธรรมฯและไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมปฏิบัติธรรมใดๆ	[ ] 2
3	ผลการประเมินโรงเรียนดี ศรีตำบล โดยคณะกรรมการประเมินฯ ☐ ผ่าน แบบไม่มีเงื่อนไข ☐ ผ่าน แบบมีเงื่อนไข ☐ ไม่ผ่าน แบบมีเงื่อนไข ☐ ไม่ผ่าน แบบไม่มีเงื่อนไข ☐ ไม่ทราบ/ยังไม่ได้รับการประเมิน	[ ] 3
4	ผลการรับรองคุณภาพสถานศึกษาจากผู้ประเมินภายนอก (สมศ.) รอบที่ 3 ☐ ผ่าน ระดับดีมาก ☐ ผ่าน ระดับดี ☐ ผ่าน ระดับปานกลาง ☐ ไม่ผ่าน ☐ ไม่ทราบ/ยังไม่ได้รับการประเมินรอบที่ 3	[ ] 4

ตอนที่ 2 การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ ของโรงเรียนดี ศรีตำบล

โปรดพิจารณาว่าสถานศึกษาของท่านได้ดำเนินการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบในด้านต่างๆ อยู่ในระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อ	การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ โรงเรียนดี ศรีตำบล	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		น้อย ที่สุด (1)	น้อย (2)	ปาน กลาง (3)	มาก (4)	มาก ที่สุด (5)	
1	สถานศึกษามีแผนยุทธศาสตร์ที่มีความสอดคล้องกับ สภาพที่เป็นจริง						[ ]5
2	แผนยุทธศาสตร์มีตัวชี้วัดสภาพความสำเร็จ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์						[ ]6
3	แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมในแผนยุทธศาสตร์ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์						[ ]7
4	สถานศึกษามีการปรับเปลี่ยนแผนยุทธศาสตร์ตาม สถานการณ์						[ ]8
5	ผลการดำเนินงานจากแผนยุทธศาสตร์เกิดจาก การมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย						[ ]9
6	ผลลัพธ์จากแผนยุทธศาสตร์คุ้มค่าครบตามเป้าหมาย ในการดำเนินงาน						[ ]10
7	ทุกฝ่าย มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการพัฒนานักเรียน						[ ]11
8	ทุกฝ่าย รวมทั้งนักเรียนทุกคนตอบได้ว่า เป้าหมายของการพัฒนานักเรียนคืออะไร						[ ]12
9	บ้าน วัด/มัสยิด โรงเรียนร่วมมือกันพัฒนานักเรียน						[ ]13
10	แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมสอดคล้องกับ เป้าหมายในการพัฒนานักเรียนที่ตั้งไว้						[ ]14
11	เป้าหมายการพัฒนานักเรียนที่กำหนดไว้สามารถ ปฏิบัติได้จริง มีผลงานชัดเจนตามระยะเวลาที่ กำหนด						[ ]15
12	การพัฒนาคุณธรรม ศีลธรรมนักเรียนภาคปฏิบัติ กระทำเป็นรายบุคคล						[ ]16

ข้อ	การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ โรงเรียนดี ศรีตำบล	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		น้อย ที่สุด (1)	น้อย (2)	ปาน กลาง (3)	มาก (4)	มาก ที่สุด (5)	
13	บริเวณโรงเรียนโดยรอบ สะอาด เป็นระเบียบ และสวยงามตลอดเวลา						[ ]17
14	อาคารเรียน อาคารต่างๆ สะอาด เป็นระเบียบ และสวยงามตลอดเวลา						[ ]18
15	ห้องเรียนพร้อมอุปกรณ์การเรียนไม่ชำรุด โต๊ะครู โต๊ะ นักเรียน สะอาด เป็นระเบียบ						[ ]19
16	ห้องปฏิบัติการ และห้องพิเศษทุกห้องสะอาด จัดอุปกรณ์เข้าที่ทุกครั้งที่มีการใช้งาน						[ ]20
17	โรงอาหาร แปลงเกษตร ห้องเก็บของสะอาด และจัดอุปกรณ์เป็นระเบียบ						[ ]21
18	บริเวณหน้าเสาธง หอพระ แทนบูชา ห้องปฏิบัติธรรม สะอาด เป็นระเบียบ						[ ]22
19	พื้นที่ใช้สอยภายนอกอาคาร รมรื่นเป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม						[ ]23
20	สนามเด็กเล่น และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจเหมาะสม กับวัยของนักเรียน						[ ]24
21	ป้ายชื่อโรงเรียน ป้ายอาคาร ป้ายห้อง เหมาะสมกับ สภาพโรงเรียน						[ ]25
22	ผนังอาคาร รั้ว สนามเด็กเล่น มีการตกแต่งที่เป็นมิตร กับธรรมชาติ						[ ]26
23	แหล่งเรียนรู้ด้านระบบนิเวศวิทยาทางธรรมชาติ เหมาะสมตามบริบทโรงเรียน						[ ]27
24	กิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมที่ จัดอย่างยั่งยืน						[ ]28
25	ครูทุกคนปฏิบัติต่อนักเรียนเสมือนเป็นลูกหลานตน						[ ]29
26	ห้องเรียนทุกห้องจัดบรรยากาศเสมือนบ้านที่น่าอยู่ สะอาด มีระเบียบ						[ ]30
27	บริเวณโดยรอบตกแต่งอย่างสวยงาม สีสันสดใส ด้วยวัสดุท้องถิ่นตามธรรมชาติ						[ ]31
28	นักเรียนมีความสุขเมื่อได้มาโรงเรียน ไม่ขาดเรียน						[ ]32
29	ครูเยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นรายบุคคล มีความเข้าใจ และ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน						[ ]33
30	นักเรียนสนุกสนานกับกิจกรรมที่โรงเรียนหรือนักเรียน คิดกิจกรรมขึ้นเองอย่างสร้างสรรค์						[ ]34

ข้อ	การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ โรงเรียนดี ศรีตำบล	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		น้อย ที่สุด (1)	น้อย (2)	ปาน กลาง (3)	มาก (4)	มาก ที่สุด (5)	
31	บริเวณอาคาร รั้ว ประตู อุปกรณ์ไฟฟ้า สนามเด็ก เล่น ฯ มีความมั่นคงปลอดภัย						[ ]35
32	สถานศึกษาปราศจากสารเสพติดและอบายมุขทุก ชนิด						[ ]36
33	สถานศึกษาไม่มีมุลึบตา บริเวณรถเรือ ที่มีวัชวม หรือ แหล่งอาศัย เพาะพันธุ์สัตว์ที่มีพิษ หรือยุ่งลาย ฯลฯ						[ ]37
34	สถานศึกษามีการให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัย รวมทั้งพิษภัยของสารเสพติด และอบายมุข						[ ]38
35	สถานศึกษาจัดการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติด้าน สุขอนามัยพื้นฐานจนเป็นนิสัย						[ ]39
36	สถานศึกษาจัดระบบสุขภาพที่ดี และมีการฝึกซ้อม การเตือนภัยอย่างน้อยเทอมละ 1 ครั้ง						[ ]40
37	คณะกรรมการเครือข่ายพัฒนาศีลธรรม “บวร” / คุณธรรม “บรม” ได้รับการแต่งตั้งจากการมีส่วนร่วม ของทุกภาคส่วน และมีการประชุมร่วมกัน						[ ]41
38	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้ประกอบการ หรือวัด/ มัสยิด/โบสถ์ มีการสนับสนุนงบประมาณ บุคลากร หรือวัสดุครุภัณฑ์เพื่อพัฒนาโรงเรียน						[ ]42
39	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมพัฒนาความรู้คุณธรรม อย่างหลากหลาย						[ ]43
40	โรงเรียนมีระบบการนิเทศและประเมินผลการทำงาน ร่วมกันระหว่างบ้าน วัด/มัสยิด/โบสถ์ และโรงเรียน						[ ]44
41	โรงเรียนมีการจัดงานบุญประเพณี สืบสานวัฒนธรรม ท้องถิ่น ร่วมกับ วัด/มัสยิด/โบสถ์ และชุมชน						[ ]45
42	โรงเรียนมีการพัฒนาเครือข่าย “บวร”/ “บรม” จนเข้มแข็งสามารถเป็นต้นแบบให้ศึกษาดูงานได้						[ ]46

ข้อ	การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ โรงเรียนดี ศรีตำบล	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		น้อย ที่สุด (1)	น้อย (2)	ปาน กลาง (3)	มาก (4)	มาก ที่สุด (5)	
43	ห้องสมุดมีครูหรือบุคลากรทำหน้าที่บรรณารักษ์ แนะนำอย่างเป็นกัลยาณมิตร						[ ]47
44	บรรยากาศห้องสมุด อบอุ่นเหมือนบ้าน						[ ]48
45	การจัดหาหนังสือและสื่อการเรียนรู้ใหม่ เหมาะสมกับ วัย และสับเปลี่ยนหมุนเวียนไปทุกเทอม						[ ]49
46	ระบบให้บริการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต สำหรับครูและนักเรียนมีอย่างเพียงพอ						[ ]50
47	การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านมีการเชื่อมโยงการ เรียนรู้ได้มากกว่า 3 กลุ่มสาระ						[ ]51
48	ห้องสมุดมีอัตราการใช้บริการเพิ่มขึ้นและมีรูปแบบ การให้บริการที่หลากหลาย						[ ]52
49	ทุกชั้นเรียนได้ใช้สื่อการเรียนรู้ วัสดุ อุปกรณ์ ห้องปฏิบัติการภาษา						[ ]53
50	ทุกชั้นเรียนได้ใช้สื่อการเรียนรู้ วัสดุ อุปกรณ์ ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์						[ ]54
51	ทุกชั้นเรียนได้ใช้สื่อการเรียนรู้ วัสดุ อุปกรณ์ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์						[ ]55
52	ทุกชั้นเรียนได้ใช้สื่อการเรียนรู้ วัสดุ อุปกรณ์ ห้องปฏิบัติการคณิตศาสตร์						[ ]56
53	ทุกชั้นเรียนได้ใช้สื่อการเรียนรู้ วัสดุ อุปกรณ์ ห้องคุณธรรม จริยธรรม						[ ]57
54	การดูแล รักษา ซ่อมแซม ห้องปฏิบัติการทุกห้อง ให้พร้อมใช้งาน						[ ]58

ข้อ	การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ โรงเรียนดี ศรีตำบล	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		น้อย ที่สุด (1)	น้อย (2)	ปาน กลาง (3)	มาก (4)	มาก ที่สุด (5)	
55	การปรับปรุงและใช้ศูนย์การเรียนรู้ฐานอาชีพ ดำเนินการอย่างครบวงจร						[ ]59
56	การสร้างงาน สร้างอาชีพให้นักเรียนสอดคล้อง ตามความถนัด ความสนใจของนักเรียน						[ ]60
57	วิทยากรท้องถิ่น หรือครูจัดการเรียนรู้ฐานอาชีพ สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชน						[ ]61
58	ผลิตภัณฑ์นักเรียน ได้รับการพัฒนาต่อยอดจาก ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นที่ยอมรับ						[ ]62
59	ผลิตภัณฑ์นักเรียน ก่อให้เกิดรายได้ระหว่างเรียน						[ ]63
60	โรงเรียนมีผลิตภัณฑ์ที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นสินค้า OTOP						[ ]64
61	โรงเรียนมีศูนย์กีฬาชุมชน หรือสนามกีฬาโรงเรียน ที่พร้อมใช้งาน						[ ]65
62	โรงเรียนมีครูหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ให้ความรู้ด้าน ทักษะกีฬาอย่างถูกต้อง						[ ]66
63	ศูนย์กีฬาของโรงเรียนมีการให้บริการชุมชนอย่าง คุ้มค่า						[ ]67
64	โรงเรียนมีกิจกรรมการแข่งขันกีฬา กรีฑา และ กิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง						[ ]68
65	การดูแลรักษาศูนย์กีฬาชุมชน/สนามกีฬา ดำเนินการโดยนักเรียนที่มีจิตอาสา						[ ]69
66	โรงเรียนมีมาตรการจูงใจให้ท้องถิ่นร่วมพัฒนาเป็น ศูนย์กีฬาชุมชน หรือสนามกีฬามาตรฐาน						[ ]70
67	โรงเรียนมีห้องสุขาเพียงพอกับการใช้งาน						[ ]71
68	ห้องสุขาสะอาดทั้งภายในและภายนอกทุกห้อง						[ ]72
69	ห้องสุขามีความปลอดภัยจากคน พืช สัตว์ สิ่งของ ที่เป็นอันตรายต่อนักเรียน						[ ]73
70	ห้องสุขามีแสงสว่างเพียงพอ มีการระบายอากาศดี มีสิ่งอำนวยความสะดวก						[ ]74
71	ระบบ Recycle น้ำเสีย จากห้องสุขา และโรง อาหาร ใช้ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม						[ ]75
72	ห้องสุขามีมาตรการดูแลรักษาความสะอาด ด้วย จิตอาสาของนักเรียน						[ ]76

ข้อ	การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ โรงเรียนดี ศรีตำบล	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		น้อย ที่สุด (1)	น้อย (2)	ปาน กลาง (3)	มาก (4)	มาก ที่สุด (5)	
73	แหล่งเรียนรู้ภายนอก เช่น วัด/มัสยิด/โบสถ์ อุทยานแห่งชาติ ป่าไม้ สวนสัตว์ พิพิธภัณฑ์ พื้นบ้าน โรงงาน เรือกสวนไร่นา เชื้อน/ฝาย ฯลฯ ถูกนำมาใช้อย่างเหมาะสมกับบทเรียน						[ ]77
74	คอมพิวเตอร์แม่ข่าย (server) ถูกนำมาใช้เพื่อ สนับสนุนการจัดการเรียนรู้						[ ]78
75	ครูและนักเรียนมีการใช้คอมพิวเตอร์ หรือ Tablet เป็นเครื่องมือสืบค้น และจัดการเรียนรู้						[ ]79
76	โรงเรียนมีการใช้สื่อ ICT ในการจัดการเรียนรู้ อย่างน้อย 4 กลุ่มสาระ						[ ]80
77	โรงเรียนมีการเชิญภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น ตำรวจ ทหาร นายกองค้การบริหารส่วนตำบล นายกเทศมนตรี นายอำเภอ นายแพทย์ พระสงฆ์ ปศุสัตว์ ผู้ประกอบการ ฯ มาให้ความรู้แก่นักเรียน						[ ]81
78	ผลงานนักเรียนส่วนหนึ่งเกิดจากการเรียนรู้จาก แหล่งเรียนรู้ คอมพิวเตอร์ Tablet ภูมิปัญญา ท้องถิ่น ที่เป็นรูปธรรม						[ ]82
79	ผู้บริหารสถานศึกษาประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ดีจนได้รับการยอมรับ						[ ]83
80	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกระจายอำนาจเน้น การบริหารแบบมีส่วนร่วม “บวร”/ “บรม”						[ ]84
81	ผู้บริหารสถานศึกษามีการนำนวัตกรรมและ เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการ						[ ]85
82	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการอย่าง สร้างสรรค์โดยยึดหลักธรรมาภิบาล โปร่งใส ตรวจสอบได้						[ ]86
83	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วม ในการทำงานเชิงรุก						[ ]87
84	ผู้บริหารสถานศึกษามีผลงานเชิงประจักษ์ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ หรือมีผู้มาศึกษา งาน						[ ]88

ข้อ	การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ โรงเรียนดี ศรีตำบล	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		น้อย ที่สุด (1)	น้อย (2)	ปาน กลาง (3)	มาก (4)	มาก ที่สุด (5)	
85	มีกระบวนการฝึกนักเรียนให้ควบคุมตนเองให้ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข (บุหรี/เหล้า/กัญชา/ยาเสพติด/เที่ยวกลางคืน/เล่นการพนัน/ คบคนพาล/ความเกียจคร้าน)						[ ]89
86	มีกระบวนการฝึกนักเรียนให้รักษากฎระเบียบของบ้าน วัด/มัสยิด/โบสถ์ โรงเรียน						[ ]90
87	มีกระบวนการฝึกนักเรียนให้ตรงต่อเวลา ทั้งต่อตนเองและผู้อื่นผ่านกิจกรรมต่าง ๆ						[ ]91
88	มีกระบวนการฝึกความมีวินัยผ่านกิจกรรมลูกเสือ/ <u>เนตรนารี/ยุวกาชาด</u>						[ ]92
89	มีกระบวนการฝึกวินัยผ่านกิจกรรมบำเพ็ญ <u>ประโยชน์</u> ที่บ้าน วัด/มัสยิด/โบสถ์ โรงเรียน						[ ]93
90	มีกระบวนการฝึกวินัย ด้วยการดูแลรักษาความสะอาด การจัดอุปกรณ์ของใช้ ทั้งส่วนตนและส่วนรวม ให้เป็นระเบียบอย่างสม่ำเสมอ ผ่านกิจกรรม 5 ห้องชีวิต คือ ห้องนอน ห้องปฏิบัติการต่างๆ ห้องสมุด, ห้องน้ำ, ห้องแต่งตัวหรือที่ดูแลเครื่องแต่งกายนักเรียน หน้าเสาธง, โรงอาหาร, ห้องเรียน ห้องประชุม หรือห้องกิจกรรมพิเศษ						[ ]94
91	มีกระบวนการฝึกความเคารพบุคคลอย่างถูกวิธี ได้แก่ พระภิกษุ ผู้นำศาสนา บิดามารดา ครู เช่น การกราบ ไหว้ การยืนตรง การสำรวมกริยา						[ ]95
92	มีกระบวนการฝึกแสดงความเคารพต่อวัตถุเหตุการณ์และศาสนสถาน เช่น ธงชาติ พระพุทธรูป อนุสาวรีย์ เพลงชาติ การประชุม วัด/มัสยิด/โบสถ์ การแต่งกาย การรักษาความสะอาด ฯลฯ						[ ]96
93	มีกระบวนการฝึกแสดงความเคารพต่อการปฏิบัติสมาธิและการฟังธรรมในท่าที่ถูกต้อง เหมาะสมด้วยความสงบ ไม่พูดคุย/เล่นเวลานั่งสมาธิฟังธรรม						[ ]97
94	มีกระบวนการฝึกแสดงความเคารพต่อการศึกษา เช่น ไม่พูดคุย วิ่งเล่นในห้องเรียน ไม่ขีดเขียนข้อความในสถานที่ส่วนรวม รวมถึงการดูแลรักษาจัดเก็บหนังสือ สมุดเรียน ให้สะอาดและเป็นระเบียบ						[ ]98

ข้อ	การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ โรงเรียนดี ศรีตำบล	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		น้อย ที่สุด (1)	น้อย (2)	ปาน กลาง (3)	มาก (4)	มาก ที่สุด (5)	
95	มีกระบวนการฝึกแสดงความสามารถในการต้อนรับ ปฏิสันถาร เช่น การยิ้ม ไหว้ ทักทายกัน สวัสดิ รู้จักใช้คำพูดทักทาย รับรองผู้มาเยือนโรงเรียน						[ ]99
96	มีกระบวนการฝึกใช้คำพูดสุภาพนุ่มนวล และ มารยาทอ่อนน้อมต่อผู้อื่น เช่น การใช้สรรพนาม/ คำพูดที่เหมาะสม						[ ]100
97	มีกระบวนการฝึกความอดทนต่อความลำบาก ตรากตรำเช่น การจัดกิจกรรมกลางแจ้ง, จิตอาสา						[ ]101
98	มีกระบวนการฝึกความอดทนต่อความเจ็บไข้ไม่ สบายเช่น หากเจ็บไข้เล็กน้อยก็จะไม่ขาดเรียน						[ ]102
99	มีกระบวนการฝึกความอดทนต่อความโกรธ ความเจ็บใจ เช่น ให้อภัยไม่ได้ตอบกลับด้วยวาจา ไม่สุภาพ หรือ การใช้กำลัง ฯลฯ						[ ]103
100	มีกระบวนการฝึกความอดทนต่อความเขี้ยววน ของสิ่งเร้า เช่น ไม่ติดเกม ติดยา ติดบุหรี่ย ติด เพื่อนที่พาออกนอกกลุ่มนอกรทาง ฯลฯ						[ ]104
101	มีกระบวนการฝึกการมองคนอื่นในแง่ดี เช่น ไม่ จับผิด มองโลกแง่ดี ไม่วิพากษ์วิจารณ์ ด้วยถ้อยคำ ไม่สุภาพคิดทางบวก ฯลฯ						[ ]105
102	มีกระบวนการฝึกความเพียรพยายาม เช่น ทบทวนบทเรียน ทำการบ้าน ทำงานที่ได้รับ มอบหมายให้สำเร็จ นั่งสมาธิ ท่องหนังสือ ฯลฯ						[ ]106
103	มีการฝึกนิสัยนักเรียนด้วยกิจกรรมวิชาการ ในชีวิตประจำวัน ด้วยความร่วมมือของบ้าน วัด โรงเรียน เช่น ฝึกการเรียนรู้รัฐธรรมนูญผ่าน กระบวนการพูดที่ชัดเจนชัดคำ อ่านเป็นจังหวะ วรรคตอน และเขียนสรุปประเด็น						[ ]107
104	มีการฝึกนิสัยนักเรียนด้วยกิจกรรมศีลธรรม/ คุณธรรมในชีวิตประจำวัน ด้วยความร่วมมือของ บ้าน วัด โรงเรียน เช่น การรักษาศีล 5 การฟัง ธรรม สวดมนต์						[ ]108
105	มีการฝึกนิสัยนักเรียนด้วยกิจกรรมสังคมใน ชีวิตประจำวัน ด้วยความร่วมมือของบ้าน วัด โรงเรียนเช่น ฝึกการรู้จักแยกแยะเพื่อนที่ดีกับ เพื่อนที่ไม่ดี คบมิตรแท้ ฝึกความเป็นผู้นำ - ผู้ตาม						[ ]109

ข้อ	การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ โรงเรียนดี ศรีตำบล	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		น้อย ที่สุด (1)	น้อย (2)	ปาน กลาง (3)	มาก (4)	มาก ที่สุด (5)	
106	มีการฝึกนิสัยนักเรียนด้วยกิจกรรมดำรงชีวิต ในชีวิตประจำวัน เช่น ฝึกการดูแลรักษาความ สะอาดร่างกายตนเอง รักษาอุปกรณ์ของใช้ปัจจัยสี่ ดูแลสถานที่ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม ที่บ้าน ที่ โรงเรียนให้สะอาด และจัดให้เป็นระเบียบดู สวยงาม						[ ]110
107	มีการฝึกนิสัยนักเรียนด้วยกิจกรรมอาชีพ ในชีวิตประจำวัน เช่น ฝึกการทำงานสุจริตให้เกิด รายได้ ใช้เงินเป็น และเก็บรักษาเงินเป็น						[ ]111
108	มีการฝึกนิสัยนักเรียนด้วยกิจกรรมนันทนาการ ในชีวิตประจำวัน เช่น ฝึกกิจกรรมยามว่างให้รู้จัก ตนเอง ด้วยการอ่านชีวประวัติบุคคลสำคัญ ฝึก ออกกำลังกาย ฝึกยืน เดิน นั่ง นอน ด้วยอิริยาบถ ที่ถูกต้อง						[ ]112
109	นักเรียนมีจิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วยการใช้ ซ้ำ (Reuse) เช่น ใช้กระดาษสองหน้า ฯลฯ ทั้งที่ บ้าน วัด/มัสยิด โรงเรียน						[ ]113
110	นักเรียนมีจิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วย การนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) เช่น นำน้ำใช้แล้ว มารดน้ำต้นไม้ ฯลฯ ทั้งที่บ้าน วัด/มัสยิด โรงเรียน						[ ]114
111	นักเรียนมีจิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วย การลดการบริโภค (Reduce) เช่น ลดขยะ ฯลฯ ทั้งที่บ้าน วัด/มัสยิด โรงเรียน						[ ]115
112	นักเรียนมีจิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วย การเลิกบริโภค (Reject) เช่น เลิกใช้โฟม ปุ๋ยเคมี ฯลฯ ทั้งที่บ้าน วัด/มัสยิด โรงเรียน						[ ]116
113	นักเรียนมีจิตสำนึกอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วยการ ซ่อมแซม (Repair) เช่น ปรับปรุง บำรุงรักษา ฯลฯ ทั้งที่บ้าน วัด/มัสยิด โรงเรียน						[ ]117
114	นักเรียนมีกิจกรรมรณรงค์หรือประชาสัมพันธ์ กิจกรรมเพื่ออนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม ลดโลกร้อน เช่น ปลูกไม้ยืน-ต้น ฯลฯ						[ ]118

ข้อ	การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบ โรงเรียนดี ศรีตำบล	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		น้อย ที่สุด (1)	น้อย (2)	ปาน กลาง (3)	มาก (4)	มาก ที่สุด (5)	
115	โรงเรียนมีกระบวนการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนได้ ฝึกกิจกรรมสร้างวินัย : ไม่นอนตื่นสาย เก็บที่นอน ทันที สมาทานศีลทุกวัน แต่งกายสุภาพ ออม ทรัพย์ทุกวัน						[ ]119
116	โรงเรียนมีกระบวนการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนได้ ฝึกกิจกรรมความเคารพ : กราบไหว้พ่อแม่ ญาติ ผู้ใหญ่ สวดมนต์ก่อนนอน เขียนความดีของตน และคนรอบข้าง						[ ]120
117	โรงเรียนมีกระบวนการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนได้ ฝึกกิจกรรมความอดทน : ช่วยทำงานบ้าน หมั่นนั่ง สมาธิ อ่านหนังสือดีมีประโยชน์						[ ]121
118	โรงเรียนมีกระบวนการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนได้ ร่วมกิจกรรมสร้างสรรค์สังคมตามวันสำคัญ และ เทศกาลต่างๆ โดยความร่วมมือของบ้าน วัด/ มัสยิด โรงเรียน						[ ]122
119	โรงเรียนมีการยกย่องชมเชยประกาศเกียรติคุณ ให้ รางวัลเด็กทำความดีเป็นประจำทุกวัน						[ ]123
120	โรงเรียนมีการเสนอข้อเด็กดีในระดับต่างๆ เพื่อ เป็นต้นแบบแก่เพื่อนๆ						[ ]124
121	ผู้บริหารโรงเรียนรักษาศีล 5 หรือปฏิบัติตามคำ สอนที่นับถือ						[ ]125
122	ครูทุกคนรักษาศีล 5 หรือปฏิบัติตามคำสอนที่นับ ถือ						[ ]126
123	ผู้บริหารและครูทุกคนดูแลรักษาความสะอาดที่ บ้านและที่ทำงาน						[ ]127
124	ผู้บริหารและครูทุกคนมีวินัย ปฏิบัติตาม กฎระเบียบของโรงเรียน						[ ]128
125	ผู้บริหารและครูทุกคนปฏิบัติตนตรงต่อเวลา						[ ]129
126	ผู้บริหารและครูทุกคนมีความสุภาพนุ่มนวลต่อทุก คน						[ ]130

ตอนที่ 3 ผลผลิต ของโรงเรียนดี ศรีตำบล

โปรดพิจารณาข้อมูลของโรงเรียนในแต่ละข้อว่า ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลผลิตของโรงเรียนในระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อ	ผลผลิตของโรงเรียนดี ศรีตำบล	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		น้อย ที่สุด (1)	น้อย (2)	ปาน กลาง (3)	มาก (4)	มาก ที่สุด (5)	
1	จำนวนนักเรียนโดยรวมเท่าเดิม หรือเพิ่มขึ้น เมื่อเทียบกับปีการศึกษาที่ผ่านมา						[ ]131
2	ผู้ประกอบการมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษา ของโรงเรียน						[ ]132
3	ครูมีความพึงพอใจสภาพแวดล้อมการทำงาน ของโรงเรียน						[ ]133
4	โรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices)						[ ]134
5	โรงเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายใน						[ ]135
6	โรงเรียนผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมิน คุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ทุกรอบ						[ ]136
7	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นสูงสุดของโรงเรียน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชา <u>ภาษาไทย</u> โดยภาพรวมสูงกว่าปีการศึกษาที่ผ่านมา						[ ]137
8	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นสูงสุดของโรงเรียน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชา <u>คณิตศาสตร์</u> โดยภาพรวมสูงกว่าปีการศึกษาที่ผ่านมา						[ ]138
9	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นสูงสุดของโรงเรียน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชา <u>การงานพื้นฐาน อาชีพ</u> โดยภาพรวมสูงกว่าปีการศึกษาที่ผ่านมา						[ ]139
10	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นสูงสุดของโรงเรียน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชา <u>สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม</u> โดยภาพรวมสูงกว่าปี การศึกษาที่ผ่านมา						[ ]140
11	คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 จากผลทดสอบระดับชาติ (NT) และ/หรือคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกกลุ่มสาระวิชา โดยภาพรวมสูงกว่าเดิม หรือสูงกว่าค่าเฉลี่ย ของ สพฐ. เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา						[ ]141

ข้อ	ผลผลิตของโรงเรียนดี ศรีตำบล	ระดับความคิดเห็น					สำหรับผู้ วิจัย
		น้อย ที่สุด (1)	น้อย (2)	ปาน กลาง (3)	มาก (4)	มาก ที่สุด (5)	
12	คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 หรือ มัธยมศึกษาปีที่ 6 จาก ผลทดสอบระดับชาติ (O-Net) โดยภาพรวม สูง กว่าเดิม หรือสูงกว่าค่าเฉลี่ย สพฐ. เมื่อเทียบกับ ปีที่ผ่านมา						[ ]142
13	นักเรียนชั้น ป.2 สามารถอ่านคล่อง และ/หรือชั้น ม.3อ่านจับใจความได้ดี						[ ]143
14	นักเรียนชั้น ป.2 สามารถเขียนคล่อง และ/หรือชั้น ม.3เขียนเรียงความได้ดี						[ ]144
15	นักเรียนชั้น ป.2 สามารถคิดเลขคล่อง และ/หรือชั้น ม.3 คิดเลขเร็วได้ดี						[ ]145
16	นักเรียนชั้น ป.2 ปฏิสันถารได้ดี และ/หรือชั้น ม.3 กล่าวแสดงความรู้สึกได้ดี						[ ]146
17	นักเรียนชั้น ป.2 สามารถสรุปเรื่องราวที่ฟังได้ และ/หรือชั้น ม.3 สามารถถ่ายทอดข้อมูลได้ดี						[ ]147
18	นักเรียนชั้นสูงสุดของโรงเรียนสามารถสื่อสาร ภาษาอังกฤษ และ/หรือภาษาอาเขียนได้						[ ]148
19	นักเรียนแสดงออกถึงการรักษาความสะอาดจน เป็นนิสัย						[ ]149
20	นักเรียนแสดงออกถึงการพฤติกรรมตรงต่อเวลาใน การเรียน และสามารถทำกิจกรรมเป็นทีมร่วมกับ ผู้อื่นได้						[ ]150
21	นักเรียนแสดงออกถึงการรักษาภาวะเปียบของ ส่วนรวม						[ ]151
22	นักเรียนมีพฤติกรรมอ่อนน้อมนุ่มนวลในการ แสดงความเคารพ วาจาสุภาพในการสนทนา						[ ]152
23	นักเรียนแสดงออกถึงการยิ้ม ไหว้ ทักทายผู้ใหญ่ และเพื่อนนักเรียนจนเป็นนิสัย						[ ]153
24	นักเรียนแสดงออกถึงความอดทน อดกลั้นต่อสิ่ง เร้าต่างๆ เช่น ไม่ติดเกม ไม่ติดบุหรี						[ ]154
25	นักเรียนมีผลงานจากการอาสาเข้าร่วมกิจกรรม อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม						[ ]155
26	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมดูแล รักษาพัฒนา สิ่งแวดล้อม ที่บ้าน วัด/มัสยิด โรงเรียน						[ ]156

ข้อ	ผลผลิตของโรงเรียนดี ศรีตำบล	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		น้อย ที่สุด (1)	น้อย (2)	ปาน กลาง (3)	มาก (4)	มาก ที่สุด (5)	
27	นักเรียนแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อตนเอง เช่นไม่ทำร้ายตนเอง ไม่เสพยา ไม่ดื่มสุรา ไม่สูบบุหรี่ ฯลฯ						[ ]157
28	นักเรียนแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อครอบครัว เช่น เชื่อฟังพ่อแม่ ช่วยเหลืองานบ้าน						[ ]158
29	นักเรียนแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อครู เช่น ตั้งใจเล่าเรียน เชื่อฟังคำสั่งสอนของครู						[ ]159
30	นักเรียนแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อโรงเรียน เช่น ดูแลรักษาความสะอาด ทิ้งขยะลงถัง ไม่ขีดเขียนกำแพง						[ ]160
31	นักเรียนมีน้ำหนักร่างกายสูงเป็นไปตามเกณฑ์ที่กรมอนามัยกำหนด						[ ]161
32	นักเรียนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ร่าเริงแจ่มใส						[ ]162
33	นักเรียนทุกคนปลอดจากสารเสพติด						[ ]163
34	นักเรียนทุกคนไม่ก่อเหตุทะเลาะวิวาท และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข						[ ]164
35	นักเรียนทุกคนแต่งกายสะอาดเรียบร้อย ถูกระเบียบ						[ ]165
36	นักเรียนทุกคนมีทักษะหลีกเลี่ยงปัญหาทางเพศ และอบายมุขทั้งปวง						[ ]166
37	นักเรียนสามารถใช้โปรแกรมและอุปกรณ์คอมพิวเตอร์หรือ Tablet ได้						[ ]167
38	นักเรียนสามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษหรือภาษาอาเซียนได้ อย่างน้อย 1 ภาษา						[ ]168
39	นักเรียนสามารถระบุผลงานอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองได้ อย่างน้อย 1 อาชีพ						[ ]169
40	นักเรียนสามารถใช้ความรู้และทักษะสร้างอาชีพเพื่อก่อให้เกิดรายได้ระหว่างเรียน						[ ]170
41	นักเรียนมีทักษะเลือกใช้เครือข่ายทางสังคมออนไลน์						[ ]171
42	นักเรียนมีทักษะ และเจตคติในการเลือกรับ-ปฏิเสธ ข้อมูลเครือข่ายทางสังคมออนไลน์ได้อย่างชาญฉลาด ไม่เข้าเว็บไซต์ไม่เหมาะสมหรือโพสต์รูปหรือข้อมูลที่ไม่เหมาะสม						[ ]172

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล นายอำนาจ จารุมนีโรจน์
 ที่อยู่ 44 หมู่ 8 ซอยกำนันแมน 13 แยก 4 ถนนเอกชัย
 แขวงบางบอน เขตบางบอน กรุงเทพฯ 10150
 โทรศัพท์ 083 0172 101

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2540 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิต
 สาขาวิศวกรรมเคมี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (บางเขน)
 พ.ศ. 2547 นักธรรมเอก
 เปรียญธรรม 3 ประโยค
 พ.ศ. 2555 ศึกษาต่อระดับปริญญาโทบัณฑิต
 สาขาการบริหารการศึกษา
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน

1. เลขาธิการมูลนิธิครูของแผ่นดิน
2. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 1 (กรุงเทพมหานคร)
3. กรรมการมูลนิธิร่มเกล้าเยาวชน ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ
4. ผู้อำนวยการโครงการมาร์ชชิงความดี ชิงถ้วยพระราชทานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
5. ผู้จัดการบริษัท ศูนย์นวัตกรรมสื่อศิลปกรรมโลก จำกัด